ΕΤΟΣ Β'.— ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'.— ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 26 (92) ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ 2-03 ΤΡΙΤΗ, 12 ΙΟΥΝΙΟΥ 1928

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

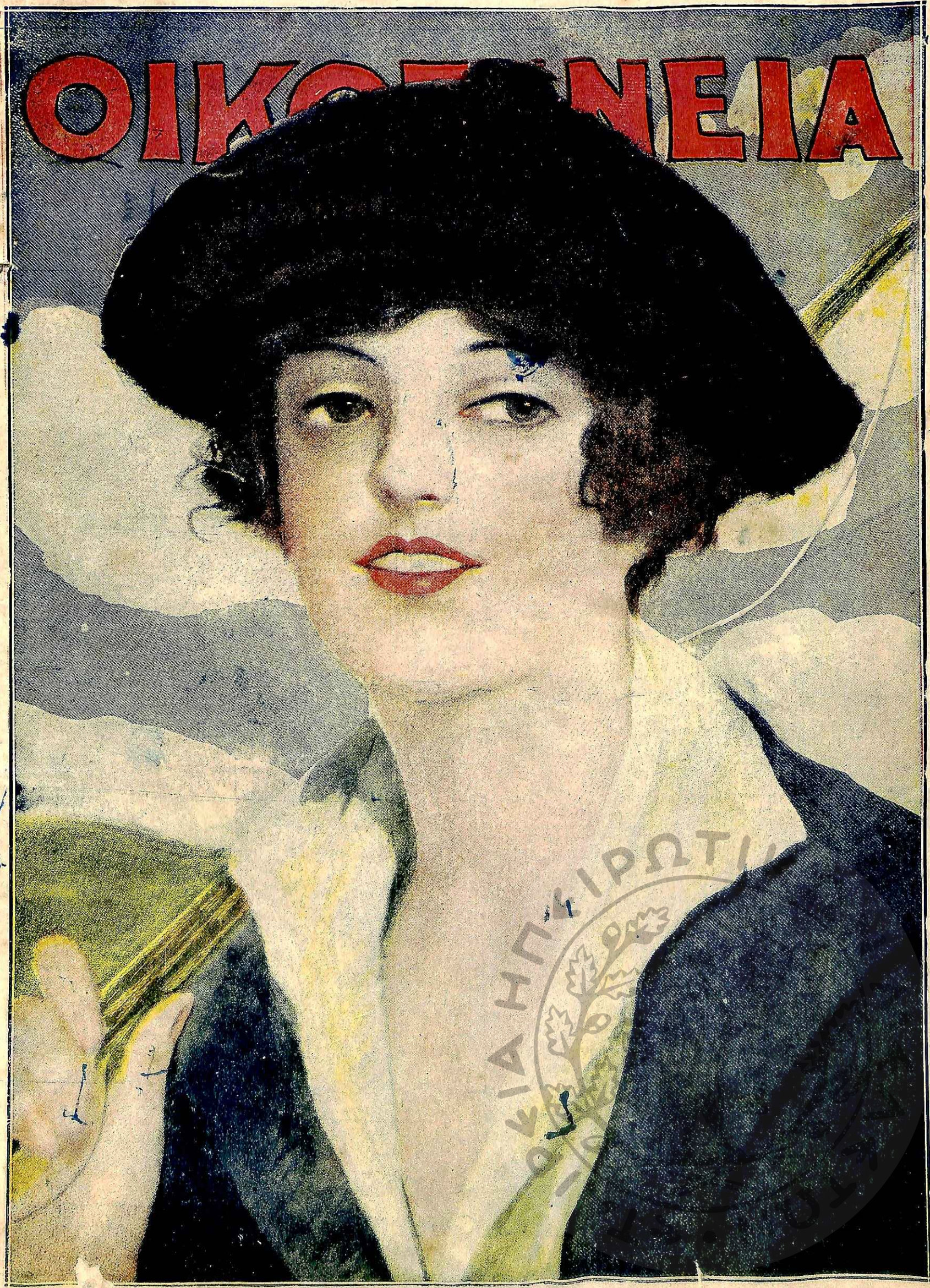

'Αμερικανικόν άβλαβές
ΑΝΤΙ-ΙΔΡΩΤΙΚΟΝ
Πωλείται παντοῦ
Χονδρική καὶ λιανική πώλησις
Καταστήματα :
Μ. Ν. ΜΑΤΣΟΥΚΑ
Κανάρη 10 καὶ Βουλῆς 14
ΑΘΗΝΑΙ
Τηλ. 21 - 68 Τηλ. 13 - 45 νέον

ODO-RO-NO

'Απαραίτητον διὰ τὰς
ΚΥΡΙΑΣ
&
ΔΕΣΠΟΙΝΙΔΑΣ
Οἰκονομία ἐνδυμάτων — Καθαριότης.
'Αποφεύγετε τὰς ἀπομιμήσεις

ΟΙΝΟΙ ΜΑΡΚΟ

(ΛΕΥΚΟΙ - ΕΡΥΘΡΟΙ)

ΕΙΣ ΦΙΑΛΑΣ
1)2 ὀκᾶς καὶ 100 δραμίων
ΕΙΣ ΔΑΜΙΖΑΝΑΣ
2 1)2 καὶ 5 ὀκάδων
Η ΟΚΑ ΔΡ. 10
ΡΕΤΣΙΝΑΤΟ
Εἰς ΔΑΜΙΖΑΝΑΣ πλεκτὰς 1 ὀκᾶς καὶ 100 δραμίων ὁρσχπὰς 12.50.

ΔΙΑΝΟΜΗ ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ
Ἀνω τῶν 12 φιαλῶν καὶ 3 δεκιζανῶν
ΠΡΑΤΗΡΙΑ
ΑΘΗΝΩΝ ΣΤΟΑ ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ 6
Τηλέφωνον 14—34
ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ ΠΟΤΑΡΑ 78
Τηλέφωνον 7—88
«ΗΧΩ»

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Γ. ΑΚΤΥΠΗΣ
Ἰατρὸς Μαιευτὴρ—Γυναικολόγος
Ἐπιμελητὴς Δημοτ. Μαιευτηρίου.
Ἐπισκέψεις : 4-6 Ὁδὸς Τζώρτζη 12
Πλατεῖα Κάνιγγος

ΚΥΡΙΑΙ

'Εξαλείφει τὰ σημεῖα τῆς κοπώσεως καὶ τῶν φροντίδων τὰ ὁποῖα γηράσκουν τὸ πρόσωπόν σας Η ΚΡΕΜΑ ΡΟΔΑΛΙΝΗ καὶ ἀπομακρύνει τὴν ἐμφάνισιν τῶν ρυτίδων.

ΤΟ "ΑΘΗΝΑΪΚΟΝ ΣΙΚ„

Συνιστῶμεν εἰς τὰς ἀναγνωστρίας μας ὡς τὸ μόνον περισσικὸν Μόδας καὶ ἐργοχείρων τὸ «ΑΘΗΝΑΪΚΟΝ ΣΙΚ».

Τὸ «ΑΘΗΝΑΪΚΟΝ ΣΙΚ» ἀπαρτιζόμενον ἀπὸ 50—60 μεγάλας σελίδας, περιέχει : Σχέδια ἐργοχείρων πάσης φύσεως εἰς φυσικὸν μέγεθος· μοντέλλα φορεμάτων, ἀσπρορρούχων καὶ παιδικῶν ἐνδυμάτων μουσικὰ τεμάχια καὶ ἐν γένει πλὴν ἐνδιαφέρουσαν τὰς γυναῖκας. Εἶνε συνεπῶς τὸ μόνον ἀπαραίτητον διὰ τὰς 'Ελληνίδας περιοδικόν. Κυκλοφορεῖ τὴν 1ην ἑκάστου μηνὸς καὶ πωλεῖται πρὸς 7 δρ. τὸ τεῦχος. Συνδρομὴ ἐσωτερικοῦ ἐτησίως δρ. 70, ἐξωτερικοῦ ἐλλ. 10.

'Ιδιοκτήτης-διευθυντὴς **Ε. Κ. Μαρκαντώνης**. Γραφεῖα - σχεδιαστήρια : **'Εργαστήρια Κεντημάτων - Πρωϊκῶν καὶ Πλισσέδων** 'Ερμοῦ - Κορνάρου 2 - 'Αθῆναι.

BLACK FLAG

TRADE ΜΠΛΑΚ ΦΛΑΓΚ MARK

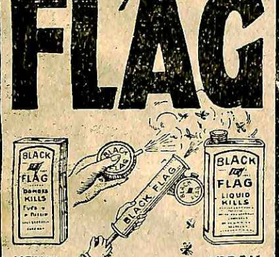

ΚΟΝΙΣ ΥΓΡΟΝ

Μπλὰκ ΦΛΑΓΚ

ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ
εἰς παγκοσμίαν διάδοσιν
ΕΝΤΟΜΟΚΤΟΝΟΝ
οὐτινος ἀπὸ 40 ΕΤΗ ὑπαρξεως ἀποτελοῦσι τρανὴν ἐγγύησιν τελειότητος καὶ ὑπεροχῆς.
ΦΟΝΕΥΕΙ ΠΑΝ ΕΝΤΟΜΟΝ δι' ἁπλῆς εἰσπνοῆς τῶν ψεκαζομένων ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ μορίων ΥΓΡΟΥ ἢ ΚΟΝΕΩΣ
Μυρωδιὰ Κίτρου καὶ ὁλοσχερὴς ἀπουσία δηλητηριωδῶν ἢ ἀθραύστων συστατικῶν.
Ζητεῖτε τὰ Κόκκινα Δοχεῖα μὲ τὴν Μαύρην Σημαίαν ἅτινα πωλοῦνται παντοῦ εἰς ποικιλίαν μεγεθῶν καὶ τιμῆς.
THE BLACK FLAG Co OF BALTIMORE
Γεν. 'Αντ. ΚΟΥΡΚΟΥΜΕΛΗΣ ΦΩΚΑΣ & Σιὸ
'Ηπείρου 45 - Τηλ. 11-71
«ΗΧΩ» Σταδιου 8

Κυρία,
Θέλετε ν' ἀποκτήσητε ἕνα καινούργιο καὶ μοδέρνο φόρεμα;
Βάψατε μόνη τὸ παληό σας μὲ Γερμανικὴν βαφὴν ὑφασμάτων
ARTI
καὶ κανεὶς δὲν θὰ ἐννοήσῃ ὅτι εἶνε φόρεμα παληὸ καὶ βαμμένο.
Πωλοῦνται στὰ 'Εμπορικὰ καὶ Φαρμακεῖα. 'Αντιπρόσωποι :
Π. ΤΣΑΓΚΑΡΗΣ
'Αθῆναι Λέκκα 21 α

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΡΑΦΕΙΟΝ
"LE PETIT PARISIEN"
Ι. Ε. ΔΑΣΚΑΛΑΚΗ
Ράπτει μὲ παριζιάνικο γοῦστο καὶ ἐκλεπτυσμὸ καὶ τὸν πλέον ἰδιότροπον πελάτην
3 ΟΔΟΣ ΛΕΚΑ 3

«ΒΟΤΡΥΣ»
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
ΟΙΝΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΝ
Κεφάλαιον Μετοχικὸν καὶ 'Αποθεματικὸν Δραχ. 57.500.000
Κεντρικὸν Πρατήριον ὁδ. 'Αθηνᾶς 53

Οἶνοι χῦμα : λευκοί, ἐρυθροί, γλυκεῖς, μοσχάτοι.
Οἶνοι εἰς φιάλας : 'Επιτραπέζιοι, ἐπιδόρπιοι, ὀρεκτικοί, τονωτικοί.
Βερμοὺτ ἐκ παλαιοῦ Μοσχάτου οἴνου.
Μαυροδάφνη ἀπαράμιλλος.
Παλαιὸν ἀπόσταγμα Οἴνου «ΒΟΤΡΥΣ» τύπου Κονιὰκ.
ΕΦΑΜΙΛΛΟΝ ΤΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΡΩΝ ΓΑΛΛΙΚΩΝ ΚΟΝΙΑΚ
Πωλοῦνται εἰς ὅλα τὰ κέντρα καταναλώσεως.

■ Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ■
ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»

1) 'Η «ΣΟΝΙΑ» διὰ τὸ 'Εσωτερικὸν δρ. 15, διὰ τὸ 'Εξωτερικὸν δρ. 20.
2) 'Η «ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΒΑΛΤΟΥ» διὰ τὸ 'Εσωτερικὸν δρ. 15, διὰ τὸ 'Εξωτερικὸν δρ. 20.
3) 'Η «ΜΟΝΜΑΡΤΡΗ» διὰ τὸ 'Εσωτερικὸν δρ. 15 διὰ τὸ 'Εξωτερικὸν δρ. 20.
4) 'Ο «ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΜΕ ΤΗ ΔΙΠΛΗ ΖΩΗ» διὰ τὸ 'Εσωτερικὸν δρ. 15, διὰ τὸ 'Εξωτερικὸν δρ. 20.
5) Αἱ «ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ ΤΟΥ ΑΡΘΟΥΡΟΥ ΓΟΡΔΩΝΟΣ ΠΥΜ» διὰ τὸ 'Εσωτερικὸν δρ. 15 διὰ τὸ 'Εξωτερικὸν δρ. 20.
6) 'Η «ΠΛΗΓΩΜΕΝΗ ΚΑΡΔΙΑ» διὰ τὸ 'Εσωτερικὸν δρ. 20, διὰ τὸ 'Εξωτερικὸν δρ. 30.
7) 'Η «ΣΦΙΓΞ ΤΩΝ ΠΑΓΩΝ» διὰ τὸ 'Εσωτερικὸν δρ. 20, διὰ τὸ 'Εξωτερικὸν δρ. 30.
8) 'Ο «ΚΑΠΕΤΑΝ ΒΡΥΚΟΛΑΚΑΣ» διὰ τὸ 'Εσωτερικὸν δρ. 30 διὰ τὸ 'Εξωτερικὸν δρ. 40.
9) 'Ο «ΚΑΠΕΤΑΝ ΦΑΝΤΑΣΜΑ» διὰ τὸ 'Εσωτερικὸν δρ. 60, διὰ τὸ 'Εξωτερικὸν δρ. 80.

'Εκτὸς τῶν ἀνωτέρω βιβλίων τῆς «Βιβλιοθήκης», ὑπάρχουν καὶ πωλοῦνται εἰς τὰ γραφεῖα τοῦ «Μπουκέτου» ὁ πρῶτος τόμος τοῦ «Μπουκέτου» σπανιώτατος καὶ χρυσόδετος ἀντὶ 375 δραχμῶν διὰ τὸ 'Εσωτερικὸν καὶ μιᾶς λίρας 'Αγγλίας διὰ τὸ 'Εξωτερικόν, καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ χρυσόδετοι ἀντὶ δρ. 250 διὰ τὸ 'Εσωτερικὸν καὶ μιᾶς λίρας 'Αγγλίας διὰ τὸ 'Εξωτερικόν.

Τὰ ταχυδρομικὰ τέλη εἰς βάρος τῶν ἀνεγνωσμένων μας, οἱ ὁποῖοι παρακαλοῦνται μὲ τὴν ἀξίαν των βιβλίων νὰ μᾶς ἐμβάζουν καὶ τὰ ταχυδρομικὰ ἔξοδα.

Ο "ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ„ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ
ΙΔΡΥΤΗΣ
ΠΕΤΡΟΣ ΤΑΤΑΝΗΣ
'Η μεγαλυτέρα ἐκδοτικὴ ὀργάνωσις τῆς 'Αμερικῆς καὶ ὁ συνεκτικὸς δεσμὸς ποὺ κρατεῖ εἰς ἐπικοινωνίαν ὅλους τοὺς "Ελληνας τοῦ νέου κόσμου

«Ημερήσιος 'Εθνικὸς Κῆρυξ» «Κυριακάτικος» καὶ «Μηνιαῖος»

'Ο «Κυριακάτικος» κυκλοφορεῖ πάντοῦ ὅπου ὑπάρχουν "Ελληνες. Εἰς τὰς σελίδας του ἀντικατοπτρίζεται ὅλη ἡ ἐνδιαφέρουσα καὶ πολυθόρυβος 'Αμερικανικὴ ζωὴ εἰκονογραφημένη, μὲ τὰς ἐκκεντρικότητας τῶν ἑκατομμυριούχων της, μὲ τὰς ἐρωτικὰς περιπετείας τῆς ἀριστοκρατίας της, μὲ τὰς κατακτήσεις καὶ τὰς ἐπιτυχίας τῶν μεγαλοεπιχειρηματιῶν της, μὲ τὰ θαύματα τῶν ἐφευρετῶν της, μὲ τοὺς πολιτικοὺς ἀγῶνας της καὶ μὲ τὰς εἰς ὅλας τὰς ἐπιδόσεις προόδους τῶν 'Ελλήνων τῆς 'Αμερικῆς.

"Οσοι παρακολουθοῦν τὸν «Κυριακάτικον» παρακολουθοῦν καὶ τὴν ζωὴν τῆς μεγάλης 'Αμερικῆς, ὅσον μακρὰν καὶ ἐὰν εὑρίσκωνται.

'Ο «Μηνιαῖος» θαῦμα καλλιτεχνικῆς ἐμφανίσεως καὶ συμπλήρωμα ἀπαραιτήτου κάθε 'Ελληνικῆς Βιβλιοθήκης. Αἱ σελίδες του πλούσιαι εἰς ἐπίκαιρα θέματα καὶ ζητήματα τῶν ἐκλεκτῶν συνεργατῶν του.

Τὰς ἐκδόσεις τοῦ «'Εθνικοῦ Κήρυκος» τῆς Νέας Υόρκης συμπληρώνει τὸ 'Ημερολόγιόν του, μὲ τὰς ὑπερτετραζουσας ἀληθινὴν ἐγκυκλοπαίδειαν.

Τὸ 'Ημερολόγιον τιμᾶται ἀντὶ ἑνὸς μόνον δολλαρίου χρυσόδετον.

Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται διὰ κάθε ἔκδοσιν ἢ ὅλας μαζὶ εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ «'Εθνικοῦ Κήρυκος» 'Εν 'Αθήναις 'Οδὸς Βουλῆς ἀρ. 18.

ΓΕΩΡ. Ν. ΜΟΥΜΟΥΤΖΗΣ
'Ιατρὸς Δερματολόγος. 'Επὶ δεκαεξαετίαν 'Επιμελητὴς τῆς ἰδιατέρας Κλινικῆς τοῦ Καθηγητοῦ κ. Γεωργίου Φωτεινοῦ. Δέχεται καθ' ἑκάστην 'Οδὸς Κεφαλληνίας 15α.
'Ωραι 8—10 π. μ. καὶ 4—6 μ.μ.

ΔΙΑΤΑ ΟΦΘΑΛΜΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ
συνιστᾶται ὑπὸ τελειοτέρων Ὀφθαλμολογικῶν Κλινικῶν τοῦ κ.
ΣΠΗΛΙΟΥ ΧΑΡΑΜΗ
Ὑφηγητοῦ τῆς Ὀφθαλμολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ.
'Εν Μενάνδρου 21—'Αθήναι. Τηλ. 1-6.

ΧΑΡΑΛΑΜΠ. ΖΕΡΒΑΣ
ΕΚΤΕΛΩΝΙΣΤΗΣ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
'Εκτελοῦνται πάσης φύσεως ἐκτελωνιστικαὶ ἐργασίαι.

ΧΑΡ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΠΟΙΝΙΚΟΛΟΓΟΣ
Γραφεῖα : Ὁδὸς Νοταρᾶ 60
(Ὀπίσθεν Δημ. Θεάτρου) 'Εν Πειραιεῖ

ΕΤΟΣ Β'.—ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'.—ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 26 (92) ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΑΧ. 2.50

Οἰνογένεια
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΔΡΑΧ. 130
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΛΙΡΑΙ ΑΓΓΛΙΑΣ 1
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . ΔΟΛΛΑΡΙΑ 5

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
ΚΩΝΣΤ. Ι. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΤΡΙΤΗ 12 ΙΟΥΝΙΟΥ 1928

ΓΡΑΦΕΙΑ : ΟΔΟΣ ΛΕΚΑ ΑΡΙΘ. 7.
ΤΥΠΟΓΡ. : *Γερμανοῦ Π. Παιρῶν 5*
ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ 2-08

Ἀπὸ Ὅτι Βλέπω Καὶ Ἀκούω
ΜΙΑ ΕΞΑΚΟΣΙΕΤΗΡΙΣ

Μὲ τὴν δημοσίευσιν εἰς τὴν «Οἰκογένειαν» τῆς παθητικωτάτης ἐρωτικῆς ἱστορίας τῆς Φραντζέσκας ντὰ Ρίμινι, συνέπεσε καὶ ὁ ἑορτασμὸς εἰς τὴν Ἰταλίαν τῆς ἑξακοσιοστῆς ἐπετείου τοῦ τραγικοῦ αὐτοῦ «Ἰδυλλίου», τὸ ὁποῖον ἀπεθανάτισεν ὁ Δάντης μὲ τοὺς θείους στίχους του. Ἔτσι οἱ ἀναγνῶσται καὶ προπάντων αἱ ἀναγνῶστριαι τῆς «Οἰκογενείας» οἱ ὁποῖοι μὲ τόσον ἐνδιαφέρον παρηκολούθησαν τὸ ἀνάγνωσμα αὐτό, συμμετέσχον διανοητικῶς εἰς τὸν ἑορτασμὸν αὐτὸν μὲ τὰ δάκρυα ποὺ ἔχυσαν ἐπάνω στὰς σελίδας τοῦ περιοδικοῦ μας, διαβάζοντας τὸν ρωμαντικώτατον ἔρωτα καὶ τὸν σπαρακτικὸν θάνατον τοῦ Πάολο καὶ τῆς Φραντζέσκας. Καὶ χωρὶς νὰ ποῦμε τὸ τυπικὸν «Αἰωνία τους ἡ μνήμη!», ἡ μνήμη τους θὰ παραμείνῃ πράγματι εἰς τὸν αἰῶνα τὸν ἅπαντα, διαφυλασσομένη μέσα εἰς τὰς καρδίας τῶν ἐρωτευμένων...

.....

Η ΖΕΣΤΗ

Ἐμπήκαμε πλέον εἰς τὴν περίοδον τῆς μεγάλης Ἀθηναϊκῆς ζέσης. Τῆς ζέστης ποὺ παραλύει, ποὺ ἀποναρκώνει, ποὺ ξεκουτιαίνει... Καὶ μέσα εἰς αὐτὴν τὴν κάμινον τοῦ ἰοστεφοῦς ἄστεως δὲν ὑπάρχει κομμία ἄλλη ἀνακούφισις ἐκτὸς ἀπὸ τὸ ἀμφιβόλου ποιότητος παγωμένο νερὸ τῶν καφενείων, τὸ ὁποῖον πίνομεν ἀκατασκεύαστως διὰ νὰ τὸ σφογγίσωμεν κατόπιν ὡς ἱδρῶτα ἢ διὰ νὰ αἰσθανθῶμεν κοιλιακοὺς πόνους, ἀρκετὰ ἐνοχλητικούς... Καὶ νὰ ἦταν μόνο ἡ ζέστη ; Ἀκοῦστε καὶ τὰ συμπαρομαρτοῦντα : σκόνη, ἔντομα παντὸς εἴδους, ἀΰπνια, ὕποπτα ἀρώματα τῶν μὴ διακριτομένων δυστυχῶς διὰ τὴν καθαρότητά των νεοελλήνων, ἡ γυναικεία γυμνότης καὶ τέλος τὰ ἀνοικτὰ πουκάμισα πολλῶν παροχημένης ἡλικίας δασυτρίχων συμπολιτῶν, ὅπως ἐπίσης καὶ τὸ ντεκολτὲ τοῦ κ. Μαρίου Βαϊάνου...

.....

ΟΙ ΠΡΟΦΗΤΑΙ

'Η ἀγωνία τῶν δυστυχισμένων κατοίκων τῆς Κορίνθου φαίνεται πὼς δὲν πρόκειται νὰ τελειώσῃ ἀκόμη... Οἱ σεισμοὶ δὲν ἐννοοῦν νὰ σταματήσουν... Ἀλλὰ δὲν εἶνε μόνον αὐτὸ τὸ βάσανο τῶν κατοίκων τῆς ἀτυχοῦς ἐρειπωμένης... Χειρότερο βάσανο εἶνε οἱ διάφοροι ἄρρενες καὶ θήλεις προφῆται, οἱ ὁποῖοι ὡς ἄλλαι Πυθίαι, προανήγγελλον καθημερινῶς νέας καταστροφάς. Τὸ καθῆκον τῶν ἁρμοδίων εἰς τὸ ζήτημα αὐτὸ εἶνε καθωρισμένον ; Πρέπει ν' ἁρπάξουν ἀπὸ τὸ αὐτί ὅλους αὐτοὺς τοὺς κυρίους καὶ νὰ τοὺς κλείσουν εἰς τὰς φυλακάς... Διότι δὲν χρωστοῦν τίποτε οἱ δυστυχεῖς Κορίνθιοι νὰ βασανίζωνται ὄχι μόνον ἀπὸ τὴν ὀργὴν τῶν στοιχείων τῆς φύσεως, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἠλιθιότητα διαφόρων ψευδοπροφητῶν... "Οχι μόνον φυλάκισις χρειάζεται ἐν προκειμένῳ, ἀλλὰ καὶ τὸ ρωσσικὸν κνούτον !...

.....

ΤΑ ΣΥΝΟΙΚΙΑΚΑ

Κάτι ποὺ δὲν τὸ ἔχουν ἀντιληφθῆ οἱ περισσότεροι 'Αθηναῖοι, οἱ ὁποῖοι «νοῦνται καὶ ζοῦν εἰς τὸ κέντρον τῆς πόλεως καὶ τὴν συνοικίαν των, εἶνε ὅτι κάθε συνοικία τῆς Πρωτευούσης ἔχει καὶ τὸ θέαμά της —θέατρον, κινηματογράφον ἢ καραγκιόζην. Ἐκεῖ συγκεντρώνεται κάθε βράδυ ὁλόκληρος ἡ συνοικία, ἡ ὁποία, ἀσφαλῶς, περνάει τὴν ὥρα καλύτερα ἀπὸ τοὺς θεατοποιημένους εἰς τὰ κεντρικὰ θέατρα. Καὶ αὐτὸ γιατὶ στὰ συνοικιακὰ θέατρα βλέπει κανεὶς ἔργα καὶ ἠθοποιοὺς ποὺ ἀνεβάζονται χωρὶς ἀξιώσεις καὶ γι' αὐτὸ ἐπιτυγχάνουν, ἐνῶ στὰ κεντρικὰ

μεριμνῶν νέας καταστροφάς. Τὸ καθῆκον τῶν ἁρμοδίων εἰς τὸ ζήτημα αὐτὸ εἶνε καθωρισμένον ; Πρέπει ν' ἁρπάξουν ἀπὸ τὸ αὐτί ὅλους αὐτοὺς τοὺς κυρίους καὶ νὰ τοὺς κλείσουν εἰς τὰς φυλακάς... Διότι δὲν χρωστοῦν τίποτε οἱ δυστυχεῖς Κορίνθιοι νὰ βασανίζωνται ὄχι μόνον ἀπὸ τὴν ὀργὴν τῶν στοιχείων τῆς φύσεως, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἠλιθιότητα διαφόρων ψευδοπροφητῶν... "Οχι μόνον φυλάκισις χρειάζεται ἐν προκειμένῳ, ἀλλὰ καὶ τὸ ρωσσικὸν κνούτον !...

.....

ΜΟΥΣΙΚΟΤΗΣ

'Ιδοὺ καὶ κάτι ἀπολύτως νεοελληνικόν : Εἰς τὰς συναυλίας, εἰς τὰ θέατρα, εἰς τὰ κέντρα ὅπου ὑπάρχει ὀρχήστρα, εἰς τὸ Ζάππειον, μόλις ἀρχίζει νὰ παίζῃ ἡ μουσική, ὡς ἐκ συνθήματος ὅλοι οἱ παρακολουθοῦντες κ' οἱ θαμῶνες ἀρχίζουν καὶ αὐτοὶ νὰ ὑποτονθυρίζουν ἢ νὰ σφυρίζουν τὸ παιζόμενο κομμάτι. Καὶ ἔτσι ἐκεῖνοι ποὺ πηγαίνουν διὰ ν' ἀκούσουν μόνον μουσικὴν καὶ ὄχι τὸ κελάϊδισμα τῶν συμπολιτῶν, ἢ ἀναγκάζονται νὰ βουλώσουν τ' αὐτιά τους καὶ ἔτσι δὲν ἀκούουν τίποτε ἢ σηκώνονται καὶ φεύγουν. Κανένα μέτρον δὲν ἠμπορεῖ νὰ ληφθῇ κατὰ τῆς προϋσύσης μουσικοτητος των νεοελλήνων καὶ ἔτσι ἡ πληγὴ αὐτὴ παραμένει χρονία καὶ ἀθεράπευτος. Δυστυχῶς ὅλοι μας ἔχουμε τὴν ἰδέα πὼς σφυρίζουμε σὰν τ' ἀηδόνια καὶ τραγουδοῦμε σὰν τὸ Καρούζο !

.....

ΠΕΝΝΙΕΣ

— Τὰ ὑπὸ τοῦ θιάσου 'Αργυροπούλου παιζόμενα εἰς τὸ «Κεντρικὸν» μονόπρακτα συγκεντρώνουν κάθε βράδυ πλῆθος θεατῶν.

— Καὶ δικαιολογεῖται ἡ συρροὴ αὐτὴ γιατί πρόκειται περὶ μιᾶς πρώτης τάξεως ἐκλογῆς, ὀφειλομένης εἰς τὸν κ. 'Αργυρόπουλον.

— Τὸ ἕνα μάλιστα ἀπ' αὐτὰ εἶνε ἀληθινὸ ἀριστούργημα. "Οσοι τὸ εἶδαν ὁμολογοῦν ὅτι χρόνια εἶχαν νὰ δοῦν τέτοιο ἔργο.

— Οἱ μουσικοὶ καὶ ἐπιθεωρησιακοὶ θίασοι ἐξακολουθοῦν παίζοντες τὶς ἀρλοῦμπες τους.

— Τὸ Θέατρον Κυβέλης, ὅπου παίζει ὁ θίασος τῆς κ. Λολόττας 'Ιωαννίδου, ἀναγκασθὲν νὰ κλείσῃ τὰς πύλας του, ἤνοιξε καὶ πάλι μεταβληθὲν ἀπὸ θεάτρου πρόζας εἰς μουσικόν.

— 'Ετοιμάζονται παρασκάσεις εἰς ἀχαίους χῶρους μὲ κλασσικὰ ἔργα.

— Μεταξὺ αὐτῶν, θὰ δοῦμε ὑπὸ τῆς κ. Χαλκούση καὶ ἡ πεντάπρακτος τραγῳδία τοῦ συνεργάτου μας κ. Ηλ. Βουτιερίδη «Κασσάνδρα».

— Τὸ μελόδραμα ἐπὶ τοῦ παρόντος, δὲν μᾶς ἀναγγέλλει τὴν χιλιοστὴν ἐπανάληψιν τῶν ἐργασιῶν του.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

'Εξεδόθη ἡ «Νέα 'Εστία» τῆς 1ης 'Ιουνίου μὲ συνεργασίαν τῶν κ. κ. Νάζου, Ραζέλλου, Πασαγιάννη, Σταυροπούλου, Γεωργίας Ταρσούλη, Ζιγούρου κτλ.

— 'Εξεδόθησαν τὰ «Ἑλληνικὰ Γράμματα» τῆς 1ης 'Ιουνίου μὲ ἐκλεκτὴν συνεργασίαν.

— Ὑπὸ τοῦ 'Εκδοτικοῦ Οἴκου Ζικάκη ἐξεδόθησαν «Τὰ Κρῖνα τῆς Σιωπῆς» συλλογὴ ποιημάτων τοῦ κ. Κλαυδίου Μαρκίνα.

Η ΣΤΗΛΗ ΜΑΣ
ΤΗΣ ΖΕΣΤΗΣ

"Αγριες ἐνέσκυψαν ἡ ζέστες. 'Ανηλεὴς ὁ 'Απόλλων μᾶς ἐπετέθη αἰφνιδιαστικὰ τὴν περασμένη ἑβδομάδα, βάλλων καταιγιστικὰ τὰ βέλη του ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους ἀδιακρίτως. Καταναιόμεθα ἀδελφοί, τηγανιζόμεθα ὡς μαρίδες, στάζομεν ὡς πασχαλινοὶ ὀβελίαι. Ὁρίστε ὁ χονδρὸς κύριος ποὺ σημειώνει τὴν διαβασίν του μὲ αὐλάκι, ἡ χονδρὴ κυρία ποὺ φρυμάζει ὅπως ἡ ἀτμομηχανὴ τοῦ «Θερίου» ἐτοιμαζομένη πρὸς ἐκκίνησιν, ἀλλὰ μὴ ἐκκινοῦσα. Καὶ ὁ ἄλλος πιὸ πέρα, ποὺ καὶ τὸ φύλλον μονάχα τῶν πρωτοπλίστων ἂν εἶχε ὡς περιβολὴν θὰ τὸν ἐνοχλοῦσε καὶ τόσοι ἄλλοι ποὺ σπεύδουν πρὸς τὴν 'Ακρόπολιν διὰ νὰ ζητήσουν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τὰ δεινά των.

Δὲν φαντάζομαι διαφορετικὴν τὴν κόλασιν, ὅπου κατὰ τὸν ἀλησμόνητον πανοραματζῆν ἐνδιαιτῶνται οἱ «δαίμονες ποὺ βγάζουν φωτιὲς ἀπὸ τὰ μάτια» καὶ ἔχουν ἐγκατασταθῇ τὰ καζάνια ὅπου «χοχλάζει ἡ πίσσα καὶ τὸ κατράμι». Αἱ πληροφορίαι ἄλλωστε τοῦ καλοῦ πανοραματζῆ ἔπαυσαν νὰ ἐπηρεάζουν τὸ χριστεπώνυμον ποίμνιον, ἀφ' ὅτου τοῦτο μὲ τὴν ἀσφαλτόστρωσιν τῶν δρόμων ἔλαβε σαφεστάτην ἰδέαν ὅλων αὐτῶν τῶν μετὰ θάνατον βασανιστηρίων.

Τὸ γραφεῖον φούρνος, τὸ ρεστοράν κάμινος. Τὸ ἴδιο καὶ ἡ βενζινοκίνητος κασσόνα ποὺ μᾶς μεταφέρει, τὸ ἴδιο καὶ τὸ σπίτι μας, ὅπου σπεύδομεν νὰ ζητήσωμεν ἄσυλον κατὰ τῆς λύσσης τοῦ Φοίβου 'Απόλλωνος, τὸ ἴδιο καὶ ἡ πλατεία, τὸ ἴδιο καὶ ἡ σκιὰ τῶν ψαραλέων καὶ ρευστῶν δένδρων τῆς πρωτευούσης. Οὔτε ὁ πλοῦσιος τοῦ Εὐαγγελίου, τοῦ ὁποίου τὰ χείλη ἐφρύγοντο διὰ μίαν σταγόνα ὕδατος, οὔτε οἱ παῖδες τῆς ἀμαρτωλοῦ ἐγνώρισαν τὸ φερινὸν μαρτύριον τῶν πτωχῶν 'Αθηναίων.

Καὶ ὅταν συλλογίζεται κανεὶς ὅτι μόλις μπῆκε τὸ καλοκαίρι καὶ ὅτι ὑπολείπεται ἀκόμη ὁ μισοῦ Ἰουνίου ἕνας ὁλόκληρος Ἰούλιος, ἕνας ὁλόκληρος Αὔγουστος, ἕνας ὁλόκληρος Σεπτέμβριος καὶ τὸ λεγόμενον γαϊδουροκαλόκαιρο τοῦ Ὀκτωβρίου, ὡρισμένως εἶνε νὰ τὰ τινάξῃ τὸν ἀέρα.

"Ηκουσα κύριον σοβαρότατον, ὁ ὁποῖος ἐμακάριζε τὸν Νόμπιλε.

'Ασφαλῶς δὲν εἶχε ἄδικο ὁ ἄνθρωπος.

Διαβατικές

ΜΙΚΡΑ - ΜΙΚΡΑ

Ο ΜΗΝ ΤΟΥ ΜΕΛΙΤΟΣ

Οἱ ἀρχαῖοι Τεύτονες οἱ ὁποῖοι ὅς γνωστόν, κατοικοῦσαν στὰ βόρεια μέρη τῆς Γερμανίας ἀσυνείθιζον νὰ πίνουν ὑδρομελὶ ἐπὶ 30 ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἡμέρας ποὺ γάμου των. Ἀπὸ τὴ συνήθειά τους αὐτὴ ἐπεκράτησε καὶ σὲ μᾶς ἡ συνήθεια νὰ λέμε τὸν πρῶτον μῆνα μετὰ τὸν γάμο, μῆνα τοῦ μέλιτος.

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ
ΤΟΥ ΤΡΟΜΟΥ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΦΡΙΚΗΣ

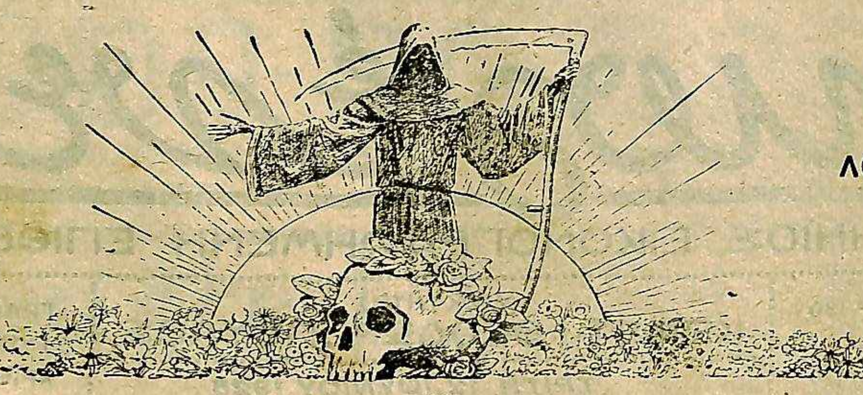

ΤΟΥ
ΛΟΥΪ ΝΟΑΡ

Ο ΜΑΥΡΟΣ ΒΡΥΚΟΛΑΚΑΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἡ Λόρα κατάλαβε πειὰ πὼς εἶχε νὰ παλαίσῃ μὲ ὅλες τὶς βδελυρὲς σκιὲς τῆς Κολάσεως, μ' ὅλα τὰ ἀκάθαρτα πνεύματα τοῦ ἄλλου κόσμου.

Τί θάκανε;

Θ' ἄφηνε νὰ καταβληθῇ, νὰ νικηθῇ, νὰ ὑποκύψῃ;

Ἀπελπισμένη, θυμωμένη μὲ τὸν ἑαυτό της ποὺ δὲν σηκώθηκε νὰ φύγῃ ἀμέσως ἀπ' τὸ καταραμένο αὐτὸ μέρος, γύρισε κι' ἔρριξε μιὰ ματιὰ γύρω της, σὰν νὰ ζητοῦσε ἀπὸ κάπου βοήθεια.

Μὰ κανεὶς δὲν βρισκόταν ἐκεῖ γιὰ νὰ τὴν βοηθήσῃ. Κανεὶς!...

Κι' αὐτὸς ὁ Βεσκὴρ εἶχε χαθῆ ἄξαφνα, εἶχε γίνει ἄφαντος...

Ποῦ εἶχε πάει;

Τὸν εἶχαν ἐξουσιάσει πάλι τὰ πνεύματα τοῦ σκότους;

Θἄχε νὰ παλαίσῃ κι' ἐναντίον του;

Μὰ τί ἐσήμαινε;

Αὐτὸς ἦταν πληγωμένος στὸ πόδι καὶ θὰ μποροῦσε νὰ τὸν ξεκάμῃ μὲ μιὰ πιστολιά. Δὲν τὸν λογάριαζε καὶ τόσο...

Ὁ κίνδυνος, ὁ μεγάλος κίνδυνος ποὺ τῆς πάγωνε τὸ αἷμα, θὰ προήρχετο ἀπ' ἔξω ἀπ' τὸ νεκροταφεῖο, σκοτεινός, μυστηριώδης, ἀθέατος...

Μιὰ σκέψι γεννήθηκε ξαφνικὰ στὸ κεφάλι της. Ἔπρεπε ν' ἀνάψῃ ὅλα τὰ φῶτα στὸ πανδοχεῖο, νὰ φωτίσῃ ὅλες τὶς κάμαρες, νὰ διώξῃ μακρυὰ τὸ σκοτάδι ποὺ τὴν τρόμαζε τόσο...

Ἔκαμε ἕνα βῆμα ἐμπρός, μὰ ἔξαφνα στάθηκε ἀνήσυχη, τρομαγμένη, γεμάτη ἀγωνία...

— Θεέ μου! ψιθύρισε. Εἶμαι χαμένη!... Εἶμαι χαμένη!...

Εἶχε σκεφθῆ ὅτι ἡ γυναίκα πανδοχείου φεύγοντας τὸ πρωΐ [εἶ]χε πάρει μαζύ της ὅλα της τὰ πράγματα. Δὲν θἄχε ἀφήσει, φυσικά, οὔτε μιὰ λάμπα. Ποιὸς μποροῦσε νὰ προΐδῃ ὅτι δὲν θὰ γύριζε τὸ ἁμάξι κι' ὅτι θἄμενε αὐτὴ ἄλλη μιὰ νύχτα ἐκεῖ πέρα; Ὅλες ἡ φρικτὲς αὐτὲς σκέψεις ἔκαμαν τὴν Λόρα νὰ χάσῃ τὸ θάρρος της. Ἔπεσε ἀπηυδησμένη σὲ μιὰ πολτρόνα, τὰ μάτια της βούρκωσαν κι' ἄρχισε νὰ κλαίῃ! Ἡ τολμηρὴ γυναίκα, ἡ ἄφοβη, ἡ ἱκανὴ γιὰ ὅλα δὲν ἦταν τώρα παρὰ μιὰ δυστυχισμένη ὕπαρξις, ἀφημένη μέσα σ' ἕνα ἔρημο πανδοχεῖο στὴν διάθεσι ἑνὸς βδελυροῦ βρυκόλακα!

Ἔκλαιγε μ' ἀπελπισία, δάγκωνε τὶς γροθιές της, χτυποῦσε τὸ στῆθος της καὶ μουρμούριζε μέσα ἀπ' τὰ σφιγμένα της δόντια.

— Εἶμαι χαμένη! Μὲ τιμωρεῖ ὁ Θεὸς γιὰ τὶς πράξεις μου. Δὲν θὰ ξαναδῶ τὸ Παρίσι! Δὲν θὰ κερδίσω τὰ ἑκατομμύρια τῆς κληρονομιᾶς. Θὰ πεθάνω ἐδῶ μέσα ἀπὸ ἕνα φρικτὸ θάνατο, θὰ μείνω ἄταφη ποιὸς ξέρει πόσες ἡμέρες!... Θεέ μου, Θεέ μου εἶνε τρομερό!... Ἔλεος, λυπήσου με!...

Γύρω της τὸ σκοτάδι εἶχε γίνει ὥρα πιὸ πυκνό. Νόμιζε πὼς ἄκουγε ὕποπτα πατήματα γύρω της, πὼς κάποιοι ἐκινοῦντο γύρω της, τὸ παραμικρὸ τρίξιμο τὴν ἔκανε νὰ τρέμῃ σύγκορμη.

Ἔξαφνα σφούγγισε τὰ δάκρυά της καὶ τινάχτηκε ὀρθή. Ὄχι, δὲν ἔπρεπε νὰ ἀφεθῇ ἔτσι χωρὶς ἀντίστασι στὸν κίνδυνο. Εὐτυχῶς κρατοῦσε σπίρτα ἀπάνω της. Δὲν θἄχανε τίποτε ἂν ἔψαχνε στὸ πανδοχεῖο. Ἴσως νἄβρισκε κανένα λυχνάρι λησμονημένο ἢ παρατημένο πουθενά...

Ἡ ἐλπίδα αὐτὴ τὴν καθησύχασε κάπως. Ἄναψε ἕνα σπίρτο, πλησίασε σ' ἕνα ντουλάπι, τὸ ἄνοιξε κι' ἄρχισε νὰ ψάχνῃ στὰ ράφια του. Μὰ δὲν βρῆκε ἀπολύτως τίποτε. Γυρίζοντας γιὰ νὰ ἐρευνήσῃ παντοῦ εἶδε ἔξαφνα ριχμένο σ' ἕνα τραπέζι τὸ κατάστιχο τοῦ πανδοχείου, τὸ ὁποῖο εἶχε ἀπομείνει ἐκεῖ ὡς ἄχρηστο.

Χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸ τὸ ἄνοιξε, ἔσχισε ἀρκετὰ φύλλα, τὰ ἔστριψε, τἄκαμε ἀπαράλλαχτα μὲ λαμπάδες, ἄναψε ἕνα ἀπὸ αὐτὰ καὶ προχώρησε στὸ δωμάτιο τῆς γυναικὸς τοῦ πανδοχείου, ἔχοντας ἔτσι περισσότερο φῶς καὶ κάνοντας καὶ οἰκονομία στὰ σπίρτα της.

Ἐπὶ μισὴ ὥρα ἐρεύνησε παντοῦ, μὰ δὲν μπρόρεσε νἄβρῃ ἀπολύτως τίποτα. Ἦταν καταδικασμένη νὰ μείνῃ στὸ σκοτάδι!... Περνῶντας μόνον ἀπὸ τὸ δωμάτιό της πῆρε μαζί της τὰ δυὸ πιστόλια της καὶ τὰ σιγάρα της. Ἔτσι θὰ μποροῦσε νὰ καπνίζῃ καὶ νὰ περιμένῃ τὸ μοιραῖο μὲ τὸ πιστόλι στὸ χέρι...

Τί ἄλλο μποροῦσε νὰ κάμῃ;

Κάθησε πάλι στὸ κάθισμά της, ἄναψε ἕνα σιγάρο κι' ἄρχισε νὰ καπνίζῃ, προσέχοντας καὶ στὸν παραμικρὸ κρότο...

Ἔξαφνα ἀνατρίχιασε... Ἔννοιωσε στὸν τράχηλό της κάτι θερμό, σὰν ἀναπνοὴ ἀνθρώπου ποὺ σκύβει ἐπάνω της.

Χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸ σηκώθηκε ἀπάνω καὶ τοιμάσθηκε νὰ πυροβολήσῃ. Μὰ τὴν τελευταία στιγμὴ μπόρεσε νὰ διακρίνῃ μέσα στὸ σκοτάδι τὴ σιλουέττα τοῦ Βεσκὴρ καὶ κρατήθηκε. Ἦταν λοιπόν, κοντά της, ὁ κτηνάνθρωπος;

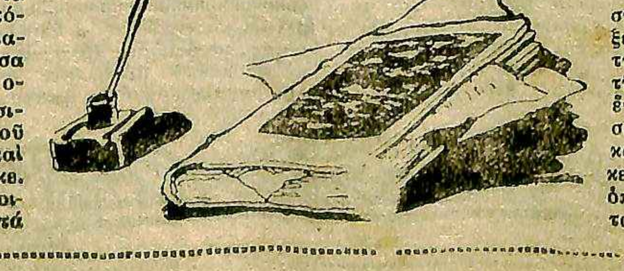

Πότε εἶχε μπῆ στὴν αἴθουσα;

Τί σκοποὺς εἶχε ἄραγε;

Ἡ Λόρα ἄναψε μιὰ ἀπὸ τὶς χάρτινες λαμπάδες της, τὸν πλησίασε καὶ τὸν κοίταξε κατάματα. Ἀπὸ τὸ βλέμμα αὐτὸ ποὺ τοὔρριξε κατάλαβε πὼς ὁ Βεσκὴρ δὲν εἶχε κακοὺς σκοπούς. Ἦταν βρεγμένος ἀπ' τὴ βροχή, ἀπόδειξις πὼς μόλις εἶχε γυρίσει ἀπ' ἔξω καὶ τὴν κοίταζε μὲ σεβασμὸ καὶ συμπάθεια.

Τὸ βλέμμα του αὐτὸ ἔδωκε θάρρος στὴ Λόρα. Πλησίασε τὸν κτηνάνθρωπο, τοὔδειξε τὸ σκοτάδι γύρω, τοὔδειξε τὴ χάρτινη λαμπάδα της καὶ τοῦ εἶπε ἔντονα:

— Φῶς!... Φῶς!...

Ὁ Βεσκὴρ κούνησε τὸ κεφάλι του, ἄφησε ἕνα πρόσχαρο μουγγρητό, ἔκαμε μιὰ ἀλλόκοτη χειρονομία κ' ἔφυγε τρέχοντας...

Ἡ Βενσέσκα τὰ ἔχασε.

Γιατί ἔφυγε ὁ Βεσκήρ;

Μήπως τὴν παρεξήγησε;

Μήπως νόμισε πὼς τοὔλεγε νὰ φύγῃ καὶ τὴν ἄφησε πειὰ ὁλομόναχη;

Θἆταν τρομερὸ ἂν συνέβαινε μιὰ τέτοια παρεξήγησις!

Ἀνήσυχη ἡ Λόρα ἔτρεξε στὴν πόρτα, τὴν ἄνοιξε κι' ἄρχισε νὰ φωνάζῃ.

— Βεσκήρ!... Βεσκήρ!...

Μὰ κανεὶς δὲν τῆς ἀπαντοῦσε.

Ἡ νύχτα ἦταν ὁλοσκότεινη καὶ ἡ βροχὴ ἔπεφτε ἐξακολουθητικά.

Τὴν στιγμὴ ποὺ ἑτοιμαζόταν νὰ ξανακλείσῃ τὴν πόρτα ἄκουσε βήματα νὰ πλησιάζουν γοργὰ πρὸς τὸ μέρος της καὶ ἑτοίμασε πάλι τὰ πιστόλια της, ὀπισθοχωρῶντας στὸ μέσον τῆς αἰθούσης.

Στὸ σκοτεινὸ ὅμως ἄνοιγμα τῆς πόρτας φάνηκε ὁ Βεσκήρ, κρατῶντας κάτι στὰ χέρια του καὶ μὴ τολμῶντας νἄμπῃ μέσα στὴν θέα τῶν πιστολιῶν.

Ἡ Λόρα ἔρριξε τὰ πιστόλια της σ' ἕνα τραπέζι καὶ τοὔγνεψε νὰ πλησιάσῃ.

Ὁ Βεσκὴρ ἔτρεξε κοντά της καὶ τῆς ἔδειξε ἕνα μάτσο μισοκαμένων κεριῶν, τὰ ὁποῖα κρατοῦσε στὰ χέρια του.

Ἡ Λόρα βλέποντας τὰ κεριὰ αὐτὰ δὲν μπόρεσε νὰ συγκρατήσῃ μιὰ κραυγὴ χαρᾶς, χαρᾶς ἀγρίας.

Λίγο ἀκόμα καὶ θὰ ἀγκάλιαζε τὸν Βεσκὴρ καὶ θὰ τὸν φιλοῦσε!

Ὁ κτηνάνθρωπος αὐτὸς τὴν ἔβγαζε ἀπ' τὴ δύσκολη θέσι ποὺ βρισκότανε.

Θὰ εἶχαν πλέον φῶς.

Ὁ κτηνάνθρωπος τῆς ἦταν ἀφοσιωμένος, δὲν ὑπῆρχε πλέον ἀμφιβολία, ἔπειτα ἀπὸ τὴν πράξη του αὐτή.

Ἀλλὰ ποῦ τὰ βρῆκε τὰ κεριά;

Ἡ Λόρα δὲν ἄργησε νὰ τὸ καταλάβῃ...

(Ἀκολουθεῖ)

ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΜΑΘΕΤΕ

Ἐν πρώτοις νὰ μάθετε νὰ γελᾶτε. Ἕνα καλὸ γέλιο ἀξίζει περισσότερο καὶ γιὰ σᾶς καὶ γιὰ τὸν ἄλλο κόσμο ἀπὸ ἕνα καλὸ γιατρικό.

— Νὰ μάθετε ν' ἀφηγῆσθε καλὰ ὅτι θέλετε νὰ πῆτε, ὅτι δήποτε κι' ἂν εἶνε αὐτό. Ἕνα μικρὸ ἀνέκδοτο, ἕνα ἐπεισόδιο, μιὰ ἱστορία, ὅταν ἀφηγοῦνται καλά, εἶνε τόσο εὐπρόσδεκτα ὅσο καὶ μιὰ ἀκτίνα τοῦ ἡλίου στὸ σῶμα ἑνὸς ἀρρώστου.

— Μάθετε νὰ κρατᾶτε τὶς λῦπες σας καὶ τὶς πικρίες σας γιὰ τὸν ἑαυτό σας. Ὁ κόσμος εἶνε ἀρκετὰ πολυάσχολος ὥστε νὰ μὴν ἐνδιαφέρεται γιὰ τὶς στενοχώριες σας.

— Μάθετε νὰ μὴ μεμψιμοιρῆτε. Ἂν ἐκ φύσεως δὲ μπορεῖτε νὰ βρῆτε τίποτε καλὸ σ' αὐτὸ τὸν κόσμον κρατήσατε τὸ κακὸ γιὰ τὸν ἑαυτό σας μόνο.

— Μάθετε νὰ ἀφοσιώνεστε μὲ ζῆλο στὴν ἐργασία σας.

— Μάθετε νὰ κρύβετε τὰς μικρὰς ἀδιαθεσίας. Κανένας δὲν ἐνδιαφέρεται νὰ μάθῃ ἂν ἔχετε πονοκέφαλο, πονόδοντο ἢ ρευματισμούς.

— Μάθετε νὰ χαιρετᾶτε τοὺς φίλους σας πάντοτε μὲ τὸ χαμόγελο στὰ χείλη. Ἔχουνε ἀρκετὲς ρυτίδες τὰ μέτωπά των ὥστε νὰ μὴ εἶνε ἀνάγκη νὰ τοὺς ἐνοχλῆτε μὲ τὶς ἰδικές σας.

ΗΡΩΪΚΟΣ ΣΚΥΛΛΟΣ

Ο ΓΕΝΝΑΙΟΣ «ΜΟΥΣΤΑΚΑΣ»

Ἐὰν ἐπεκράτει ἡ συνήθεια ν' ἀνεγείρωνται ἀνδριάντες στὰ ζῶα, θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχε στηθῇ πρὸ καιροῦ στὶς περισσότερες πλατεῖες τοῦ Παρισιοῦ ὁ ἀνδριὰς ἑνὸς σκύλλου: τοῦ περιφήμου Μουστάκα. Γιατὶ ὁ «Μουστάκας» αὐτός, ἂν καὶ σκύλλος, ὑπῆρξε ἕνας ἀπὸ τοὺς τρομερότερους πολεμιστὰς ἀπ' ὅσους ἀναφέρει ἡ γαλλικὴ ἱστορία.

***

Ὁ «Μουστάκας» ἀνῆκε σὲ μιὰ ράτσα μεγαλόσωμων, σγουρόμαλλων σκυλλιῶν—τῶν «μπαρμπὲ»—γεννήθηκε δὲ στὰ 1799, στὴν Φαλαίζ τῆς Νορμανδίας. Οἱ... γονεῖς του ἦσαν πρὸ καιροῦ ἐγκατεστημένοι στὴν πόλη αὐτή. Ὁ «Μουστάκας» ὅμως, ἔτρεφεν, ἀπὸ μικρός, δημοκρατικώτατα αἰσθήματα: δὲν ἀφοσιώθηκε ποτέ του σὲ κανέναν κύριον, καὶ δὲν ἐδέχθη νὰ ὑπηρετήσῃ παρὰ μόνον τὴν πατρίδα του!

Σὲ ἡλικία ἕξ μηνῶν, τὸν ἐπῆγαν στὴν πόλη Κάν. Ἐφρόντισεν ὅμως νὰ τό... σκάσῃ ἀμέσως ἀπὸ τὸ σπίτι τῶν κυρίων του, καὶ προσεκολλήθη σ' ἕνα λόχο γρεναδιέρων ποὺ ἐπρόκειτο νὰ φύγῃ γιὰ τὴν Ἰταλία.

Ὁ «Μουστάκας» συνεπάθησεν ἀμέσως τοὺς διαρκῶς εὐθύμους αὐτοὺς φαντάρους. Προσπάθησε νὰ φανῇ ὅσο μποροῦσε περισσότερο χαριτωμένος, καὶ ζήτησε, τρόπον τινά, νὰ γίνῃ δεκτὸς ἀνάμεσά τους, ὑποσχόμενος, μὲ τὰ φερσίματά του, ὅτι δὲν θὰ ἦτο διόλου ἐνοχλητικός.

Ὁ «Μουστάκας» ἦταν ἄσχημος καὶ τρομερὰ ἀκάθαρτος· εἶχε τόσο ἔξυπνο ὅμως ὕφος, καὶ τὸ βλέμμα του ἦταν τόσο γλυκύ, ὥστε οἱ γρεναδιέροι ἀπεφάσισαν νά... δεχθοῦν τὴν αἴτησί του.

— «Δὲν ὑπάρχει ἄλλος σκύλλος στὸν λόχο, εἶπεν ἕνας νεαρὸς τυμπανιστής. Ὥστε, θὰ μπορέσουμε νὰ τὸν θρέψουμε χωρὶς νὰ στενοχωρηθοῦμε διόλου...

Ὁ «Μουστάκας» ἦταν πολὺ ἐπιδέξιος καὶ εἶχε μάθει ἤδη μερικὰ γυμνάσια: ἤξερε, π. χ., νὰ κουβαλάῃ διάφορα ἀντικείμενα ποὺ εὕρισκε μακρυά, καὶ νὰ στέκεται «σοῦζα». Οἱ νέοι του φίλοι ἐπλούτηναν τὶς γνώσεις του, μαθαίνοντάς τον νὰ κρατάῃ «ἐπ' ὤμου» τὸ τουφέκι, νὰ φυλάῃ σκοπός, καὶ νὰ περπατάῃ «μὲ βῆμα». Ἐτρέφετο σὰν τοὺς ἄλλους, ἀπὸ τὴν καραβάνα, συμπαθοῦσε δὲ περισσότερο ἀπ' ὅλους τοὺς νέους του συντρόφους, τόν... μάγειρα τοῦ λόχου. Κι' ἔτσι, δὲν τοῦ ἔλειπε ποτὲ τίποτα.

Ὁ λόχος, ἔφυγε τέλος γιὰ τὴν Ἰταλία. Ὁ «Μουστάκας» ἐπέρασε τὶς Ἄλπεις, πάντοτε εὔθυμος, καὶ πάντοτε πρόθυμος νὰ παίζῃ γιὰ νὰ διασκεδάζῃ τοὺς συντρόφους του, νὰ τρέχῃ ἐμπρός τους, ἢ καὶ νά... καταβροχθίζῃ τὸ περιεχόμενον τῆς καραβάνας του.

Σὲ λίγο οἱ γρεναδιέροι, ποὺ εἶχαν ἑνωθῆ μὲ τὸ σύνταγμά τους, βρεθῆκαν ἀντιμέτωποι τοῦ ἐχθροῦ. Ὁ «Μουστάκας» ἦταν συνειθισμένος ἤδη στὶς κλαγγὲς τῶν ὅπλων καὶ στὶς τυμπανοκρουσίες. Αἰσθανόταν, ἐξ ἐνστίκτου, μεγάλη κλίσι γιὰ τὸν πόλεμο. Δὲν τοῦ εἶχε δοθῇ ὅμως ἀκόμη ἡ εὐκαιρία νὰ λάβῃ τὸ βάφτισμα τοῦ πυρός.

Τὸ πρῶτο πολεμικὸ κατώρθωμα τοῦ «Μουστάκα» ὑπῆρξε τὸ ἑξῆς:

Τὸ σύνταγμα τῶν γρεναδιέρων στὸ ὁποῖον ὑπηρετοῦσε εἶχε στρατοπεδεύσει ἔξω ἀπὸ τὴν Ἰταλικὴ πόλι Ἀλεξάνδρεια. Ἕνα ἀπόσπασμα ὅμως Αὐστριακῶν, τὸ ὁποῖον εἶχε παραμείνει κρυμμένο καθ' ὅλη τὴ διάρκεια τῆς ἡμέρας στὴν πεδιάδα τοῦ Μπέλλο, μόλις ἐνύχτωσε, ἐπροχώρησε μὲς στὸ σκοτάδι, γιὰ νὰ ἐπιτεθῇ αἰφνηδιαστικῶς ἐναντίον τοῦ λόχου τοῦ «Μουστάκα», ποὺ ἀποτελοῦσε καὶ τὶς προφυλακὲς τοῦ Γαλλικοῦ συντάγματος. Τὸ κόλπο τῶν Αὐστριακῶν θὰ ἐπετύγχανε ἀσφαλῶς, γιατὶ οἱ Γάλλοι οὔτε ὑποπτεύονταν κἂν τὴν παρουσία τους τόσο κοντά τους, ἐάν... δὲν ἐπενέβαινεν ὁ «Μουστάκας».

Τὸ ἔξυπνο αὐτὸ σκυλλί, κάθε βράδυ, συνείθιζε νὰ βγαίνῃ «εἰς περιπολίαν», καὶ νὰ κάνῃ μιὰ βόλτα γύρω ἀπ' τὸ στρατόπεδο, γιὰ νὰ βλέπῃ ἐὰν βρίσκωνται ὅλα «ἐν τάξει!» Ἐκεῖνο τὸ βράδυ λοιπόν, ἀντελήφθη τὴν παρουσία τῶν Αὐστριακῶν. Χωρὶς λοιπὸν νὰ χάσῃ καιρό, ἔτρεξε πρὸς τοὺς φίλους του καὶ τοὺς σήκωσε στὸ ποδάρι μὲ τὰ γαυγίσματά του. Οἱ γρεναδιέροι ἔστειλαν ἀμέσως κανονικὲς περιπολίες, ἡ ὁποῖες ἀντελήφθησαν τὸν ἐχθρό, οἱ σαλπιγκταὶ ἐσήμανον συναγερμό, καὶ οἱ Αὐστριακοί, βλέποντες ὅτι εἶχαν ἀνακαλυφθῇ, ἔσπευσαν νὰ τραποῦν σὲ φυγή...

Κι' ἔτσι, ὁ λόχος ἐσώθηκε ἀπὸ βεβαία σφαγὴ χάριν τοῦ ἀνδρείου «Μουστάκα.»

Οἱ γρεναδιέροι ἀπένειμαν στὸν σωτῆρα τους μεγάλες τιμές. Ἐὰν ὁ «Μουστάκας» ζοῦσε στὴν ἐποχὴ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, θὰ τοῦ ἀνεγείροντο ἀνδριάντες ὕστερ' ἀπ' τὸ κατώρθωμά του, καὶ θὰ τὸν ἔφεραν ἐν θριάμβῳ, ὅπως ἔκαμαν στὶς χῆνες τοῦ Καπιτωλίου. Οἱ Γάλλοι ὅμως ἔκαναν κάτι καλύτερο: ἀντὶ νὰ τοῦ ἀποδώσουν τέτοιου εἴδους τιμές, γιὰ τὶς ὁποῖες, στὸ κάτω-κάτω, ὁ «Μουστάκας» δὲν ἔδινε μιὰ πεντάρα, ὑπέθεσαν, πρακτικώτατα, ὅτι θὰ τὸν εὐχαριστοῦσαν περισσότερο ἐξασφαλίζοντάς του τὰ μέσα τῆς ζωῆς. Τὴν ἐπομένη τὸν ἔγραψαν στὴν ἀναφορὰ τοῦ Συντάγματος, καὶ ὁ Συνταγματάρχης, ἀνταμείβοντάς τον γιὰ τὴν γενναία του πρᾶξι, τὸν ἐνέγραψε στὴ δύναμη τοῦ Συντάγματος καὶ ὥρισε νὰ τοῦ δίνουν συσσίτιο γρεναδιέρου!

Κι' ἔτσι, ὁ «Μουστάκας» μας ἔγινεν ὁ εὐτυχέστερος τῶν σκύλλων.

Κατόπιν τοῦ νέου του «βαθμοῦ» τὸν ἐκούρευσαν, τοῦ κρέμασαν στὸ λαιμὸ ἕνα κολλιὲ στὸ ὁποῖο ἀνεγράφετο ὁ ἀριθμὸς τοῦ Συντάγματος —τό... «ἀτομικόν του βιβλιάριον», νὰ ποῦμε...—καί, ὁ κουρεὺς τοῦ λόχου, ἔλαβεν ἐντολὴ νὰ τὸν χτενίζῃ καὶ νὰ τὸν περιποιῆται μιὰ φορὰ τὴν ἑβδομάδα.

Ὁ «Μουστάκας» συναισθάνθη τὴν τιμὴ ποὺ τοῦ εἶχε γίνει, καὶ τὶς ὑποχρεώσεις ποὺ τοῦ ἐπέβαλλεν ἡ νέα του θέσις: καί, ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη, ἔγινε τόσο περήφανος, ὥστε δὲν καταδεχόταν οὔτε ματιὰ νὰ ρίξῃ στοὺς ἀδελφούς του, τοὺς ἄλλους σκύλλους, ὅταν τύχαινε νὰ συναντήσῃ κανέναν στὸ δρόμο.

***

Ἡ ἡμέρα τὴν ὁποίαν περίμενε μὲ τόση ἀνυπομονησία ὁ «Μουστάκας», ἔφθασε τέλος: Ἔλαβε μέρος, καὶ ὁ ἴδιος, σὲ «πραγματικὴ» μάχη, καὶ ὄχι σὲ καταδίωξι πανικοβληθέντος ἐχθροῦ ὅπως τὴν πρώτη φορά. Ἦταν τόσο «πραγματική» μάλιστα ἡ μάχη αὐτή, ὥστε ὁ φίλος μας πληγώθηκε, ἐνῷ ὡρμοῦσε, γαυγίζοντας θριαμβευτικά, ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ λόχου του.

Ἡ πληγή του εὐτυχῶς δὲν ἦταν πολὺ σοβαρή: εἶχε τραυματισθῇ, ἀπὸ μιὰ ἐχθρικὴ μπαγιονέττα, στὸ πλευρό. Μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτὴ ἀξίζει νὰ σημειωθῇ ὅτι, σ' ὅλη τὴ διάρκεια τῆς πολεμοχαροῦς ζωῆς του, τὸ ἀνδρεῖον τετράποδο δὲν ἐτραυματίσθη παρὰ μόνον *ἀπὸ ἐμπρός!...*

Μετὰ τὴν λῆξι τῆς συμπλοκῆς, ὁ «Μουστάκας», μετεφέρθη, μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους τραυματίας, στὸ χειρουργεῖο τοῦ Συντάγματος. Τὴν ἐγχείρησι, ἡ ὁποία τοῦ ἔγινε, τὴν ὑπέστη χωρὶς τὸν παραμικρὸ γογγυσμό, καθὼς καὶ ὅλη τὴν ἄλλη θεραπεία στὴν ὁποίαν τὸν ὑπέβαλαν. Στὸ νοσοκομεῖο, ὅπου παρέμεινεν ἐπὶ κάμποσες μέρες, ἦταν πρότυπον ἠρέμου καὶ ὑπάκοου ἀσθενοῦς!...

***

Ὕστερ' ἀπὸ λίγον καιρὸ ἔλαβε χώραν ἡ περίφημη μάχη τοῦ Μαρέγγο. Ὁ «Μουστάκας» δὲν εἶχε ἀκόμα θεραπευθεῖ ἐντελῶς. Μολονότι ὅμως, ἐκούτσαινε λιγάκι, δὲν ἐννοοῦσε μὲ κανένα τρόπο νὰ χάσῃ μιὰ τέτοια μοναδικὴ εὐκαιρία δράσεως....

Κι' ἔτσι «ἐπολέμησε» καὶ στὸ Μαρέγγο, ἀκολουθῶντας «κατὰ πόδας» τὴ σημαία τοῦ Συντάγματός του, τὴν ὁποίαν μποροῦσε καὶ ξεχώριζε ἀνάμεσ' ἀπ' ὅλες τὶς ἄλλες, ἕτοιμος νὰ τὴν ὑπερασπίσῃ μέχρι τελευταίας ρανίδος τοῦ αἵματός του, ἐὰν ἐπαρουσιάζετο τέτοια ἀνάγκη... Καὶ προχωροῦσε ὁλοένα ἐμπρὸς χωρὶς νὰ λογαριάζῃ τὶς σφαῖρες καὶ τοὺς κινδύνους, γαυγίζοντας μὲ λύσσα ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν, καὶ παρασέρνοντας μὲ τὸ θάρρος του καὶ τὸν ἐνθουσιασμό του τοὺς γρεναδιέρους τοῦ λόχου του.

Τὸ μόνο ποὺ τὸν ἐμπόδιζε νὰ ὁρμήσῃ μονάχος του ἀνάμεσα στὶς γραμμὲς τῶν Αὐστριακῶν, ἦταν ἡ θέα τῶν... ξιφολογχῶν των. Ὁ «Μουστάκας» θυμόταν τὸ προηγούμενο πάθημά του καὶ συλλογιζόταν ὅτι δὲν θὰ ἦταν οὔτε φρόνιμο οὔτε καὶ ἐπωφελὲς στοὺς δικούς του, νὰ ὁρμήσῃ καὶ νὰ τραυματισθῇ πάλι ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς. Γι' αὐτὸ καταπίνοντας τὴν λύσσα του, ἠρκεῖτο στὸ νὰ γαυγίζῃ, καὶ νὰ ἐνθουσιάζῃ ἔτσι τοὺς συντρόφους του.

Ἔξαφνα, ὅμως, ἡ κατάστασις ἄλλαξε: Κάποιος Αὐστριακὸς εἶχε μαζί του ἕνα πολεμικὸ μπούλλ ντόγκ, τὸ ὁποῖον ἐτόλμησε νὰ ἐμφανισθῇ πρὸ τῶν Γάλλων, προσπαθῶντας νὰ παρασύρῃ μαζί του τοὺς Αὐστριακοὺς ποὺ τὸ ἀκολουθοῦσαν. Ἔ, ἔπρεπε νὰ ἰδῆτε τὸν «Μουστάκα» μόλις ἀντελήφθη τὸν ὁμόφυλό του ἐχθρό!

Σὲ μισὸ δευτερόλεπτο, εἶχε ὁρμήσει κατ' ἐπάνω του, τὸν εἶχε ἁρπάξει ἀπ' τὸν λαιμὸ καὶ κυλιόταν μαζί του κατὰ γῆς... Καὶ τότε ἄρχισε μιὰ ὁμηρικὴ πάλη μεταξὺ τῶν δύο ἀντιπάλων. Τὸ μπουλλντόκγ, παχὺ καὶ ρωμαλέο σὰν Γερμανικὸ ποὺ ἦταν, ἐπάλαιε λυσσαλέα. Ἀλλὰ καὶ ὁ «Μουστάκας» μας, ἂν καὶ ἀσθενέστερος ἀπὸ τὸν ἀντίπαλό του, δὲν πήγαινε πίσω. Ἐννοοῦσε νὰ κρατήσῃ ψηλὰ τὴν περιωπὴ τῆς Γαλλικῆς του ἐθνικότητος μέχρις ἐσχάτων. Μιὰ σφαῖρα, τέλος, ἦρθε νὰ τερματίσῃ τὸν ἀγῶνα: τὸ μπουλλντόγκ ἔμεινε στὸν τόπο, κι' ὁ «Μουστάκας» ἔχασε τ' αὐτί του... σύρριζα!... Τὸ ἀτύχημα αὐτὸ τοὔφερε πρὸς στιγμὴν ζάλη, δὲν τὸν ἐστενοχώρησε ὅμως καὶ πολύ... Καὶ βλέποντας ὅτι τὰ Γαλλικὰ στρατεύματα, τὰ ὁποῖα εἶχαν καὶ πάλι νικήσει, κατὰ τὴ συνήθειό τους, ἀνεπαύοντο στὴν πράσινη πεδιάδα, ἔτρεξε πρὸς τὸν λόχο του μὲ περηφάνεια, σὰ νἄλεγε ἀπὸ μέσα του:

— Ὅταν οἱ μεταγενέστεροι θὰ μιλοῦν γιὰ τὸν «Μουστάκα», θὰ λένε: Ὑπῆρξε μεταξὺ τῶν νικητῶν τοῦ Μαρέγγο....

Ἡ ζωὴ τοῦ «Μουστάκα» ὅμως, εἶνε γεμάτη καὶ ἀπὸ ἄλλες θαυμάσιες περιπέτειες. Γι' αὐτές, θὰ μιλήσουμε σὲ ἄλλο φύλλο.

ΣΤΙΧΟΙ

ΜΑΝΑ - ΕΡΩΜΕΝΗ

Πῆρα μικρὸς τῆς ξενητιᾶς τὸ μαῦ-
[ρο μονοπάτι,
μὲ πονεμένη τὴν καρδιὰ καὶ δα-
[κρυσμένο μάτι
Τὸ δάκρυ γιὰ τὴ μάνα μου, γιὰ
[σένα ἦταν ὁ πόνος
π' ἀναχωροῦσα μόνος.

Ἀπὸ καϋμοὺς ἐχόρτασα, μεγάλες
[πίκρες εἶδα
μακρυὰ ἀπὸ τὴν ἀνθόστρωτη καὶ
[γαλανὴ πατρίδα
καὶ οἱ καϋμοὶ ἐδίπλωναν κ' ἡ πί-
[κρες στὴ ψυχή μου
ποὺ δὲν εἶσθε μαζί μου.

Τὸν ἄφισα τῆς ξενητιᾶς τὸν οὐ-
[ρανὸ τὸ μαῦρο
κι' ἐγύριζα παρηγοριὰ πάλι κον-
[τά σας νἄβρω...
Μ' ἀλλοίμονο! ἡ μάνα μου μονά-
[χη μ' ἐκαρτέρει,
σὲ βρῆκα ἄλλου ταίρι...

Ζήσιμος Σίδερης

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

— Δὲν ὑπάρχει ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος νὰ μὴ ἔχῃ τὴ γενναιότητα νὰ ὑποφέρῃ μὲ ὑπομονὴ τὶς δυστυχίες... τῶν ἄλλων!

— Οἱ μεγάλοι στοχασμοὶ εἶνε τέκνα τῆς μονώσεως καὶ τῆς μελέτης.

— Ἡ γυναῖκες εἶνε φιλαλήθεις, ὅταν... δὲν λένε ψέμματα χωρὶς ἀνάγκη!

— Τὸ πρῶτο συστατικὸ τοῦ ἔρωτος εἶνε τὸ ψεῦδος, τὸ δεύτερο εἶνε ὁ ἐγωϊσμός.

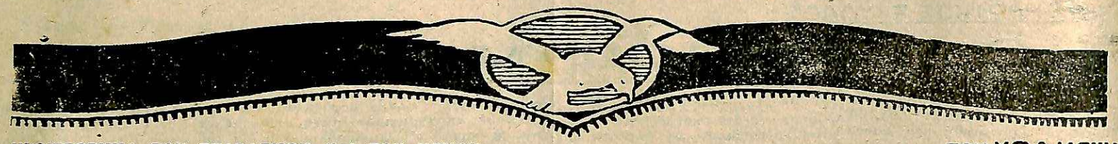

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΣΠΑΡΑΓΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ

ΤΟΥ ΧΩΛ ΚΕΪΝ

ΤΟ ΔΡΑΜΑ ΜΙΑΣ ΚΑΡΔΙΑΣ

[Τί ὠφελήσει ἄνθρωπος ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδίσῃ καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ !...»
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ]

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

»Πόσο θὰ χαρῇ ἡ κακομοίρα ὅταν θὰ μὲ ξαναδῇ μπροστά της, ἀπὸ κεῖ ποὺ δὲν μὲ περίμενε ! Τί τὰ θέλεις, πατριώτη, οἱ καρδιὲς ὅλων τῶν γυναικῶν εἶνε τρυφερές, πιὸ τρυφερὲς κι' ἀπὸ τὶς δικές μας. Ναί, δὲ σοῦ λέω, πονᾶμε καὶ μεῖς οἱ ἄνδρες, μὰ οἱ γυναῖκες εἶνε ἄλλο πρᾶγμα... Δόξα νἄχῃ ὁ Μεγαλοδύναμος ποὺ ξαναγυρνάω στὸν τόπο μου !...

Ἔτσι καταχαρούμενος ὁ Πῆτος γυρνοῦσε στὴν πατρίδα του μὲ λαχτάρα νὰ σφίξῃ στὴν ἀγκαλιά του τὴν ἀγαπημένη του τὴν Καΐτη καὶ τὸν καλό του φίλο τὸ Φίλιππο.

ΑΝΔΡΑΣ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΑ

Α'.

Ὁ Φίλιππος ἦτανε νικημένος ἀπ' τὴν Καΐτη...

Αὐτὸ τὸ ἤξερε πολὺ καλά. Μὰ δὲν τρόμαξε οὔτε καὶ λυπήθηκε καθόλου γι' αὐτό. Θὰ ἦτανε τερατῶδες ἐκ μέρους του ἂν περιφρονοῦσε τὸν ἔρωτά της...

Ὅταν ἔφτασε στὸ σπίτι του ὁ Φίλιππος, κάθισε στὸ γραφεῖο του κι' ἔγραψε τὴν πρώτη του ἐπιστολὴ πρὸς τὴν Καΐτη. Ἦταν τὸ πρῶτο ἐρωτικὸ γράμμα ποὺ ἔγραφε κ' ἡ καρδιά του ἦταν σφιγμένη καὶ τὸ χέρι του ἔτρεμε.

Τῆς ἔγραφε :

«Ἀγαπημένη μου, δὲν μπορῶ νὰ στὸ κρύψω· σ' ἀγαπῶ κ' ἐγὼ ὅπως μ' ἀγαπᾶς τρελλὰ καὶ παράφορα. Θὰ μετρῶ τὶς ἡμέρες, τὶς ὧρες καὶ τὰ λεπτά, ὥσο νὰ ξαναταμωθοῦμε γιατί καταλαβαίνω πὼς δὲ μπορῶ πειὰ νὰ ζήσω μακρυὰ σου...»

Ἐνῶ βρισκόταν στὸ σημεῖο αὐτό, ἄκουσε ἄξαφνα τὴ φωνὴ τῆς θείας του Νάνας νὰ τὸν φωνάζῃ :

— Φίλιππε !... Φίλιππε !...

Ὁ Φίλιππος σκέπασε τὸ γράμμα μὲ τὸ στουπόχαρτο καὶ κατέβηκε στὸ δωμάτιο τῆς θείας του.

Μόλις μπῆκε μέσα, εἶδε τὴν ἀγαθὴ γερόντισσα νὰ τὸν κυττάζῃ στὰ μάτια μὲ ὄψος ἀλλόκοτο.

— Τί θέλεις, θεῖτσα ; τὴ ρώτησε.

Ἡ θεῖτσα Νάνα τὸν κύτταξε λίγα ἀκόμη δευτερόλεπτα στὰ μάτια κ' ἔπειτα ἄρχισε νὰ τοῦ μιλάῃ γιὰ τὸν πατέρα του.

Ὁ Φίλιππος κατάλαβε ἀμέσως ποὺ θὰ κατέληγε, μὰ δὲν τὴ διέκοψε. Πραγματικῶς, ἔπειτα ἀπὸ κερικὲς ἀσήμαντες φράσεις, ἄρχισε νὰ τοῦ λέῃ γιὰ τὴ δυστυχία μέσα στὴν ὁποία πέθανε ὁ πατέρας του ἐξ αἰτίας τοῦ γάμου ποὺ ἔκανε. Τοῦ εἶπε ὀρθὰ-κοφτὰ πὼς ἕνας κύριος τῆς τάξεώς του δὲν πρέπει νὰ παρασύρεται ἀπὸ τὴν καρδιά του καὶ νὰ παντρεύεται φτωχὴ καὶ ἄσημη γυναίκα.

Ὁ Φίλιππος κατάλαβε πὼς ἡ θεία του εἶχε μάθει, ποιὸς ξέρει ἀπὸ ποιόν, τὸν ἔρωτά του μὲ τὴν Καΐτη καὶ προσπαθοῦσε νὰ προλάβῃ τὸ κακό. Ἐρεθισμένος, ἀδιαφορῶντας πειὰ γιὰ ὅλα, τῆς εἶπε καθαρὰ πὼς ἕνας νέος ἔχει καθῆκον, ἔχει ὑποχρέωσι νὰ παντρεύεται τὴν κοπελλὰ ποὺ ἀγαπάει.

Ἡ θεῖτσα Νάνα, βλέποντας τὴν ἐπιμονή του καὶ τὸ θυμό του, δὲν τοῦ εἶπε περισσότερα.

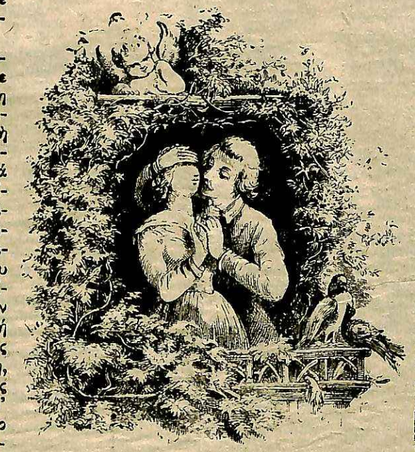

Τὸν καληνύχτισε λυπημένη καὶ κλείστηκε στὴ κρεββατοκάμαρά της. Ὁ Φίλιππος ἀνέβηκε πάλι στὸ γραφεῖο του καὶ τελείωσε τὴν ἐπιστολή του πρὸς τὴν Καΐτη, κλείνοντας μέσα σ' αὐτὴ ὅλο του τὸ πάθος.

Μερικὲς ἡμέρες πέρασαν ἀκόμα.

Ἕνα δειλινό, ὁ Φίλιππος ἔλαβε ἀπάντησι στὴν ἐπιστολή του ἀπὸ τὴν ἀγαπημένη του. Ἡ Καΐτη τοὔχε γεμίσει τέσσερες σελίδες μὲ θερμὰ καὶ παράφορα ἐρωτόλογα. Στὸ τέλος τῆς ἐπιστολῆς εἶχε ἀφίσει ἕνα λευκὸ μεταξὺ δύο ἀγκυλῶν. Κάτω ἀπὸ αὐτὸ τοῦ ἔγραφε :

«Ἐδῶ ἀκούμπησα τὰ χεῖλη μου. Ἀκούμπησε καὶ σὺ τὰ δικά σου καὶ ἂς δώσουμε ἔτσι ὁ ἕνας στὸν ἄλλο ἕνα θερμὸ φίλημα, ἔστω κι' ἂν βρισκόμαστε μακρυά».

***

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωΐ, ἕνας ἀγγελιοφόρος τῆς Διοικήσεως ἐπῆγε στὸ σπίτι τοῦ Φιλίππου καὶ τὸν εἰδοποίησε πὼς θέλει νὰ τὸν ἰδῇ ἐπειγόντως ὁ ἐξοχώτατος κύριος Διοικητής.

— Σᾶς παρακαλεῖ νὰ ρθῆτε τώρα, τοῦ εἶπε. Θὰ προγευματίσετε μαζί.

Τὸ ἁμάξι τοῦ Διοικητοῦ περίμενε κάτω κι' ὁ Φίλιππος ἀνέβηκε μαζὶ μὲ τὸν ἀγγελιοφόρο σ' αὐτό. Σὲ λίγο ἔφτανε στὸ Διοικητήριο ὅπου ἔγινε ἀμέσως δεκτὸς ἀπὸ τὸν Διοικητή, ὁ ὁποῖος ἦταν, ὅπως πάντοτε, διαχυτικώτατος.

Ἀμέσως, μετὰ τὶς τυπικὲς κουβέντες, ὁ Διοικητὴς τοῦ εἶπε :

— Θὰ μάθατε βέβαια ὅτι ὁ δικαστὴς τῆς βορείου ἀκτῆς πέθανε.

— Πέθανε ; φώναξε ὁ Φίλιππος. Μὰ τὸν εἶδα χθὲς στὴ μία !..

— Πέθανε στὶς δύο! εἶπε ὁ Διοικητής.

— Ὁ φτωχὸς ! Ὁ φτωχός ! Ἀπάντηση ὁ Φίλιππος.

— Σέρετε, συνέχισε ὁ Διοικητής, ὅτι στὸ ἀξίωμα αὐτὸ διορίζονται ἀπὸ τὸ βασιλέα. Αἱ αἰτήσεις ὑποβάλλονται στὸ ὑπουργεῖο τῶν Ἐσωτερικῶν. Ἀλλὰ τὶς περισσότερες φορὲς ὁ Ὑπουργὸς ζητάει καὶ τὴ γνώμη μου... Γι' αὐτὸ ἴσως μπορῶ νὰ φανῶ χρήσιμος στοὺς ὑποψηφίους.

Ὁ Φίλιππος τὸν ἄκουγε σχεδὸν ἀδιάφορος. Ὁ Διοικητὴς μετακίνησε τὸ ἕνα του πόδι κ' ἐξακολούθησε χαμογελώντας :

— Γι' αὐτὸ καὶ οἱ δικηγόροι τῆς περιφερείας, οἱ ὁποῖοι ἐπιθυμοῦν τὴ θέση αὐτή, ἀρχισαν κιόλας νὰ μὲ πολιορκοῦν. Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι καὶ σεῖς θὰ φιλοδοξοῦσατε νὰ καταλάβετε τὴ θέση αὐτή.

Ὁ Φίλιππος ἀπάντησε μ' ἕνα νεῦμα διαμαρτυρίας.

Ὁ Διοικητὴς κούνησε τὸ κεφάλι του κι' ἐξακολούθησε πάντοτε χαμογελώντας.

— Ὄ, δὲ σᾶς κατηγορῶ γι' αὐτό... Οἱ νέοι εἶνε πάντοτε φιλόδοξοι. Ἔσεῖς, ὑπάρχει ἕνας λόγος ἀκόμη νὰ φιλοδοξῆτε τὴν θέση αὐτή. Ὁ λόγος αὐτὸς εἶνε ὅτι τὴν κατεῖχε ἄλλοτε ἡ οἰκογένειά σας, μὰ τὴν ἔχασε τελευταῖα ἀπὸ σφάλμα ἢ ἀτυχία τοῦ πατέρα σας...

Ὁ Φίλιππος ὑποκλίθηκε μὲ σοβαρότητα, ἀλλὰ δὲν ἀπάντησε τίποτε.

— Αὐτό, ἐξακολούθησε ὁ Διοικητής, εἶνε ἕνα προνόμιο γιὰ σᾶς. Τὸ μόνο ποὺ θὰ ἦταν ἐναντίον σας εἶνε ὅτι εἰσθε ἀκόμη πολὺ νέος. Εἶστε εἰκοσιοκτὼ χρόνων ;

— Εἰκοσιέξη, ἀπάντησε ὁ Φίλιππος.

— Μόνο εἰκοσιέξη... Εἶνε κ' ἕνα ἄλλο. Ὅσο κι' ἂν εὐδοκιμήσατε ὡς τώρα στὸ στάδιο σας, δὲν ἔχετε ἀποκατασταθῆ ἀκόμη.

Ὁ Φίλιππος ἐρώτησε ἂν ἡ Ἐξοχότης του ἐνγοοῦσε μ' αὐτὸ τὸ ὅτι ἦταν ἀκόμη ἄγαμος.

— Καὶ ἂν ἐννοῶ αὐτό, ἀπάντησε ὁ Διοικητής, δὲν πρέπει νὰ χάμογελᾶτε, λαμπρέ μου νέε Πρέπει νὰ ξέρετε ὅτι ἡ ἄμεπτη οἰκογενειακὴ ζωή, ἐκτιμᾶτε: πάντοτε στὸ νησί μας. Ὁ μακαρίτης ἔξαφνα δικαστὴς δὲν ἦταν ὑπόδειγμα δικαστοῦ. Ἦταν ἀναγκασμένος νὰ τιμωρῇ τὰ ἐγκλήματα τῶν μεθύσων, ἐνῶ ὁ ἴδιος ἦταν μέθυσος... Βέβαια, ἐσεῖς δὲν διατρέχετε κανένα κίνδυνο ἀπ' αὐτά... Ἀλλὰ γιὰ νὰ ὑποστηρίζῃ κανεὶς τὴν ὑποψηφιότητά σας πρέπει νὰ σᾶς συστήσῃ νὰ παντρεφτῆτε, ὁπότε δὲν ὑπάρχει κανεὶς φόβος νὰ περιπέσετε σὲ τέτοια σφάλματα... Ἀλλὰ δὲν ἐννοῶ νὰ παντρεφτῆτε ὅπως παντρέφτηκε ὁ πατέρας σας.

Ὁ Φίλιππος ἀκούγοντάς τον νὰ μιλάῃ ἔτσι, κοκκίνησε.

— Αὐτὰ ποὺ σᾶς λέω, ἐξακολούθησε ὁ Διοικητής, δὲν ἀνάγονται βέβαια στὰ καθήκοντά μου, ἀλλὰ σᾶς τὰ λέω, γιατί, ξέρετε, ἐνδιαφέρομαι γιὰ σᾶς.

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἀκούστηκε τὸ χτύπημα κουδουνιοῦ ἀπὸ μέσα.

— Ἄ, εἶπε ὁ Διοικητὴς τὸ πρόγευμα εἶν' ἕτοιμο... Μᾶς καλοῦν... Πᾶμε νὰ συναντήσουμε τὶς κυρίες ;

(Ἀκολουθεῖ)

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ Ζ. ΝΤ' ΕΣΠΑΡΜΠΕΣ

Ο ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

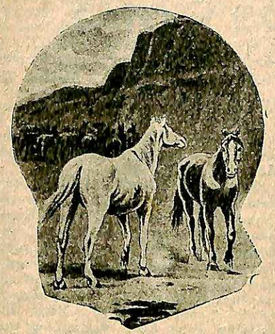

Δύο συντάγματα, τῶν Οὐσσάρων καὶ τῶν Κυνηγῶν, καὶ ἄλλα δύο τῶν Δραγώνων, δηλαδὴ τέσσερες χιλιάδες ἱππεῖς ἐν ὅλῳ, εἶχαν στρατοπεδεύσει στὴν πεδιάδα τῆς Ἀραπίλ.

Ἡ τοποθεσία αὐτὴ ἦταν ἐξαιρετικὰ ὑγιά. Δὲν ἀντίκρυζε κανένας παρὰ βράχους καὶ πέτρες, οὔτε σκιὰ δέντρου. Ὁλόγυρα δὲ γκρεμούς, χαράδρες καὶ κορυφὲς βουνῶν.

Ἔπρεπε νὰ ξεκινήσουν. Ὁ στρατάρχης Μαρμόν, πληγωμένος ἀπὸ ἕνα θραῦσμα ὀβίδος, ἐκάλεσε τὸν ἀντικαταστάτη του καὶ τοῦ εἶπε :

Ὁρίσατε τὴν Βαλάνς γιὰ τόπο συγκεντρώσεως τῶν ἀνδρῶν. Σὲ μιὰ ὥρα, θὰ λύσουμε τοὺς ζυγούς...

Ὁ στρατηγός, ὁ ὁποῖος ἀντικατεστοῦσε τὸν τραυματισμένο στρατάρχη, ἦταν ἕνας γερὸς πολεμιστὴς μὲ πεῖρα καὶ κρίση.

— Ὡραία διαταγή !... μουρμούρισε ἐνῶ καβαλλίκευε γιὰ νὰ γυρίσῃ στὰ συντάγματά του. «Τοὺς ζυγοὺς λύσατε, καὶ μάρς !». Κι' αὐτὸ τὸ λέει σὰ νὰ νὰ μποροῦσαν νὰ περάσουν οἱ ἄνδρες ἀπὸ τὰ βουνὰ αὐτά...

Καὶ ρίχνοντας μιὰ ματιὰ στὰ ψηλὰ βουνὰ ποὺ ὀρθώναν τὶς κορυφές τους ὁλόγυρα, ἐσυνέχισε :

— Μώ' αὐτὰ εἶν' χειρότερα ἀπ' τὶς πυραμίδες !... Εἶνε πιὸ δυσκολοανέβατα ἀπὸ δαῦτες, καὶ φτάνουν ὡς τὰ οὐράνια !...

Τὰ βουνά, πράγματι, αὐτά, ἦσαν πελώρια καὶ καθὼς τὰ ἔβλεπε κανεὶς ἀπὸ μακρυά, μὲ τὰ πυκνὰ ἄγρια δάση στὴ ράχη τους, μποροῦσε νὰ τὰ πάρῃ γιὰ τερατώδεις γίγαντες ποὺ εἶχαν γείρει βαθειὰ συλλογισμένοι...

— Πρέπει ὡστόσο νὰ κινήσουμε... ψιθύρισε ὁ στρατηγός.

Εἶχε φτάσει μπρὸς στὰ στρατοπεδευμένα συντάγματα. Μιὰ ἰδέα ξαφνικὰ πέρασε σὰν ἀστραπὴ μὲς στὸ κεφάλι του.

— Οἱ ἄνδρες νὰ ξεσελώσουν, εἶπε στοὺς ἀξιωματικοὺς τοῦ ἐπιτελείου του ποὺ εἶχαν σπεύσει νὰ τὸν τριγυρίσουν. Νὰ βγάλουν ἀπ' τ' ἁλόγα τους τὰ γκέμια, τὸν ὁπλισμὸ καὶ τ' ἄλλα τους τὰ ἐξαρτήματα !...

Σπρούνισε συγχρόνως τ' ἄλογό του καὶ καλπάζοντας διέσχισε τὶς γραμμὲς τῶν ἱππέων του. Οἱ ἐπιτελεῖς του ποὺ τὸν εἶχαν ἀκολουθήσει, περνῶντας κι' αὐτοὶ σὰν ἀστραπὴ μπρὸς στοὺς ἄνδρες ἐπανελάμβαναν τὴν διαταγή του :

— Ξεσελώσατε !.. Βγάλτε τὰ γκέμια, ὅλα !...

Τὰ τέσσερα συντάγματα παρετάχθησαν ἁμέσως σὲ δυὸ μακρυὲς σειρές. Πυροτεύδης κίνησις ἐπηκολούθησε. Οἱ ἱππεῖς ξεκοβαλλίκευσαν κι' ἄρχισαν νὰ ξεγυμνώνουν τὰ ἄλογά τους ἀπὸ τὰ γκέμια, τὶς σέλλες, τὶς θήκες τῶν πιστολιῶν καὶ τἄλλα ἐξαρτήματα ποὺ εἶχαν ἐπάνω τους.

— Μήπως κι' ἔχουν σκοπὸ νὰ μᾶς ποῦνε νὰ παρατήσουμε ἐδῶ τἄλογά μας ;...

Αὐτὸς ποὺ εἶχε μιλήσει ὀνομαζόταν Φολέρ. Ἦταν ἕνας κοντὸς γέρων Οὐσσάρος ποὺ εἶχε τὴ μανία νὰ μασσουλάῃ διαρκῶς τὶς ἄκρες τοῦ μουστακιοῦ του. Ξεθηλύκωσε τὰ λουριὰ τῆς σέλλας καὶ ξαναμουρμούρισε :

— Ἂν ἔχουν τέτοιο σκοπὸ... δὲν θὰ τοὺς περάσῃ !...

Ἕνας ψίθυρος ἀνέβηκε ἀπὸ τὴ γραμμή :

— Ἀστιεύεσαι ; Τἄλογο τὸ δικό μου, ποὺ τῶχα μαζί μου στὸ Ἐϋλώ.

Ὁ Φολὲρ εἶχε τελειώσει τὸ ξεσέλωμα. Ἐχάϊδεψεν ἁπαλὰ τὴ χαίτη τοῦ ἁλόγου του, κι' ἐδήλωσε :

— Ἐγὼ νὰ παρατήσω τἀδέρφι μου ;... Ποῦ μοῦσωσε τὴ ζωὴ στὴ Μόσχα ;

— Προτιμάω νὰ ψοφήσω ἐδῶ χάμου, φώναξε ἕνας ἄλλος, παρὰ νἀφήσω τἄλογό μου στοὺς παληοεγγλέζους.

— Ἔχω τροφὲς γιὰ δυὸ μέρες, εἶπεν ἄλλος, δὲν κοπιάζουν λοιπὸν νὰ μοῦ τὸ πάρουν ;... Μιὰ σπιρουνιὰ καὶ «γειά σας» !...

Ὁ στρατηγὸς ἄκουγε τὴ στιχομυθίαν αὐτή, στέκοντας παράμερα. Ἀπαθής, μ' ἕνα πούρο στὸ στόμα ἔρριξε μιὰ ματιὰ ὁλόγυρα στοὺς ἄνδρες του, καὶ εἶπε :

— Τὶ τρέχει λοιπόν ;... Ἔχουμε ἀπειθαρχία ;... Ὁ καθένας θέλει νὰ κάνῃ τοῦ κεφαλιοῦ του ;...

Οἱ στρατιῶτοι τὸν ἐκύτταξαν σὰ νὰ ἤθελαν νὰ διαμαρτυρηθοῦν.

— Εἴμαστε ἀναγκασμένοι νὰ ὑποχωρήσουμε, ἐξακολούθησε ὁ στρατηγός. Θὰ κινήσουμε γιὰ τὰ βουνά. Τὰ

Γονάτιζαν καὶ ἐφιλοῦσαν τ' ἄλογά τους στὸ στόμα...

ἄλογα ὅμως δὲν μποροῦν νὰ μᾶς ἀκολουθήσουν.

Ἐπιώτησε γιὰ λίγο. Μιὰ χλωμάδα ἀπλώθηκε στὸ πρόσωπό του.

— Οἱ Ἐγγλέζοι, ὡστόσο, θἄνε ἐδῶ σὲ μιὰ ὥρα τὸ πολύ, ἐσυνέχισε. Καί, φυσικά, δὲν πρέπει ἱππόται νὰ τοὺς ἐγκαταλείψουμε...

Μὲ μιὰ κίνηση τοῦ χεριοῦ, ἐμάζεψε γύρω του τοὺς ἀξιωματικούς του. Τοὺς ἐμίλησε μὲ χαμηλὴ φωνὴ ἐπὶ κάμποσα λεπτά. Ἕνας συνταγματάρχης, ὁ διοικητὴς τοῦ συντάγματος τῶν Οὐσσάρων, εἶπε :

— Ἐγὼ δὲν ἔχω καμμιὰ ἀντίρρηση...

Ὁ συνταγματάρχης τῶν Κυνηγῶν ψιθύρισε κι' αὐτός :

— Θὰ προσπαθήσω... Ἴσως ἅμα δώσω ἐγὼ τὸ παράδειγμα...

Οἱ δύο συνταγματάρχαι τῶν Δραγώνων δὲν ἔλεγαν τίποτα. Ὁ ἕνας χτυποῦσε νευρικὰ τὸ χῶμα μὲ τὴν μπότα του, κι' ὁ ἄλλος ἔστριβε τὸ μουστάκι του.

— Ἐμπρός !.. εἶπαν μόνο.

Καί, ὅλοι τους, ἐπέστρεψαν στοὺς ἄνδρες τους.

Ὁ συνταγματάρχης τῶν Οὐσσάρων καβαλλίκευε μιὰ θαυμασία κατσανὴ φοράδα. Σὰν ἔφθασε μπρὸς στοὺς ἱππεῖς του, ξεκαβαλλίκευσε, πῆρε ἕνα μαχαῖρι καὶ ἔκοψε τὸ ἀριστερό της πόδι ! Οἱ ἄνδρες ρίξαν μιὰ κραυγὴ φρίκης.

— Ἔτσι κάνετε ὅλοι σας ! οὐρλιασεν ὁ συνταγματάρχης. Οἱ Ἐγγλέζοι, δέν θὰ πάρουν τἄλογά μας ! Σὲ πέντε λεπτὰ... ἐπιθεώρησις... καὶ θὰ τουφεκισθῇ ἀμέσως ὅποιος...

Καὶ σταυρώνοντας τὰ χέρια του, περίμενε, ὀρθιος.

Ἕνας ἄλλος ἀξιωματικὸς φώναξε τὴν ὀρντινάντσα του. Κ' ἐνῶ κόβαν τὸ ἀριστερὸ πόδι τοῦ ἁλόγου του, αὐτός, χλωμός, ἐλεεινός, χαμένος, προσπαθοῦσε νἀνάψῃ τὴν πίπα του, γιὰ νὰ μὴν ἀφαιρέσῃ τὸ θάρρος ἀπὸ τοὺς ἄνδρες του.

Οἱ ἱππεῖς, ὡς τόσο, μ' ἕνα ὕφος γεμᾶτο ἀπόγνωσι, εἶχαν ὁρμήσει κι' ἐκάλυπταν τἄλογά τους μὲ τὰ σώματά τους.

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἔπερασεν ἀπὸ μπρός τους ὁ στρατηγός.

— Ὥστε διστάζετε! τοὺς φώναξε. Δὲν θέλετε λοιπὸν νὰ ξαναδῆτε τὴν Γαλλία;...

Μιὰ τρομερὴ κραυγὴ διαμαρτυρίας γεμάτη ἐλπίδα κι' ἀπελπισία μαζί, βγῆκε μέσα ἀπὸ τὴ γραμμή.

— Ὑπακοῦστε με, τότε !

Μὲ βλέμμα θολό, οἱ ἱππεῖς τότε πλησίασαν τἄλογά τους. Οἱ μὲν τὰ κρατοῦσαν ἀπὸ τὰ γκέμια, ἐνῶ οἱ ἄλλοι, τρομεροὶ τὴν ὄψι, σκύβαν. Ἐπηκολούθησε μιὰ σιγή... κι' ἔξαφνα τὰ ζῶα ἀνατριάσαν. Κι' ἕνα χλιμίντρισμα γέμισε τὴν πεδιάδα— κ' ἡ γῆ σκεπάσθηκεν ἀπὸ αἷμα.

Κάτι σὰν τρέλλα κυρίευσε τότε τοὺς παληοὺς αὐτοὺς πολεμιστάς. Τὰ συντάγματα εἶχαν ἀνασυνταχθῆ κανονικά, τἄλογα ὅμως εἶχαν σκυμμένα τὰ κεφάλια τους, κι' ἀπὸ τὶς τέσσερες χιλιάδες στήθη τους, ἔβγαινε ἕνα μουγκητὸ συνεχές, ἠχηρὸ καὶ σιγανό, γεμᾶτο παράπονο, σὰν ἕνας παρατεταμένος λυγμός...

Αὐτὸ τὸ μουγκητὸ ἔκανε τοὺς στρατιῶτες νὰ τὰ χάσουν. Ἄλλοι ἀρπαξαν τἄλογά τους καὶ τὰ φιλοῦσαν κλαίγοντας. Τρεῖς-Δραγῶνοι, θέλησαν ν' ἀποτελειώσουν τὰ ζῶα τους, δὲν εἶχαν ὅμως σφαίρες. Εἶχαν πέσει κατὰ γῆς καὶ κλαίγαν, κρατῶντας τὰ κομμένα πόδια τῶν ἁλόγων των, ὅταν δὲ τοὺς ἐπλησίασεν ὁ στρατηγός, τὸν ἔβριζαν.

Ἕνας ἀξιωματικός, σκυμμένος πάνω σ' ἕνα θαυμάσιο Ἱσπανικὸ ἄλογο ποὺ ἀγωνιοῦσε, ἔλεγε στοὺς ἄνδρες του :

— Εἶνε τὸ ἐγγονάκι ἑνὸς πολεμικοῦ ἁλόγου ποὺ πολέμησε στὸ Φοντενουά... Τόχω ἀπ' τὸν πατέρα μου...

Μιὰ ὁλόκληρη διμοιρία, ἀπὸ γέρους Οὐσσαρους μ' ἄσπρα μαλλιά, προσπαθοῦσε νὰ βγάλῃ τὰ γκέμια ἀπ' τἄλογα χωρὶς νὰ τὰ καταφέρῃ... Τὰ μάτια τῶν ἀνδρῶν δὲν βλέπαν ἀπὸ τὰ δάκρυα, καὶ τὰ χέρια τους ἔτρεμαν...

Ἄλλοι ξώφρενοι, σκύβαν πάνω στἄλογά τους, καὶ τὰ φιλοῦσαν στὸ στόμα, σὰν ἐρασταί... Κι' ἄλλοι τέλος, ἔπεσαν καταγῆς, ἀποφασισμένοι νὰ πεθάνουν ἐκεῖ...

Γιατὶ τἄλογα αὐτὰ τοὺς εἶχαν ὁδηγήσει σ' ὅλες τὶς μεγάλες μάχες τῆς Αὐτοκρατορίας. Ἦσαν τἄλογα τῆς Πρωσσίας, τῆς Ἰένης, τοῦ Ἐϋλώ, οὔ Φρίντλαντ, τῆς Ἱσπανίας... Τἄλογα ποὺ εἶχαν προχωρήσει πάντοτε νικηφόρα, καὶ ποὺ ὡς ὁδηγητὴ δὲν εἶχαν γνωρίσει παρὰ τὴ Νίκη καὶ τὴ Δόξα.

Καὶ τώρα, γυμνωμένα ἀπὸ τὶς σέλλες τους καὶ τοὺς ὁπλισμούς τους μὲ τὸ ἕνα τους πόδι κομματιασμένο καὶ ματωμένο, γεμᾶτα ἀπορία κι' ἔκπληξη, περιμέναν τὸν θάνατο ὁλόχως νὰ παραπονιοῦνται, μὲ τὸν τρόμο μόνο ζωγραφισμένο στὸ βλέμμα.

— Ἐμπρός ! ἐπρόσταξεν ὁ στρατηγός. Ἀρχίστε !...

Οἱ ἀξιωματικοὶ μπῆκαν στὴ γραμμή.

— Ζυγεῖτε ἐπὶ δεξιᾷ !...

Καὶ ἄρχισαν τὴν ἐπιθεώρηση.

Τὸ θέαμα ἦταν τραγικό. Κάθε ἱππεὺς στεκόταν κοντὰ στἄλογό του, ποὺ χλιμίντριζε σιγαλὰ καὶ πονεμένα, ἀνασηκώνοντας τὸ κομμένο του πόδι. Πολλοὶ στρατιῶτες, κατάχλωμοι, εἶχαν γυρίσει τὸ πρόσωπο, γιὰ νὰ μὴν ἀντικρύζουν τὸ φτωχό τους ἄλογο. Αὐτὰ ὅμως, καρτερικά, θλιμμένα ἀκουμποῦσαν τὸ κεφάλι ἐπάνω τους, καὶ προσπαθοῦσαν νὰ τοὺς γλύψουν...

Σὲ λίγο, ὅλα ἦσαν ἕτοιμα.

***

— Ἐμπρός ! Μάρς ! ἀντήχησε μιὰ ξερὴ διαταγή.

Καὶ οἱ ἱππεῖς, μὲ κατεβασμένο τὸ κεφάλι, σέρνοντας τὶς σέλλες καὶ τὰ γκέμια τους, σὰν ξεπεσμένοι Θεοί, κινῆσαν γιὰ τὸ βουνό.

Τἄλογα, τοὺς κυττάζαν κατάπληκτα...

Σὲ λίγο βροθῆκαν σ' ἕνα ὕψωμα. Ἀπὸ κεῖ, ἄρχιζε τὸ πυκνὸ δάσος. Ἦταν ἡ τελευταία μοιρὰ ἀπ' ὅσου φαίνοταν ἡ πεδιάς. Οἱ ἄνδρες, σταματῆσαν γιὰ λίγο.

...Κι' ἔξαφνα, μὲς στὴν ἀπέραντη ἡσυχία, μιὰ βοὴ ἐφθασεν ἀπὸ μακρυά.

Δυό, τρεῖς, τέσσερες χιλιάδες φωνὲς ἔρχουνταν νὰ σβύσουν ἕως αὐτοὺς· λὲς καὶ γλυστροῦσαν πάνω ἀπ' τὶς χαράδρες κ' ἀπ' τοὺς χορεμούς, πηδοῦσαν τὰ βράχια καὶ πετοῦσαν ψηλά, ψηλά!... Τέσσερες χιλιάδες φωνές, γεμᾶτες σιγανὸ παράπονο

— Τὰ κακόμοιρα.., ψιθύρισεν ἕνας συνταγματάρχης. Ἀκοῦτε πῶς κλαίνε...

— Τὰ ζῶα ἔχουν τὴν αὐσθησι τοῦ μυστηρίου, εἶπεν ἕνας νεαρὸς ἀξιωματικός.

— Ἔχετε δίκηο, ἀπήντησε ὁ συνταγματάρχης. Τὰ ἄλογα αὐτὰ προαισθάνονται τὸν θάνατο καὶ μᾶς ἀποχαιρετοῦν... Ἐμπρός!...

Καὶ οἱ ἄνδρες, δίχως νὰ στρέψουν τὸ κεφάλι, μὲ μιὰ ἀνείπωτη θλίψι, βυθιστῆκαν, βουβοί, στὴ νύχτα...

ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΣΥΝΗΣ

Η ΠΑΝΑΓΙΑ ΤΗΣ ΛΟΥΡΔΗΣ

Ἡ ἐλπὶς τῶν ἀπελπισμένων. Ἕνα χωριὸ τῶν Πυρηναίων ποὺ συγκεντρώνει κάθε χρόνο προσκυνητὰς ἀπὸ κάθε χώρα. Ἡ θεόπνευστη χωριατοποῦλα Βερναδέττη Σουμπιροὺς ποὺ εἶδε τὴν Παρθένο Μαρία. Τὸ ἱερὸ προσκύνημα τῆς σπηλιᾶς. Τὰ θαύματα. Ἡ φαντασμαγορικὴ νυχτερινὴ λιτανεία, κλπ.

Ἡ Βερναδέττη Σουμπιρούς, ἡ χωριατοπούλα στὴν ὁποία φανερώθηκε ἡ Θεοτόκος τὸ 1857

Ὅπως ἔχουμε ἐμεῖς ἐδῶ τὴν Παναγία τῆς Τήνου, ἔτσι οἱ καθολικοὶ ἔχουν τὴν Παναγία τῆς Λούρδης, τὴν περίφημη γιὰ τὰ θαύματά της. Κατὰ τὰ τέλη Μαΐου, ὁ ὁποῖος ὡς γνωστὸν ὀνομάζεται «ὁ μὴν τῆς Μαρίας» ἀπὸ τοὺς καθολικούς, χιλιάδες λαοῦ ἀπ' ὅλα τὰ ἔθνη τῆς Εὐρώπης μαζεύονται στὴν μικρὴ πόλι τῶν Πυρηναίων Λούρδη γιὰ νὰ προσκυνήσουν.

Τὸ πραγματικὸ προσκύνημα γίνεται σὲ μιὰ μικρὴ σπηλιά, βάθους λίγων μέτρων ἡ ὁποία μπροστὰ εἶνε φραγμένη μὲ σιδερένια κάγκελα. Δίπλα στὴν σπηλιὰ βρίσκεται ἕνας ἄμβων ἀπ' τὸν ὁποῖο ἕνας ἱεροκῆρυξ κηρύττει τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ. Οἱ προσκυνηταὶ ποὺ εἶνε μαζεμένοι ἀπ' ἔξω σχηματίζουν μιὰ μακρυὰ οὐρά, ἡ ὁποία προχωρεῖ μ' ἐξαιρετικὴ βραδύτητα πρὸς τὴν σπηλιά. Ὅλοι κρατοῦν στὰ χέρια τους κεριὰ καὶ τάμματα. Στὸ βάθος τῆς σπηλιᾶς δυὸ μέτρα ψηλὰ ἀπὸ τὸ ἔδαφος, μέσα σ' ἕνα κοίλωμα τοῦ βράχου βρίσκεται τὸ πολυθρύλητο θαυματουργὸ ἄγαλμα τῆς Παρθένου. Ἐκεῖ, λένε, πὼς φανερώθηκε ἡ Παναγία γιὰ πρώτη φορὰ σὲ μιὰ ἁπλοϊκὴ χωριατοπούλα ἀπὸ τὴν Λούρδη, τὴν Βερναδέττη Σουμπιροὺς στὸ 1857 καὶ τῆς ὑπέδειξε τὴν θαυματουργὴ πηγή, ἡ ὁποία μὲ τὸ νερό της θὰ ἔκανε καλὰ τοὺς ἀρρώστους. Ὅλοι προσκυνοῦν μὲ εὐλάβεια τὸ ἄγαλμα καὶ ἔπειτα φιλοῦν τὸν βράχο στὸν ὁποῖο εἶνε στημένο. Ὁ βράχος ἀπὸ τὰ πολλὰ χέρια ποὺ τὸν ἔχουν ἀγγίξει ἔχει γίνει λεῖος καὶ γυαλιστερός.

Ἡ ἀνθρώπινη μᾶζα ἐξακολουθεῖ νὰ προχωρῇ πρὸς τὴν ἔξοδο. Ἐκεῖ βρίσκεται ἕνας βωμὸς ποὺ γύρω του καῖνε πελώρια μανουάλια μὲ κεριά. Κοντὰ ὑπάρχουν κουτιὰ στὰ ὁποῖα ρίχνουν οἱ προσκυνηταὶ τὶς χρηματικὲς προσφορές τους. Τὸ χῶμα κάτω εἶνε σκεπασμένο μὲ χάλκινα νομίσματα, μὲ εἰκόνες, μὲ λουλούδια, μὲ τάμματα πλασμένα ἀπὸ κερὶ καὶ μὲ χαρτιὰ στὰ ὁποῖα εἶνε γραμμένες διάφορες προσευχές. Στὴν ἔξοδο κρέμονται τὰ δεκανίκια ποὺ ἔγιναν πειὰ ἄχρηστα στοὺς θεραπευμένους ἀναπήρους κατόχους τους, σὲ μιὰ μεριὰ μάλιστα εἶνε κρεμασμένος κι' ἕνας κορσὲς ἀπὸ γύψο. Τίς οἶδε ποιὸς ἀσθενὴς ποὺ ἔγινε καλά, χάρις σὲ θαῦμα τῆς Παναγίας, τὸν ἄφισε ἐκεῖ. Μπρὸς στὴν σπηλιά, σὲ μιὰ ἀτελεύτητη σειρὰ βρίσκονται ξαπλωμένοι σὲ φορεῖα ἢ σὲ χειροκίνητα καροτσάκια ἐκεῖνοι ποὺ δὲν μποροῦν νὰ μποῦν μέσα, - οἱ ἄρρωστοι. Κάθονται ἐκεῖ ἀκίνητοι καὶ προσεύχονται. Μαζί τους προσεύχονται κι' κεῖνοι ποὺ τοὺς συνοδεύουν, κι' οἱ συγγενεῖς τους. Πολλοὶ εἶνε σχεδὸν ἀναίσθητοι, ἔχουν τὰ μάτια τους κλειστὰ καὶ τὴν ὄψι φλογισμένη ἀπὸ τὸν πυρετό. Στὰ χέρια τους κρατοῦν ὅλοι κομπολόγια ποὺ τὰ ξεκοκκίζουν σιγὰ-σιγά. Πολλοὶ ψέλνουν γύρω τους κι' ἀνάμεσά τους στέκονται περίεργοι οἱ περιηγηταὶ μὲ φωτογραφικὲς μηχανὲς καὶ μὲ ταξειδιωτικὰ βιβλία στὰ χέρια.

Παντοῦ, στὸ ὕπαιθρον, στὴν ἐκκλησία, βρίσκονται πρόχειροι ἄμβωνες ἀπ' ὅπου μιλοῦν οἱ ἱεροκήρυκες ποὺ ἔχουν ἔρθει μὲ τοὺς προσκυνητάς. Καθένας μιλάει ἄλλη γλῶσσα, τὴν γλῶσσα τῶν προσκυνητῶν. Καὶ σὲ λίγο ἔρχεται τὸ μεσημέρι καὶ οἱ πλατεῖες ἀδειάζουν.

Αὐτὴ εἶνε ἡ πρώτη ἡμέρα τῶν προσκυνητῶν. Ὅλοι τους, γεροὶ καὶ ἄρρωστοι ἔχουν ἔρθει μὲ τὰ εἰδικὰ τραῖνα, τὰ λεγόμενα λευκὰ τραῖνα, τὰ ὁποῖα ἔχουν καὶ ἰδιαίτερα κρεββάτια γιὰ τοὺς ἀσθενεῖς. Αὐτὰ τὰ τραῖνα εἶνε πάντοτε ἀσφυκτικῶς γεμᾶτα. Μὲ τοὺς προσκυνητὰς ταξειδεύουν νοσοκόμοι καὶ γιατροί, ὁ ἐπίσκοπος τῆς περιοχῆς καὶ ἐκεῖνος ποὺ ἔχει ἀναλάβει ἐργολαβικῶς τὸ ταξεῖδι τους. Μόλις φθάσουν στὴν Λούρδη, οἱ πιὸ εὐσεβεῖς πηγαίνουν ἀμέσως στὴν λειτουργία ἡ στὴν θαυματουργὸ πηγή. Μολαταῦτα τὸ πρόγραμμα τῆς ἡμέρας εἶνε καθωρισμένο ἀπὸ πρὶν σύμφωνα μὲ τὴν συνήθεια καὶ μὲ τὴν παράδοσι. Παντοῦ εἶνε κρεμασμένες πελώριες πινακίδες ποὺ ὁδηγοῦν τοὺς προσκυνητὰς τί νὰ κάνουν ὁλόκληρη τὴν ἡμέρα. Στὸ κέντρον τῆς πόλεως βρίσκεται ἡ μεγάλη ἐκκλησία μὲ τὴν βασιλικὴ ἐπάνω, μὲ ἕνα μικρότερο παρεκκλήσιο μπροστὰ καὶ μὲ μιὰ κρύπτη. Ἡ ἐκκλησία εἶνε πλουσιώτατα στολισμένη, γεμάτη ἀναθήματα καὶ κοσμήματα πολύτιμα. Μέσα στ' ἀναθήματα βλέπει κανεὶς καὶ τὰ πιὸ παράδοξα πράγματα, ὅπως παράσημα καὶ πλοκάμους ἀπὸ μαλλιά. Μιὰ γυναίκα ἔχει βάλει μέσα σ' ἕνα κάδρο σκεπασμένο μὲ γυαλὶ τὰ μαῦρα νύχια ποὺ εἶχαν φυτρώσει ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὸ κρέας τοῦ χεριοῦ της καὶ ποὺ τῆς ἔπεσαν χάρις στὸ θαῦμα τῆς Παναγίας. Στ' ἀναθήματα σπανίως βλέπει ὁλόκληρο τὸ ὄνομα αὐτοῦ ποὺ προσέφερε τὸ τάμμα. Μόνον τ' ἀρχικὰ τοῦ ὀνόματος ἀναγράφονται.

Οἱ προσκυνηταὶ ἔχουν ἐπάνω τους διάφορα διακριτικὰ ἀναλόγως τῆς ὁμάδος στὴν ὁποία ἀνήκουν. Ἄλλοι ἔχουν κρεμασμένες κορδέλλες ἀπ' τὰ χέρια τους, ἄλλοι ἔχουν καρφίτσες ἢ μετάλλια. Στὶς τρεῖς τὸ ἀπόγευμα ἡ μεγάλη πλατεία γεμίζει κόσμο. Ὅλοι περιμένουν τὴν λιτανεία ποὺ θ' ἀρχίσῃ μόλις στὶς τεσσερεσήμισυ. Αὐτοὺς ὅμως δὲν τοὺς ἐνδιαφέρει ὅση ὥρα κι' ἂν περιμένουν. Οἱ περισσότεροι κάθονται ἐπάνω σὲ «πλιὰν» σκαμνάκια ποὺ τ' ἀγοράζουν γιὰ τρία φράγκα ἀπὸ τοὺς πλανοδίους πωλητὰς ποὺ τριγυρίζουν παντοῦ. Κι' ὁλοένα ἔρχονται καὶ ἄλλοι προσκυνηταί, οἱ περισσότεροι ἄρρωστοι ποὺ ἔχουν πάει γιὰ νὰ κάνουν τὸ λουτρό τους στὴν θαυματουργὸ πηγή.

Τὸ φαντασμαγορικὸ θέαμα τῆς νυχτερινῆς λιτανείας στὴν Λούρδη

Κι' ἡ ὥρα περνάει. Μὲς στις προσευχὲς καὶ στὴν ἀναμονὴ τέλος ἡ λιτανεία ἀρχίζει. Πρῶτα ἔρχονται ἐκεῖνοι ποὺ κρατοῦν τὰ λάβαρα. Τοποθετοῦνται μπρὸς στὴν ἱερὴ σπηλιὰ καὶ ψέλνουν. Οἱ ἄρρωστοι ὁδηγοῦνται στὴν πρώτη σειρὰ στὰ ἁμαξάκια τους καὶ στὰ φορεῖα τους ὅσοι εἶνε παράλυτοι ἢ δὲν μποροῦν νὰ περπατήσουν, σὲ πάγκους οἱ πιὸ γεροὶ κι' ἀπὸ πίσω τους ὀρθὸ ὅλο τὸ πλῆθος τῶν προσκυνητῶν.

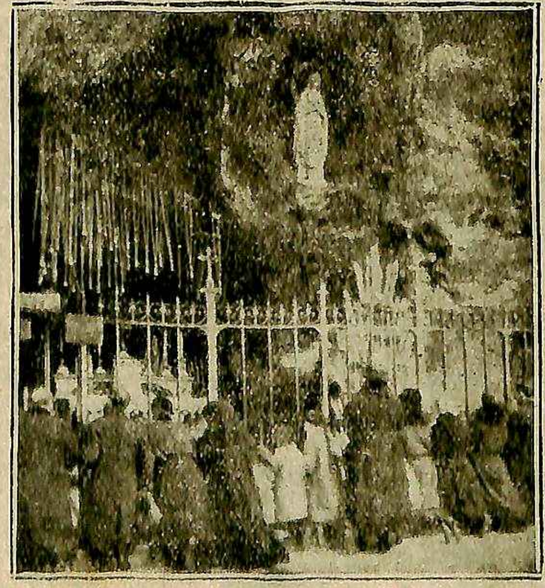

Ἡ σπηλιὰ ὅπου βρίσκεται τὸ θαυματουργὸ ἄγαλμα τῆς Παναγίας. Ἀριστερὰ διακρίνονται τὰ ἄχρηστα δεκανίκια τῶν θεραπευμένων

Στὶς τεσσερεσήμισυ ἀκριβῶς σχηματίζεται ἡ γιγαντιαία λιτανεία. Ἀποτιλεῖται πάντοτε πάνω ἀπὸ δέκα χιλιάδες ἀνθρώπους. Ὅλοι περπατοῦν σιγὰ ἔχοντας ἐπὶ κεφαλῆς τοὺς ἱερεῖς τους. Μπρὸς στὴν πλατεία τῆς ἐκκλησίας γονατίζουν καὶ προσεύχονται μὲ δυνατὴ φωνὴ ὅλοι μαζί.

Κι' αἴφνης ἐμφανίζεται ἀπὸ τὴν ἐκκλησία ἡ πρωτοπορεία τῆς συνοδείας. Προηγοῦνται κοριτσάκια μὲ λευκὰ φορέματα καὶ πέπλους ποὺ ψέλνουν μὲ τὴν δροσερὴ φωνή τους. Ἔπειτα ἔρχονται οἱ ἄνδρες. Κρατοῦν στὰ χέρια τους ἀναμμένα κεριὰ καὶ ψέλνουν δυνατά. Κι' ἔπειτα ἔρχονται τὰ Ἅγια Μυστήρια. Στὴν ἐμφάνισίν τους, ὅλοι γονατίζουν καὶ οἱ ἄρρωστοι γέρνουν τὰ κεφάλια τους μ' εὐλάβεια. Ὁ ἀρχιεπίσκοπος προχωρεῖ μὲ ὅλα του τὰ ἄμφια, μὲ τὴ χρυσῆ ποιμαντορική του ράβδο στὸ χέρι καὶ σκορπίζει εὐλογίες. Ὅλοι ἔχουν δακρυσμένα μάτια. Ὁ ἀρχιεπίσκοπος στέκεται μπρὸς στὴν εἴσοδο τῆς ἐκκλησίας περιτριγυρισμένος ἀπὸ τοὺς ἄλλους κληρικοὺς καὶ χτυπάει τὸ καμπανάκι του.

Ὅλοι γονατίζουν τότε. Δὲν ἀκούγεται οὔτε ψιθύρισμα. Τώρα εἶνε ἡ κρισιμότερη στιγμὴ ὁλοκλήρου τοῦ ἀπογεύματος, ἡ στιγμὴ τῆς ἀγωνίας ποὺ θὰ γίνῃ τὸ θαῦμα. Ἡ ἀτμόσφαιρα εἶνε βαρειὰ ἀπὸ τὴν ἀναμονὴ ποὺ πιέζει τὰ στήθη τοῦ πλήθους.

Αἴφνης μιὰ φωνὴ ἀκούγεται: «Θαῦμα! Θαῦμα!» Ὅλοι τρέχουν πρὸς τὸ μέρος ἀπ' ὅπου ἀκούστηκε ἡ φωνή, φωνάζοντας καὶ προσπαθοῦν νὰ ἰδοῦν. Σὲ μιὰ στιγμὴ ἡ πόρτα τοῦ «γραφείου ἐπιβεβαιώσεων» πολιορκεῖται ἀπὸ τὴν ἀνθρωπομάζα ἐκείνη.

Τὸ γραφεῖο αὐτὸ βρίσκεται σὲ μιὰ πλευρὰ τῆς ἐκκλησίας. Μόλις μπαίνει σ' αὐτὸ ἕνας ἄρρωστος ποὺ χάρις στὸ θαῦμα ἔγινε καλά, ἡ πόρτα κλειδώνεται, γιατὶ ἂν δὲν γίνῃ αὐτὸ τὸ πλῆθος ὅλο θὰ ὁρμοῦσε ἐπάνω στὸν ἄρρωστο, θὰ γύρευαν νὰ τὸν ἀγγίξουν, νὰ τοὺς δώσῃ τὴν εὐλογία του καὶ θὰ ἔκοβαν κομμάτια ἀπὸ τὰ ροῦχα του γιὰ νὰ τὰ ἔχουν ὡς φυλαχτό. Μέσα στὸ γραφεῖο συγκεντρώνεται ἡ ἐπιτροπὴ καὶ ἐξετάζει προσεκτικὰ τὸν ἄρρωστο, ἐξελέγχει τὰ χαρτιά του ποὺ ἐπιβεβαιώνουν πότε καὶ πῶς ἀρρώστησε καὶ κυττάζει νὰ ἰδῇ τί καλυτέρευσις ἐπῆλθε. Ἡ ἐπιτροπὴ εἶνε πολὺ προσεκτικὴ καὶ ἐπιφυλακτική. Ποτὲ δὲν ἐκφράζει μιὰ γνώμη μὲ ἀπόλυτη βεβαιότητα.

Οἱ ὑπόλοιποι ἄρρωστοι ποὺ δὲν ἀξιώθησαν νὰ θεραπευθοῦν αὐτὴ τὴν φορά, γυρίζουν πίσω στὸ νοσοκομεῖο. Ἐκεῖ συναθροίζεται πλῆθος κόσμου ποὺ περιμένει μὲ τὴν σειρά του νὰ μπῇ. Οἱ νοσοκόμοι τοὺς χωρίζουν κατὰ ἐθνικότητες. Ἀλλοῦ οἱ Γάλλοι, ἀλλοῦ οἱ Ἰταλοί, ἀλλοῦ οἱ Γερμανοί,

Τὸ πλῆθος ἀπ' ἔξω συζητεῖ γιὰ τὶς θαυματουργὲς θεραπεῖες ποὺ ἔγιναν, οἱ ὁποῖες ἀπὸ στόμα σὲ στόμα λαμβάνουν ὑπερφυσικὲς διαστάσεις. Ὡς τὸ βράδυ ὁ κόσμος κάθεται ἀκόμη καὶ συζητεῖ.

Τὸ ὡραιότερο θέαμα ὅμως εἶνε τὸ βράδυ ποὺ γίνεται ἡ λιτανεία μὲ τὶς ἀναμμένες λαμπάδες. Εἶνε ἕνα θέαμα ποὺ μοιάζει μὲ τοὺς ἰδικούς μας ἐπιταφίους, ἀλλὰ τοὺς ὑπερβαίνει κατὰ πολὺ στὴν ἐπιβλητικότητα, γιατὶ τὴν λιτανεία αὐτὴ τὴν παρακολουθοῦν πάνω ἀπὸ δέκα χιλιάδες ἀνθρώπων. Ὑπάρχουν ὅμως κι' ἄλλοι ποὺ δὲν μποροῦν νὰ παρακολουθήσουν τὴν λιτανεία κι' αὐτοὶ εἶνε οἱ ἄρρωστοι. Ἅμα ὅμως συγκεντρώνονται πολλοὶ προσκυνηταί, τότε μαζεύονται οἱ συγγενεῖς τῶν ἀρρώστων κάτω ἀπὸ τὸ νοσοκομεῖο καὶ ἀποτελοῦν μιὰ ἰδιαίτερη λιτανεία. Κι' αὐτὸ εἶνε τὸ συγκινητικώτερο θέαμα ἀπ' ὅσα βλέπει κανεὶς στὴ Λούρδη.

Οἱ μεγάλες αἴθουσες τῶν ἀσθενῶν εἶνε πλούσια φωταγωγημένες. Ἐπάνω σὲ μικρὰ τραπέζια μὲ διάφορα ἐκκλησιαστικὰ στολίσματα εἶνε ἀναμμένα ἄπειρα κεριὰ μικρὰ καὶ μεγάλα. Στὰ κρεββάτια εἶνε ξαπλωμένοι οἱ ἄρρωστοι καὶ παρακολουθοῦν μὲ λάμποντα μάτια τὴν συνοδεία ποὺ ἀρχίζει νὰ ξεπροβάλλῃ. Τὰ πρόσωπά τους εἶνε κόκκινα ἀπὸ τὴν ἔξαψι, τὰ μέτωπα σκεπασμένα μὲ σταγόνες ἱδρῶτος. Οἱ περισσότεροι κλαῖνε, ἄλλοι ψέλνουν, ἄλλοι μουρμουρίζουν προσευχές.

Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ προσκυνηταὶ ποὺ εἶχαν ἔρθει ἀπὸ τὸ πρωῒ καὶ πολλοὶ ἄλλοι ποὺ ἦρθαν τὸ βράδυ ἰδιαιτέρως γιὰ τὸ θέαμα αὐτὸ ἔχουν μαζευτεῖ μπρὸς στὴν ἐκκλησία. Ὅλοι κρατοῦν στὰ χέρια τους κεριὰ μὲ μικρὸ χάρτινο ἀμπαζοὺρ ποὺ ἔχει ἐπάνω τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας. Ἡ πλατεῖα εἶνε ἀσφυκτικὰ γεμάτη ἀπὸ κόσμο.

Κι' αἴφνης ὅλα πλημμυρίζουν στὸ φῶς. Ἡ ἐκκλησία φωταγωγεῖται ἀπὸ τὴν κορυφὴ τοῦ κωδωνοστασίου ὡς τὴν βάσι μὲ ἀπειράριθμα ἠλεκτρικὰ λαμπιόνια. Τὸ ἴδιο καὶ ἡ κρύπτη. Συγχρόνως ἀνάβει καὶ ὁ κόσμος τὰ κεράκια του καὶ σχηματίζεται ἔτσι ἕνας φλογερὸς ποταμὸς ἢ μᾶλλον μιὰ ὁλόκληρη φωτεινὴ θάλασσα ποὺ ἀρχίζει καὶ προχωρεῖ πρὸς τὸ Πὶκ-ντὲ-Ζέρ, ἕνα βουνὸ ἀπέναντι στὴ Λούρδη, ὅπου λάμπει ἕνας φωτεινὸς σταυρός. Ἐκεῖ εἶνε τὸ τέρμα τῆς λιτανείας. Τὸ θέαμα εἶνε φαντασμαγορικό. Εἶνε ἀδύνατον νὰ περιγραφῇ ἡ μεγαλοπρέπειά του. Σὲ λίγο, ὅταν ἀπομακρυνθῇ ἡ λιτανεία καὶ προχωρήσῃ πρὸς τὸ βουνό, δὲν βλέπει πειὰ κανεὶς παρὰ ἕνα χρυσὸ φεῖδι ποὺ ἑλίσσεται ὅσο προχωρεῖ. Ἐπὶ δύο ὧρες διαρκεῖ ἡ συνοδεία, ἕως ὅτου γυρίσουν πίσω οἱ προσκυνηταὶ καὶ κατακουρασμένοι πηγαίνουν στὰ καταλύμματά τους νὰ ἡσυχάσουν.

Κι' ἔτσι τελειώνει μιὰ ἀπὸ τὶς ὡραιότερες θρησκευτικὲς τελετὲς τῆς Εὐρώπης ποὺ μένει ἀλησμόνητη σὲ ὅσους τὴν ἔχουν παρακολουθήσει.

Ὅλο τὸ χρόνο ἡ Λούρδη μένει ἥσυχη καὶ ἔρημη. Μόνο κάθε Μάϊο πλημμυρίζει ἀπὸ κόσμο ποὺ ἔχει ἔρθη γιὰ νὰ προσκυνήσῃ ἀπὸ κάθε μέρος τοῦ κόσμου καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν θεία βοήθεια τῆς θαυματουργοῦ Παναγίας τῆς Λούρδης.

ΞΕΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΕΝ' ΑΝΘΟΣ

Τοῦ Victor Rydberg

Στὸ σταυρὸ ἀπὸ κάτω μοναχὸ ἔχει φυτρώσει
Μὲς τὸν τάφο, χλωμό,
Μιὰ καρδιὰ ραγισμένη τῆς ζωῆς τοὔχει δώσει
Τὸν δικό της χυμό.

Μὲ ἀγάπη κυττάζει ντροπαλὸ καὶ γερμένο
Μὲ μπουμποῦκι βρεμένο σὲ δροσιὰ πρωϊνὴ
Ἡ χλωμὴ ἡ πορφύρα, ποὺ τὸ ἔχει βαμμένο
Εἰς τὰ μάγουλα κόρης εἶχε πρῶτα φανῆ.

Εἰς τῆς κόρης τὸ βλέμμα μυστικοὶ λάμψαν πόθοι,
Ποὺ σαπίζει στὴ γῆ,
Κι' ἀπὸ τ' ἄρωμα τ' ἄνθους ἕνας νέος τοὺς νοιώθει
Στῆς ἐρμιᾶς τὴ σιγή.

Μετάφρ. **Στεφάνου Ἐαρινοῦ**

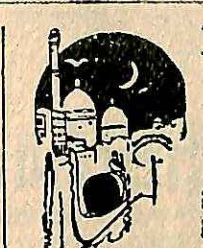

ΤΟΥΡΚΙΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

Η ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΠΟΝΗΡΙΑ

Μιὰ φορὰ κ' ἕναν καιρό, κι' ἕνα παληὸ ζαμάνι, ζοῦσε βαθειὰ μέσα στὴν ἀνατολὴ ἕνας Πασσᾶς, τόσο ἀγαπημένα μὲ τὴν γυναῖκα του, ποὺ ἦτανε μολόγημα σ' ὅλον τὸν κόσμο.

Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ εἶχαν παντρευτεῖ, στοῦ γάμου τὸ τραπέζι, εἶχαν βάλει «γιάντες», ποιὸς θὰ θυμώσῃ τ' ἀλλουνοῦ, μὰ ἀπὸ τότε, δώδεκα χρόνια πέρασαν καὶ κανεὶς δὲν θύμωσε τὸν ἄλλον.

Μιὰ μέρα ὁ Πασσᾶς θέλησε νὰ πάῃ ἐκεῖ κοντὰ σ' ἕνα χωριό, ποὺ ἦτανε τσιφλίκι. Χαιρέτησε τὴ γυναῖκα του καὶ ἔφυγε. Μόλις ἀπομακρύνθηκε λίγο ὁ Πασσᾶς καὶ ἡ γυναῖκα του φορεῖ τὰ γιορτινά της καὶ μιὰ καὶ δυὸ πηγαίνει στὸ τζαμί.

Σὰν ἔβγαινε ἀπ' τὸ τζαμί, ἕνας γέρω-ζητιάνος ποὺ καθότανε ἐκεῖ μπροστά, εἶπε σ' ἕνα «ζαμπίτι» (ἀξιωματικό).

— Ἐλέησέ με καὶ ὁ Θεὸς νὰ σὲ φυλάῃ, ἄνθρωπέ μου, ἀπὸ τὶς πονηρὲς γυναῖκες.

Ὁ ἀξιωματικὸς ἅμα τὸ ἄκουσε αὐτό, καὶ γιὰ νὰ ἐπιδειχθῇ στὴν χανούμισσα, γύρισε θυμωμένος πίσω καὶ τοῦ ἔδωσε δυὸ χαστούκια τοῦ ζητιάνου τόσο δυνατά, ποὺ τοῦ φάνηκε πὼς γύρισεν ὁ οὐρανός.

Ὁ καϋμένος ὁ γέρω-ζητιάνος λούφαξε σὲ μιὰ γωνιὰ καὶ ἀπὸ τὰ μάτια του ἄρχισαν νὰ κυλᾶνε δάκρυα.

Ἡ γυναῖκα τοῦ Πασσᾶ σὰν εἶδε ὅλα αὐτὰ πλησίασε τὸν ἀξιωματικὸ καὶ τοῦ εἶπε:

— Ζαμπὶτ-ἐφέντη! Ζαμπὶτ-ἐφέντη. Δὲν ἔρχεσαι ἴσα μὲ τὸ σπίτι μου, ποὺ σὲ χρειάζομαι;

Ὁ ἀξιωματικὸς ἐπῆγε.

Στὸ δρόμο ποὺ πήγαιναν, ἡ Πασσάδενα τοῦ λέει:

— Περίμενε, μιὰ στιγμή, νὰ ἀνεβῶ ἐδῶ στὸ σπίτι, ποὺ ἔχω μιὰ δουλειά, καὶ ἀμέσως κατεβαίνω.

Περίμενε, περίμενε, περίμενε ὁ ἀξιωματικός, ἡ ὧρες περνοῦσαν, βράδυασε καὶ ἡ γυναῖκα .... ἀκόμα νὰ φανῇ. Ἄρχισε νὰ στενοχωριέται. Τί νὰ κάνῃ; Νὰ φύγῃ καὶ νὰ τὴν ἀφίσῃ; Μὰ ἔλα ποὺ ἦταν ὥμορφη, σὰν ἥλιος, σὰν φεγγάρι.

Τέλος κατὰ τὸ βράδυ-βράδυ φάνηκε καμαρωτὴ-καμαρωτὴ νὰ κατεβαίνῃ τὶς σκάλες.

— Ἄϊντε νὰ πᾶμε τώρα!...

Πῆγαν σὲ ἕνα ἄλλο σπίτι ποὺ φαίνεται, θὰ ἦταν τὸ δικό της. Ἡ ὑπηρέτριες μπαινοβγαῖναν ἑτοιμάζοντας τὰ φαγητά.

Ὁ ἀξιωματικὸς τῆς ζητοῦσε παιγνίδια καὶ χάδια καὶ αὐτὴ πάντα τοὔλεγε:

— Κάμε ὑπομονὴ κ' ἔχουμε καιρὸ γι' αὐτά.

Κ' ἔτσι ἐξακολούθησαν τὰ πράμματα ἕως ὅτου στρώθηκε τὸ τραπέζι.

Μόλις ὅμως ὁ ἀξιωματικὸς ἔβαλε στὸ στόμα του τὴν πρώτη μπουκιὰ καὶ χτύπησε ἡ πόρτα.

— Ἄχ! ἀλλοίμονό μου, ὁ ἄντρας μου!... Ποῦ νὰ σὲ κρύψω τώρα! Ἄϊ νάϊ... Ἔμπα μέσα σ' ἐκείνη τὴν ντουλάπα.

Ὁ ἀξιωματικὸς μπῆκε κατσουφιασμένος καὶ ταπεινωμένος στὴν ντουλάπα καὶ ἡ Πασσάδενα τὸν κλείδωσε.

Ὁ Πασσᾶς ἀνέβηκε χαρούμενος ἀπάνω καὶ βρῆκε τὸ τραπέζι ἕτοιμο. Καθῆσαν καὶ οἱ δυὸ στὸ τραπέζι καὶ ἀγαπημένοι, ὅπως ἦσαν, ὅλο γέλοια καὶ παιγνίδια ἔτρωγαν.

Σὰν ἀπόφαγαν ἡ Πασσάδενα, τοῦ λέει:

— Δὲν ξέρεις, δά, Πασσᾶ μου, σήμερα τί ἔγινε!

— Τί ἔγινε;

— Τὸ πρωΐ, ποὺ ἔβγαινα ἀπ' τὸ τζαμί, ἕνας γέρος, ποὺ ζητοῦσε ἐλεημοσύνη, ἔλεγε: «Ὁ Θεὸς νὰ σᾶς φυλάῃ, ἀπ' τὶς πονηρὲς γυναῖκες». Αὐτὸ τὸ εἶπε καὶ σ' ἕναν ἀξιωματικό, κι' αὐτὸς σηκώνει τὸ χέρι του καὶ τοῦ δίνει δυὸ χαστούκια, ποὺ ἀστράψανε τὰ μάτια του. Λυπήθηκα τὸν κακόμοιρο τὸν γέρο καὶ εἶπα νὰ τιμωρήσω ἐκεῖνον τὸν ἀξιωματικό. Τὸν προσκάλεσα λοιπὸν στὸ σπίτι καὶ ὅτι ἑτοιμαζόμαστε νὰ φᾶμε, ἦρθες... Τί νὰ τὸν κάνω καὶ ἐγώ, τὸν ἔκρυψα μέσα στὴ ντουλάπα.

Ὁ ἀξιωματικὸς ποὺ τὰ ἄκουγε αὐτά, εἶχε κιτρινίσῃ σὰν λεμόνι καὶ τὸ αἷμα του ἐστάθηκε, ποὺ ἂν τὸν ἔκοβες, μιὰ στάλα αἷμα δὲν θὰ ἔβγαζες, γιατὶ περίμενε νὰ σηκωθῇ ὁ Πασσᾶς καὶ νὰ διατάξῃ νὰ τοῦ κόψουν τὸ κεφάλι.

— Τί λές, βρὲ γυναῖκα, τῆς εἶπεν ὁ Πασσᾶς, δὲν τὸ πιστεύω!...

— Ναί! Τοῦ ἀπήντησεν ἐκείνη, ἅμα δὲν πιστεύεις πάρε τὸ κλειδὶ καὶ ἄνοιξε νὰ ἰδῇς καὶ μὲ τὰ μάτια σου.

Μόλις ὅμως ὁ Πασσᾶς ἔπιασε τὸ κλειδὶ στὰ χέρια του:

— Γιάντες! Γιάντες! Σὲ γέλασα!... Ἀπὸ τώρα καὶ ἔπειτα ὅτι σοῦ πῶ, θὰ κάμῃς. Πάρε λοιπὸν τὸ «κουμάρι» καὶ πήγαινε στὴ στοιχειωμένη βρύσι, ποὺ εἶνε ἔξω ἀπὸ τὸ χωριό, νὰ φέρῃς λίγο νερὸ νὰ πιοῦμε!

Τί ἔπρεπε νὰ κάνῃ!

Νύχτα-ξενύχτα, ἀφοῦ τέτοιο ἦταν τὸ στοίχημα σηκώθηκε καὶ πῆγε.

Ἡ Πασσάδενα τότε, ἀνοίγει τὴν ντουλάπα καὶ λέει στὸν μισοπεθαμένο, ἀπ' τὸ φόβο, ἀξιωματικό.

— Ἄϊντε τώρα. Δρόμο! Καὶ νὰ μὴ μιλᾷς καθόλου!... Ἄϊντε καὶ νὰ μάθῃς ἄλλοτε νὰ προσκυνᾷς τὴν πονηριὰ τῶν γυναικῶν.

Ὁ ἀξιωματικὸς σὰν κυνηγημένος ἔφυγε ἀπὸ ἐκεῖ καὶ ὁρκίστηκε νὰ φοβᾶται ἀπὸ τὶς πονηρὲς γυναῖκες.

***

Ἀπὸ τὴν ἄλλη ἡμέρα καὶ στὸ ἑξῆς, ὁ γέρω-ζητιάνος δὲν φάνηκε πειὰ στὴν ἐκκλησιά, γιὰ νὰ ζητάῃ ἐλεημοσύνη.

— Μὰ τί ἔγινε; ρωτοῦσαν ὅλοι.

— Ποῦ νὰ τὸν δῆτε, ἀπαντοῦσαν ὅσες ξέραν. Γίνηκε μεγάλος καὶ τρανός!...

Κι' ἀλήθεια ὁ ἀξιωματικὸς τὸν ἔκαμε πατέρα του, γιὰ νὰ ἀκούῃ τὶς πολύτιμες τὶς συμβουλές του...

Ο ΧΑΤΖΗ-ΜΠΑΜΠΑΣ

ΗΘΟΠΟΙΟΣ ΚΑΙ ΚΑΠΕΛΛΟΥ

Ἡ διάσημη Παριζιάνα ἠθοποιὸς Μάρθα Ρενιώ, ἐκείνη γιὰ τὴν ὁποία ἐγράφησαν ἡ «Ζοζέττα», ὁ «Γάϊδαρος τοῦ Μπουριντάν», ἡ «Μικρὴ Σοκολατιέρα» καὶ τόσα ἄλλα ἀριστουργήματα, ἐπῆρε μιὰν ἀπόφασι, γιὰ τὴν ὁποία χαλᾷ τώρα τελευταῖα ὁ κόσμος στὸ Παρίσι.

Χωρὶς νὰ ἀφίσῃ τὸ θέατρο, ποὺ τὴν ἐδόξασε τόσο πολύ, ἀπεφάσισε νὰ ἐπιδοθῇ καὶ σ' ἕνα ἄλλο πρακτικώτερο ἐπάγγελμα, νὰ γίνῃ δηλαδή... καπελλοῦ!

Μήπως, ὕστερ' ἀπ' αὐτό, ὑπάρχει φόβος νὰ ἰδοῦμε καὶ μεῖς ἐδῶ τὴν Μαρίκα Κοτοπούλη καπελλοῦ ἢ τὴν Κυβέλη μοδίστρα;

ΕΡΩΤΙΚΟ ΚΑΙ ΛΩΠΟΔΥΤΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑΚΙ

ΤΟΥ κ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΕΡΣΕΔΕΣ Ἢ ΠΥΡΓΟΙ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Εἶχε κτυπήσει μεσημέρι, εἰδεμὴ θὰ πετάγουνταν ἀμέσως στὸ ταχυδρομεῖο. Τώρα θὰ πήγαινε τ' ἀπόγευμα.

— Ἔλα, εἶπε τοῦ Ἄγη, νὰ φᾶμε στὸ σπίτι ὅ,τι βρεθῇ καὶ νὰ πᾶμε ὕστερα μαζί. Νὰ ἰδοῦμε τί λέει κι' ἡ Νίνα.

Ἄ, ἔτσι;... Τώρα κι' ὁ Ἄγης λογαριάζουνταν κ' ἡ Νίνα ἀκούγουνταν; Δὲν ζοῦσαν πειὰ μὲ «ὀνειροφαντασίες»;...

Στὸ σπίτι τοῦ Δελούση, ἀπὸ τὴν παραμονὴ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου δέχουνταν τὸν Ἄγη σὰ δικό τους. Ἡ Νίνα, χωρὶς καμμιὰν ἐξήγησι, εἴτε μαζί του, εἴτε μὲ τοὺς ἄλλους, τὸν θεωροῦσε σὰν ἀρραβωνιαστικό. Οἱ ἄλλοι ὅμως, πρῶτος ὁ πατέρας, τῆς συγχωροῦσαν νὰ τὸν θεωρῇ. Κι' ὁ Ἄγης τὸ ἴδιο. Εἶχε στὸ νοῦ του νὰ πάρῃ τὴν Νίνα καὶ ἦταν βέβαιος, πώς, ἅμα τελείωνε κατ' εὐχὴν ἡ δουλειά, θὰ τοῦ τὴν ἔδιναν μὲ τὰ δυό τους χέρια.

Ἔτσι ἡ σχέση τους εἶχε ὅλη τὴν ἐμπιστοσύνη, τὴν ἀφέλεια καὶ τὴν τρυφερότητα τὴ συγγενική. Τόσο ποὺ οἱ δυὸ νέοι ἔπαψαν πειὰ νὰ κάνουν καὶ κόρτε. Ὅσα εἶχαν πῇ μεταξύ τους, μὲ τὰ μάτια ἢ μὲ ὑπαινιγμούς, τοὺς φαίνουνταν ἀρκετά. Καὶ τώρα δὲν εἶχαν ἄλλη σπουδαιότερη φροντίδα, παρὰ νὰ προετοιμάσουν τὸν εὐτυχισμένο τους γάμο, ποὺ κρέμουνταν προπάντων ἀπὸ τὸ ταξεῖδι ποὺ θἄκανε ὁ Ἄγης στὴν Ἱσπανία. Ἀλλὰ κι' αὐτὸ νὰ μὴ γίνουνταν ἢ νὰ μὴν πετύχαινε,—ποιὸς ξέρει;—τώρα πειὰ ποὺ τὸ εἶπαν μέσα τους μιὰ φορά, θὰ τὤκαναν, γιατὶ χωρὶς νὰ τὸ καταλάβουν, κι' οἱ γέροι ἀκόμη, εἶχαν συνηθίσει τὴν ἰδέα πὼς ὁ Ἄγης ἦταν γιὰ τὴ Νίνα. Τὸ θεωροῦσαν ἔτσι σὰν «τυχερό», σὰν «ἐκ Θεοῦ».

Καταχάρηκε ἡ Νίνα ἅμα ἄκουσε πὼς ἔφθασε καὶ τὸ δεύτερο γράμμα τοῦ Ροδρίγου καὶ κατασυγχύστηκε ἅμα ἔμαθε πὼς δὲν τοὺς τὸ ἔδιναν.

— Τί ἀνοησίες εἶνε αὐτές; εἶπε, ἀφοῦ μποροῦμε ν' ἀποδείξωμε πὼς εἶνε δικό μας; Μπαμπᾶ, πρέπει νὰ πᾶτε ἀμέσως καὶ νὰ τὸ ἀπαιτήσετε!

Ἔτσι, ἀφοῦ εἶδε «τί λέει κ' ἡ Νίνα», ὁ κὺρ Μιχάλης, τὸ ἀπόγευμα, πῆρε τὸν Ἄγη καὶ πῆγε στὸ ταχυδρομεῖο. Εἶχε μαζί του ὅλα τὰ πειστήρια: τὸ πρῶτο γράμμα τοῦ Ροδρίγου, τὴν ἀπόδειξι τοῦ τηλεγραφήματος καὶ τὸ πρωτότυπο τοῦ τηλεγραφήματός του. Καὶ τὰ ἔδειξε στὸν κύριο Διευθυντή, ζητώντας νὰ διατάξῃ τὸν ὑπάλληλο νὰ τοῦ παραδώσῃ τὸ συστημένο. Ἡ ἐπιμονὴ ὅμως, καὶ προπάντων τὸ ὕφος τοῦ γέρο Δελούση, ποὺ τὸν ἔπνιγε τὸ δίκηο καὶ μιλοῦσε κάπως ἀπότομα—τοῦ ἔφυγε μάλιστα κι' ἡ φράσις «τί κατάστασις εἶνε αὐτή;»—ἐπεισμάτωσαν τὸν Διευθυντὴ περισσότερο. Κ' ὕστερα ἀπὸ μισῆς ὥρας συζήτησι, ἐδήλωσε μὲ θυμό:

— Νὰ πᾶτε ὅπου θέλετε!... νὰ χαλᾶστε τὸν κόσμον!... Ὁ ἴδιος ὁ ὑπουργὸς νὰ μὲ διατάξῃ, δὲν θὰ σᾶς δώσω τὸ γράμμα, ἂν δὲν συμπληρωθοῦν οἱ δέκα μέρες... Χαίρετε!...

Τί μποροῦσε πειὰ νὰ κάνῃ ὁ κὺρ Μιχάλης;... Φυσικά, σὰ Ρωμηός, σκέφθηκε μιὰ στιγμὴ νὰ μὴν ὑποχωρήσῃ, νὰ μεταχειρισθῇ ἄλλα μέσα, νὰ στείλῃ κανένα βουλευτή, κανένα φίλο, καμμιὰ κυρία, καὶ νὰ κάμῃ τὸν ἄγριο Διευθυντὴ νὰ μαλακώσῃ. Ἀλλὰ ὁ Ἄγης τὸν ἠμπόδισε.

— Δὲν ἀξίζει τὸν κόπο, τοῦ εἶπε. Ἀφῖστε τον νὰ πάῃ στὸ διάβολο, ὁ νευρικός, ὁ πεισματάρης! Πάντα θὰ εἶνε καιρὸς καὶ μετὰ μιὰ ἑβδομάδα. Ἔπειτα τί; Θέλετε νὰ τὸ μάθῃ ὅλος ὁ κόσμος; Ἀρκετοὶ τὸ ἔμαθαν ὡς τώρα.

Τὸ ἐπιχείρημα αὐτὸ προπάντων ἔπεισε τὸν ἀγαθὸ κὺρ Μιχάλη νὰ ἡσυχάσῃ. Ἀλήθεια, τὸ σπουδαιότερο ἦταν νὰ κρατηθῇ μυστικό. Εἰδεμή, ἂν ἔπερναν τὸ γράμμα ἑπτὰ μέρες ἀργότερα, δὲν θὰ χάνουνταν ὁ κόσμος.

Ἀπὸ μέσα του, ὅμως, ὁ Ἄγης εἶχε πάντα τὴν ἀνησυχία μήπως θἄταν ἀργά. Κι' ὅσο περνοῦσαν οἱ μέρες, τόσο τὸ μετάνοιωνε ποὺ δὲν εἶπε, ὅπως τὸ εἶχε συλλογισθῇ μιὰ στιγμή, νὰ στείλουν τὴ Νίνα. Αὐτὴ θὰ τὰ κατάφερνε ἴσως καλύτερα...

Ὤ, πόσο θὰ τὸ μετάνοιωνε ἀργότερα...

Κ' ἐξημέρωσε ἡ δεκάτη ἡμέρα. Πρωΐ-πρωΐ, πρὶν νὰ πᾶνε στὸ γραφεῖο, ὁ Ἄγης κι' ὁ κὺρ Μιχάλης συναντήθηκαν, ὅπως εἶχαν συμφωνήσει ἀπὸ βραδύς, στὴν πύλη τοῦ ταχυδρομείου. Ἀναγκάσθηκαν μάλιστα νὰ περιμένουν κάμποση ὥρα ὥς που νὰ ἔλθῃ ὁ ὑπάλληλος καὶ ν' ἀνοίξῃ τὴν θυρίδα του.

— Τὸ γράμμα τοῦ Μισελμάρς!

— Μάλιστα!... σήμερα μάλιστα!...

Τὸ ἅρπαξε ὁ Ἄγης κι' ὑπέγραψε ὁ Δελούσης.

— Ποῦ νὰ πᾶμε τώρα νὰ τὸ διαβάσωμε;

— Στὸ γραφεῖο...

— Ὄχι, ἐκεῖ μέσα εἶνε πολλοί...

— Ἐδῶ, ἀντίκρυ στὸ καφφενεῖο...

— Ναί, ναί!... Καθόμαστε σὲ μιὰ ἄκρη καὶ τὸ διαβάζουμε.

Ἔκαμαν ὅπως εἶπαν. Καὶ σὲ λίγες στιγμές, μὲ συγκίνησι καὶ μὲ προσοχὴ μεγάλη, ὁ Ἄγης ἀποσφράγιζε τὸ χοντρὸ φάκελλο ἐπάνω στὸ μάρμαρο ἑνὸς τραπεζιοῦ, στὴν πιὸ ἔρημη ἄκρη τοῦ καφφενείου.

— Ἐδῶ τὰ λέει!... ἔλεγε κάθε τόσο φαιδρά, γιὰ νὰ μὴ φαίνεται συγκινημένος.

— Ἐδῶ θὰ τὸ δείξῃ!... ἀπαντοῦσε ὁ κὺρ Μιχάλης, γελῶντας κι' αὐτός, γιὰ τὸν ἴδιο λόγο.

Ὅπως φαίνουνταν κι' ἀπέξω, τὸ γράμμα ἦταν ἐκτεταμένο. Δυόμισυ κόλλες χαρτὶ ἐχρειάσθηκαν στὸν Δὸν Ροδρῖγο γιὰ νὰ γράψῃ ὅσα ἔπρεπε νὰ μάθῃ ὁ σωτήρας του. Ἀλλὰ δὲν ἦταν μόνο τὸ γράμμα. Ἀνάμεσα εἶχε καρφώσει καὶ δυό-τρία κομμάτια ἱσπανικὲς ἐφημερίδες, ἀρκετὰ μεγάλα, ποὺ διπλασίαζαν σχεδὸν τὸν ὄγκο.

Ὁ Ἄγης τὰ ξεκάρφωσε, τὰ φύλαξε πάλι στὸ φάκελλο κι' ἄρχισε νὰ διαβάζῃ σιγά-σιγὰ καὶ νὰ μεταφράζῃ τὸ γαλλικὸ γράμμα στὸν κὺρ Μιχάλη.

Ἰδοὺ τί ἔλεγε:

«Πολιτικαὶ φυλακαὶ Μαδρίτης» τὴν 5ην Μαΐου 19...

Ἀγαπητὲ κύριε,

«Πρὸ ὀλίγου ἔλαβα τὸ τηλεγράφημά σας, ποὺ μοῦ ἀπέδωσε μέγα μέρος τῆς χαρᾶς καὶ τῶν ἐλπίδων μου. Ἀλήθεια λοιπόν, εἶσθε διατεθειμένος νὰ ἔλθητε νὰ μὲ σώσετε; Ὤ, πόσον θὰ σᾶς εὐγνωμονῶ!... Εἶμαι τίμιος ἄνθρωπος, ἀλλ' ἀτυχής. Εἰργαζόμην ὡς ἔμπορος καὶ τραπεζίτης εἰς τὸ Τολέδον. Ἀλλὰ μόλις εἶδα ὅτι αἱ ἐπιχειρήσεις μου εἶχον ἀτυχήσῃ τόσον, ὥστε ἐὰν ἀπεφάσιζα νὰ πληρώσω, ἔστω καὶ ποσοστὸν εἰς τοὺς δανειστάς μου, θὰ ἔμενα μὲ τὴν λατρευτήν μου κόρην εἰς τοὺς πέντε δρόμους, (σύζυγον δὲν ἔχω, οὔτε ἄλλα τέκνα), ἀπεφάσισα νὰ συναθροίσω τὸ ἐνεργητικὸν καὶ νὰ ἐκπατρισθῶ.

»Συνήθροισα πράγματι 800.000 φράγκα εἰς τραπεζογραμμάτια, τὰ ἔκρυψα εἰς ἕνα μπαοῦλο, ποὺ κατεσκεύασα ἐπίτηδες μὲ διπλοῦν πάτον, ἔστειλα τὸ μπαοῦλο αὐτὸ κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸ Παρίσι κ' ἐπῆρα τὸ τραῖνο, μὲ τὸν πιστόν μου ὑπηρέτην Μιχέλε, διὰ νὰ ὑπάγω κ' ἐγώ. Ἤλπιζα ὁ δυστυχής, ὅτι μὲ αὐτὸ τὸ σημαντικὸ κεφάλαιον, ἐργαζόμενος δραστηρίως ὀλίγα ἔτη εἰς τὴν Γαλλίαν, θὰ ἠμποροῦσα ν' ἀνακτήσω ὅλην μου τὴν περιουσίαν καὶ νὰ πληρώσω ἀργότερα τοὺς πιστωτάς μου εἰς τὸ ἄρτιον.

»Ὄχι, δὲν εἶμαι κλέπτης καὶ καταχραστής!... Αἱ περιστάσεις, αἱ ἀτυχίαι μ' ἔκαμαν νὰ φανῶ τοιοῦτος· ἀλλ' εἶχα πάντοτε τὰς τιμιωτέρας διαθέσεις.

»Ἀλλοίμονον!... Εἰς τὴν Μαδρίτην, ὅπου διερχόμενος, ἔμεινα δυό-τρεῖς ἡμέρας, μὲ ὅλας μου τὰς προφυλάξεις, ἀνεγνωρίσθην καὶ συνελήφθην. Μοῦ κατέσχεσαν τὴν βαλίτσαν μου, ἕνα μπαστοῦνι καὶ μίαν ὀμπρέλλαν μὲ πολυτίμους λαβάς, καθὼς καὶ τὰ κοσμήματά μου, ἀξίας δώδεκα περίπου χιλιάδων φράγκων. Ὅλ' αὐτά, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς συλλήψεώς μου, πρόκειται νὰ ἐκτεθοῦν εἰς πλειστηριασμόν, διὰ νὰ καλυφθοῦν τὰ ἔξοδα τῆς δίκης μου καὶ τῆς φυλακῆς. Ἐγκλείστως λαμβάνετε καὶ τὰ σχετικὰ ἀποσπάσματα τῶν ἐφημερίδων, τὰ ὁποῖα ἀναγγέλλουν τὴν πτώχευσιν, τὴν δραπέτευσιν καὶ τὴν σύλληψίν μου.

»Εἰς τὴν βαλίτσα μου ὑπάρχει κάποιον μυστικὸν θυλάκιον εἰς τὸ ὁποῖον ἔχω κρύψει τὴν ἀπόδειξιν τοῦ σιδηροδρόμου, δυνάμει τῆς ὁποίας θὰ παρελάμβανα τὸ μπαοῦλο μου ἀπὸ τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμὸν τοῦ Παρισιοῦ, καθὼς καὶ ἕνα τσὲκ πληρωτέον εἰς τὸν κομιστήν, ἐπὶ τοῦ Κρεντὶ-Λυοννέ, 50.000 φράγκων. Μόλις λάβετε λοιπὸν τὴν παροῦσαν, πρέπει ν' ἀναχωρήσετε ἀμέσως, διὰ νὰ εἶσθε ἐδῶ, εἰς τὴν Μαδρίτην, ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τοῦ πλειστηριασμοῦ, ὁ ὁποῖος θὰ γίνῃ, καθὼς λογαριάζω, πρὸ τῆς 20ῆς τρέχοντος, ἴσως τὴν 18ην. Καὶ ἂν πρόκειται ν' ἀναβληθῇ, θὰ εἶνε δι' ὀλίγας μόνον ἡμέρας. Ἐδῶ θὰ συνεννοηθῆτε μὲ τὸν Μιχέλε, καὶ θὰ λάβετε εἰς τὴν κατοχήν σας τὴν βαλίτσα μου μὲ τὰ κοσμήματά μου κλπ. πλειοδοτῶν μέχρις ἓξ ἢ ἑπτὰ χιλιάδων φράγκων, (διότι παραπάνω δὲν ἠμπορεῖ νὰ φθάσῃ), θ' ἀναχωρήσετε δὲ κατόπιν μετὰ τοῦ ὑπηρέτου μου εἰς τὸ Παρίσι, διὰ νὰ παραλάβετε σεῖς ὁ ἴδιος τὸ μπαοῦλο.

»Διὰ νὰ εἶσθε ἐντελῶς βέβαιος περὶ τῆς ἀληθείας τῶν ἀνωτέρω, μόλις ἔλθετε εἰς τὴν Μαδρίτην, ὁ δεσμοφύλαξ μου, τὸν ὁποῖον κατώρθωσα νὰ δωροδοκήσω καὶ νὰ προσεταιρισθῶ, θὰ σᾶς δείξῃ ἀποσφραγίζων κρυφὰ τὴν κατασχεμένην βαλίτσα μου, καὶ τὰ δυὸ πειστήρια, ἤτοι τὴν ἀπόδειξιν τοῦ σιδηροδρόμου καὶ τὸ τσέκ. Τότε δὲ μπορεῖτε νὰ τηλεγραφήσετε ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ Κρεντὶ-Λυοννέ, εἰς τὸ Παρίσι, ἐὰν ὑπάρχῃ πράγματι τὸ ὑπ' ἀριθμὸν τάδε τσὲκ 50.000 φράγκων, πληρωτέον εἰς τὸν κομιστήν, καθὼς καὶ εἰς τὸν σταθμάρχην, ἐὰν ὑπάρχῃ ἀζήτητον εἰς τὸν σταθμὸν ἕνα μπαοῦλο ὑπ' ἀριθ. δεῖνα. (Δὲν ἐνθυμοῦμαι νὰ σᾶς γράψω ἐδῶ τοὺς ἀριθμούς, ἀλλὰ θὰ τοὺς ἰδῆτε, ὅταν θὰ σᾶς ἀνοίξουν τὴν βαλίτσα).

»Καὶ μόνον ἀφοῦ λάβετε τὰς ἀπαντήσεις των, θὰ σπεύσετε νὰ λάβετε εἰς τὴν κατοχήν σας τὰ πράγματά μου, πληρώνων, καθὼς σᾶς εἶπα, 6-7.000 φράγκα. Διότι ἂν τὰ πράγματά μου περιήρχοντο εἰς ἄλλον, ἐκτὸς τοῦ ὅτι θὰ ἔχανα τὸ πᾶν, θὰ ἐκινδύνευε καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ δυστυχοῦς δεσμοφύλακος.

»Ἅμα φθάσετε ἐδῶ, θὰ μὲ ἐπισκεφθῆτε μὲ τὸν Μιχέλε εἰς τὴν φυλακὴν καὶ θὰ καταστρώσωμεν μαζὶ ὅλα τὰ σχέδια. Ὁ ὑπηρέτης μου, ὁ ὁποῖος ὁμιλεῖ γαλλικά, θὰ σᾶς περιμένῃ εἰς τὸν σταθμόν. Σᾶς παρακαλῶ νὰ κρατῆτε στὸ χέρι σας ἕνα κίτρινον βιβλίον, διὰ νὰ σᾶς γνωρίσῃ, καὶ ὅταν φθάσετε εἰς τὸ Ἰρούν, εἰς τὰ σύνορα μεταξὺ Γαλλίας καὶ Ἱσπανίας, νὰ τοῦ τηλεγραφήσετε, διὰ νὰ ἔλθῃ. Ἐν πάσῃ περιπτώσει νὰ καταλύσετε εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τοῦ «Στέμματος» ὅπου ἔμενα καὶ ἐγώ, ὑπὸ ψευδώνυμον μέχρι τῆς στιγμῆς τῆς συλλήψεώς μου. Ἐκεῖ θὰ σᾶς ζητήσῃ ὁ ὑπηρέτης μου, ἐὰν τυχὸν δὲν συναντηθῆτε εἰς τὸν σταθμόν.

»Τὸ καλύτερο τραῖνο, εἶνε ἐκεῖνο ποὺ ἀναχωρεῖ ἀπὸ τὸ Μπορντὼ τῆς Γαλλίας στὰς ἓξ τὸ πρωΐ καὶ φθάνει εἰς τὴν Μαδρίτην περὶ τὸ μεσονύκτιον.

»Ἔλθετε λοιπὸν νὰ μὲ σώσετε!...

(Ἀκολουθεῖ)

ΡΩΣΣΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ — ΤΟΥ ΒΣΕΔΟΛΟΒ ΓΚΑΡΣΙΝ

ΕΝΑΣ ΑΤΙΜΟΣ

Μάλιστα, κύριε, εἶμαι ἄτιμος. Εἶμαι ἄτιμος ἐπειδὴ ἔτσι μ' ἀρέσει. Στὸ χέρι μου ἤτανε νὰ εἶμαι σήμερα κ' ἐγὼ ἕνας τίμιος—νὰ φοροῦσα μακρυὰ ρεντιγκότα καὶ φαρδειὰ ἄσπρη γραβάτα καὶ νὰ μὲ χαιρετᾶνε μὲ βαθειὰ ὑπόκλισι τὰ γκαρσόνια, ὅταν πήγαινα στὸ καφενεῖο νὰ διαβάσω μιὰν ἐφημερίδα... Ἐγὼ ὅμως προτίμησα νὰ γίνω ἀλήτης, ἄτιμος! Γιατί; Γιατὶ δὲ μοῦ ἄρεσε καθόλου νὰ εἶμαι τίμιος. Δὲ μ' ἀρέσει, κύριε, νὰ μὲ βλέπουν μὲ σεβασμό. Θέλω νὰ μὲ βλέπουν μὲ συχασιὰ καὶ ἀηδία. Μάλιστα!...

Κάποτε, ἐκεῖ ποὺ περπατοῦσα ἄσκοπα στὴ λεωφόρο Νέβσκυ, εἶδα νὰ πηγαίνῃ μπροστά μου μιὰ ὡραία, καλοντυμένη νέα. Φοροῦσε ἕνα μακρὺ παλτὸ ἀπὸ ἀστραχάν. Δὲν τὴν εἶχα δεῖ ἀκόμα στὸ πρόσωπο, καταλάβαινα ὅμως ἀπὸ τὴ ράχη της πὼς θὰ ἤτανε πολὺ ὤμορφη. Ἔξαφνα, εἶδα νὰ τῆς πέφτῃ κάτι, χωρὶς ἐκείνη νὰ τὸ ἔχῃ προσέξῃ. Πλησίασα, ἔσκυψα καὶ πῆρα κεῖνο τὸ κάτι. Ἦταν ἕνα πορτοφόλι. Τὸ ἄνοιξα μὲ τρόπο καὶ τὸ εἶδα γεμᾶτο ρούβλια. Ἡ πρώτη μου σκέψη ἤτανε νὰ τρέξω καὶ νὰ τὸ δώσω στὴν ἰδιοκτήτριά του. Μὰ δὲν ἔκανα αὐτὴ τὴ βλακεία. (Μὴ νομίσετε τώρα, κύριε πὼς τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἤμουν στὴ σημερινὴ κατάντια μου. Ὄχι. Τότε εἶχα ἀκόμα χρήματα). Ἂν τῆς τὸ ἔδινα πίσω, θὰ ἔκανα μιὰ τίμια πράξη, ἐνῶ ἐγὼ ἀπὸ τότε πάσχιζα μὲ κάθε μέσο πῶς νὰ γίνω ἄτιμος. Πέρασα λοιπὸν ἀπ' τὸ ἀντικρυνὸ πεζοδρόμιο κ' ἐξακολούθησα τὸ δρόμο μου, κοιτάζοντας μὲ λοξιὲς ματιὲς τὴν ἄγνωστη γυναῖκα ποὺ τῆς εἶχα κλέψει τὸ πορτοφόλι, καταχαρούμενος ἐπειδὴ μπόρεσα νὰ κάνω μιὰν ἀτιμία... Βαδίσαμε κάμποσο ἔτσι, ἐκείνη ἀπ' τὸ ἕνα πεζοδρόμιο κ' ἐγὼ ἀπὸ τὸ ἄλλο. Ὕστερα ἀπὸ λίγο μπόρεσα νὰ δῶ τὸ πρόσωπό της—νὰ διακρίνω τὸ χρῶμα καὶ τὴν ἔκφρασι τῶν ματιῶν της. Θεέ μου! ποτέ μου δὲν εἶχα δεῖ πιὸ ἁγνὰ μάτια. Μοῦ φάνηκε κείνη τὴ στιγμὴ σὰ νἀντίκρυσα μιὰ γωνιὰ τοῦ παραδείσου. Ἡ καρδιά μου χτύπησε δυνατὰ—καί, χωρὶς νὰ ξέρω τί κάνω, ἔτρεξα, τὴν πλησίασα, στάθηκα μπροστά της, ἔβγαλα τὸ καπέλλο μου καὶ τῆς εἶπα:

— Μὲ συγχωρεῖτε δεσποινίς, Πρὸ ὀλίγου εἶδα νὰ σᾶς πέφτῃ τὸ πορτοφόλι σας. Ἔσκυψα τὸ πῆρα κ' ἑτοιμαζόμουν νὰ σᾶς τὸ δώσω. Στὸ μεταξὺ ὅμως εἴχατε προχωρήσει πολὺ καὶ σᾶς ἔχασα μὲς στὸ πλῆθος. Εἶμαι πολὺ εὐτυχὴς ποὺ μπόρεσα τώρα νὰ σᾶς προφτάσω, καὶ νὰ σᾶς ἐπιστρέψω τὸ πορτοφόλι σας...

Τ' ἁγνά της μάτια, στὴν ἀρχὴ φανέρωσαν τρόμο καὶ ὕστερα χαρά. Ἡ νέα χαμογέλασε καὶ μοῦ εἶπε μὲ παιδικὴ ἀφέλεια, ἁπλώνοντάς μου τὸ χέρι.

— Ὤ! σᾶς εὐχαριστῶ πολὺ κύριε. Δὲν ξέρω ἀλήθεια πῶς νὰ σᾶς εὐχαριστήσω. Ἂν ἔχανα αὐτὰ τὰ χρήματα, ἡ οἰκογένειά μου θὰ βρισκότανε σὲ πολὺ δύσκολη θέση. Ὁ καϋμένος ὁ μπαμπᾶς! Ἄχ! κύριε, σᾶς εὐχαριστῶ καὶ πάλι ἀπ' τὰ βάθη τῆς καρδιᾶς μου. Ὁ Θεὸς νὰ σᾶς ἀνταποδώσῃ τὸ καλὸ ποὺ κάνατε σὲ μιὰ οἰκογένεια ποὺ βρίσκεται σὲ μεγάλη ἀνάγκη.

Γιατὶ νὰ μοῦ μιλήσῃ ἔτσι; Γιατὶ νὰ μοῦ πῇ πῶς ἀπὸ τὰ χρήματα αὐτὰ κρεμόταν ἡ ὕπαρξις τῆς οἰκογενείας της; Μόλις ἄκουσα αὐτὰ τὰ λόγια, συνῆλθα ἀπὸ τὴ γλυκειὰ ταραχὴ στὴν ὁποία μὲ εἶχε ρίξει τὸ βλέμμα της, τὸ ἁγνὸ βλέμμα της, καὶ σκέφτηκα ἀμέσως πὼς μοῦ παρουσιαζόταν μιὰ πρώτης τάξεως εὐκαιρία νὰ κάνω μιὰ τρομερή, μιὰ συχαμερὴ ἀτιμία.

— «Τώρα θὰ σοῦ δείξω ἐγώ!» εἶπα ἀπὸ μέσα μου.

Ἔβαλα τὸ χέρι μου στὴ μιὰ τσέπη, ὕστερα στὴν ἄλλη, κατόπι ἄρχισα νὰ ψάχνουμαι μ' ἀγωνία φροντίζοντας νὰ δώσω στὸ πρόσωπό μου ταραγμένη ἔκφραση—καὶ τέλος φώναξα μ' ἀπελπισιά:

— Πάει, τὸ πορτοφόλι σας! τὸ ἔχασα κ' ἐγώ!... Θεέ μου! Τρέχω νὰ τὸ βρῶ... Θὰ μοῦ ἔχῃ πέσει παρακάτω..

Τὰ μάτια τῆς νέας ἄνοιξαν διάπλατα καὶ τὰ χείλη της ἄρχισαν ν' ἀνατριχιάζουν. Ἡ ἀπελπισία εἶχε παραμορφώσει τὸ πρόσωπό της. Ἅπλωσε τὰ χέρια της πρὸς τὸ μέρος μου, κάτι ἤθελε νὰ μοῦ πῇ, μὰ λυγμοὶ ἔπνιγαν τὴ φωνὴ στὸ στῆθος της.

Τὴν ἄφησα μὲς στὴ μέση τοῦ δρόμου κ' ἔτρεξα πίσω γιὰ νὰ κοιτάξω δῆθεν νὰ βρῶ τὸ πορτοφόλι, ποὺ μοῦ εἶχε πέσει ἀπὸ τὴν τσέπη... Μόλις ἀπομακρύνθηκα λίγο ἀπὸ τὴ νέα, κοιτάζοντας προσεχτικὰ καταγῆς, κρύφτηκα πίσω ἀπὸ ἕνα κάρρο—καὶ ὕστερ' ἀπὸ λίγο βρισκόμουν μακρυά, σ' ἕνα δημόσιο ἀναγνωστήριο, μετρώντας τὰ λεπτὰ ποὺ εἶχε μέσα τὸ πορτοφόλι. Τρεῖς χιλιάδες ρούβλια!... Θυμᾶμαι πὼς ἐκεῖνο τὸ βράδι πῆρα τὴν παρέα μου καὶ πήγαμε σ' ἕνα ρεστωράν, ὅπου χόρευαν κάτι Οὐγγαρέζες. Ποτέ μου δὲν εἶχα κάνει τέτοιο γλέντι.

***

Κύριε, εἶμαι ἄτιμος. Θὰ μποροῦσα τώρα νὰ σᾶς πῶ πῶς ἔφτασα στὴ σημερινὴ ἀθλιότητά μου, τί ταπεινώσεις κ' ἐξευτελισμοὺς τράβηξα στὴ ζωή μου. Μὰ δὲν σᾶς λέω τίποτα, γιατὶ ἴσως νὰ νομίσετε πὼς κατὰ βάθος εἶμαι τίμιος! Ἐγώ, ἐγὼ θέλω νὰ πιστεύω πὼς εἶμαι ἄτιμος. Ναί, εἶμαι ἕνας ἄτιμος!...

Θἄχετε τώρα τὴν καλωσύνη νὰ μοῦ πληρώσετε τὴ βότκα μου;...

(Ἀπὸ τὰ «Παραληρήματα»)

ΒΣΕΔΟΛΟΒ ΓΚΑΡΣΙΝ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ

Η ΠΡΩΤΗ ΣΗΡΑΓΞ

Ὁ καθηγητὴς Μπερτολὲ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Βέρνης ἰσχυρίζεται ὅτι ἡ πρώτη σήραγξ, τὸ πρῶτο δηλαδὴ τοῦννελ, ἀναφέρεται στὴν Ἁγία Γραφή. Πραγματικῶς στὴν Βίβλο βρίσκουμε μιὰ περικοπὴ ποὺ λέει, ὅτι ὁ βασιλεὺς Ἰσχίας ὁ ὁποῖος ἔζησε κατὰ τὸ 727—699 π.Χ. ἔκαμε ὑδραγωγεῖα καὶ δεξαμενές. Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Σιρὰχ μάλιστα τὸν ἐπαινεῖ μ' αὐτὰ τὰ λόγια: «Ὁ Ἰσχίας ὠχύρωσε τὴν πόλι του καὶ τῆς ἐξησφάλισε τὸ νερὸ τρυπώντας τὸ βουνὸ μὲ τὸ σίδηρο γιὰ νὰ περάσῃ ἔτσι τὸ νερὸ μέσα σὲ μιὰ λίμνη. Τὸ σκάψιμο αὐτὸ τῶν βράχων μὲ τὸ σίδερο συνετέλεσε ὥστε νὰ γίνῃ ἡ λεγομένη «σήραγξ τοῦ Σιλωά». Ἐξαιρετικῶς ἐνδιαφέρουσα εἶνε ἡ περιγραφὴ τοῦ τρόπου μὲ τὸν ὁποῖον ἐργαζόντουσαν γιὰ νὰ σκάψουν τὸν βράχο. «Ἡ διατρύπησις τοῦ βράχου ἐτελείωσε. Ὅταν δὲν ἔμενε πειὰ παρὰ μόνον τρεῖς πῆχες βράχος ἀτρύπητος, τότε ἐκεῖνοι ποὺ ἐργάζονταν ἀπὸ τὴν μιὰ μεριὰ ἄκουγαν τὶς φωνὲς ἐκείνων ποὺ ἐργάζονταν ἀπὸ τὴν ἄλλη. Γιατὶ στὸ βράχο ὑπῆρχε μιὰ χαραματιὰ κατὰ τὴν νότιο μεριά. Καὶ τὴν ἡμέρα ποὺ τελείωσε τὸ τρύπημα τὰ νερὰ ἔτρεξαν ἀπὸ τὴν πηγὴ στὴν λίμνη σὲ μῆκος 1900 πήχεων. Καὶ ὁ βράχος πάνω ἀπὸ τὰ κεφάλια τῶν ἐργατῶν ἦταν ψηλότερος ἀπὸ 100 πῆχες».

Ἀπὸ αὐτὰ τὰ λόγια καταλαβαίνουμε ὅτι τὸ τρύπημα τῆς σήραγγος εἶχε ἀρχίσει συγχρόνως κι' ἀπὸ τὶς δυὸ μεριές. Τὸ σημεῖο τῆς συναντήσεως τῶν ἐργατῶν βρίσκεται σχεδὸν στὴν μέση, σὲ ἀπόστασι 248,9 μέτρων ἀπὸ τὴν πηγὴ καὶ σὲ ἀπόστασι 287, καὶ 60 ἀπὸ τὴν λίμνη τοῦ Σιλωά. Τὸ πλάτος τῆς σήραγγος εἶνε 60—80 ἑκατοστὰ τοῦ μέτρου καὶ τὸ ὕψος της κατεβαίνει ἀπὸ τρία μέτρα σὲ 48 ἑκατοστὰ καὶ ξαναϋψώνεται στὴν βορεινὴ ἔξοδο σὲ 1,80. Ἐκεῖνο ποὺ προκαλεῖ ἐντύπωσι εἶνε ἡ σχεδὸν ὁριζοντία κατεύθυνσις τῆς σήραγγος. Ἡ κλίσις τοῦ ἐδάφους δὲν ὑπερβαίνει τὰ τριάντα ἑκατοστά, κι' ἔτσι γεννᾶται τὸ ἐρώτημα μήπως οἱ ἀρχαῖοι Ἰσραηλῖται εἶχαν κανένα μηχάνημα μὲ τὸ ὁποῖον, μποροῦσαν νὰ προσδιορίζουν τὴν ὁριζοντία γραμμή. Ἔτσι κι' ἀλλοιῶς τὸ ἔργο αὐτὸ πρέπει νὰ προκαλῇ τὸ σέβας καὶ τὸν θαυμασμὸ καὶ σὲ μᾶς ἀκόμη τοὺς τόσο κακοσυνειθισμένους.

ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΤΟΥ ΝΟΜΠΙΛΕ

Η ΚΑΤΑΚΤΗΣΙΣ ΤΟΥ ΠΟΛΟΥ

Τὸ ἀπροσπέραστο παγόφραγμα. Τρομεροὶ λαίλαπες καὶ χιονοστρόβιλλοι. Οἱ πρῶτοι ἐξερευνηταὶ τοῦ Πόλου. Ναυάγια καὶ καταστροφές. Τὸ κατρακύλισμα τῶν πάγων. Προσπάθειες διαβάσεως τοῦ παγοφράγματος. Ὁ περίφημος Νάνσεν. Οἱ νεώτεροι ἐξερευνηταί. Ὁ δοὺξ τῶν Ἀμβρουζίων. Καὶ ὁ ἀτυχὴς Νόμπιλε...

Κάθε περιπέτεια ἔχει καὶ τοὺς κινδύνους. Μὰ καμμιᾶς περιπετείας οἱ κίνδυνοι δὲ μποροῦν νὰ συγκριθοῦν μὲ ἐκείνους τοὺς ὁποίους παρουσιάζει ἡ κατάκτησις τοῦ Πόλου. Καὶ ὅμως πολλοὶ τολμηροὶ θαλασσοπόροι κι' ἐξερευνηταὶ ἐθυσίασαν καὶ τὴ ζωή τους ἀκόμα γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτό.

Τὸ κυριώτερο καὶ τρομερώτερο ἐμπόδιο ποὺ παρουσιάζει ἡ ἐξερεύνηση τοῦ Πόλου εἶνε οἱ σωροὶ τῶν ἐπιπλεόντων πάγων ποὺ ἔχουν συνενωθεῖ κ' οἱ ὁποῖοι στὸ στενώτερο σημεῖο τους ἔχουν πλάτος 1100 χιλιομέτρων. Ἡ ἐπιφάνειά τους δὲν εἶνε λεία, ὅπως εἶνε ἡ ἐπιφάνεια τῶν μεγάλων λιμνῶν ὅταν παγώνουν τὸν χειμῶνα, ἀλλὰ εἶνε γεμάτη ἀνωμαλίες : λόφοι, βουνά, ὀροπέδια τὴν καλύπτουν ὁλόκληρη. Μοιάζει δηλαδὴ μὲ μιὰν πετρώδη χώρα, τὴν ὁποία θὰ σκέπαζαν οἱ πάγοι. Ἄξαφνα ὅμως, ὅταν ὁ λαῖλαψ φυσήξει δυνατός, ὅλη αὐτὴ ἡ λευκὴ ἔκτασις ἀρχίζει νὰ χοροπηδάῃ σπασμωδικά. Οἱ ὀγκόπαγοι, ποὺ τοὺς ἀνασηκώνει ἡ θάλασσα ποὺ τὴν ἀγριεύει ἡ μανία τοῦ ἀνέμου, χτυπιοῦνται μεταξύ τους μὲ μιὰ τρομερὴ δύναμι, συντρίβονται μ' ἕνα τρομακτικὸ πάταγο, καβαλλοῦν ὁ ἕνας τὸν ἄλλο καὶ κατρακυλοῦν στὸ χάος μὲ μιὰ ἀσυγκράτητη ὁρμή. Τότε μέσ' ἀπ' τοὺς πάγους ποὺ βούλιαξαν προβάλλει ἡ θάλασσα, ἡ ὁποία καὶ πάλι θὰ παγώσῃ σὲ λίγο.

Κατὰ τὶς διάφορες ἐξερευνήσεις τῶν πολικῶν ὠκεανῶν, πόσα πλοῖα δὲν ἔγιναν συντρίμματα ἀπὸ τὶς τρομερὲς αὐτὲς συγκρούσεις τῶν ὀγκοπάγων. Κατὰ τὸν 16ον αἰῶνα, ὁ Ὀλλανδὸς Μπάρεντς, ὁ ὁποῖος πρῶτος ἀνεκάλυψε τὴ Νέα Ζέμπλα, ἀποκλείστηκε ἀπὸ τοὺς πάγους κοντὰ στὸ νησὶ αὐτό. Γιὰ νὰ σωθῇ ἀναγκάστηκε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ πλοῖο του μέσα στοὺς ὀγκοπάγους ποὺ τὸ ἔσφιγγαν ὁλοένα καὶ νὰ παραχειμάσῃ μαζὶ μὲ τὸ πλήρωμά του στὴ Νέα Ζέμπλα. Τὸ 1777 στὴ βορειανατολικὴ ἀκτὴ τῆς Γροιλανδίας 12 φαλαινοθηρίδες περιεκυκλώθησαν ἀπὸ τοὺς ὀγκοπάγους οἱ ὁποῖοι καὶ τὶς συνέτριψαν. Περισσότεροι ἀπὸ 308 ἄνθρωποι χάθηκαν στὴν τραγωδία ἐκείνη. Τὸ 1873, τὸ «Ταγκετὸφ» ἀποκλείστηκε ἀπὸ τοὺς πάγους κοντὰ στὴ γῆ τοῦ Φραγκίσκου Ἰωσήφ. Ἐπὶ 21 μῆνας οἱ πάγοι τὸ κρατοῦσαν ἀκίνητο, ὥς ποὺ στὸ τέλος τὸ συνέτριψαν. Στὸ 1881 συνέβη τὸ τρομερὸ δρᾶμα τῆς «Ζαννέτας». Τὸ πλοῖο αὐτό, ποὺ ἐπὶ δύο χρόνια ἦταν ἀποκλεισμένο ἀπὸ τοὺς πάγους, συνετρίβη ἀπ' αὐτούς. Ἀπὸ τοὺς 33 ἄνδρες τῆς ἀποστολῆς οἱ 25 πνίγηκαν.

Τὰ δράματα τοῦ ἀποκλεισμοῦ τῶν πλοίων ἀπὸ τοὺς πάγους δὲν ἔχουν συνήθως ἄλλους μάρτυρες ἀπὸ τὰ θύματά τους. Ὡστόσο, οἱ κάτοικοι τῶν πολικῶν χωρῶν μποροῦν καὶ βλέπουν ἕν' ἄλλο ἐπίσης καταστρεπτικὸ φαινόμενο. Πολὺ συχνά, τὸ χειμῶνα, ἡ θάλασσα ἐξακολουθεῖ νὰ παραμένῃ ὑγρή, ἂν καὶ τὸ βαρόμετρο ἔχει κατέβη τὸ μηδέν. Μὰ μόλις ἀρχίζει τὸ κατρακύλισμα τῶν ὀγκοπάγων στερεοποιεῖται ἀμέσως. Μιὰ τεραστία στήλη νεροῦ ὑψώνεται στὸν ἀέρα, ἡ ὁποία ξαναπέφτει σὰν βροχὴ ἀπὸ κομμάτια πάγων. Ἀλλοίμονο τότε στὸ πλοῖο ποὺ θὰ τὸ πιάσῃ τρικυμία ὑπὸ αὐτὲς τὶς συνθῆκες. Τὰ κύματα ποὺ σπάζουν ἀπάνω του παγώνουν ἀμέσως καὶ τὸ σκεπάζουν μ' ἕνα στρῶμα πάγου τόσο παχύ, ὥστε, τὶς περισσότερες φορὲς τὸ πλοῖο βυθίζεται ἀπὸ τὸ πρόσθετο αὐτὸ βάρος. Μιὰ τέτοια καταστροφὴ λίγο ἔλειψε νὰ πάθῃ τὸ ὑπερωκεάνειο «Γερμανικὸς» τὸ 1899. Εὐτυχῶς πρόλαβε κι' ἔφτασε στὴ Νέα Ὑόρκη, ὅπου μὲ δυσκολία κατώρθωσαν νὰ τὸ ἀπαλλάξουν ἀπὸ τοὺς πάγους.

Γιὰ ν' ἀνοίξουν μιὰ ρωγμὴ μέσ' ἀπὸ τὸ παγόφραγμα αὐτό, οἱ ἐξερευνηταὶ ἐξάντλησαν ὅλο τους τὸ θάρρος καὶ ὅλη τὴν ἐφευρετικότητά τους. Σπρώχνοντας μὲ ὑπεράνθρωπες προσπάθειες τὸ πλοῖο τους σὰν κριάρι πρὸς τὰ ἐμπρὸς πετύχαιναν μὲ δυσκολία νὰ προχωρήσουν μερικὰ χιλιόμετρα μέσ' ἀπ' τοὺς ὀγκοπάγους, μὰ στὸ τέλος ἀναγκαζόντουσαν νὰ σταθοῦν γιατὶ ἔφταναν στὸ ἀπροχώρητο.

ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΕΞΕΡΕΥΝΗΤΑΙ ΤΩΝ ΠΟΛΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ.— *Μιὰ διαχείμασις στὴ Νέα Ζέμπλα, τὸ 1597 (Ἐστάμπα τῆς ἐποχῆς).* Ὁ Ὀλλανδὸς Μπάρεντς, ὁ ὁποῖος ἀνεκάλυψε πρῶτος τὴ Νέα Ζέμπλα, ἀποκλεισθεὶς ἀπὸ τοὺς πάγους, ἀναγκάστηκε νὰ διαχειμάσῃ σὲ μιὰ καλύβη μαζὶ μὲ τοὺς συντρόφους του ἀπὸ τοὺς ὁποίους πολλοὶ ὑπέκυψαν.

Τότε ὁ περίφημος Νορβηγὸς ἐξερευνητὴς καὶ φίλος τῆς Ἑλλάδος Νάνσεν, συνέλαβε τὸ μεγαλοφυὲς σχέδιο νὰ μπῇ μέσα σ' ἕνα στερεὸ πλοῖο καὶ νὰ παραδοθῇ μ' αὐτὸ στὸ ἴδιο τὸ ρεῦμα τῆς θαλάσσης ποὺ σπρώχνει τοὺς πάγους πρὸς τὸν πόλο. Χρησιμοποιώντας γιὰ τὴν πραγματοποίηση τοῦ σχεδίου του τὴν φύσιν, κατώρθωσε νὰ προχωρήσῃ ἔτσι πολὺ ὑψηλά. Ἔπειτα, γεμάτος ἡρωϊσμό, μαζὶ μ' ἕναν σύντροφο καὶ μερικοὺς σκύλλους, ἄρχισε νὰ προχωρῇ στὴν τρομερὴ παγωμένη ἔρημο. Καὶ ἐνῷ ὅλοι οἱ προηγούμενοι ἐξερευνηταὶ δὲν εἶχαν κατορθώσῃ νὰ μείνουν παρὰ λίγες μόνο βδομάδες στὴν νεκρὴ αὐτὴ ἐρημιά, ὁ Νάνσεν μπόρεσε νὰ μείνῃ ἐκεῖ δεκατέσσερους ὁλόκληρους μῆνες. Χάρις στὴν ἐξαιρετική του ἀντοχή, ὁ τολμηρὸς Νορβηγὸς κατήγαγε μιὰ μεγάλη νίκη. Ἂν δὲν ἐπέτυχε τὸν τελικὸ σκοπό του, νὰ φθάσῃ δηλαδὴ στὸν πόλο, εἶχε τὴν εὐτυχία νὰ τὸν πλησιάσῃ καὶ νὰ προχωρήσῃ περισσότερο ἀπ' ὅλους τοὺς προηγουμένους ἐξερευνητάς.

Αὐτὴ ἡ μεγάλη ἐπιτυχία, προκάλεσε τὸ ζῆλο καὶ ἄλλων ἐξερευνητῶν. Ἀκόμα μιὰ τόσο μεγάλη προσπάθεια —σκεφτόντουσαν— καὶ ἡ νίκη εἶνε βεβαία ! Τὸ Νάνσεν διαδέχτηκε στὴν ἐξερεύνηση τοῦ Πόλου ἕνας πρίγκηψ ἐξ αἵματος, μανιώδης ναυτικὸς καὶ τολμηρὸς ἀλπινιστής, ὁ δοὺξ τῶν Ἀμβρουζίων, ἔγγονος τοῦ γενναίου βασιλέως τῆς Ἰταλίας Βίκτωρος Ἐμμανουὴλ Α'. Ὁ δοὺξ ξεκίνησε στὴν ἀρχὴ γιὰ τὴ Γῆ τοῦ Φραγκίσκου Ἰωσήφ. Εἶχε μαζί του ἕνα μεγάλο καὶ γερὸ φαλαινοθηρευτικὸ πλοῖο, 150 σκύλλους καὶ ἕναν ὅμιλο ἀπὸ γενναίους ὁδηγοὺς τῶν Ἄλπεων, οἱ ὁποῖοι τὸν συνώδευαν πάντοτε στὶς τολμηρές του ἀναρριχήσεις στὰ χιονισμένα βουνά. Μετὰ τὴ γῆ τοῦ Φραγκίσκου Ἰωσήφ, οἱ ἐξερευνηταὶ κατώρθωσαν νὰ φτάσουν στὴν πιὸ μεσημβρινὴ χώρα τοῦ πολικοῦ Ἀρχιπελάγους, ὅταν τὸ πλοῖο τους ἔξαφνα μισοξεκοιλιάστηκε ὕστερ' ἀπὸ μιὰ σύγκρουσή του μ' ἕναν τεράστιο ὀγκόπαγο. Οἱ ἐξερευνηταὶ τότε ἀναγκάστηκαν νὰ διαχειμάσουν ἀπάνω στοὺς πάγους, κάτω ἀπὸ ἐλαφρὲς σκηνές. Ὁ δοὺξ τῶν Ἀμβρουζίων ἐξετίθετο στοὺς κινδύνους σὰν τὸν τελευταῖο ναύτη καὶ μάλιστα κατὰ τὴν διάρκεια μιᾶς θυέλλης πάγωσε τὸ ἕνα του χέρι. Γι' αὐτὸ ὅταν ὁ χειμῶνας πέρασε κ' ἦρθε ὁ καιρὸς νὰ ξεκινήσουν οἱ ἐξερευνηταὶ γιὰ τὸν πόλο, ὁ δοὺξ ἀναγκάσθηκε νὰ μείνῃ στὸν καταυλισμὸ παραχωρώντας στὸν ὑπαρχηγὸ τῆς Ἀποστολῆς, τὸν πλοίαρχο Γκάνι, τὴ θέση του καὶ τὴν τιμὴ τῆς ὑπερτάτης προσπαθείας.

Στὶς 11 Μαρτίου 1900 ὁ Γκάνι ξεκίνησε. Ἔφθασε στὸ ὕψος ποὺ εἶχε φτάσει ὁ Νάνσεν, τὸ ξεπέρασε κι' ἐξακολούθησε νὰ προχωρῇ πρὸς τὸν πόλο. Τὸ ρεκὸρ τοῦ περιφήμου Νορβηγοῦ ποὺ φαινόταν ἀπροσέγγιστο, εἶχε καταρριφθεῖ. Δὲν ἀπεῖχαν παρὰ 380 χιλ. ἀπὸ τὸν Πόλο. Ἀκόμη ἕνας μῆνας προσπαθειῶν κι' ὁ τελικὸς σκοπὸς θὰ πετύχαινε. Ἀλλοίμονο ὅμως ! Τὰ τρόφιμα εἶχαν σωθεῖ κ' ἡ σκληρὴ ἀνάγκη διέταξε τὴν ὀπισθοχώρησι ! Ἡ πορεία τοῦ γυρισμοῦ ὑπῆρξε τρομερή. Μόλις στὶς 23 Ἰουνίου ὁ Γκάνι κατώρθωσε νὰ συναντήσῃ τὸ ὑπόλοιπο τμῆμα τῆς ἀποστολῆς. Ἀπὸ τοὺς 104 σκύλλους ποὺ εἶχε πάρει μαζί του δὲν τοῦ εἶχαν ἀπομείνει παρὰ 7. Εὐτυχῶς ἀπὸ τοὺς ἄνδρες δὲν εἶχε χαθεῖ κανείς. Μά, μόλις ἐπέστρεψε, τρεῖς ἄντρες χάθηκαν μέσα στοὺς πάγους καὶ τὴν καταχνιά, πέφτοντας σὲ μιὰ ρωγμή ! Τρία νέα θύματα εἶχαν προστεθεῖ στὸ ἀπέραντο νεκροταφεῖο τοῦ Πόλου.

Μόλις ὁ δοὺξ τῶν Ἀμβρουζίων ἐπέστρεψε στὴν Εὐρώπη, ὁ Ἀμερικανὸς Μπάλντουϊν τὸν ἀντικατέστησε στὴ γῆ τοῦ Φραγκίσκου Ἰωσήφ. Μὰ αὐτὴ τὴ φορὰ δὲν ἦταν ἡ πυκνότης τῶν ὀγκοπάγων ποὺ σταμάτησε τοὺς ἐξερευνητάς : ἀπεναντίας τὸ παγόφραγμα εἶχε κομματιασθεῖ καὶ ἔτσι ἦταν ἀδύνατο νὰ προχωρήσῃ κανεὶς σ' αὐτὴ τὴ θάλασσα, ἀπὸ τὴν ὁποία ἀνεδύοντο τεράστιοι ὀγκόπαγοι.

Συγχρόνως μὲ τὸν Μπάλντουϊν, ὁ πόλος προσεβάλλετο κι' ἀπὸ μιὰ ἄλλη διεύθυνσι. Ἀπὸ τὴ λουρίδα τῆς θαλάσσης ποὺ χωρίζει τὴ Γροιλανδία ἀπὸ τὸ πολικὸ ἀμερικανικὸ ἀρχιπέλαγος, ὁ Νορβηγὸς Σβέρντρουπ, ὑπαρχηγὸς τῆς ἀποστολῆς Νάνσεν καὶ ὁ Ἀμερικανὸς ἐξερευνητὴς Πῆρυ, προσπαθοῦσαν νὰ προχωρήσουν μέσ' ἀπὸ τοὺς ὀγκοπάγους. Ἐπὶ τέσσερα ὁλόκληρα χρόνια, χωρὶς μιὰ ἡμέρα ἀναπαύσεως, ἐπάλευαν κατὰ τῶν πάγων, ὁ ἕνας μὲ τὸ ἀκατανίκητο πλοῖο τοῦ Νάνσεν «Φράμ» κι' ὁ ἄλλος μὲ τὴ βοήθεια ἐλκύθρων κι' ἐπὶ τέσσερα ὁλόκληρα χρόνια παρέμειναν στὴ μέση τῆς τρομακτικῆς αὐτῆς ἐρημιᾶς, ζητῶντας ἀπ' ὅλες τὶς μεριές, μὲ θερμοκρασία 50 βαθμῶν ὑπὸ τὸ μηδέν, πέρασμα μέσ' ἀπ' τοὺς αἰωνίους πάγους. Μὰ τόσες ἡρωϊκὲς προσπάθειες πῆγαν χαμένες, γιατὶ δὲν κατώρθωσαν νὰ φτάσουν στὸν Πόλο.

Γι' αὐτὸ οἱ ἐξερευνηταί, βλέποντες ὅτι δὲ μποροῦσαν νὰ φθάσουν ἔτσι στὸν Πόλο, σκέφτηκαν νὰ χρησιμοποιήσουν τὰ μέσα τὰ ὁποῖα τοὺς παρεῖχε ἡ πρόοδος τῆς ἐπιστήμης. Πρῶτος ὁ Ἀντρὲ τόλμησε νὰ χρησιμοποιήσῃ ἀερόστατο. Μὰ ἡ ἡρωϊκὴ αὐτὴ τρέλλα κατέληξε σὲ μιὰ καταστροφὴ καὶ ὡς πέρσι κανεὶς δὲν εἶχε ἐπιχειρήσῃ νὰ φτάσῃ στὸν Πόλο ἐναερίως. Τότε ὁ περίφημος Ἀμοῦντσεν μὲ τὸ ἀερόπλοιο «Νορβηγία» καὶ μὲ πλήρωμα ἀπὸ ἐκλεκτοὺς ἐπιστήμονας καὶ γενναίους ἐξερευνητάς, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦταν καὶ ὁ Νόμπιλε, πέταξε πάνω ἀπὸ τὸν Πόλο καὶ ἔρριξε σ' αὐτὸν τὴ Νορβηγικὴ σημαία. Συγχρόνως διάφοροι ἄλλοι ἀεροπόροι ἐπανέλαβαν ἐπιτυχῶς τὸ τόλμημά του, μά, λόγῳ τῶν κινδύνων, αἱ πτήσεις τους ἦσαν σύντομοι κι' ἐπέστρεφαν εἰς τὰ ἴδια. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Νόμπιλε σκέφτηκε ἐφέτος νὰ ὀργανώσῃ μιὰ ἀποστολή, ἡ ὁποία νὰ ἐξερευνήσῃ συστηματικὰ τὸν Πόλο καὶ μὲ τὸ τελειότατο ἀερόπλοιο «Ἰταλία» πέταξε πρὸς αὐτόν. Οἱ πρῶτες του πτήσεις ἐπέτυχαν, μά, ἀλλοίμονο ! ὁ Πόλος δὲν παραδίδει εὔκολα τὰ μυστικά του στοὺς τολμηροὺς καὶ ἔτσι ἡ ἀνθρωπότης κλαίει σήμερα τοὺς χαμένους ἐξερευνητὰς τῆς «Ἰταλίας».

ΞΕΝΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ — ΤΟΥ ΚΛΩΝΤ ΖΕΒΕΛ

Η ΤΡΑΓΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

Ὁ τοῖχος ἦταν σκεπασμένος ὁλόκληρος ἀπὸ κισσούς, καὶ τὸν ἐστόλιζαν κι' ἀπὸ τὰ δύο μέρη λουλούδια τῆς ἐποχῆς. Ψηλὸς καὶ πυκνὸς ὁ φράχτης αὐτός, ἅπλωνε τριγύρω του δροσιὰ καὶ σκιά. Ἐσκίαζε ξεχωριστὰ δύο μαρμαρένιους πάγκους τοποθετημένους ράχι μὲ ράχι καὶ τοὺς ἔκανε νὰ φαίνωνται σὰν ἀπομονωμένοι καὶ ἀσφαλισμένοι ἀπὸ κάθε ἀδιάκριτο μάτι.

Στὸν ἕναν ἀπὸ τοὺς πάγκους αὐτοὺς καθόταν ἡ κυρία Μιζαὶν καὶ δὲν ἐχόρταινε νὰ βλέπῃ καὶ ν' ἀκούῃ τὸ παιδί της.

Ὁ Πέτρος της εἶχε φθάσει τὸ ἴδιο ἐκεῖνο βράδυ κ' ἐπρόκειτο νὰ μείνῃ μερικὲς μέρες κοντά της.

Τὸν ἄφηνε νὰ τῆς μιλῇ ἀτέλειωτα. Ἡ κυρία Μιζαὶν ἤθελε νὰ μάθῃ πῶς ἀκριβῶς εἶχε περάσει ὁ Πέτρος της. Γιατί, ὅπως τοῦ ἔλεγε, καὶ τὰ πιὸ λεπτομερῆ γράμματα δὲν ἱκανοποιοῦν ποτὲ ἐκεῖνον ποὺ ἀγαπᾶ. Ἔτσι ἡ κυρία Μιζαὶν ἐνόμιζε πῶς ἐξαναζοῦσε μαζί του ὅλους ἐκείνους τοὺς μῆνες ποὺ τοὺς ἐπέρασε μακρυά της ὁ ἀγαπημένος της Πέτρος.

Ἡ ἀγάπη τῆς μητέρας, βλέπετε, εἶνε πάντα ἕνα θαῦμα ποὺ ἀνανεώνεται διαρκῶς.

Εἶχε πάρει τώρα τὰ χέρια τοῦ νέου μέσα στὰ δικά της κι' εἶχε ἀρχίσει νὰ τοῦ λέῃ ὅτι αὐτὴ κοντεύει πειὰ νὰ γεράσῃ καὶ ὅτι δὲν θὰ ἦταν ἐντελῶς ἥσυχη παρὰ μόνο ἂν ἤξερε πῶς μιὰ ἄλλη γυναῖκα θὰ βρισκόταν ἐκεῖ, γιὰ νὰ ἐπιβλέπῃ τὴν εὐτυχία τοῦ παιδιοῦ της. Ἄλλωστε αὐτὸ εἶνε τὸ καθῆκον τοῦ ἀνδρός... Ὁ Πέτρος ἔπρεπε νὰ βρῇ μια γυναῖκα καὶ νὰ παντρεφτῇ.

Ὁ νέος ὅμως δὲν ἤθελε νὰ παραδεχθῇ πῶς θὰ ἔχανε μιὰ μέρα τὴν μητερούλα του ποὺ τὴν ἐλάτρευε. Ἤξερε ἄλλωστε καλὰ τί εἶνε τὰ σημερινὰ κορίτσια.

Ἡ κυρία Μιζαὶν διαμαρτυρήθηκε. Τότε κι' αὐτὸς ἀναγκάστηκε νὰ κάνῃ μιὰ ὑποχώρησι καὶ τῆς εἶπε ὅτι βέβαια μποροῦσε νὰ ὑπάρχῃ κάπου μιὰ νέα γυναῖκα ἀξία νὰ γίνῃ σύζυγος καὶ μητέρα τοῦ συγχρόνως, ὅπως στὸν παληὸ καλὸ καιρό. Ἂν τύχαινε καὶ τὴν συναντοῦσε, δὲν θ' ἄφηνε νὰ τοῦ ξεφύγῃ ἡ εὐκαιρία.

Ἄξαφνα ἀπὸ τὸ γειτονικὸ περιβόλι ἀκούστηκαν ξαφνικὰ οἱ ξεροὶ χτύποι ψηλῶν τακουνιῶν. Ἦταν ἡ ὥρα ποὺ ἄρχιζε νὰ γίνεται δροσερώτερο τὸ καλοκαιριάτικο ἀπόγευμα.

Κάθε δειλὶ ὁ Πέτρος πήγαινε στὸ μαρμαρένιο αὐτὸ κάθισμα, ξαπλωνόταν ἀπάνω σ' αὐτὸ καὶ διάβαζε. Τὸ βράδυ ἐκεῖνο, ὅμως, κατὰ σύμπτωσιν, εἶχαν κατέβει στὸ διπλανὸ περιβόλι ἀπ' τὴν ἄλλη μεριὰ τοῦ φράχτη τρία κορίτσια ποὺ εἶχαν ἀρχίσει κι' ὅλας τὶς ἐκμυστηρεύσεις τους.

— Ναί, ἔλεγε ἡ πρώτη, ἀρνήθηκα αὐτὴν τὴν ἑβδομάδα νὰ παντρευθῶ τὸ Ροβέρτο. Ὁ καϋμένος ! Με ἀγαπάει ἀπ' τὸν καιρὸ ποὺ μικρὰ παιδιὰ ἐπαίζαμε μαζί. Αὐτὸ ὅμως εἶνε παληὰ ἱστορία. Καὶ ὁ ἔρως πρέπει νἆναι μιὰ περιπέτεια, ὄχι μιὰ συνήθεια ! Ἄλλωστε ὁ Ροβέρτος εἶνε σοφός, δηλαδὴ ἕνας πληκτικὸς ἄντρας καί, τὸ χειρότερο, ἀπένταρος. Σπουδαῖος σύζυγος, μὰ τὴν ἀλήθεια ! Ἐγὼ ὀνειροπολῶ ἕναν νέο τραπεζίτη, γυιὸ τραπεζίτη, μὲ ἐξασφαλισμένο οἰκονομικὸ μέλλον. Ὁ νέος αὐτὸς θἄχῃ γλεντήσῃ τὴ ζωή του, νὰ ξέρῃ λοιπόν, τί εἶνε ἡ ζωή. Κοντά του θὰ ξέρω ποῦ παίω κι' ἂς κάνῃ αὐτὸς ἀκόμα ὅ,τι θέλει. Φτάνει νὰ μου δίνῃ λεπτὰ καθημεραγιὰ τὶς τουαλέτες μου !

— Ὁ γάμος ! εἶπε ἡ δεύτερη κόρη. Ὦ, βέβαια ἕνα κορίτσι πρέπει νὰ παντρευτῇ. Τί θλιβερὴ ὅμως ποὺ εἶνε ἡ ζωὴ τῆς παντρεμμένης ! Τὸ διαζύγιο...

... Νά ἡ καλύτερη κοινωνικὴ κατάστασις γιὰ μια γυναῖκα ! Τὸ κακὸ μόνο εἶνε, πῶς γιὰ νὰ βρεθῇ χωρισμένη, δηλαδὴ ἐλεύθερη κι' εὐτυχισμένη μια γυναῖκα πρέπει νὰ περάσῃ ἀπ' τὸ μαρτύριο τοῦ γάμου !

— Θὰ σᾶς φανῶ ἴσως γελοία, εἶπε τότε ἡ τρίτη κόρη, πρέπει ὅμως νὰ σᾶς ὁμολογήσω πῶς τὰ λόγια σας μὲ σκανδαλίζουν. Τὰ ὄνειρά σας εἶνε γιὰ μένα ἔκτακτα καὶ τὸ δικό μου ὄνειρο θὰ σᾶς φανῇ ἐντελῶς κοινό. Γι' αὐτὸ μόλις τολμῶ νὰ σᾶς τὸ ἐκμυστηρευθῶ. Φοβοῦμαι, βλέπετε, μήπως σκάσετε σιὰ γέλοια. Ἐγὼ ἤθελα ἕναν ἄντρα ποὺ νὰ μὲ ἀγαποῦσε καὶ νὰ τὸν ἀγαποῦσα κι' ἐγώ, παιδιὰ ν' ἀναθρέψω, τόσο χρῆμα ὥστε νὰ περνῶ μὲ κάποια σχετικὴ ἄνεσι, ἕνα νοικοκυριὸ δικό μου, μιὰ γαλήνια ζωή, κι' εὐτυχισμένον ἐκεῖνον ποὺ θὰ μὲ κάνῃ γυναῖκα του.. Ποιὸς ὅμως θὰ μὲ πάρῃ ἐμένα ; Οὔτε ὤμορφη εἶμαι, οὔτε πλούσια, καὶ δὲν μπορῶ νὰ γυρίζω μὲ μιὰν ἐπιγραφὴ ποὺ νὰ λέῃ : «Ἔχω ὅλα τὰ καλὰ γυναικεῖα προτερήματα !»

Τὰ δυὸ ἄλλα κορίτσια τὴν διέκοψαν, σκασμένα στὰ γέλοια καὶ τῆς εἶπαν :

— Καϋμένη Ρόζα, σίγουρα ξεφύτρωσες σήμερα τὸ πρωΐ ἀπὸ κανένα μυθιστόρημα τῆς παληᾶς σχολῆς ! Δὲ θ' ἀργήσῃς ὅμως να μάθῃς πῶς ἡ ἀρετὴ δὲν εἶνε πειὰ τῆς μόδας, ὅπως δὲν εἶνε τῆς μόδας, οἱ κλειστοὶ λαιμοί, ἡ μακρυὲς φοῦστες, τὰ μακρυὰ μαλλιά...

. . . .

Ἐκάθησε στὸν πάγκο, στὸ πλευρὸ τοῦ ἀνδρός της.

Ὁ κῆπος ἔχει χάσει τὴν παληά του τὴ δροσιά. Δὲ βρίσκονται χέρια δυνατὰ γιὰ νὰ τὸν περιποιηθοῦν. Ἡ μητέρα τοῦ Πέτρου εἶνε πεθαμένη πειά.

Ἐπέρασαν δέκα χρόνια ἀπὸ τότε ποὺ ἡ Ρόζα ἔγινε γυναῖκα τοῦ Πέτρου Μιζαίν.

Καὶ δέκα χρόνια σωστὰ τώρα ἡ Ρόζα κρύβει μὲ κόπο στὴν ψυχή της τὸ μυστικό της ἀπάτης. Πολλὲς φορές, ὅταν ἦταν ἀρραβωνιασμένη, θέλησε νὰ ἐξομολογηθῇ ὅλη τὴν ἀλήθεια ! Τὴν ἐκράτησε ὅμως τότε ὁ φόβος, μήπως χάσῃ τὸν ἀρραβωνιαστικό της.

Ἀργότερα ἦταν πολὺ ἀργά, ἔπως εἶχε πετύχει τὸ στρατήγημα της, ἡ ἀπάτη ἔγινε ὁριστική.

Γιατὶ ἤξερε ἡ Ρόζα πῶς τὴν ἄκουσε ὁ Πέτρος τὸ βράδυ ἐκεῖνο ὅταν μιλοῦσε στὶς φίλες της ἀκριβῶς γιὰ τὰ προτερήματα ποὺ ἦσαν ἀξία νὰ ἑλκύσουν ἕναν νέο...

Τὸ στρατήγημα της αὐτὸ τὸ ἐθεωροῦσε ἀθῷο τότε...

Σήμερα ὅμως ἤθελε νὰ τοῦ τὰ ὁμολογήσῃ ὅλα...

Τὴν ἡμέρα αὐτὴ ποὺ ἔκλειναν δέκα χρόνια ἀπὸ τὸ γάμο τους, γύρεψε ἡ ἴδια νὰ πᾶνε νὰ καθήσουν στὸν παληὸ μαρμάρινο πάγκο. Ἐκεῖ ἐλευθερωνόταν ἀπ' τὴν ψευτιά, ποὺ κάθε μέρα τὴν βάραινε περισσότερο.

Τὴν ἔκαναν τώρα νὰ ἔχῃ μεγάλη ἐμπιστοσύνη τὰ δέκα χρόνια τῆς ζωῆς ποὺ πέρασαν μαζύ. Μήπως δὲν ἦταν πάντα καλή, πιστὴ καὶ ἀφοσιωμένη γυναῖκα ὅπως εἶχε περιγράψει τὸν ἑαυτό της τότε ; Μήπως ὁ Πέτρος δὲν τὴν βρῆκε ὅπως τὴν ἤθελε ; Μποροῦσε λοιπὸν ὕστερα ἀπὸ δέκα χρόνια νὰ τῆς κρατῇ κακία γιὰ ἕνα ἀθῷο ψέμμα ποὺ εἶχε μεταβληθῇ σὲ πραγματικότητα ;

Μόλις ὅμως κάθησε στὸν παληὸ πάγκο, στὸ πλευρὸ τοῦ ἀνδρός της, τὴ στιγμὴ ποὺ ἑτοιμαζόταν νὰ μιλήσῃ, ἡ Ρόζα φαντάσθηκε πῶς μιὰ μυστικὴ φωνὴ ὑψωνόταν ἀπ' τὸ φράχτη. Κι' ἄκουσε νὰ τῆς ψιθυρίζῃ ἡ μυστικὴ αὐτὴ φωνή :

— Σούτ... μὴ λὲς τίποτε ! Ἡ μεγάλη εἰλικρίνεια βλάπτει τὶς περισσότερες φορὲς !...

»Ποιὸς ξέρει ἂν μπορῇ ν' ἀνοίξῃ μιὰ μικρὴ σχισμάδα στὴν ἐμπιστοσύνη ;

»Ποιὸς ξεύρει τί δηλητηρίαση μπορεῖ νὰ προκαλέσῃ μια ἀσήμαντη πληγὴ στὸν ἐγωϊσμὸ τοῦ ἀνθρώπου !

»Πίστεψέ με καὶ σώπα !

»Καὶ μὴν λησμονῇς πῶς ὁ ἄντρας εἶνε πάντοτε ἀφελὴς καὶ πρὸ πάντων ἐγωϊστὴς ὅσο παίρνει !»

Αὐτὰ εἶπε ἡ φωνὴ καὶ ἡ Ρόζα σώπασε...

ΚΛΩΝΤ ΖΕΒΕΛ

ΜΙΑ ΑΠΡΟΟΠΤΗ ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ

Εἶχε παρατηρηθῇ κατὰ τὰ τελευταῖα χρόνια, ὅτι ἀλλεπάλληλα θαλάσσια δυστυχήματα, σχεδὸν ἀνεξήγητα, συνέβαιναν στὰ νοτιοδυτικὰ παράλια τῆς Νορβηγίας.

Ἐξαφνικὰ τώρα τελευταῖα ἀνεκαλύφθη ἡ αἰτία τῶν ναυαγίων αὐτῶν.

Ὁλόκληρος ἡ νῆσος τῆς Βαλτικῆς, ἡ Μπόμπομπ, εἶνε ἁπλούστατα ἕνας τεράστιος μαγνήτης. Ἀσκεῖ δὲ τόσην ἐπίδρασι, ὥστε διαστρέφει τὴ βελόνη τῶν πυξίδων τῶν πλοίων, ποὺ περνοῦν σὲ ἀπόστασι δέκα μιλίων ἀπὸ αὐτήν.

Ἡ νῆσος Μπόμπομπ περιβάλλεται σημειωτέον, ἀπὸ πολλὰς ὑφάλους, ποὺ εἶνε κατ' ἐξοχὴν ἐπικίνδυνοι.

Ὕστερ' ἀπ' τὴν ἀποκάλυψι αὐτὴ συνεστήθη στοὺς ναυτικοὺς νὰ προσέχουν ἰδιαιτέρως ὅταν περνοῦν ἀπὸ τὰ ἐπικίνδυνα ἐκεῖνα μέρη.

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΕΡΩΤΕΣ

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΜΑΡΓΚΩ (ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΤΟΥ ΒΑΛΟΥΑ)

Οἱ γάμοι τοῦ Ἑρρίκου τῆς Ναβάρρας καὶ τῆς Μαργαρίτας τοῦ Βαλουᾶ. Οἱ πενηνταέξη φιληνάδες ἑνὸς βασιλέως. Μία σατανικὴ δολοπλοκία. Ὁ θάνατος τῆς Ἰωάννας ντ' Ἀλμπρέ. Τὸ δηλητηριασμένο γάντι. Ἡ αὐλὴ τῆς Γαλλίας. Οἱ πρῶτοι ἔρωτες τῆς Μαργαρίτας. Ὁ δοὺξ τοῦ Γκύζ. Ἡ τρομερὴ νύχτα τοῦ Ἁγίου Βαρθολομαίου. Πῶς τὴν περιγράφει ἡ Μαργαρίτα, κλπ.

Δυὸ ἀπατημένοι σύζυγοι, πατέρας καὶ γυιός,—χωρὶς νὰ ὑπολογίζουμε ἐκείνους ποὺ προηγήθηκαν—διαδέχτηκαν ὁ ἕνας τὸν ἄλλο στὸ θρόνο τῆς Γαλλίας: ὁ Ἑρρῖκος VI καὶ ὁ Λουδοβῖκος XIII.

Μὰ ποιὰ διαφορὰ μεταξὺ τοῦ πρώτου καὶ τοῦ δευτέρου! Ὅσο ὁ πρῶτος ἀνεχόταν εὔθυμα καὶ γενναῖα τὶς ἀπάτες τῆς συζύγου του, τόσο ὁ δεύτερος γινότανε θηρίο γι' αὐτές. Ὁ Ἑρρῖκος ὁ IV ἐπροδίδετο ἀπὸ τὴ γυναῖκα του καὶ γελοῦσε γι' αὐτὸ ὅταν ἐπιδοκίμαζε τὶς ἀπιστίες της. Ὁ Λουδοβῖκος XIII ἐπροδίδετο κι' αὐτός, μὰ ἔπασχε τρομερὰ γιὰ τὴν προδοσία, ὑπέφερε ἀφάνταστα κι' ὄχι μόνο αὐτό, ἀλλὰ ἔκανε κι' ὅλο τὸν κόσμο γύρω του νὰ ὑποφέρῃ.

Γι' αὐτὸ τὸ θλιβερὸ σύζυγο θ' ἀσχοληθοῦμε ἄλλοτε.

Σήμερα θὰ μιλήσουμε γιὰ τὸν εὔθυμο σύζυγο.

Πρῶτα ὁ πατέρας κ' ὕστερα ὁ γυιός. Αὐτὸ ἄλλως τε εἶνε καὶ δίκαιο.

***

Καὶ ἐν πρώτοις ἂς τὸ ποῦμε καθαρά, ὅτι, ἂν ἡ γυναῖκα του τὸν ἀπατοῦσε μιὰ φορά, ὁ Ἑρρῖκος IV τὴν ἀπατοῦσε πενῆντα ἢ μᾶλλον, γιὰ τὴν ἀκρίβεια... πεννηνταέξη, γιατὶ σὲ πεννηνταέξη ἀνέρχεται ὁ ἀριθμὸς τῶν κατὰ καιροὺς εὐνοουμένων γυναικῶν τοῦ καλοῦ ἐκείνου βασιλέως τῆς Γαλλίας (*).

Οἱ ἀναγνῶσται μας θ' ἀναρωτηθοῦν ἀμέσως πῶς ὁ Ἑρρῖκος IV εὕρισκε καιρὸ ἀνάμεσα στὶς 56 αὐτὲς γυναῖκες, νὰ κυβερνᾷ τὸ κράτος του—καὶ τόσο καλὰ μάλιστα—καὶ νὰ πολεμᾷ νικηφόρως; Καὶ ὅμως ἔτσι συνέβαινε.

Εἶνε γνωστὸ πῶς ἔγινε ὁ γάμος τοῦ Ἑρρίκου καὶ τῆς Μαργαρίτας τοῦ Βαλουᾶ, τῆς περίφημης βασιλίσσας Μαργκώς. Ὕστερ' ἀπὸ πολλὲς πολύνεκρες μάχες, ὁ Κάρολος IX, βλέποντας ὅτι δὲ μποροῦσε νὰ ἐξοντώσῃ τοὺς Οὐγενότους διὰ τῆς βίας, ἀποφάσισε νὰ χρησιμοποιήσῃ γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ τὴν πονηρία. Σ' αὐτὸ τὸν συμβούλευε καὶ ἡ μητέρα του ἡ Αἰκατερίνη τῶν Μεδίκων.

Μὲ τὴν πρόθεση αὐτὴ προσέφερε ὡς «ἐχέγγυον εἰρήνης»—ὅπως ἔλεγε—στὸ βασιλέα τῆς Ναβάρρας—ἀρχηγὸ τῶν Οὐγενότων—τὴν χεῖρα τῆς Μαργαρίτας τοῦ Βαλουᾶ, τῆς ἀδελφῆς του. Ὁ Ἑρρῖκος τῆς Ναβάρρας δέχτηκε κι' ἐπῆγε στὴν Βὐλὴ τῆς Γαλλίας ὅπου ἔγινε δεκτὸς μὲ ἀνοιχτὲς ἀγκάλες.

Ὥστόσο ἡ Ἰωάννα ντ' Ἀλμπρὲ ἡ μητέρα τοῦ Ἑρρίκου, δὲν ἔβλεπε μὲ καλὸ μάτι αὐτὸ τὸ συνοικέσιο. Δὲ φοβόταν βέβαια τὴν κόρη ποὺ θὰ ἔπαιρνε ὁ γυιός της, ἀλλὰ—καὶ δικαίως—τοὺς γονεῖς τῆς κόρης. Ἀπὸ τὸ Μάρτιο τοῦ 1573, βασανιζομένη ἀπὸ πένθιμα προαισθήματα, παρακαλοῦσε διαρκῶς τὸ γυιό της νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ ταχύτερο τὸ μολυσμένο παλάτι τῆς Γαλλίας, ὅπου, ὅπως τοῦ ἔγραφε «οἱ γυναῖκες προηγοῦνται τῶν ἀνδρῶν» καὶ νὰ μεταφέρῃ τὸ ταχύτερο τὴ μέλλουσα σύζυγό του στὸν καθαρὸ ἀέρα τῆς πατριαρχικῆς Μπερίρνης.

«*Ἡ Μαργαρίτα εἶνε ὡραία, μορφωμένη καὶ γεμάτη χάρες*—ἔγραφε ἀκόμα ἡ Ἰωάννα ντ' Ἀλμπρὲ στὸ γυιό της—*μὰ ἔχει μεγαλώσει στὸ πιὸ καταραμένο καὶ στὸ πιὸ διεφθαρμένο περιβάλλον ποὺ ὑπῆρξε ποτέ.*»

Ἡ Μαργαρίτα τοῦ Βαλουᾶ καὶ ὁ πρίγκηψ ντὲ Μαρτίγκ.

Δυστυχισμένη Ἰωάννα ντ' Ἀλμπρέ! Μολονότι ἤξερε τί ἦταν τὸ *περιβάλλον* τῆς Αὐλῆς τῆς Γαλλίας, ἐν τούτοις ἔκανε τὸ λάθος νὰ πάῃ ἐκεῖ. Εἶνε ἀλήθεια πῶς τὸ ἔκανε γιὰ τὸ γυιό της. Δὲ μποροῦσε νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ παντρευτῇ μόνος. Μὰ σὲ λίγες μέρες μετὰ τὴν ἄφιξή της πέθανε. Τὴν ἐδηλητηρίασαν, στὶς 20 Ἰουνίου 1572, μὲ τὴ βοήθεια ἑνὸς ζεύγους ἀρωματισμένων γαντιῶν.

Ὁ γάμος τοῦ Ἑρρίκου καὶ τῆς Μαργαρίτας τοῦ Βαλουᾶ ἔγινε δυὸ μῆνες ἀργότερα, στὶς δεκαοχτὼ Αὐγούστου. Ἡ σφαγὴ τοῦ Ἁγίου Βαρθολομαίου διεδραματίστηκε πέντε μέρες μετὰ τὸ γάμο, στὶς 23 τοῦ μηνός. «Ἔτσι, γράφει ὁ χρονικογράφος Περεφίξ—τὸ γαμήλιο δῶρο τοῦ πρίγκηπος πρὸς τὴν Αὐλὴ τῆς Γαλλίας ὑπῆρξε ὁ θάνατος τῆς μητέρας του, ἡ δὲ ἑορτὴ τοῦ γάμου ἦταν ἡ γενικὴ σφαγὴ τῶν φίλων του».

Τὴν τελευταία στιγμή, στὸ γάμο, ἡ Μαργαρίτα ἐδίστασε νὰ δεχθῇ γιὰ σύζυγό της τὸν Ἑρρῖκο. Τὸ στόμα της ποὺ ἔμενε κλειστὸ ἀρνιόταν νὰ προφέρῃ τὸν ἱερὸ ὅρκο τῆς συζυγικῆς πίστεως. Ἡ συγκατάθεσίς της ἐδόθη διὰ τῆς σιωπῆς της.

Νὰ πῶς περιγράφει ὁ ἱστορικὸς ντὲ Λεσκὺρ τὴν τελετὴ τῶν γάμων. «Ἡ ὁμήγυρις ἦταν πολυάριθμη. Παρ' ὅλες τὶς προειδοποιήσεις ποὺ εἶχαν λάβει οἱ Οὐγενότοι εὐγενεῖς παρευρίσκοντο ἀθρόοι σ' αὐτοὺς τοὺς μοιραίους γάμους. Τὰ θέλγητρα τῆς ἀδελφῆς τοῦ Καρόλου τοῦ IX, ἡ ὁποία εἶχε χρησιμεύσει γιὰ δόλωμα στὴν περίπτωση αὐτή, τοὺς εἶχαν γοητεύσει. Καὶ ἐνῶ μετὰ τὸν γάμο, ὁ Ἑρρῖκος καὶ ἡ Μαργαρίτα ἔτρεμαν κι' ἀνατρίχιαζαν στὸ κρεββάτι τους, τεντώνοντας τ' αὐτιά τους στὸν παραμικρὸ θόρυβο, κυττάζοντας τοὺς τοίχους καὶ τὶς ταπετσαρίες ποὺ σάλευαν μ' ἕνα βλέμμα τὸ ὁποῖο φλόγιζε τὴν ἀϋπνία, ὁ Κάρολος IX ἔτριβε χαρούμενος τὰ χέρια του καὶ ἐξεδήλωνε μὲ κυνισμὸ τὴ χαρά του, μιὰ χαρὰ δράκου ποὺ μυρίζεται τὴ λεία του.

»Ἐκεῖνο ποὺ ἔκανε τὴν τύχη τῆς Μαργαρίτας πιὸ ἀξιοθρήνητη, ἐκεῖνο ποὺ παγώνει ἀπάνω στὰ χείλη της τὶς ψεύτικες τρυφερότητες πρὸς τὸ σύζυγό της, τὶς ὁποῖες ἀποδοκίμαζε ἡ καρδιά της, ἐκεῖνο ποὺ τὴν ἔκανε χωρὶς νὰ θέλῃ νὰ ἐπαναστατῇ ἐναντίον τοῦ καθήκοντός της, δὲν ἦταν μόνο ἡ

*) Ἰδοὺ καὶ ὁ κατάλογος κατὰ χρονολογικὴ σειρὰ τῶν 56 γυναικῶν τὶς ὁποῖες ἀγάπησε ὁ Ἑρρῖκος ὁ IV: 1) Σαρλόττα ντὲ Μπὼν Σαμπλανσαί, δέσποινα τοῦ Σώβ, μαρκησία τοῦ Νοαρμουτιέ, 2) Ἰωάννα ντὲ Μονσὼ ντὲ Τινιοβίλ, ἡ μετέπειτα κόμησσα τοῦ Πανζά, 3) Δαγιέλλα, δεσποινὶς τῆς τιμῆς τῆς Αἰκατερίνης τῶν Μεδίκων, Ἑλληνὶς δούλη δραπετεύσασα ἀπὸ τὴν Κύπρο, 4) Κατερίνα ντὺ Λοὺ ντ' Ἀζέν, 5) Ἄννα ντὲ Μπαλζὰκ ντὲ Μονταιγκύ, 6) Ἀρκοδίνα ντ' Ἀζέν, 7) Δεσποινὶς ντὲ Ρεμπούρ, 8) Φλερέττα, κόρη τοῦ κηπουροῦ ντὲ Νεράκ, 9) Φραγκίσκη ντὲ Μονμορανσύ—Φοσσέ, 10) Κυρία Σπόντ, 11) Δεσποινὶς Μαρσαίν, 12) Σαίντ, ἀκόλουθος τῆς Μαργαρίτας τῆς Ναβάρρας, 13) Ἡ ἀρτοπῶλις τοῦ Σαὶν Ζάν, 14) Κυρία Πεντοβίλ, 15) Μπαβερές, 16) Δεσποινὶς ντὲ Ντυρά, 17) Πικοτίνα Πονκωσσαίρ, 18) Κόμησσα ντὲ Σαὶν—Μαιγκρέν, 19) Ἡ τροφὸς τοῦ Καστὲλ—Ζαλοῦ, 20) Οἱ δυὸ ἀδελφὲς ντὰ λ' Ἐψέ, 21) Διάνα ντ' Ἀντουέν, κόμησσα τοῦ Γκραμμόν, ἡ ἐπιλεγομένη ὡραία Κοριζάνδη, 22) Κυρία Μαρτίν, 23) Ἐσθὴρ Ἰμισέρ, 23) Ἀντοανέττα ντὲ Πούς, μαρκησία ντὲ Γκυερσεβίλ, κατόπιν κόμησσα ντὲ Λιανκούρ, 25) Κατερίνα ντὲ Βερνζέν, ἡ κατόπιν ἡγουμένη τοῦ Βερνόν, 26) Μαρία ντὲ Μπωβιλλιέ, ἡγουμένη τῆς Μονμάρτης, 27) Μαρία Μπαμποὺ ντὲ λὰ Μπουρταιζίφ, κατόπιν ὑποκόμησσα ντ' Ἐτάνζ, 28) Γαβριὲλ λὰ ντ' Ἐστρέ, δέσποινα τοῦ Μονκούρ, μαρκησία τοῦ Μονσώ, δούκισσα τοῦ Μπωφόρ, ἡ ἐπιλεγομένη ὡραία Γαβριέλλα, 29 καὶ 30) Ἰουλιανὴ ντ' Ἐστρὲ καὶ Ἀγγελικὴ ντ' Ἐστρέ, ἀδελφὲς τῆς ὡραίας Γαβριέλλας, οἱ ὁποῖες, φαίνεται, μάζευαν μερικὰ ψύχουλα ἀπὸ τὸ ἐρωτικὸ τραπέζι τῆς ἀδελφῆς τους. 31) Ἡ κυρία ντὲ Μοντωμπάν, 32) Δεσποινὶς λὰ Γκλαντέ, 33) Δεσποινὶς ντ' Ἀραγκούρ, 34) Δεσποινὶς ντὲ Σενάντ, 35) Ἑρριέττα ντὲ Μπαλζάκ, μαρκησία ντὲ Βερνέϊγ, 36) Κόμησσα ντὲ Λιμού, 37) Ζακελίνα κόμησσα ντὲ Μωρέτ, 38) Κυρία Λανερύ, 39) Κυρία ντὲ Μωπώ, 40) Δεσποινὶς ντὲ Φουλμπόν, 41) Βρετολινή, 42) Δούκισσα ντὲ Νεβέρ, 43) Δούκισσα ντὲ Μονπασιέ, 44) Κατερίνα ντὲ Ροάν, δούκισσα ντὲ Ντὲ-Πόν, 45) Δεσποινὶς ντὲ Γκέζ, πριγκήπισσα ντὲ Κοντί, 46) Κυρία Κελέν, 47) Δεσποινὶς Φαννούς, 48) Κυρία Μποανβίλ, 49) Κυρία Ἄρσεν, 50) Κυρία ντὲ Σώλτ, 51) Κυρία ντὲ Ρανί, 52) Κυρία ντὲ Σαμπλιβάν, 53) Κυρία ντὲ Πονκαρέ, 54) Καρλόττα, κόμησσα ντὲ Ρομπραντέν, 55) Σαρλόττα-Μαργαρίτα ντὲ Μονμορανσύ, πριγκήπισσα τοῦ Κοντὲ καὶ 56) Δεσποινὶς Πωλλέ!

ἀπουσία κάθε εἴδους ἀγάπης γιὰ τὸ νεαρὸ πρίγκηπα, τὸν ὁποῖο εἶχε ρίξει μέσα στὴν ἀγκαλιά της ἡ ἀδυσώπητη πολιτικὴ τῆς μητέρας της. Ὄχι μονάχα ἡ ἄτυχη δὲν ἀγαποῦσε τὸν σύζυγό της ἀλλὰ τὸν συχαινόταν μὲ ὅλη τὴν ἀγάπη ποὺ ἔννοιωθε γιὰ κάποιον ἄλλον. Ὅταν ὁ Ἑρρῖκος τῆς Ναβάρρας τὴν ἀγκάλιαζε ἐκείνη δὲ μποροῦσε ν' ἀντισταθῇ καὶ συλλογιζόταν ἕναν ἄλλον Ἑρρῖκο, τὸν Ἑρρῖκο τοῦ Γκύζ, τὸν φίλο τῶν πρώτων ἡμερῶν της, τὸν φίλο τῆς παιδικῆς της ἡλικίας, τὸν φίλο τῆς καρδιᾶς της, τὸ μοιραῖο φίλο, τὸν αἰώνιο φίλο, ἐκεῖνον ποὺ αὐτὴ ἔμελε ν' ἀγαπᾷ μέσ' ἀπ' ὅλες τὶς μεταπτώσεις καὶ τὶς ἀπογοητεύσεις τῆς καρδιᾶς της, ἐκεῖνον τοῦ ὁποίου τὴν μοναδικὴ δύναμη μέσ' στὴν καρδιά της πιστοποιοῦν οἱ πολυάριθμες ἀπιστίες της πρὸς τὸ σύζυγό της καὶ τοὺς ἄλλους φίλους της.

Ὁ Κάρολος IX εἶχε προβλέψει ὅλες τὶς ἀπιστίες της, γι' αὐτὸ καὶ εἶπε κάποτε: «Δίνοντας τὴν ἀδελφή μου στὸ βασιλέα τῆς Ναβάρρας τὴ δίνω σὲ ὅλους τοὺς Οὐγενότους τοῦ βασιλείου μου...»

Μά, καὶ πρὶν ἀπ' τὸ δοῦκα τοῦ Γκύζ, αὐτὸ τὸ λατρευτὸ της φίλο, ἡ Μαργαρίτα τῆς Ναβάρρας, ἂν πιστεύσῃ κανεὶς ἕνα λίβελλο τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ποὺ ἐξεδόθη μὲ τὸν τίτλο τὸ «Σατυρικὸ Διαζύγιο», εἶχε νοιώσει τὶς χαρὲς τοῦ ἔρωτος. «Ἀπὸ ἡλικίας ἕντεκα ἐτῶν—βεβαιώνει ὁ λιβελλογράφος—ἡ Μαργαρίτα δειχνόταν πολὺ αἰσθηματικὴ ἐξ αἰτίας τῶν προώρων θελγήτρων της, τὰ ὁποῖα... παρέδιδε ἀνοιχτόκαρδα στὴν ἐρωτικὴ φλόγα δυὸ νεαρῶν εὐγενῶν ὀνομαζομένων κ. κ. ντ' Ἀντράγκ καὶ ντὲ Σαρρέν.

»Δὲν ξέρω—προσθέτει ὁ λιβελλογράφος—ἂν ἡ εὐγενὴς ἅμιλλα τῆς διαμφισβητήσεως αὐτῆς τῆς καταστάσεως μὲ τὸν ἀντίζηλό του ἢ οἱ ἐρωτικὲς συγκινήσεις τὸν ἐτάραξαν τόσο πολύ, μὰ εἶνε βέβαιο ὅτι ὁ κ. ντ' Ἀντράγκ λίγο ἔλειψε νὰ πεθάνῃ, πρᾶγμα ποὺ ἔκανε τοὺς δικούς του νὰ τὸν ἀναγκάσουν νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν παρτίδα του καὶ νὰ παντρευτῇ μι' ἄλλη γυναῖκα πιὸ ἡλικιωμένη καὶ πιὸ φρόνιμη.

»Ὁ πρίγκηψ ντὲ Μαρτὶγκ κατέλαβε τὴ θέση ποὺ εἶχε ἀφήσει ὁ ντ' Ἀντράγκ, καὶ ἐπειδὴ ἡ Μαργαρίτα εἶχε πάψει πειὰ ν' ἀγαπᾷ καὶ τὸ Σαρρέν, ἀπόμεινε ἀποκλειστικὸς κύριος τῆς καρδιᾶς της. Ὁ πρίγκηψ, ποὺ ἦταν ἀρκετὰ ματαιόδοξος, σκέπασε μὲ τόσο λίγη μυστικότητα τὴν ἐπιτυχία αὐτή, ὥστε ὁ ἔρως του, τὸν ὁποῖο ἤξερε ὅλη ἡ Αὐλή, μαθεύτηκε κι' ἀπὸ τὸ στρατό, καὶ περνῶντας ἀπὸ τὸν ἕνα στὸν ἄλλο ἔγινε ἀντικείμενο τῆς εἰρωνίας καὶ τοῦ γέλιου ὅλου τοῦ πεζικοῦ, τοῦ ὁποίου ὁ Μαρτὶγκ ἦταν συνταγματάρχης. Ὁ ἀδιάκριτος αὐτὸς εὐγενὴς ἔφερε πάντοτε μαζύ του, καὶ στὶς πιὸ ἐπικίνδυνες ἀκόμη περιστάσεις, μιὰν ἐσάρπα μὲ κεντήματα καὶ ἕνα μικρὸ σκύλο, ποὺ τοῦ τὰ εἶχε χαρίσει ἡ Μαργαρίτα καὶ τὰ ὁποῖα εἶχε ὡς τὸ θάνατό του ὡς μιὰ ἀπόδειξη τῆς τρυφερότητός της.

»Ἡ ἀπώλεια αὐτοῦ τοῦ εὐνοουμένου της στοίχισε πολλὰ δάκρυα στὴ Μαργαρίτα, τὰ ὁποῖα ὁ βασιλεὺς προσπάθησε νὰ τὰ στεγνώσῃ παντρεύοντάς την μὲ τὸν βασιλέα τῆς Πορτογαλίας· μὰ ὁ δοὺξ τοῦ Γκύζ φρόντισε νὰ ματαιώσῃ αὐτὸ τὸ γάμο.

Ντ' Ἀντράγκ, Σαρρέν, Μαρτίγκ, δοὺξ τοῦ Γκύζ, νὰ οἱ τέσσερες φίλοι ποὺ πρέπει νάγραφοῦν στὸ ἐνεργητικὸ τῆς Μαργαρίτας τοῦ Βαλουᾶ πρὸ τοῦ γάμου της μὲ τὸν Ἑρρῖκο τῆς Ναβάρρας»

***

Ἡ σφαγὴ τοῦ Ἁγίου Βαρθολομαίου

Ἡ Μαργαρίτα ἄφησε καὶ «Ἀπομνημονεύματα» τὰ ὁποῖα μποροῦν νὰ θεωρηθοῦν ὡς ὑπόδειγμα ὕφους καὶ ἁπλότητος. Γιατὶ ἡ ἐστεμμένη αὐτὴ Ἀσπασία τοῦ Μεσαιῶνος ἦταν τόσον ὡραία ὅσο καὶ ἔξυπνη. Στ' ἀπομνημονεύματά της κάνει λόγο καὶ γιὰ τοὺς γάμους της «οἱ ὁποῖοι ὑπῆρξαν τόσο λαμπροὶ καὶ θριαμβευτικοί, ὅσο καμμιᾶς ἄλλης πριγκηπίσσης». Περιγράφει τὸν ἑαυτό της ὅπως παρουσιάστηκε τὴν ἡμέρα ἐκείνη στὰ θαμπωμένα παλάτια τῆς Αὐλῆς, ντυμένη βασιλικὰ μὲ τὸ στέμμα καὶ μὲ οὐρὰ ἀπὸ ἑρμίνα διάστικτη ἡ ὁποία ἔπεφτε κάτω λάμποντας ἀπὸ πολύτιμα πετράδια.

Παρακάτω περιγράφει τὴν τρομερὴ νύχτα τοῦ Ἁγίου Βαρθολομαίου:

«Σὲ μένα δὲν ἔλεγαν τίποτε γιὰ ὅλα ὅσα ἐπρόκειτο νὰ γίνουν. Ἔβλεπα ὅλο τὸν κόσμο σὲ κίνηση· τοὺς Οὐγενότους ἀπελπισμένους γιὰ τὸν τραυματισμὸ τοῦ Ναυάρχου (*) τοὺς ἄρχοντας τοῦ Γκύζ, φοβουμένους μήπως ἐπέμβῃ ἡ δικαιοσύνη, νὰ ψιθυρίζουν διαρκῶς μυστικὰ μεταξύ τους. Οἱ Οὐγενότοι μὲ θεωροῦσαν ὕποπτη γιατὶ εἶχα παντρευτεῖ τὸ βασιλέα τῆς Ναβάρρας, ὁ ὁποῖος ἦταν Οὐγενότος. Ἔτσι κανένας δὲν μοῦ ἔλεγε τίποτε γιὰ ὅσα θὰ συνέβαιναν σὲ λίγο καὶ μόνο τὸ βράδυ, τὴν ὥρα ποὺ θὰ πλάγιαζε ἡ μητέρα μου μυρίστηκα κάτι. Καθόμουν κοντὰ στὴν ἀδελφή μου τῆς Λωρραίνης τὴν ὁποία ἔβλεπα πολὺ θλιμένη. Ἡ μητέρα μου μιλοῦσε παραπέρα μὲ μερικοὺς αὐλικούς. Ἐκείνη τὴ στιγμὴ μὲ πρόσταξε ἡ μητέρα μου καὶ μοῦ εἶπε νὰ πάω νὰ κοιμηθῶ. Καθὼς ἑτοιμαζόμουν νὰ κάνω τὴν τυπικὴ ὑπόκλιση, ἡ ἀδελφή μου μ' ἔπιασε ἀπὸ τὸ χέρι, μὲ κράτησε καί, ξεσπῶντας σὲ λυγμούς, μοῦ εἶπε: «Θεέ μου, ἀδελφή μου μὴ φεύγεις!» αὐτὸ μὲ τρόμαξε ἐξαιρετικά.

Ἡ βασίλισσα, ἡ μητέρα μου, ἀντελήφθη τί μοῦ εἶχε πῆ ἡ ἀδελφή μου καὶ θυμωμένη τὴν ἐκάλεσε κοντά της, τὴν ἐπέπληξε καὶ τῆς ἀπαγόρευσε νὰ μοῦ πῆ τίποτε. Ἡ ἀδελφή μου τῆς εἶπε ὅτι δὲν ἦταν σωστὸ νὰ μὲ στείλουν νὰ θυσιασθῶ ἔτσι, γιατί, ἂν ἀντιλαμβανόντουσαν τίποτε οἱ Οὐγενότοι σὲ μένα θὰ ξεσποῦσε ἡ ἐκδίκησίς τους. Ἡ βασίλισσα τότε τῆς ἀπάντησε ὅτι δὲν θὰ πάθαινα κανένα κακό, χάρις στὸ Θεό, μὰ ὁτιδήποτε καὶ ἂν ἐπρόκειτο νὰ συμβῇ ἔπρεπε νὰ πάω νὰ κοιμηθῶ γιατὶ ὑπῆρχε κίνδυνος μήπως κάνω τοὺς Οὐγενότους καὶ ὑποψιαστοῦν τίποτε, πρᾶγμα ποὺ θὰ ματαίωνε τὰ σχέδιά της.

Ἔβλεπα καλὰ ὅτι ἡ ἀδελφή μου καὶ ἡ μητέρα μου βρισκόντουσαν σὲ ζωηρὴ ἀντίθεση, μὰ δὲν ἄκουγα τὰ λόγια τους. Ἡ μητέρα μου μὲ διέταξε ἀκόμα μιὰ φορὰ νὰ πάω νὰ κοιμηθῶ. Ἡ ἀδελφή μου, ξεσπῶντας πάλι σὲ λυγμούς μοῦ εἶπε καληνύχτα καὶ ἐγὼ ἔφυγα παγωμένη ὁλόκληρη, περίτρομη, χωρὶς νὰ μπορῶ νὰ φαντασθῶ τί ἔπρεπε νὰ φοβᾶμαι. Μόλις βρέθηκα στὸ δωμάτιό μου, ἄρχισα νὰ προσεύχωμαι στὸ Θεὸ καὶ νὰ παρακαλῶ νὰ μὲ προστατεύσῃ. Καθὼς προσευχόμουν, ὁ βασιλεὺς σύζυγός μου, ὁ ὁποῖος εἶχε πλαγιάσει ἐν τῷ μεταξὺ μ' ἐκάλεσε κοντά του. Ὅταν ἐπῆγα, βρῆκα τὸ κρεββάτι περικυκλωμένο ἀπὸ τριάντα-σαράντα Οὐγενότους τοὺς ὁποίους δὲν ἤξερ' ἀκόμη γιατὶ εἶχα λίγες μέρες ποὺ ἤμουν παντρεμένη. Ὅλη τὴ νύχτα δὲν ἔκαναν ἄλλο παρὰ νὰ μιλοῦν γιὰ τὴν ἀπόπειρα ἡ ὁποία εἶχε γίνει ἐναντίον τοῦ κυρίου Ναυάρχου Κολινύ, τονίζοντας ὅτι μόλις ξημέρωνε, θὰ πήγαιναν στὸ βασιλέα καὶ θὰ τοῦ ζητοῦσαν νὰ τιμωρήσῃ τὸν δοῦκα τοῦ Γκύζ, τὸν ὀργανωτὴν τῆς ἀποπείρας. Ἂν δὲν τὸν τιμωροῦσε αὐτός, θὰ τὸν τιμωροῦσαν αὐτοί.

Ἡ νύχτα πέρασε ἔτσι χωρὶς νὰ κλείσουμε μάτι. Κατὰ τὰ χαράματα, ὁ βασιλεύς, ὁ σύζυγός μου, μοῦ εἶπε ὅτι θὰ πήγαινε νὰ παίξῃ σφαῖρα, ὡς τὴν ὥρα ποὺ θὰ ξυπνοῦσε ὁ βασιλεὺς Κάρολος, στὸν ὁποῖον θὰ πήγαινε νὰ ζητήσῃ δικαιοσύνη γιὰ τὸ Ναύαρχο Κολινύ. Βγῆκε ἀπὸ τὸ δωμάτιο καὶ ὅλοι οἱ εὐγενεῖς Οὐγενότοι τὸν ἀκολούθησαν. Ἐγώ, βλέποντας πῶς ἦταν ἡμέρα πειὰ καὶ νομίζοντας πῶς κάθε κίνδυνος εἶχε περάσει, νικημένη ἀπὸ τὴ νύστα, εἶπα στὴν τροφό μου νὰ κλείσῃ τὴν πόρτα γιὰ νὰ μπορέσω νὰ κοιμηθῶ εὔκολα.

Δὲν εἶχε περάσει μιὰ ὥρα ποὺ κοιμόμουν, ὅταν κάποιος ἄρχισε νὰ χτυπάῃ μὲ τὰ πόδια καὶ μὲ τὰ χέρια του τὴν πόρτα τοῦ δωματίου μου, φωνάζοντας: «Ναβάρρα! Ναβάρρα!» Ἡ τροφός μου ποὺ νόμισε πῶς ἦταν ὁ βασιλεύς, ὁ σύζυγός μου, πῆγε ν' ἀνοίξῃ. Ἦταν κάποιος εὐγενὴς Οὐγενότος, ὀνομαζόμενος κύριος ντὲ Λεράν, ὁ ὁποῖος ἦταν πληγωμένος στὸν ὦμο καὶ στὸ χέρι. Τὸν κατεδίωκαν τέσσερες τοξόται, οἱ ὁποῖοι μπῆκαν πίσω του στὸ δωμάτιό μου. Ἐκεῖνος, θέλοντας νὰ σωθῇ, ἔπεσε ἀπάνω στὸ κρεββάτι μου. Ἐγώ, καθὼς ἔννοιωσα τὸν ἄνθρωπο αὐτὸν δίπλα μου, πήδηξα ἀπὸ τὸ κρεββάτι, μὰ κ' ἐκεῖνος μ' ἀκολούθησε κρατῶντας με ἀπὸ τὸ πουκάμισο. Δὲν τὸν ἤξερα καθόλου τὸν ἄνθρωπο αὐτὸ καὶ δὲν ἤξερα ἂν εἶχε ἔρθῃ στὸ δωμάτιό μου γιὰ νὰ μὲ προστατεύσῃ, ἢ ἂν οἱ τοξόται ἤθελαν ἐμένα ἢ αὐτόν.

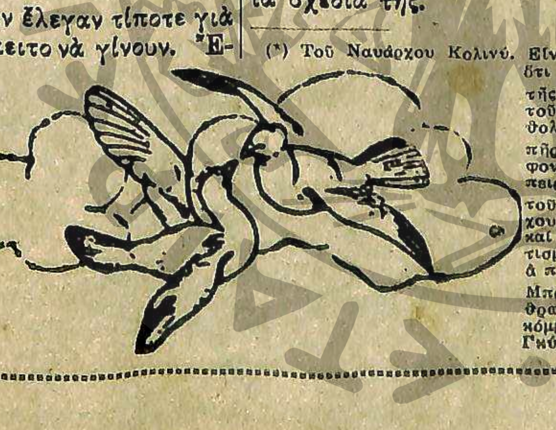

(*) Τοῦ Ναυάρχου Κολινύ. Εἶνε γνωστὸν ὅτι προοίμιον τῆς σφαγῆς τοῦ Ἁγίου Βαρθολομαίου ὑπῆρξε ἡ δολοφονικὴ ἀπόπειρα κατὰ τοῦ Ναυάρχου Κολινὺ καὶ ὁ τραυματισμός του ἀπὸ τὸν Μπρεβέλ, ἄνθρωπο τοῦ κόμματος τοῦ Γκύζ.

Φωνάξαμε κι' οἱ δυὸ κ' εἴμαστε τρομαγμένοι τόσο ὁ ἕνας ὅσο κι' ὁ ἄλλος. Ὁ θεὸς θέλησε καὶ μπῆκε αὐτὴ τὴ στιγμὴ στὸ δωμάτιό μου ὁ κ. ντὲ Νανσύ, λοχαγὸς τῶν φρουρῶν, ὁ ὁποῖος βλέποντάς με σ' αὐτὴ τὴν κατάσταση δὲ μπόρεσε νὰ κρατήσῃ τὰ γέλια του. Ἐπέπληξε ὡστόσο αὐστηρὰ τοὺς τοξότες γιὰ τὴν ἀδιακρισία τους καὶ μοῦ χάρισε τὴ ζωὴ τοῦ φτωχοῦ ἐκείνου Οὐγενότου, τὸν ὁποῖο καὶ μοῦ παρέδωσε. Ἐγὼ τὸν ἔβαλα στὸ κρεββάτι μου καὶ τὸν ἐπεριποιήθηκα ὡς ὅτου ἔγινε ἐντελῶς καλά.

Καθὼς ἄλλαζα πουκάμισο, ὁ κ. ντὲ Νανσὺ μοῦ διηγόταν τί εἶχε συμβῆ καὶ μὲ βεβαίωσε ὅτι ὁ βασιλεύς, σύζυγός μου, βρισκόταν στὸ δωμάτιο τοῦ βασιλέως καὶ ὅτι δὲν εἶχε πάθει κανένα κακό. Μοῦ ἔρριξε ἕνα ἐπανωφόρι στοὺς ὤμους μου καὶ μὲ συνώδευσε γιὰ νὰ μὲ ὁδηγήσῃ ὡς τὸ δωμάτιο τῆς ἀδελφῆς μου, τῆς πριγκηπίσσης τῆς Λωρραίνης. Ἐκεῖ ἔφτασα μᾶλλον πεθαμένη παρὰ ζωντανή, γιατί καθὼς ἔμπαινα στὸν ἀντιθάλαμο, τοῦ ὁποίου ὅλες οἱ πόρτες ἦσαν ἀνοιχτές, ἕνας εὐγενὴς Οὐγενότος ὀνομαζόμενος Μπούρς ἔπεσε κάτω σὲ τριῶν βημάτων ἀπόσταση ἀπὸ μένα χτυπημένος μὲ δόρυ ἀπὸ τοὺς τοξότες που τὸν κατεδίωκαν. Ἔπεσα ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ σχεδὸν λιποθυμισμένη μέσα στὰ χέρια τοῦ κ. ντὲ Νανσύ. Νόμιζα ὅτι τὸ δόρυ τῶν τοξοτῶν εἶχε χτυπήσῃ κ' ἐμένα. Γύρω γινόταν τρομερὸς θόρυβος, ἀγρία καὶ ἀπάνθρωπος σφαγή...

(Ἀκολουθεῖ)

ΓΛΩΣΣΟΜΑΝΤΕΙΑ

Ὁ διάσημος Ὀλλανδὸς νοομάντης Σμένς, δίδει τὰ ἑξῆς γενικὰ διαγνωστικὰ τοῦ χαρακτῆρος τὰ ὁποῖα ἐξάγει ἀπὸ τὸ σχῆμα τῆς γλώσσης μας:

Γλῶσσα ἐπιμήκης=Εἰλικρίνεια.
Γλῶσσα κοντή=Ὑποκρισία.
Γλῶσσα πλατειά=Διαχυτικότης.
Γλῶσσα στενή=Ἐπιφυλακτικότης.
Γλῶσσα μικρὴ καὶ πλατειά=Φλυαρία, εἰλικρίνεια καὶ ἁπλότης.
Γλῶσσα μεγάλη καὶ στενή=Ἐλευθεροστομία καὶ ἐπιπολαιότης.
Γλῶσσα κοντὴ καὶ στενή=Ψευδολογία καὶ ὑποκρισία.

ΑΡΑΒΙΚΕΣ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

—Ἡ φαιδρότης φανερώνει χαρακτῆρα γενναιόφρονα, ὅπως ἕνα ἄνθος φανερώνει τὸν καρπὸ ποὺ θὰ ἔρθῃ κατόπιν.

— Τὸ πρῶτον καθῆκον ἑνὸς οἰκοδεσπότη ποὺ δέχεται στὸ σπίτι του ξένους εἶνε ἡ φαιδρότης.

— Ἕνα φαιδρὸ πρόσωπο εἶνε προμήνυμα καλοῦ.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΟΣ

Ὁ στρατιώτης μὲ τὴ χειράμαξα. Ἐπίκλησις βοηθείας. Πῶς ἐδημιουργοῦντο οἱ ἥρωες. Ἡ φιλαργυρία τοῦ αὐτοκράτορος. Ἡ τιμωρία τοῦ αὐλικοῦ.

Ἕνας νεαρὸς στρατιώτης, ἐνῶ προσπαθοῦσε, μιὰ μέρα, νὰ διαβῇ ἕνα μεγάλο τέλμα ποὺ βρισκόταν στὴ μέση τοῦ στρατοπέδου τῆς Βουλώνης ὁδηγῶντας μιὰ χειράμαξα ἐγλύστρησε καὶ βυθίστηκε ἕως τὰ γόνατα μὲς στὴ λάσπη. Ἂν καὶ βρισκόταν ἐντούτοις σ' αὐτὴ τὴν κατάσταση, δὲν ἔπαυσε νὰ προσπαθῇ, μὲ ἀτόγνωση, νὰ σύρῃ τὴν χειράμαξά του, ἡ ὁποία εἶχε «κολλήσει» γιὰ καλὰ στὴ λάσπη τῶν βούρκων. Ὁ φτωχὸς στρατιώτης ἵδρωνε, ξεφυσοῦσε, βλασφημοῦσε, ὅλ' αὐτὰ ὅμως τοῦ κάκου.

Σὲ μιὰ στιγμὴ ἀπελπισίας σήκωσε τὰ μάτια στὸν οὐρανό. Ἔξαφνα ὅμως τότε εἶδε τὸν Αὐτοκράτορα ποὺ περνῶντας ἀπὸ κοντά του, εἶχε σταματήσει καὶ παρακολουθοῦσε μὲ συμπάθεια τὴν ἀπεγνωσμένη προσπάθεια ποὺ κατέβαλεν ὁ νεαρὸς φαντάρος.

Ὁ στρατιώτης, λησμονήσας ὅτι εἶχεν ἐνώπιόν του τὸν Αὐτοκράτορα, καὶ καθὼς ἦταν ἀπορροφημένος στὴν ἐργασία του, τοῦ ἐφώναξε σὲ ἱκετευτικὸ τόνο:

— Δὲν ἔρχόσαστε νὰ βοηθήσετε καὶ σεῖς κομμάτι;... Τί στεκόσαστε ἔτσι!...

Ὁ Ναπολέων, πρὸ τῆς ὀφελοῦς αὐτῆς ἐπιφωνήσεως τοῦ στρατιώτη, ἔσκασε στὰ γέλοια. Κατόπιν ἔκανε ἕνα νεῦμα στὸν στρατιώτη νὰ πλησιάσῃ. Ὁ φαντάρος, ὁ ὁποῖος εἶχε συνέλθει ἐν τῷ μεταξὺ ἀπὸ τὴν ἀφηρημάδα του καὶ ἀντελαμβάνετο τὸ μέγεθος τῆς γκάφας ποὺ εἶχε κάνει, κατώρθωσε μὲ πολὺ κόπο νὰ ξεκολλήσῃ ἀπὸ τὸ τέλμα, καὶ προχώρησε πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα.

— Σὲ ποιὸ σύνταγμα ἀνήκεις; τὸν ἐρώτησεν αὐτός.

— Στὸ πρῶτο σύνταγμα τῆς φρουρᾶς σας, Μεγαλειότατε...

— Ἀπὸ πότε εἶσαι στρατιώτης;

— Ἀπὸ τότε ποὺ εἴσθε σεῖς Αὐτοκράτωρ, Μεγαλειότατε...

— Διάβολε!... Δὲν ἔχει περάσει πολὺς καιρός, τότε..., ὥστε... δὲν μπορῶ νὰ σὲ κάμω ἀκόμη ἀξιωματικό, δὲν εἶν' ἔτσι;.. Ἂν δείξῃς ὅμως καλὴ συμπεριφορὰ θὰ σὲ

κάνω ὑπαξιωματικό. Κι' ὕστερα, ὅταν ξανασυναντηθοῦμε στὸ πεδίον τῆς μάχης θὰ σοῦ δώσω τὸ πολεμικὸ μετάλλιο καὶ τὰ γαλόνια τοῦ ἀξιωματικοῦ. Σύμφωνοι;... Εἶσαι εὐχαριστημένος;

— Μάλιστα, Μεγαλειότατε.

— Στρατηγέ, ἐξηκολούθησεν ὁ Ναπολέων ἀπευθυνόμενος στὸν στρατηγὸ Μπερτιέ. Σημειῶστε τὸ ὄνομα τοῦ νέου αὐτοῦ. Φροντίστε νὰ τοῦ δοθοῦν δέκα λουδοβίκεια γιὰ νὰ καθαρίσῃ τὴν χειράμαξά του.

Καὶ ὁ Ναπολέων ἐσυνέχισε τὸν δρόμο του ἐν μέσῳ τῶν ἐπευφημιῶν τῶν συγκεντρωμένων στρατιωτῶν.

Ἰδοὺ πῶς ἐδημιούργησε ὁ Ναπολέων τοὺς ἥρωας.

***

Ὁ Ναπολέων ἦταν τρομερὰ οἰκονόμος, μέχρι ἐλαττώματος πολλὲς φορές.

Μιὰ μέρα, ἐνῶ ἐγευμάτιζε ἐκάλεσε τὸν ἀρχιμάγειρό του Ρεσὼ καὶ τὸν ἐρώτησε τί ποσὸν ἐστοίχιζε τὸ βολ-ο-βὰν ποὺ τοῦ εἶχε σερβίρει.

— Δώδεκα φράγκα γιὰ τὴν Ὑμετέρα Μεγαλειότητα, ἀπήντησεν ὁ ἀρχιμάγειρος χαμογελῶντας. Κι' ἕξη μόνον φράγκα γιὰ ὁποιονδήποτε ἄλλον!

— Ἆ! Ὥστε μ' ἄλλα λόγια μὲ κλέβουν!...

— Ὄχι, Μεγαλειότατε. Ἐπικρατεῖ ὅμως ἡ συνήθεια ἕνας μονάρχης νὰ πληρώνῃ λίγο ἀκριβώτερα ἀπὸ τοὺς ὑπηκόους του.

— Δὲν τὰ παραδέχομαι ἐγὼ αὐτά, ἀπήντησεν ὁ Ναπολέων καὶ στὸ μέλλον ἐννοῶ νὰ πληρώνω ὅσο καὶ οἱ ὑπήκοοί μου!...

***

Ἄλλο δεῖγμα τῆς τσιγγουνιᾶς τοῦ Ναπολέοντος εἶνε τὸ ἑξῆς:

Ὁ κ. ντὲ Ρεμυζά, ἀρχηγὸς τοῦ ἱματιοφυλακίου τοῦ Αὐτοκράτορος εἶχε λάβει ἐντολὴ νὰ μὴ δαπανᾷ ἄνω τῶν 20.000 φράγκων ἐτησίως γιὰ τὰ ἐνδύματα καὶ τὸν ρουχισμὸ τοῦ κυρίου του.

Ὁ Ναπολέων φοροῦσε πάντα, μιὰ κυλόττα ἀπὸ λευκὸ κασμίρι, τὴν ὁποίαν ὅμως ἀναγκαζόταν ν' ἀλλάζῃ πολλὲς φορὲς τὴν ἡμέρα, γιατί, ἀφηρημένος καθὼς ἦταν, κάθε φορὰ ποὺ καθόταν στὸ τραπέζι γιὰ νὰ γευματίσῃ ἢ νὰ δειπνήσῃ, τὴν ἐλέκιαζε. Τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν νὰ καθαρίζωνται καὶ νὰ ἀντικαθίστανται συχνότατα, πρᾶγμα ποὺ ἀνάγκασε τὸν κ. ντὲ Ρεμυζὰ νὰ ὑπερβῇ κατά τι τὸ ποσὸν τοῦ προϋπολογισμοῦ, χωρὶς ὅμως φυσικά, νὰ τολμήσῃ καὶ νὰ τὸ ὁμολογήσῃ στὸν Αὐτοκράτορα.

Ὁ ράφτης ὅμως, ἔχασε στὸ τέλος τὴν ὑπομονή του, καὶ ἀπετάνθη ἀπ' εὐθείας στὸν Αὐτοκράτορα γιὰ νὰ τοῦ πληρωθῇ τὸ ποσὸν ποὺ τοῦ ὠφείλετο. Ὅταν ἐπληροφορήθη ὁ Ναπολέων ὅτι εἶχε ἕνα χρέος δώδεκα χιλιάδων φράγκων κατελήφθη ἀπὸ μεγάλη ὀργή. Καὶ ναὶ μὲν ἐπλήρωσε τὸν ράφτη, ἔπαυσεν ὅμως ἀμέσως τὸν κ. ντὲ Ρεμυζὰ ἀπὸ τὴ θέση του καὶ διώρισεν ὡς ἀντικαταστάτη του τὸν κ. ντὲ Μοντεσκιοῦ, λέγοντάς του:

— Ἐλπίζω, κύριε κόμη, ὅτι δὲν θὰ ξαναρθοῦν νὰ μοῦ ζητοῦν τὴν ἀξία τοῦ πανταλονιοῦ ποὺ φορῶ!

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΚΑΙ ΙΠΠΕΥΤΡΙΑ

Ἡ ἀποθανοῦσα βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας Ἀλεξάνδρα ἐφημίζετο γιὰ τὴν καλοσύνη τῆς ψυχῆς της καὶ γιὰ τὶς πολλὲς εὐεργεσίες της.

Ἡ Ἀγγλικὲς ἐφημερίδες διηγοῦνται τὸ ἑξῆς σχετικὸ ἀνέκδοτο:

Στὸ Λονδῖνο ἔκανε γυμνάσια πρὸ ἐτῶν στὸ ἱπποδρόμιο «Ὀλύμπια» μιὰ φημισμένη ἱππεύτρια, ἡ Μπατίστα Στρέϊμπερ.

Μιὰ μέρα, ξαφνα, τὴν ὥρα ποὺ ἐπῆγε ἡ ἱππεύτρια στὸ ἱπποδρόμιο εὑρῆκε τὸ ἄλογό της νεκρό. Κάποιος ἢ κάποια ποὺ δὲν ἐχώνευε τὴ φήμη της, τὸ εἶχε δηλητηριάσει.

Μόλις ἔμαθε ἡ βασίλισσα τὴν ἀπελπισία τῆς ἐκλεκτῆς ἱππεύτριας, ποὺ κατεδικάζετο μὲ τὴ στέρησι τοῦ ἀλόγου της νὰ μείνῃ ἄεργος, ἀπεφάσισε ἀμέσως νὰ κάνῃ μιὰ γενναία χειρονομία.

Τὸ ἄλλο βράδυ πραγματικῶς ἐπῆγε στὸ ἱπποδρόμιο κι' ἐκάθησε σ' ἕνα θεωρεῖο. Εἰς ἕνα νεῦμα της ἔπειτα ὁ σταυλάρχης τῶν ἀνακτόρων λόρδος Δανσδόουλ ἐπροχώρησεν στὸ μέσον τοῦ στίβου τοῦ ἱπποδρομίου κρατῶντας ἀπὸ τοὺς χαλινούς, ἕνα θαυμάσιο ἄλογο ὑπερόχως γυμνασμένο.

Τὸ ἄλογο αὐτὸ τὸ ἐπρόσφερε δῶρο στὴν ἄτυχη ἱππεύτρια ἐξ ὀνόματος τῆς βασιλίσσης.

Ἡ Μπατίστα Στρέϊμπερ ἔκανε ἀμέσως ὡραιότατες ἀσκήσεις μὲ τὸ ἄλογο αὐτό, καὶ φυσικὰ κατεχειροκροτήθη.

ΛΙΑΝ ΠΡΟΣΕΧΩΣ

ΣΤΟ «ΜΠΟΥΚΕΤΟ»

Ο ΜΙΜΙΚΟΣ ΚΑΙ Η ΜΑΙΡΗ

Ἱστορικὴ σελίς, σὲ τρεῖς συνέχειες, μὲ τὰ παρασκήνια τοῦ δράματος αὐτοῦ, μὲ ἀγνώστους λεπτομερείας, κτλ. κτλ.

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΜΑΣ

ΤΟΥ ΡΙΣΑΡ Ο' ΜΟΝΡΟΥΑ

ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΠΟΥ ΣΩΖΕΙ

Ὁ κ. δ' Οὔλστ ἔφθασε πρῶτος στὸ ραντεβοῦ σὲ μιὰ γωνιὰ τοῦ πάρκου Μονσώ. Ὁ καιρὸς ἦταν νοτερός, μὲ ἀρκετὴν ὁμίχλη. Ξερὰ φύλλα ἔπεφταν στὴ μικρὴ δεξαμενή, τὴν τριγυρισμένη ἀπὸ σπασμένες στῆλες. Ὁ κρότος τῶν ἁμαξιῶν ἔσβυνε ἀπάνω στὴ βρεγμένη γῆ. Μιὰ μυρωδιὰ φθινοπώρου καὶ μούχλας ἔβγαινε ἀπ' τοὺς γυμνοὺς τοίχους καὶ ἀπὸ τὰ χωρὶς φύλλα δέντρα, ποὺ εἶχαν ἀρχίσει νὰ πέρνουν ἕνα μαῦρο χρῶμα κάτω ἀπ' τὸν γκρίζο οὐρανό. Τὸ πάρκο ἦταν ἄδειο. Ἡ μόνωσις αὐτὴ φάνηκε σὰν καλὸς οἰωνὸς στὸν κόμητα.

Ἐπροχωροῦσε μὲ μικρὰ βήματα, ρίχνοντας ἐρευνητικὲς ματιὲς τριγύρω του. Ἡ κυρία ντὲ Μὲρ ἀργοῦσε καὶ μάλιστα πολύ. Ἂς ἐρχόταν ὅμως, κι' αὐτὸ τοῦ ἔφθανε!

Εἶχε κοπιάσει δυστυχῶς ἀρκετὰ γιὰ νὰ τῆς ἀποσπάσῃ τὴν ὑπόσχεσι, γιὰ νὰ ἐπιτύχῃ ἕνα συνειθισμένο ραντεβοῦ.

Ὢ βέβαια, ἔπαιζεν ἕνα τρελλὸ παιγνίδι, γεμάτο, ἀπὸ κινδύνους κι' ἀπὸ ντροπή. Ἡ ὡραία καὶ κομψὴ κυρία ντὲ Μέρ, φημισμένη ὡς ἐνάρετη γυναῖκα, μποροῦσε νὰ καταστραφῇ ἠθικῶς μὲ τὸ ραντεβοῦ ἐκεῖνο. Αὐτὸς πάλι ἦταν στενώτατος φίλος τοῦ ἀνδρός της καὶ ὅμως ἡ ἰδέα τῆς φιλίας δὲν τὸν εἶχε διόλου συγκρατήσει!

Ὁ κόμης δ' Οὔλστ ἀπολάμβανε τώρα ἐκ τῶν προτέρων τὸ θέλγητρο τοῦ πρώτου αὐτοῦ ραντεβοῦ στὸ ὁποῖο θὰ ἐρχόταν σὲ λίγο ἡ κυρία ντὲ Μὲρ φοβισμένη, μὲ βιαστικὰ βήματα, μὲ τὸ εὔμορφό της προσωπάκι σκεπασμένο ἀπ' τὸ βέλο, μὲ κατακόκκινα μάγουλα, μὲ τὴ θελκτικὴ ἐκείνη συγκίνησι ποὺ χαρίζουν ὁ φόβος καὶ ἡ τύψεις.

Ἔπειτα πάλι ἀμφέβαλλε, ἐκύτταζε τὴν ὥρα, νευρικός, στενοχωρημένος ἀπ' τὴν παράτασι τῆς ἀναμονῆς.

Ποιὰ ὅμως ἦταν ἐκείνη ἐκεῖ κάτω; Ἦταν αὐτή;... Ναὶ—ὄχι! Αἰσθάνθηκε ἕνα μικρὸ παλμὸ στὴν καρδιά του... Ἀδύνατον νὰ μὴ ἦταν αὐτή... Ναί, ναί, ἀδύνατον νὰ ἦταν ἄλλη ὡμορφώτερή της!

Ἦταν, ἀλήθεια, ἡ κυρία ντὲ Μέρ. Χωρὶς νὰ βιάζεται διόλου, ἠρεμώτατη, ἔμπαινε στὸ δρομαλάκι ὅπου εἶχαν συμφωνήσει ν' ἀνταμωθοῦν, κρατῶντας ἀπ' τὸ χέρι τὸ παιδί της, τὸ Ραϋμόνδο της, ἕνα ἀγοράκι τεσσάρων χρόνων μὲ κοριτσίστικα μαλλιά.

Ὁ κ. δ' Οὔλστ ἐστενοχωρήθηκε λίγο. Ἐκείνη ποὺ δὲν ἔβγαινε ποτὲ μὲ τὸ παιδί της, τὸ εἶχε πάρει λοιπόν, ἐπίτηδες, μὲ τὴ σκέψι πὼς δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ παρεξηγηθῇ μιὰ μητέρα, ποὺ ἐπήγαινε περίπατο μαζί του; Ἢ μήπως στηριζόταν στὸ παιδὶ γιὰ νὰ μετριάσῃ τὶς ἐρωτικὲς ἐκδηλώσεις τοῦ κόμητος καὶ νὰ διατηρήσῃ κοντά της τὴν προστασία τοῦ ἀθώου αὐτοῦ μάρτυρος, τὴν προστασία τῶν ἀδόλων γαλάζιων ματιῶν του;

Ὅ,τι δήποτε κι' ἂν συνέβαινε, ἡ παρουσία τοῦ ἀνεπιθύμητου αὐτοῦ τρίτου ἐστενοχώρησε τὸν κύριο δ' Οὔλστ. Τὴν ἐθεώρησε ἄτοπη πολύ.

Ἡ κυρία ντὲ Μὲρ τὸν εἶχε διακρίνει. Ἔγινε ἀμέσως κατακόκκινη κι' αὐτὸ τὴν ἔκανε περισσότερο χαριτωμένη. Ἐπερπατοῦσε μὲ ἰδιαίτερη χάρι. Τὸ σύνολό της ἦταν πολὺ εὐγενικὸ καὶ λεπτό.

Ὁ κ. δ' Οὔλστ ἴσως αἰσθάνθηκε κάποια τύψι κι' ἔνοιωσε πὼς ἡ πρᾶξις του ἦταν κακή. Ὁ πόθος του ὅμως στάθηκε δυνατώτερος. Καί, προχωρῶντας γρήγορα, ἐχαιρέτησε τὴ νέα γυναῖκα καὶ φίλησε τὸ ἀγοράκι.

— Τί καλὴ ποὺ εἴσαστε καὶ πόσο σᾶς εὐχαριστῶ! ἐψιθύρισε.

— Πήγαινε νὰ παίξῃς, ἀγάπη μου! εἶπε τότε ἐκείνη στὸ παιδί της.

Ὁ Ραϋμόνδος ἔτρεξε στὰ δρομαλάκια τοῦ πάρκου, χωρὶς ὅμως νὰ τολμᾷ ν' ἀπομακρυνθῇ πολὺ ἀπὸ κοντά τους. Ἐσταματοῦσε, τοὺς ἐκύτταζε ὅταν τὸν ἔφθαναν κι' ἔφευγε πάλι εὐκίνητος σὰν ξανθὸ λαγουδάκι στὸ δάσος. Τὰ μαλλιά του ἐκυμάτιζαν πίσω του. Μιὰ στιγμὴ ἐπροχώρησε πολύ. Ἡ μητέρα του τότε τὸν ἐφώναξε:

— Ραϋμόνδε, Ραϋμόνδε!

Ἐγύρισε ἀμέσως κατακόκκινος, λαχανιασμένος, μεθυσμένος ἀπὸ ζωὴ κι' ἀγέρα, σὰν νὰ εἶχε πιῇ κρασί.

— Μὴν ἀπομακρύνεσαι, ἀγάπη μου, τοῦ εἶπε ἡ μητέρα του.

Καὶ ὅμως εἶχε δώσει ὑπόσχεσι στὸν ἑαυτόν της νὰ μὴν ἀφήσῃ τὸ χεράκι τοῦ παιδιοῦ της! Ὅσο τὸ εἶχε κοντά της, θάβρισκε τὴν δύναμι ν' ἀντισταθῇ στὸν κ. δ' Οὔλστ, θάβρισκε τὴ δύναμι νὰ τοῦ πῇ:

— Αὐτὰ ὅλα ἦταν ἕνα ὄνειρο καὶ λησμονῆστε το, σᾶς παρακαλῶ. Ἔχω μεγάλα καθήκοντα ἐγώ, πρέπει νὰ φυλάξω τὴν τιμὴ τοῦ ἀνδρός μου. Μὴ ζητῆστε νὰ μὲ ξαναδῆτε....

Γιατί ὅμως μόλις εἶδε τὸν κόμητα, μόλις βρέθηκε κοντά του κι' ἐδοκίμασε τὴν γοητεία τῆς ματιᾶς του, ἀναγκάσθηκε νὰ χαμηλώσῃ τὸ κεφάλι της, σὰ μεθυσμένη; Γιατί αὐτὴ ἡ γλυκεια δειλία ποὺ τὴν ἔκαμε νὰ πονῇ; Ποιὸ αἴσθημα ντροπῆς τὴν ἔκανε ν' ἀπομακρύνῃ τὸ παιδί, ποὺ δὲν τὴν ἐπροστάτευε τόσο ὅσον εἶχεν ἐλπίσει; Ἢ μήπως δὲν ἤθελε νὰ ἦταν κοντά της ὁ μικρὸς ἀκούσιος μάρτυρας τῆς ἀδυναμίας της;

— Ἂς καθήσουμε ἐκεῖ μιὰ στιγμή, τὴν ἱκέτευσε ὁ κόμης. Εἴμαστε μόνοι μας τώρα καὶ δὲν ἠμπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε πόσα πράγματα ἔχω νὰ σᾶς πῶ...

Τὴν εἶχε πιάσει ἀπ' τὰ χέρια. Αὐτὴ ὑποχώρησε, ὕστερ' ἀπὸ μικρὴ ἀντίσταση, καὶ ἀφοῦ ἔριχνε τριγύρω της φοβισμένες ματιές.

Τὸ παιδὶ ἔπαιζε κοντὰ στὴ δεξαμενή. Ἕνας βράχος σκεπασμένος μὲ πρασινάδα ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔσταζε ἕνας κόμπος νεροῦ τοὺς ἔκρυβε τώρα.

— Σᾶς ἀγαπῶ, εἶπε ὁ κ. δ' Οὔλστ, σᾶς ἀγαπῶ τρελλά!.

Ἔφαν τ' ἀσθηκε ἕνα ὁλόκληρο ἐρωτικὸ μαρτύριο καὶ τῆς τὸ διηγήθηκε. Ἑβδομάδες καὶ μῆνες ἀγάπης μυστικῆς ποὺ προσπαθοῦσε νὰ καταπνίξῃ. Τὸ αἴσθημά του ὅμως ἦταν δυνατώτερο κι' ἀπὸ τὸν ἑαυτό του ἀκόμα. Γι' αὐτὸ ἔπρεπε νὰ τὸν λυπηθῇ. Ἔπρεπε νὰ φανῇ καλή. Δὲν ἔπρεπε νὰ τὸν κάμῃ νὰ ὑποφέρῃ περισσότερο. Εἶχε δοκιμάσει νὰ φύγῃ μακρυά της ὅμως τοῦ ἦταν ἀδύνατο νὰ ζήσῃ. Ἔπρεπε λοιπὸν νὰ σκοτωθῇ; Ναί, ἂν ἐκείνη τὸν ἔδιωχνε, χωρὶς ἄλλο θὰ αὐτοκτονοῦσε! Δὲν ἐτολμοῦσε ὅμως νὰ πιστέψῃ πῶς θὰ εἶχε τὸ θάρρος νὰ τοῦ ἀφαιρέσῃ κάθε ἐλπίδα, ἀφοῦ ζητοῦσε τόσο λίγα, ἁπλῶς νὰ τὸν ἀγαπᾷ λιγάκι, τὴ στιγμὴ ποὺ αὐτὸς τὴν ἐλάτρευε...

Κατάντησε πειὰ νὰ πιστεύῃ ὁ ἴδιος στὰ λόγια του καὶ μεθοῦσε ἀπ' αὐτά.

Ἡ κυρία ντὲ Μὲρ ἐξασθένιζε. Ἔξαφνα ὅμως ἔρριξε τριγύρω της ἀγωνιώδεις ματιὲς κι' ἐφώναξε:

— Ραϋμόνδε!

Τὸ ἀγοράκι εἶχε χαθῇ.

Ἡ κυρία ντὲ Μὲρ ἄρχισε νὰ τρέχῃ σὰν τρελλὴ ἐδῶ κι' ἐκεῖ. Ἔκανε πρῶτα μὲ ἀγωνία τὸ γῦρο τῆς δεξαμενῆς φωνάζοντας δυνατὰ τὸ παιδί της, ἀνέβηκε ἔπειτα ἐπάνω στὸ βράχο καὶ κύτταξε τριγύρω της, ἔτρεξε σὲ μιὰ δίοδο τοῦ πάρκου καὶ γύρισε πάλι πίσω. Ὁ κύριος δ' Οὔλστ, κατατρομαγμένος κι' αὐτός, τὴν ἀκολουθοῦσε πάντα.

Ἡ κυρία ντὲ Μὲρ φαινόταν σὰν νὰ εἶχε ξαφνικὰ τρελλαθῇ. Τὰ μάτια της εἶχαν ἀλλάξει χρῶμα, τὰ χείλια της ὅταν δὲν ἐφώναζε «Ραϋμόνδε, Ραϋμόνδε!» ἔτρεμαν σὰν χείλια γρηᾶς γυναίκας.

Μὰ ἐλᾶτε λοιπόν, ψάξτε καὶ σεῖς, τρέξετε ἀπὸ ἐκεῖ, ἐγὼ θὰ πηγαίνω ἀπὸ ἐδῶ! ἐφώναζε στὸν κόμητα χωρὶς νὰ τὸν κυττάζῃ...

Αὐτὸς ὑπάκουος ἔτρεξε παντοῦ, ρώτησε τὸν φύλακα τοῦ πάρκου καὶ μερικοὺς περιπατητάς. Κανένας δὲν εἶχε δῆ τὸ παιδί. Ἐγύρισε τότε ἀμέσως, γεμάτος ἀγωνία μὲ τὴ συναίσθησι πὼς ἡ θέσις του ἦταν κάπως γελοία.

Ἡ κυρία ντὲ Μέρ, τὸν ἐκύτταξε ἀπὸ τὸ κεφάλι ὡς τὰ πόδια καὶ τοῦ γύρισε τὴ ράχι.

— Τίποτε, τίποτε, Θεέ μου! εἶπε θὰ μοῦ τὤκλεψαν...

Καὶ ἡ δυστυχισμένη γυναῖκα ἄρχισε νὰ προχωρῇ πάλι, κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὰ ἐμπρὸς χωρὶς νὰ κυττάζῃ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ μὲ μάτια ἐντελῶς ἀπλανῆ.

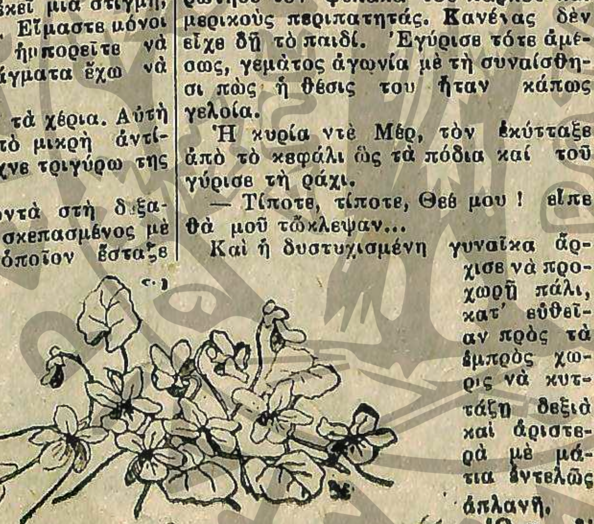

Ὁ κ. δ' Οὔλστ τὴν ἀκολουθοῦσε καὶ προσπαθῶντας νὰ συγκρατήσῃ τὴν ἐλπίδα στὴν ψυχή της, ἐψιθύριζε:

— Στὴν ἀστυνομία ἴσως... Ἐκεῖ θὰ τὸ ξαναβροῦμε. Εἶνε ἀδύνατον νά..

Ἡ κυρία ντὲ Μὲρ ὅμως γύρισε ἀπότομα πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ τοῦ εἶπε:

— Ἐδῶ εἴσαστε ἀκόμη; Μὰ ψάξετε λοιπόν... Ὤ, γιατὶ σᾶς ἄκουσα καὶ ἦρθα; Μοῦ προξενεῖτε φρίκη!

Ἔξω ἀπ' τὸ κιγκλίδωμα τοῦ πάρκου εἶδε μιὰ μεγάλη συγκέντρωση ἀνθρώπων.

— Ἐκεῖ εἶνε ὁ Ραϋμόνδος μου, ἐκεῖ!

Δὲν ἦταν τὸ παιδί της, ἀλλὰ ἕνας πλανόδιος πωλητὴς σκόνης γιὰ χρύσωμα, τοῦ ὁποίου ἡ φωνὲς εἶχαν συγκεντρώσει τὸν κόσμο.

Ἡ ἄτυχη μητέρα ἔτρεξε πρὸς τὸ πλῆθος καὶ φώναξε:

— Μήπως εἴδατε ἕνα ἀγοράκι μὲ μακρυὰ μαλλιὰ καὶ μακρυὰ φορέματα!

Δὲν τὸ εἶχε δῆ ὅμως κανείς.

Ἡ κυρία ντὲ Μὲρ γύρισε τότε στὸ πάρκο, ἐνῶ ἄκουγε πίσω της κάποια γυναῖκα τοῦ λαοῦ νὰ λέῃ:

— Ἀκοῦς ἐκεῖ νὰ χάνῃ μιὰ μάννα τὸ παιδί της! Φαντάσου πόσο πολὺ τὸ ἀγαπάει...

— Κυρία, σᾶς ἱκετεύω, ἀφῆστε με νὰ σᾶς συνοδεύσω στὸ σπίτι σας, ἐψιθύρισε τότε ὁ κόμης. Ἂν θέλετε γυρίστε μόνη σας. Σᾶς ὁρκίζομαι ὅμως πὼς θὰ ξαναβροῦμε τὸ παιδί σας! Εἶνε ἀδύνατο νὰ χάθηκε!

— Καὶ ὁ ἄνδρας μου;... ἐφώναξε τότ' ἐκείνη, ἐνῶ τὴν ἔπιανε ζάλη καὶ ἔνωνε μὲ ἀπελπισία τὰ χέρια της.

Ὤ, τί θὰ ἔλεγεν ὁ ἄνδρας της ὅταν ἐμάθαινε πὼς ὁ μικρὸς Ραϋμόνδος εἶχε χαθῆ; Ἆ, τί μάθημα, τί μάθημα φοβερὸ γιὰ μιὰ τίμια γυναῖκα!

Ἀπομάκρυνε τότε τὸν κόμητα μ' ἕνα ὁρμητικὸ κίνημα ἀπελπισίας καὶ τοῦ εἶπε!

— Ἀφῆστε με, ἀφῆστε με, γιατὶ διαφορετικὰ σᾶς ὁρκίζομαι πὼς θὰ τὰ πῶ ὅλα στὸν ἄνδρα μου!

Ἐπῆρε τότε τὸ δρόμο τοῦ σπιτιοῦ της, τρέμοντας ἀπὸ τὴν ταραχή. Ἐπερπατοῦσε γρήγορα καὶ ὅλο της τὸ σῶμα ἐσπάραζε ἀπὸ λυγμούς.

Οἱ διαβάτες τὴν ἐκύτταζαν καὶ τὴν ἐνόμιζαν τρελλή. Ἐκεῖνος τὴν ἀκολουθοῦσε χωρὶς νὰ τολμᾷ νὰ τὴν πλησιάσῃ.

Ἐπὶ τέλους ἔφθασαν στὸ σπίτι της καὶ χτύπησε σὰν μανιασμένη τὴν πόρτα. Διαβάτες ἐστάθηκαν καὶ τὴν παρακολουθοῦσαν μὲ ἔκπληξι.

Ἡ πόρτα ἄνοιξε καὶ ἡ ὑπηρέτριες τῆς ἐφώναξαν ἀμέσως:

— Ὁ Ραϋμόνδος εἶνε ἐδῶ κυρία. Τὸν ἔφερε ἕνας στρατιώτης, ποὺ τὸν εὑρῆκε στὴν ὁδὸν Μεσσίνας!

Ἡ κυρία ντὲ Μὲρ εἶπε:

— Ποῦ εἶνε;...

Τὸν εἶδε καὶ ἔπεσε κατὰ γῆς, γιατὶ τὴν ἔπιασε φοβερὴ νευρικὴ κρίσι.

Ἡ ὑπηρέτριες τὴν ἐσήκωσαν στὰ χέρια ἐνῶ ἕνας ὑπηρέτης ἔκλεισε βιαστικὰ τὴν πόρτα κατὰ πρόσωπον τοῦ κ. δ' Οὔλστ καὶ τῶν ἄλλων περιέργων.

Ἡ ἀπρόοπτη αὐτὴ λύσις ἐφάνηκε πὼς ἦταν ἡ μόνη λογικὴ στὸν κόμητα, ὕστερ' ἀπὸ ὥριμη σκέψι. Δὲν ἐξαναγύρεψε νὰ δῇ τὴν κυρία ντὲ Μὲρ καὶ ἔκανε ἕνα μικρὸ ταξεῖδι...

ΡΙΣΑΡ Ο' ΜΟΝΡΟΥΑ

Η ΠΕΡΙΦΗΜΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

Η ΕΥΝΟΟΥΜΕΝΕΣ ΤΩΝ ΓΑΛΛΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΝ

Ἕνα ἐπικερδὲς ἐπάγγελμα κατὰ τὸν δέκατο ὄγδοο αἰῶνα. Ἡ καταγωγὴ τῆς κυρίας Πομπαδούρ. Τὸ ἰδανικὸ τῶν κοριτσιῶν τῆς ἐποχῆς της. Πῶς συνάντησε τὸ Λουδοβῖκο ΙΕ΄ σ' ἕνα χορὸ μεταμφιεσμένων. Ὁ στωϊκὸς θάνατός της. Ἡ νέα εὐνοουμένη κυρία Ντὺ Μπαρρύ. Πῶς τὴν ἀνεκάλυψε ὁ κόμης Ντὺ Μπαρρύ. Πῶς προσεπάθησε ν' ἀποκτήση τὴν συμπάθεια τῆς Μαρίας-Ἀντουανέττας. Τὸ τέλος της ἀπάνω στὴ λαιμητόμο. Ἡ ἐξωφρενικὴ ζωὴ τῆς Παυλίνας Βοναπάρτη, κλπ.

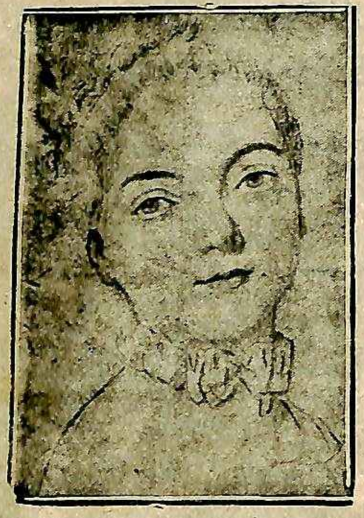

Ἡ κυρία Ντὺ Μπαρρύ, ἡ εὐνοουμένη τοῦ Λουδοβίκου ΙΕ΄

Ἡ τρελλὴ καὶ ἔξω ἀπὸ κάθε ἠθικὸ νόμο ζωὴ τῶν Γάλλων εὐγενῶν κατὰ τὸν δέκατο ὄγδοο αἰῶνα, ἐπέτρεπε στοὺς ἔξυπνους ἀνθρώπους νὰ ἐφευρίσκουν διαφόρους τρόπους γιὰ νὰ κερδίζουν τὴν ζωή τους. Ἀπ' ὅλες ὅμως αὐτὲς τὶς ἐπιχειρήσεις, ἡ πιὸ ἐπικερδὴς ἦταν νὰ προμηθεύη κανεὶς μιὰ νέα εὐνοουμένη στὸν βασιλέα—ἐπάγγελμα ποὺ ἀπέφερε σ' αὐτὸν ποὺ τὸ ἐξασκοῦσε ὄχι μόνον πλούσια κέρδη τοῖς μετρητοῖς, ἀλλὰ καὶ τίτλους καὶ εἰσοδήματα καὶ ἀξιώματα μεγάλα. Ἐπίσης τὰ κορίτσια τῆς ἐποχῆς ἐκείνης εἶχαν ὡς ὄνειρό τους τὸ νὰ ἀποκτήσουν ἔστω καὶ γιὰ λίγον καιρὸ τὴν εὔνοια τοῦ βασιλέως.

Ἡ Ἰωάννα Ἀντουανέττα Πουασσὸν σύζυγος τοῦ ἱππότου Ντ' Ἐτιὸλ καὶ κατόπιν μαρκησία Πομπαδοὺρ ἦταν ἡ πρώτη νέα ἀπὸ ἀστικὴ οἰκογένεια ποὺ κατώρθωσε νὰ πλησιάση ἐπισήμως τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας. Ἦταν κόρη τοῦ προμηθευτοῦ τοῦ στρατοῦ Πουασσόν, τὸν ὁποῖον οἱ καταχρήσεις τὸν ἔφεραν στὰ πρόθυρα τῆς λαιμητόμου καὶ ὁ ὁποῖος γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ προτίμησε νὰ πάρη τὸν ἀέρα του στὸ ἐξωτερικό. Ἐπίσης ἡ ἔκδοτη ζωὴ τῆς μητέρας της εἶχε γίνει παροιμιώδης. Κατὰ τὴν ἐποχὴ τῆς γεννήσεως τῆς Ἰωάννας πολὺ φίλος τοῦ σπιτιοῦ ἦταν ἕνας εἰσπράκτωρ τῶν δημοσίων φόρων, ὁ ὁποῖος θεωροῦσε τὸν ἑαυτό του συνυπεύθυνο γιὰ τὶς καταχρήσεις του καὶ ἔτσι ἐθεώρησε, ὅτι εἶχε ὑποχρέωσι νὰ καταβάλη αὐτὸς τὰ ἔξοδα τῆς ἐπιμελεστάτης ἀνατροφῆς τῆς χαριτωμένης μικρούλας. Ἀπὸ τότε ποὺ θυμόταν τὸν ἑαυτό της ἡ δεσποινὶς Πουασσὸν δὲν ἄκουγε τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὴν μητέρα της παρὰ ὅτι τὸ μεγαλείτερο ὄνειρο γι' αὐτὴν ἦταν νὰ τὴν κάνη φίλη τοῦ βασιλέως. Γιὰ νὰ ἐπιτύχη μάλιστα στὸν σκοπό της τὴν πάντρεψε μὲ τὸν ἀνεψιὸ τοῦ προστάτου της, τὸν ἱππότη Ντ' Ἐτιόλ, μολονότι ὁ γάμος αὐτὸς δὲν τῆς ἀπέφερε παρὰ ἕναν τίτλο ἀμφιβόλου γνησιότητος καὶ μιὰ ἀρκετὰ σεβαστὴ περιουσία.

Ὁ σκοπὸς τῆς ζωῆς τῆς Ἰωάννας, καὶ μετὰ τὸν γάμο της ἀκόμα, ἦταν νὰ προσπαθήση μὲ κάθε τρόπο νὰ πλησιάση τὸν βασιλέα.

Τὴν συνάντηση αὐτὴ κατώρθωσε νὰ τὴν ἐπιτύχη ἡ Ἰωάννα σ' ἕνα χορὸ μεταμφιεσμένων ποὺ δόθηκε τὴν τελευταία Κυριακὴ τῆς Ἀποκρηᾶς τοῦ 1745. Σὲ μιὰ ἑβδομάδα κατόπιν ἡ κυρία Ντ' Ἐτιὸλ παρουσιαζόταν μαζὶ μὲ τὸν βασιλέα στὸ θεωρεῖον ἑνὸς μεγάλου θεάτρου κι' ἔτσι εἶδε ὅτι καὶ ἐπισήμως πειὰ εἶχε φθάσει στὸ σκοπό της.

Παρ' ὅλη τὴν ἐξωτερικὴ λαμπρότητα ποὺ εἶχε ἡ θέσις τῆς εὐνοουμένης τοῦ βασιλέως, τὰ καθήκοντά μ-της ὅμως ἦταν ἐξαιρετικῶς δύσκολα, γιατὶ ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ἄλλα ἔπρεπε νὰ εἶνε διασκεδαστικὴ καὶ νὰ κάνη νὰ περνάη ἡ ὥρα ἑνὸς βασιλέως τόσο βαρετοῦ ὅσο ὁ Λουδοβῖκος ΙΕ΄, εὐχάριστα.

Ὅπως τὸν παληὸ καιρὸ ἡ Χαλιμά, ἔτσι κι' ἡ κυρία Πομπαδοὺρ κατέβαλε ἀφαντάστους κόπους προσπαθῶντας νὰ διασκεδάση τὸν Λουδοβῖκο. Ἔπρεπε νὰ γνωρίζη βαθύτατα καὶ νὰ τοῦ κάνη ἐνδιαφέροντα καὶ τὰ πιὸ βαρετὰ πολιτικὰ ζητήματα καὶ συγχρόνως ν' ἀντιμετωπίζη τὶς κακογλωσσιὲς τῆς Αὐλῆς ποὺ συνιστοῦσαν στὸν βασιλέα, νὰ προσέξη νὰ μὴν πνιγῆ μὲ τὰ κόκκαλα τοῦ πρόστυχου αὐτοῦ «ψαριοῦ» («ψάρι» ἔλεγαν τὴν Πομπαδοὺρ παίζοντας μὲ τὸ οἰκογενειακό της ὄνομα ποὺ γαλλικὰ σημαίνει ψάρι poisson).

Ἡ κυρία Πομπαδοὺρ ἀπὸ ἕνα σκίτσο τοῦ Μπουσέ.

Κι' ὅμως ἡ κυρία Πομπαδούρ, κατώρθωσε νὰ ἀποκτήση τὴν φιλία καὶ τῆς βασιλίσσης ἀκόμη Μαρίας Λετσίνσκα γιατὶ ἔπεισε τὸν βασιλέα νὰ τῆς κάνη ἕνα δῶρο ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ Νέου Ἔτους, πρᾶγμα ποὺ τὸ παραμέλησε ὁ Λουδοβῖκος πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων. Ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι τὸ ρολόϊ ποὔλαβε ὡς δῶρον ἡ βασίλισσα προωρίζετο ἀρχικῶς γιὰ τὴν μητέρα τῆς εὐνοουμένης, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ κυρία Πουασσὸν πέθανε ἐντωμεταξύ, ἡ Πομπαδοὺρ ἔκρινε πὼς ἦταν ἄδικο νὰ πάη χαμένο.

Ἡ ἐπίδρασις τῆς κυρίας Πομπαδοὺρ στὴν τέχνη τῆς ἐποχῆς της εἶνε ἀνυπολόγιστη. Πρῶτα ἀπ' ὅλα δημιούργησε ἕναν νέο ρυθμό, τὸν ρυθμὸ «Λουὶ κένζ» ποὺ ἀντεκατέστησε μὲ ἐπιτυχία τὸν ρυθμὸ Λουδοβίκου δεκάτου τετάρτου.

Τὰ τζάκια, τὰ τραπέζια, τὰ κρεββάτια καὶ ἀμέτρητα ἄλλα μικροπράγματα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ὁρίζονται στοὺς καταλόγους μὲ τὸ ὄνομα «ἁ λὰ Πομπαδούρ». Ἵδρυσε ἐπίσης καὶ τὴν ἐθνικὴ γαλλικὴ βιομηχανία τῆς πορσελλάνης τῶν Σεβρῶν ὅπου ἀκόμα καὶ τώρα ἐξακολουθεῖ νὰ εἶνε τὸ «ρὸζ Πομπαδοὺρ» ἕνα ἀπὸ τὰ κυριώτερα χρώματα, καθὼς καὶ τὴν Στρατιωτικὴ σχολὴ τοῦ Σαὶν-Σύρ. Τὸ παράδειγμά της μιμήθηκε καὶ ἡ ἔνδοξη σύγχρονή της ἡ βασίλισσα Μαρία-Θηρεσία τῆς Αὐστρίας καὶ ἵδρυσε καὶ αὐτὴ τὴν βιομηχανία τῆς πορσελλάνης τῆς Βιέννης καὶ τὴν Στρατιωτικὴ σχολὴ τῆς Θηρεσίας.

Ἡ γαλλικὴ ἐγκυκλοπαιδεία, τὸ πρῶτο πραγματικὸ λεξικό, ὀφείλει τὴν ἀπρόσκοπτη ἐξακολούθησί της στὴν ὑποστήριξι τῆς μαρκησίας Πομπαδούρ.

Ἡ ἐπίδρασίς της ὅμως στὴν πολιτικὴ ὄχι μόνον δὲν εἶχε τὰ ἴδια καλὰ ἀποτελέσματα, ἀλλὰ ἦταν καὶ καταστρεπτικὴ γιὰ τὴν Γαλλία. Ὁ κύριος μοχλὸς τῆς Πομπαδοὺρ ἦταν ὁ ἐγωϊσμὸς καὶ ἡ φιλοδοξία. Ἐπειδὴ ὁ Φρειδερίκος ὁ Μέγας τῆς Πρωσσίας εἶχε ἐκφρασθεῖ ἐπανειλημμένως ἐναντίον της μὲ τὶς αὐστηρότερες ἐκφράσεις, ἡ κυρία Πομπαδοὺρ ἐθεώρησε τὸν ἑαυτό της προσβεβλημένο καὶ θεωροῦσε ἐξαιρετικὰ κολακευομένη τὴν φιλοδοξία της ὁπότε ἐλάμβανε γράμματα ἢ δῶρα ἀπὸ τὴν Μαρία-Θηρεσία τῆς Αὐστρίας. Ἔτσι ὁ πονηρὸς ἀρχικαγκελλάριος τῆς Αὐστρίας κατώρθωσε μ' αὐτὸν τὸν τρόπο νὰ παρασύρη εὐκολώτατα τὴν Γαλλία στὸν ἑπταετῆ πόλεμο ἐναντίον τῆς Πρωσσίας.

Ἀκόμα καὶ ὅταν οἱ φοβεροὶ ὅροι τῆς ζωῆς ποὺ ζοῦσε ὑπέσκαψαν τελειωτικὰ τὴν ὑγεία της, κατώρθωσε νὰ κρατήση τὴν εὔνοια τοῦ βασιλέως. Ἠνείχετο τὸ βασιλικὸ χαρέμι τοῦ «πάρκου τῶν ἐλάφων» καὶ ἄφηνε τὸν βασιλέα νὰ διασκεδάζη μὲ ἄλλες, ἐνῶ αὐτὴ ἐξακολουθοῦσε νὰ μένη ἡ φίλη του καὶ ἡ συντροφός του, καὶ μάλιστα ἐκτελοῦσε χρέη πρωθυπουργοῦ μαζὶ μὲ τὸν εὐνοούμενό της τὸν Σουαζέλ.

Τὸ θλιβερὸ τέλος τοῦ ἑπταετοῦς πολέμου ἦταν τὸ τελευταῖον πλῆγμα ἐναντίον τῆς Πομπαδοὺρ καὶ εἶνε θαῦμα πῶς κατώρθωσε ἡ μαρκησία νὰ ἀντιμετωπίση τὶς κατηγορίες τῶν αὐλικῶν ποὺ θέλησαν νὰ ἐκμεταλλευθοῦν εἰς βάρος της μιὰ ἀποτυχημένη δολοφονικὴ ἀπόπειρα ἐναντίον τοῦ βασιλέως.

Λίγον καιρὸ ἀργότερα πέθανε σὲ ἡλικία σαράντα τριῶν ἐτῶν, ἐξηντλημένη ψυχικῶς καὶ σωματικῶς. Ὁ θάνατός της ἦταν ἀντάξιος ἑνὸς στωϊκοῦ. Φτειασιδωμένη καὶ πουδραρισμένη περίμενε τὸν θάνατο καὶ μὴ ἐγκαταλείποντας οὔτε τὴν τελευταία στιγμὴ τὴν γυναικεία της φιλαρέσκεια εἶπε στὸν παπᾶ ποὺ ἤθελε νὰ απομακρυνθῆ: «Περιμένετε, σὲ λίγο θὰ ἀποχαιρετισθοῦμε ἀμοιβαίως.»

Τὰ χρήματα ποὺ βρέθηκαν στὸ συρτάρι της ἦταν ὅλα-ὅλα τριάντα ἑπτὰ δουκάτα. Ὁ Λουδοβῖκος ὁ ΙΕ΄ εἶδε ἀπὸ τὸ παράθυρο τὴν κηδεία τῆς γυναίκας ποὺ ἐπὶ εἴκοσι χρόνια ἦταν σύντροφός του. Ἔβρεχε ραγδαίως καὶ ὁ βασιλεὺς εἶπε: «Ἡ καϋμένη ἡ μαρκησία, ἔχει σήμερα ἄσχημον καιρό.» Αὐτὸς ἦταν ὁ ἐπικήδειος τῆς πολυθρύλητης μαρκησίας Πομπαδούρ.

Μετὰ τὸν θάνατο τῆς μαρκησίας ὁ Λουδοβῖκος ἀφέθηκε πειὰ στὰ χέρια τοῦ Σουαζέλ, τοῦ εὐνοουμένου τῆς νεκρῆς, ποὺ ἔγινε πανίσχυρος καὶ ἦταν ὁ πραγματικὸς αὐθέντης τῆς Γαλλίας. Τὴν πτῶσι τοῦ πανίσχυρου Σουαζὲλ δὲν μποροῦσε νὰ προκαλέση παρὰ μιὰ νέα εὐνοουμένη καὶ ὅλοι ἔβαζαν κάθε προσπάθεια γιὰ νὰ βροῦν μιὰ νέα ἀγάπη γιὰ τὸ γηραιὸ βασιλέα ποὺ νὰ μπορέση νὰ τὸν καταστήση ὑποχείριό της. Ὁ Λουδοβῖκος ὅμως, ποὺ ἦταν ἤδη ἑξῆντα ἐτῶν, εἶχε βαρεθεῖ πειὰ τὶς γυναῖκες ποὺ ἀνεκατεύονταν στὴν πολιτικὴ καὶ ἤθελε τὴν ἡσυχία του.

Ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ὁ κόμης Ντὺ Μπαρρύ, ἕνας τυχοδιώκτης τοῦ ὁποίου ὁ τίτλος ἦταν ἐξ ἴσου ἀμφιβόλου προελεύσεως ὅπως καὶ τὰ εἰσοδήματά του, ἔκανε μιὰ μοναδικὴ γνωριμία ποὺ τὸν ἔβγαλε τελειωτικὰ ἀπὸ τὴν ἀνέχεια. Ἡ Ἰωάννα Μπεκὸς ἦταν μιὰ μικρὴ μιντινέτα, πρώην καμαριέρα μιᾶς μεγάλης κυρίας τοῦ ἡμικόσμου καὶ ὕστερα καπελλοῦ καὶ μόλις εἶχε καταστρέψει τὸν πλούσιο κουρέα Λαμέ, ὅταν τὴν ἀνεκάλυψε ὁ Ντυμπαρρύ, τοῦ ὁποίου τὸ κύριο ἐπάγγελμα ἦταν νὰ βρίσκη νόστιμα κορίτσια τῶν κατωτέρων τάξεων καὶ ἀφοῦ τὰ μάθαινε ἀριστοκρατικοὺς τρόπους καὶ τὰ ἔντυνε κομψὰ νὰ τὰ παρουσιάζη στοὺς ἀριστοκράτας φίλους του. Τὸ ἰδανικὸ λοιπὸν τοῦ Ντὺ Μπαρρὺ ἦταν νὰ

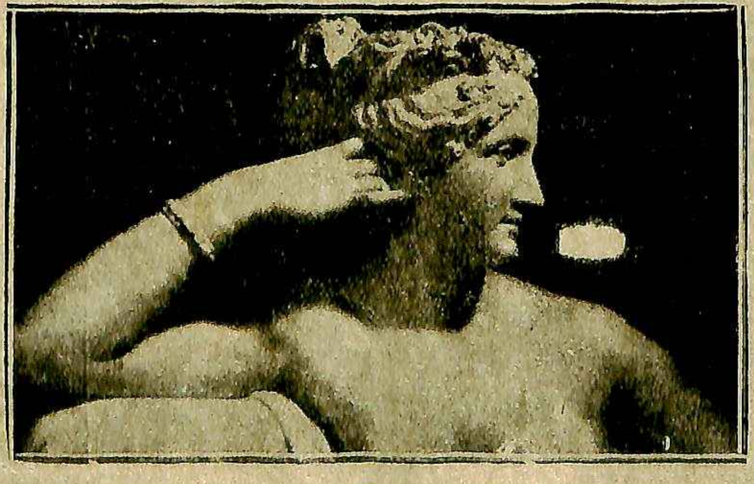

Ἡ ἀδελφὴ τοῦ Ναπολέοντος Παυλίνα Μποργκέζε ὡς Ἀφροδίτη.

συγκαταριθμήση μεταξὺ τῶν πελατῶν του καὶ τὸν βασιλέα. Ὁ Λεμπὲλ ὁ θαλαμηπόλος τοῦ βασιλέως βρῆκε τὴ μικρὴ νοστιμωτάτη καὶ κατώρθωσε νὰ τὴν παρουσιάση στὸ βασιλέα, ὁ ὁποῖος βαρυεστισμένος ἀπὸ τὶς ἀριστοκρατικὲς κυρίες τῆς αὐλῆς μὲ τοὺς λεπτοὺς τρόπους μαγεύτηκε ἀπὸ τὴν ἀφέλεια τῆς νεαρᾶς καπελλοῦς. Ἦταν ὅμως ἀπολύτως ἀδύνατον νὰ παρουσιάση κανεὶς ἐπισήμως στὴν Αὐλὴ μιὰ γυναίκα ποὺ οὔτε τίτλο εἶχε οὔτε ἦταν παντρεμμένη μὲ κανέναν εὐγενῆ καὶ ὁ βασιλεὺς διέταξε νὰ τὴν παντρέψουν.

Ἀμέσως ὁ κόμης Ντὺ Μπαρρὺ ἐκάλεσε ἀπὸ τὴν Τουλούζη τὸν ἀδελφό του Γουλιέλμο, ἕναν φτωχὸ ἀξιωματικὸ τοῦ ναυτικοῦ καὶ συνεννοήθηκε μαζί του γιὰ τὸν φαινομενικὸ του γάμο. Εὑρῆκαν τὸ ἔγγραφον τῆς βαπτίσεως τῆς μελλούσης νύμφης, τῆς ὁποίας ὁ πατέρας ἦταν ὡς τότε ἄγνωστος, τῆς ἔβαλαν ψεύτικους ἀναδόχους καὶ ἀφοῦ ὅλα ἔγιναν ἐν τάξει ἔγινε καὶ ὁ γάμος καὶ μετὰ μιὰ ὥρα ὁ μὲν σύζυγος ἐπέστρεψε στὸ πλοῖο του στὴν Τουλούζη, ἡ δὲ «κυρία κόμησσα» κατέλαβε ἀμέσως τὰ ἰδιαίτερα διαμερίσματά της στὰς Βερσαλλίας, ποὺ γειτόνευαν μὲ τὰ διαμερίσματα τοῦ βασιλέως.

Ἂν ἡ Πομπαδοὺρ ἀνῆκε στὴν ἀστικὴ τάξι, τώρα ὅμως κυριαρχοῦσε στὴν καρδιὰ τοῦ βασιλέως μιὰ γυναίκα τῆς κατωτέρας ὑποστάθμης, ποὺ μολαταῦτα κατώρθωσε νὰ κρατήση τὴ θέσι της μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ βασιλέως, παρ' ὅλο τὸν πόλεμο τῆς Αὐλῆς καὶ ἰδίως τοῦ Σουαζὲλ τὸν ὁποῖον κατώρθωσε στὸ τέλος νὰ ἀντικαταστήση. Μὲ τὸν καιρὸ μάλιστα κατώρθωσε νὰ ὑποτάξη ὁλόκληρη τὴν Αὐλὴ καὶ μόνον ἡ γυναίκα τοῦ διαδόχου ἡ πριγκήπισσα Μαρία Ἀντουανέττα κρατοῦσε πάντοτε ἀπέναντί της μιὰ ἐντελῶς ψυχρὴ καὶ ἐχθρικὴ στάσι, καὶ μάλιστα κατὰ συμβουλὴν τῆς μητέρας της Μαρίας Θηρεσίας, ἔδειχνε ὅτι ἀγνοοῦσε κἂν τὴν ἐπίσημη ὕπαρξι τῆς εὐνοουμένης.

Ὁ βασιλεὺς ὅμως ἦταν πολὺ ἡλικιωμένος καὶ ἡ ὑγεία του χειροτέρευε διαρκῶς. Ὅταν λοιπὸν ἀρρώστησε ἀπὸ τὴν βλογιά, κανένας δὲν ἀμφέβαλε ὅτι εἶχε ἔλθει ἡ τελευταία του ὥρα. Ἡ Ντὺ Μπαρρὺ σ' ἐκείνη τὴν περίπτωσι ἔδειξε πὼς δὲν ἐστερεῖτο μεγαλοψυχίας. Οὔτε μιὰ στιγμὴ δὲν ἔπαυσε νὰ περιποιεῖται τὸν ἄρρωστο, μολονότι ἤξερε ὅτι ἡ φοβερὴ ἀρρώστεια του ἦταν κολλητικὴ καὶ ἔμεινε κοντά του ὡς τὴν ὥρα ποὺ ξεψύχησε. Μολαταῦτα, ἡ πρώτη πρᾶξις τοῦ νέου βασιλέως ἦταν νὰ ὑποδείξη στὴν πρώην πανίσχυρη εὐνοουμένη ὅτι τὸ καλύτερο ποὺ εἶχε νὰ κάνη ἦταν ν' ἀπομακρυνθῆ ἀπ' τὴν Αὐλὴ ἀμέσως.

Τὴν ὑπόλοιπη ζωή της ἡ Ντὺ Μπαρρὺ τὴν πέρασε στὸν πύργο της τῶν Λυσιέννη, μαζὶ μὲ τὸν λοχαγὸ τῆς φρουρᾶς Μωρισσὰκ μὲ τὸν ὁποῖον τὴν συνέδεε ἕνα ρωμαντικὸ αἴσθημα. Στὴν ἐποχὴ τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως κατέφυγε στὴν ἀρχὴ στὴν Ἀγγλία ὕστερα ὅμως γύρισε πίσω καὶ προσπάθησε μὲ κάθε τρόπο νὰ σώση τὴν βασίλισσα Μαρία Ἀντουανέττα ποὺ ἄλλοτε δὲν καταδεχόταν οὔτε κἂν νὰ τὴν χαιρετήση. Ἡ στάσις της ὅμως αὐτὴ τὴν κατέστησε ὕποπτη στοὺς ἐπαναστάτας ποὺ τὴν συνέλαβαν καὶ τὴν ἀπεκεφάλισαν στὶς 11 Μαΐου 1793.

Στὴν ζωὴ τοῦ Ναπολέοντος καμμιὰ γυναίκα δὲν ἔπαιξε πολὺ σημαντικὸ ρόλο ὥστε νὰ τὸν ἐπηρεάση στὶς ἀποφάσεις του. Γιὰ τὸν μεγάλο Κορσικανὸ οἱ γυναῖκες ἦταν μόνον ἕνα μέσον γιὰ νὰ ἐπιτύχη τὸν σκοπό του. Ἀντιθέτως ὅμως τοῦ ἔμελε νὰ ἰδῆ μέσα στὴν οἰκογένειά του ποὺ τὴν ἀγαποῦσε ὅσο λίγοι, νὰ μεγαλώνη μιὰ γυναίκα ἡ ὁποία μὲ τὴν ἐξωφρενικὴ ζωὴ ποὺ ἔκανε, τὸν ἔκανε νὰ περάση πολλὲς ἄσχημες ὧρες.

Ἡ Παυλίνα Βοναπάρτη εἶχε γεννηθεῖ τὸ 1780 στὸ Αἰάκειον καὶ εἶχε μεγαλώσει ἐντελῶς ἀνεπιτήρητα μέσα στὴν πολυπληθῆ οἰκογένεια τοῦ δικηγόρου Βοναπάρτου. Ἦταν αὐθάδης καὶ ἀναιδὴς χωρὶς καμμιὰ ἀνατροφὴ ἀλλὰ ὑπερόχως ὡραία. Ὅταν ὁ Ναπολέων ἄρχισε νὰ γίνεται ἰσχυρὸς καὶ νὰ γιορτάζη τὶς νίκες τὴν μιὰ μετὰ τὴν ἄλλη ἀπεφάσισε νὰ φέρη τὴν οἰκογένειά του στὸ Μιλᾶνον. Ὁ φίλος τοῦ Ναπολέοντος στρατηγὸς Ζυνὸ ἐρωτεύθηκε τρελλὰ τὴν Παυλίνα, ὁ δὲ στρατηγὸς Λεκλὲρ ἐζήτησε τὸ χέρι της καὶ ἔλαβε καταφατικὴ ἀπάντησι, γιατὶ ὁ Ναπολέων τοὺς εἶχε ἀνακαλύψει μιὰ μέρα σὲ ἕνα ἐξαιρετικὰ τρυφερὸ τὲτ-ὰ-τέτ. Τὸν Σεπτέμβριο τοῦ 1797 ἡ Παυλίνα παντρεύτηκε μὲ τὸν Λεκλὲρ στὸ παλάτι τοῦ Μοντεμπέλο καὶ πολὺ σύντομα ἀπόκτησε ἕνα χαριτωμένο ἀγοράκι.

Αὐτὸ ὅμως τῆς συνέβη γιὰ πρώτη

καὶ γιὰ τελευταία φορὰ καὶ ἡ Παυλίνα ἀπεφάσισε νὰ ἐγκατασταθῆ στὸ Παρίσι καὶ νὰ ζήση ἐκεῖ τὴν ζωὴ μιᾶς μεγάλης κυρίας. Στὸ Παρίσι ἡ ὡραιότης τοῦ προσώπου καὶ τοῦ σώματός της προκάλεσαν τὸν γενικὸ θαυμασμό, ἡ κορσικανική της ὅμως προφορὰ καὶ ἡ πρόστυχή της φρασεολογία ἔκαναν ὥστε νὰ τὴν περιγελοῦν ὅλοι. Μολαταῦτα ἡ Παυλίνα προσεπάθησε μὲ κάθε τρόπο νὰ γίνη ἡ γυναίκα ποὺ θὰ ἔδινε τὸν τόνο στὴν Παρισινὴ ζωή. Ἐδημιούργησε μάλιστα καὶ μιὰ χαριτωμένη μόδα, γιατὶ θέλοντας νὰ κρύψη τὰ αὐτιά της ποὺ ὑστεροῦσαν σὲ ὡραιότητα ἀπὸ τὸ ἄλλο σῶμα της, περιέβαλε τὸ πρόσωπό της μὲ μιὰ σφιχτὴ ταινία. Τὴν μόδα αὐτὴ τὴν βλέπουμε διαιωνισμένη στὰ πορτραῖτα τῆς βασιλίσσης Λουΐζας τῆς Πρωσσίας.

Ἂν θέλουμε νὰ καταρτίσουμε ἕναν κατάλογο τῶν εὐτυχῶν θαυμαστῶν τῆς Παυλίνας ἐκείνης τῆς ἐποχῆς, πρέπει νὰ περιλάβουμε ὅλο τὸ Παρίσι. Τὸ σκάνδαλο σὲ λίγο ἔγινε τόσο μεγάλο, ὥστε ὁ Ναπολέων μετέθεσε τὸν στρατηγὸ στὸ Σὰν Δομίνγκο καὶ διέταξε τὴν ἀδελφή του ν' ἀκολουθήση τὸν σύζυγό της.

Γιὰ τὴν ζωὴ τῆς Παυλίνας στοὺς Τροπικοὺς ὁ τότε ὑπουργὸς τῆς Ἀστυνομίας Φουσὲ ἀναφέρει ξερά: «Μόλις ἔφθασε ἐκεῖ ρίχτηκε σὲ κάθε εἴδους ἀπολαύσεις ὥστε ὑπέσκαψε τὴν ὑγεία της». Σὲ τί σημεῖον ἠθικοῦ ξεπεσμοῦ βρίσκονταν τότε τὸ νησὶ χαρακτηρίζει μιὰ διαταγὴ τοῦ Λεκλέρ. «Ὁποια δήποτε Γαλλίδα, σὲ ὁποιαδήποτε τάξι κι' ἂν ἀνήκη θὰ σταλῆ ἀμέσως πίσω στὴν Γαλλία ἐν ᾗ περιπτώσει ἀνακαλυφθῆ ὅτι ἔχει σχέσεις μ' ἕναν μαῦρο».

Πιθανὸν ὁ Λεκλὲρ νὰ ἀναγκαζόταν νὰ ἐφαρμόση τὴν διαταγή του καὶ στὴν γυναίκα του τὴν ἴδια, ἀλλὰ δὲν ἐπρόφθασε. Πέθανε ἀπὸ κίτρινο πυρετὸ ἀφοῦ μάζεψε πρῶτα μιὰ σεβαστὴ περιουσία. Τὸ γεγονὸς δὲ εἶνε ὅτι ἡ Παυλίνα ὅταν γύρισε στὸ Παρίσι εἶχε στὴν ἀκολουθία της κι' ἕναν ρωμαλέο νεαρὸ ἀράπη ποὺ τὸν ὠνόμαζαν Παῦλο καὶ τὸν προώριζε εἰδικῶς γιὰ νὰ τῆς κάνη «μασάζ».

Ἡ Παυλίνα ρίχτηκε πάλι μὲ πάθος στὶς διασκεδάσεις τοῦ Παρισιοῦ σὲ τέτοιο σημεῖο ποὺ ὁ Ναπολέων ὑποχρεώθηκε νὰ ψάξη νὰ βρῆ ἕναν ἀξιοπρεπῆ σύζυγο γιὰ τὴν ἐξαιρετικὰ εὔθυμη χήρα. Αὐτὸν τὸν βρῆκε γρήγορα στὸ πρόσωπο τοῦ εὐγενοῦς ἀλλὰ βλακὸς δουκὸς Μποργκέζε. Δέκα μῆνες μετὰ τὸν θάνατο τοῦ στρατηγοῦ ἡ ἀδελφὴ τοῦ πρώτου ὑπάτου ἐνυμφεύετο μὲ τὸν Ρωμαῖο ἀριστοκράτη. Οἱ νεόνυμφοι ἐγκατεστάθησαν στὴν Ρώμη, στὴν περιώνυμη βίλλα Μποργκέζε.

Ἡ κοινωνία ποὺ συναναστρεφόταν ὁ σύζυγός της ἦταν πολὺ πολιτισμένη καὶ πολὺ ἀξιοπρεπὴς γιὰ τὴν Παυλίνα. Ἔτσι ἡ ὡραία Κορσικανὴ περνοῦσε τὸν καιρό της ποζάροντας στὸν διάσημο τότε γλύπτη Κονόβα γιὰ νὰ κατασκευάση τὸ περίφημο ἄγαλμά του «ἡ ἀναπαυομένη Ἀφροδίτη». Ὅταν τῆς ἔκαναν παρατηρήσεις γιὰ τὸ πολὺ τολμηρὸ ντεκολτὲ τοῦ ἀγάλματος, ἡ Παυλίνα ἀπάντησε μὲ ἀφέλεια: «Ἀλλὰ τὸ ἀτελιὲ ἦταν θερμασμένο» καὶ ὅταν τὴν ρώτησαν μὲ τρόμο ἂν τὸ ἄγαλμα εἶχε γίνει ἐκ τοῦ φυσικοῦ ἀπήντησε γελῶντας: «Ὄχι, ἀπὸ μνήμης!» Ὁ σύζυγος της ἀκούγοντας τὰς κρίσεις καὶ τὰς ἐπικρίσεις τῶν γνωστῶν του ἀπεφάσισε νὰ κρύψη τὸ τόσο θαυμαζόμενο ἄγαλμα στὴν κάμαρά του. Στὰ κοσμικὰ σαλόνια σχολίασαν κι' αὐτὸ ἀκόμα: «Κρῖμα» εἶπαν, «ποὺ ὁ πρίγκηψ δὲν μπορεῖ νὰ φυλάξη ἐξ ἴσου εὔκολα καὶ τὸ πρωτότυπο».

Ὅταν ὁ Ναπολέων ἐστέφθη αὐτοκράτωρ ἡ Παυλίνα βρισκόταν στὸ Παρίσι καὶ ἐκεῖ ἔλαβε τὸν τίτλο τῆς «πριγκηπίσσης Γκουαστάλα» προτίμησε, ὅμως, ἀντὶ νὰ πάη στὸ πριγκηπᾶτο της, νὰ ἐγκαταστήση τὸν θρόνο της στὸ Παρίσι καὶ ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν θαυμαστῶν της ἐδιάλεξε μιὰ πολυπληθῆ Αὐλή. Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη τὸ ὄνειρο κάθε ἐμποροϋπαλλήλου ποὺ πήγαινε στὸ Παρίσι, ἦταν νὰ ἀποκτήση τὴν ἔστω καὶ ἐφήμερη εὔνοια τῆς πριγκηπίσσης τῆς Γκουαστάλα καὶ ὕστερα νὰ διορισθῆ σὲ καμμιὰ καλὴ θέσι στὴν ἐπαρχία ἀπ' τὸν Ναπολέοντα.

Μετὰ τὸν γάμο τοῦ Ναπολέοντος μὲ τὴν Μαρία-Λουΐζα, ἡ ἐθιμοτυπία τῆς Αὐλῆς ἔγινε πολὺ πιὸ αὐστηρὴ καὶ ἔτσι ἡ Παυλίνα δὲν μποροῦσε νὰ δέχεται στὸ Νεϋγὺ ὅπου ἦταν ἐγκατεστημένη, παρὰ τὰ πρόσωπα ποὺ ἐγένοντο δεκτὰ καὶ στὴν αὐτοκρατορικὴ Αὐλή. Παρηγορήθηκε ὅμως μὲ τὸν ὡραιότατο γραμματέα της καὶ ἐκτὸς ἀπὸ αὐτὸν πολλοὶ νεαροὶ εὐγενεῖς ἐτιμήθησαν διὰ τῆς εὐνοίας της καὶ ἀπεθανάτισαν μ' αὐτὸν τὸν τρόπο τὸ ὄνομά τους στὴν ἱστορία.

Ἔτσι μ' αὐτὴ τὴν τρελλὴ ζωὴ περνοῦσαν τὰ χρόνια, ἕως ὅτου ἔπεσε ἡ αὐτοκρατορία.

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

— Πῶς νὰ διατηροῦμε τὴν ὅρασί μας.

Ἀπὸ τὸ τελευταῖο τεῦχος τοῦ Παρισινοῦ περιοδικοῦ «Ὑγεία-Ἐπιστήμη» πέρνουμε τὶς ἑξῆς συμβουλὲς τοῦ Γάλλου ἰατροῦ Περρέ, σχετικῶς μὲ τὰ μέτρα ποὺ πρέπει νὰ λαμβάνουμε γιὰ νὰ προφυλάξωμε τὴν ὅρασίν μας:

I. Πρέπει ν' ἀποφεύγουμε κάθε αἰφνίδια μετάβασι ἀπὸ τὸ φῶς στὸ σκοτάδι καὶ ἀπὸ τὸ σκοτάδι στὸ φῶς.

II. Νὰ μὴ διαβάζουμε ποτὲ τὸ βράδυ ὅταν τὸ φῶς δὲν εἶνε ἀρκετό.

III. Νὰ μὴ κοιμώμαστε ποτὲ στραμμένοι πρὸς τὸ παράθυρο, ὅταν οἱ πρῶτες ἀκτῖνες τοῦ ἥλιου μποροῦν νὰ προσβάλλουν τὰ μάτια μας.

IV. Νὰ μὴ ἐργαζόμαστε ἀπέναντι στὸ φῶς, ἀλλὰ νὰ φροντίζουμε νὰ εἴμεθα σὲ τέτοια θέσι ὥστε νὰ ἔχουμε τὸ φῶς ἀπὸ τ' ἀριστερὰ ἢ ἀπὸ πάνω μας.

V. Ν' ἀποφεύγουμε τὸ πολὺ φῶς καὶ ἰδίως τὸ προερχόμενο ἀπὸ ἀντηλιά.

VI. Ἅμα αἰσθανθοῦμε ἔστω καὶ τὴν παραμικρὴ κόπωσι τῶν ματιῶν μας ν' ἀφίνωμε ἀμέσως τὴν ἐργασία καὶ νὰ ἀναπαυόμαστε λιγάκι, κλείνοντας τὰ βλέφαρα.

Ἐπίσης πολὺ ὠφελεῖ νὰ προτιμοῦμε στὸ μέρος ποὺ ἐργαζόμαστε τὰ πράσινα ἢ τὰ σκιερὰ χρώματα.

Ἡ Παυλίνα βρισκόταν τότε στὴν Νίκαια. Ἀκολούθησε τὸν Ναπολέοντα στὴν Ἔλβα, ὅπου καὶ διοργάνωσε ἕναν χορὸ μετεμφιεσμένων στὸ θέατρο τοῦ Πόρτο Φερρέγιο. Εἶχε ἀρχίσει νὰ τραβάη στὰ δίχτυα της τὸν στρατιωτικὸ διοικητὴ Ντρουώ, ὅταν διέκοψε τὰ σχέδιά της ἡ ἐπάνοδος τοῦ Ναπολέοντος στὴν Γαλλία. Τότε κι' αὐτὴ γύρισε στὴν Ἰταλία ἀλλὰ συνελήφθη στὴν Λούκκα ἀπὸ τοὺς Αὐστριακούς. Δὲν τῆς ἐπέτρεψαν νὰ κρατήση κοντά της παρὰ ἑπτὰ γυναῖκες ἀπὸ τὴν ἀκολουθία της καὶ μόλις μετὰ τὴν μάχη τοῦ Βατερλώ, τῆς ἐπέτρεψαν νὰ γυρίση στὴν Ρώμη. Ἡ ὑγεία της ὅμως ἦταν πειὰ κατεστραμμένη καὶ τὴν ἐμπόδισε νὰ ἀκολουθήση στὴν Ἁγία Ἑλένη τὸν ἀδελφό της τὸν ὁποῖον πραγματικῶς ἀγαποῦσε θερμότατα. Μὲ παράπονο γράφει σ' ἕνα ἀπὸ τὰ τελευταῖα της γράμματα: «Τὰ τρυφερά μου αἰσθήματα νικοῦν κάθε πόνο, ἀλλὰ εἶμαι, εἶμαι τόσο καταβεβλημένη ἀπὸ τὴν λύπη καὶ ἀπὸ τὴν ἀρρώστεια ὥστε σὲ λίγο δὲν θὰ ἔχω πειὰ δυνάμεις γιὰ τὸν ἔρωτα καὶ γιὰ τὴν διασκέδασι».

Γιὰ τὰ δυὸ πράγματα δηλαδὴ ποὺ ἦταν ὁ μόνος σκοπὸς τῆς ζωῆς τῆς ὡραίας Παυλίνας.

ΕΚΛΕΚΤΟΙ ΓΑΜΟΙ

Ὁ ἐν Richmond—Va τῆς Ἀμερικῆς ἐγκατεστημένος ὁμογενὴς κ. Ἀλέξανδρος Γεωργακόπουλος καὶ ἡ Δὶς Ἀθηνοῦλα Γουναρᾶ ἐτέλεσαν τοὺς γάμους των.

Τοὺς στεφάνους ἀντήλλαξε ὁ Διευθυντὴς τῆς «Οἰκογενείας» κ. Κωνσταντῖνος Θεοδωρόπουλος.

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΠΩΛ ΜΑΡΓΚΕΡΙΤ

Η ΦΑΡΦΑΡΙΑ

Αὐτὰ ποὺ θὰ διηγηθῶ ἔγιναν ἕνα βράδυ στὴ Μπίσκρα τοῦ Ἀλγερίου.

Ἐκεῖνο τὸ βράδυ περπατούσαμε μὲ τὸν ἀδελφό μου ποὺ ὑπηρετοῦσε στὸ σῶμα τῶν Σπαχήδων καὶ χωρὶς νὰ μιλοῦμε ἀπολαμβάναμε τὴν ὠμορφιὰ τῆς φύσεως.

Ἡ νύχτα ἦταν γαλανή, διάφανη ὑπέροχη. Ὁ οὐρανὸς ἀχτινοβολοῦσε, κάτασπρος, ἀπὸ ἄστρα τόσο λαμπερά, ὥστε καὶ μόνο ποὺ τἄβλεπα ἔννοιωθα τὸν ἑαυτό μου εὐτυχισμένο.

— Τί ὡραία βραδυά! εἶπα μ' ἐνθουσιασμό.

— Θέλεις νὰ πᾶμε στῆς Φαρφάρια; μοῦ εἶπε τότ' ἐκεῖνος.

— Στῆς Φαρφάρια; ρώτησα, γιατὶ μοῦ ἔκανε ἐντύπωσι αὐτὸ τὸ ὄνομα ποὺ ἐθροοῦσε σὰν μετάξι καὶ ἠχολογοῦσε σὰν χρυσάφι.

— Ναί, στῆς ὤμορφης Φαρφάρια, ποὺ σκοτώθηκαν γιὰ χάρι της, σὲ μιὰ νύχτα μόνο, καμμιὰ εἰκοσαριὰ ἄντρες, Μαροκινοὶ καὶ Σπαχῆδες!

Κι' ἐπειδὴ ἔκανα κάποιο κίνημα γεμάτο ἔκπληξι, ἐπρόσθεσε:

— Ἂν ἦταν μέρα, θὰ σοῦδειχνα τὸ κοιμητήριο καὶ τοὺς τάφους τῶν Μαροκινῶν...

— Διηγήσου μου τὴν ἱστορία αὐτή!

— Ναί... Θὰ στὴ διηγηθῶ ὅταν θὰ πᾶμε στὸ σπίτι της!

Σ' ὅλο τὸ δρόμο συλλογιζόμουνα: «Εἶνε δυνατὰ ποτὲ τέτοια πράγματα; Ποιὰ εἶνε λοιπὸν αὐτὴ ἡ Ἡρωδιάς, ποὺ δὲν τῆς ἔφθασε ἕνα αἱματωμένο κεφάλι, ποιὰ εἶνε αὐτὴ ἡ βάρβαρη Ἑλένη, γιὰ χάρι τῆς ὁποίας ἐσκοτώθησαν τόσοι ἄνθρωποι;»

Ἐπεράσαμε διαφόρους στενοὺς δρόμους, τὰ σπιρούνια τοῦ ἀδελφοῦ μου ἀντηχοῦσαν ἀπάνω στὰ χαλντερίμια. Ἐσταμάτησε μπροστὰ σὲ μιὰ σκοῦρα πόρτα, στὸ κέντρον τῆς ὁποίας μιὰ μικρὴ τετράγωνη τρύπα ἄφηνε νὰ ξεφεύγουν δέσμες φωτός.

— Κύτταξε, μοῦ ψιθύρισε.

Μέσα ἀπὸ τὴν τρύπα ξεχώριζαν πέντε ἢ ἕξη γυναῖκες ἀπ' τὴ φυλὴ τῶν Ζιμπού, συσπειρωμένες, ἀκίνητες, σταυροπόδι, στὸ ἄσπρο βάθος μιᾶς ἀψίδας τόσο χαμηλῆς, ὥστε σχεδὸν τὴν ἄγγιζαν μὲ τὰ κεφάλια τους.

Ντυμένες ὅλες κόκκινα καὶ γεμάτες κοσμήματα, ἅπλωναν τὰ χέρια τους μὲ μιὰ χειρονομία ἱερατικὴ πρὸς ἕνα κόκκινο μαγκάλι. Καὶ μιὰ γαλήνη ἠρέμων ζώων ἐπλημμυροῦσε τὰ βαμμένα πρόσωπά τους καὶ τὰ μάτια τους, στὰ ὁποῖα μόνον ἡ κινήσεις τῶν βλεφάρων μαρτυροῦσανε τὴν ὕπαρξι ζωῆς.

— Φαρφάρια! ἐφώναξε δυνατὰ ὁ ἀδελφός μου.

Ἡ ἕξη γυναῖκες ἀνασήκωσαν τὸ κεφάλι. Καμμιὰ δὲν ἐκινήθηκε ἀπ' τὴ θέσι της. Ἀπ' τὸ ἐπάνω μέρος ὅμως τῶν σκαλοπατιῶν, ποὺ ἐπρόβαλλαν περιστροφικὰ στὴ σκιά, ἀκούστηκε μιὰ δυνατὴ φωνή.

Ἀμέσως μιὰ μικρὴ μαύρη ἔτρεξε εὐκίνητη, ἐξεκλείδωσε τὴν πόρτα καὶ μᾶς ἔδειξε τὴ σκάλα.

— Θὰ τὴν δῶ λοιπόν, ἐσκέφθηκα. Καὶ χωρὶς νὰ ξέρω κι' ἐγὼ γιατί,μ' ἔπιασε μιὰ ταραχὴ μεγάλη.

— Γειά σας! εἶπε ὁ ἀδελφός μου, μπαίνοντας σ' ἕνα μικρὸ ἀσπροβαμμένο δωμάτιο.

Κι' ἔπειτα, κάνοντας μιὰ χειρονομία ἐπρόσθεσε:

— Φαρφάρια, σοῦ φέρνω ἕναν φίλο!

Τὴν εἶδα ἐπὶ τέλους. Στεκόταν ὄρθια. Ἦταν πράγματι ὤμορφη. Μᾶς ἐπροσκάλεσε νὰ καθήσουμε κοντά της, ἀπάνω σὲ μαξιλάρια. Ἡ μητέρα της, μιὰ γρηὰ μὲ πηγοῦνι τσακαλιοῦ, μᾶς ἐσέρβιρε καφὲ καὶ γλυκίσματα μὲ μέλι.

Ἡ Φαρφάρια μᾶς ἐκύτταζε κι' ἐγὼ δὲν μποροῦσα νὰ τραβήξω τὰ μάτια μου ἀπ' τὰ δικά της, τόσο πολὺ μοῦ ἔκανε ἐντύπωσι ἡ ἔκφρασίς τους. Σὲ λίγο, ἔννοιωθα ἕνα παράδοξο θέλγητρό της.

Τὸ μαχαῖρι ἔλαμπε στὰ χέρια της καθὼς ἐχόρευε...

Τὸ πρόσωπό της ἦταν προδοτικὸ κι' ὡραῖο. Καὶ ὅπως ἦταν χτενισμένη, εἶχε τὸ ὕφος σωστῆς Σφίγγας.

Ἦταν γεμάτη, ὅπως τὰ εἴδωλα, ἀπὸ χρυσᾶ κοσμήματα. Εἶχε ἀπάνω της, σύμφωνα μὲ τὴ συνήθεια τῆς φυλῆς της, ὅλους τοὺς θησαυροὺς ποὺ εἶχε κερδίσει ἀπ' τὴ δουλειά της. Ὁ λαιμός της ἐκουδούνιζε ἀδιάκοπα χάρις σ' ἕνα τετράδιπλο περιδέραιο ἀπὸ χρυσᾶ νομίσματα. Τὰ χέρια της καὶ τὰ πόδια της ἦσαν γεμάτα ἀπὸ χρυσοὺς χαλκάδες καὶ τὰ δάχτυλά της ἐξεχώριζαν φορτωμένα ὡς τὰ νύχια ἀπὸ δαχτυλίδια. Κάτω ἀπ' ὅλα αὐτὰ τὰ κοσμήματα ἐτύλιγαν τὸ σῶμα της ὑφάσματα, πτυχωτὰ στιςπλευρές, ποὺ τὴν σκέπαζαν ὅλη κι' ἄφιναν ξεσκέπαστα μόνο τὰ πόδια της. Φαινότανε ψηλὴ καὶ μύριζε θυμίαμα. Ἡ ὠμορφιά της ἦταν ἄγρια, μὰ τραβοῦσε σὰν μαγνήτης.

— Τί σκέπτεσαι; μὲ ρώτησε ὁ ἀδελφός μου.

— Τὴν ἱστορία ποὺ μοῦ ὑποσχέθηκες. Ἀπ' τὸν πρόλογό της νοιώθω πὼς θἆναι ἐνδιαφέρουσα πολύ!

— Τώρα θὰ καταλάβῃς τὴ συνέχειτ, μοῦ εἶπε.

Κι' ἔπειτα γύρισε πρὸς τὴν κοπέλλα καὶ διέταξε;

— Χόρεψε, Φαρφάρια!...

Ἐκείνη σηκώθηκε πρόθυμα, ἐφώναξε ἔπειτα καὶ μπῆκαν μέσα ἡ μικρὴ μαύρη μὲ χάλκινα κρόταλα στὰ χέρια, ἡ μητέρα της μ' ἕνα ἀγόρι μὲ γυναικωτὴ ἔκφρασι, ποὺ κρατοῦσε ἕνα κλαρίνο. Ἐκάθησαν κι' ἄρχισαν τὴν θορυβώδη μουσική τους.

Ἡ Φαρφάρια τότε, πῆρε ἕνα μαχαῖρι, κι' ἄρχισε νὰ χορεύῃ.

Ἐκινοῦσε τὸ δεξί της χέρι ἐπάνω ἀπ' τὸ κεφάλι της, κρατῶντας τὸ μαχαῖρι ἀπὸ τὴν καμπυλωτὴ του λεπίδα. Τὸ ἀριστερό της χέρι ἐκουνιόταν ρυθμικά. Ἡ μουσικὴ εἶχε τώρα κάτι τραχὺ καὶ πολεμικό.

Ὁ χορὸς γινόταν πολεμικὸς καὶ ἄγριος. Θἄλεγε κανεὶς πὼς μὲ τὸ χαμόγελό της, μὲ τὰ μάτια της καὶ μὲ τὸ χέρι της, ἡ Φαρφάρια ἐκαλοῦσε κάποιον ἀθέατο ἄντρα, τὸν ἐτριγύριζε ὅλον μὲ τὶς ματιές της, τὸν ἐζάλιζε σιγὰ-σιγὰ τὸν ἀποκοίμιζεν, ἐνῶ ἀποκοιμόταν κι' ἡ ἴδια.

Σὲ λίγο, ἄξαφνα, ξύπνησε. Τὸ ὅμοιο μὲ Σφίγγα πρόσωπό της γίνηκε ἀπότομα ἐπίβουλο. Τὸ γυαλιστερὸ μαχαῖρι ἔλαμψε στὰ χέρια. Καὶ σὲ κάθε λάμψι του ἐνόμιζα πὼς κοβόταν ἕνα ἀνθρώπινο κεφάλι.

Δὲν ξέρω κι' ἐγὼ πόσες φορὲς ξανάγινε αὐτὴ ἡ παντομίμα. Θὰ ὡρκιζόμουν πὼς βάστηξε αἰῶνες. Καὶ ἄθελά μου ἔννοιωθα μιὰ πένθιμη, ἀλλὰ γλυκειὰ εὐχαρίστησι. Θὰ ἤθελα νὰ ζοῦσα πολὺν καιρό, γιὰ πάντα,μὲ τὴν ἐπήρειαν τῶν μαύρων ματιῶν τῆς Φαρφάρια,κυττάζοντας τὸ προδοτικό της πρόσωπο καὶ τὸ σῶμα της, ποὺ ἔμοιαζε μὲ εἴδωλο, ὑπνωτισμένος ἀπ' τὶς λάμψεις τοῦ σπαθιοῦ καὶ ἀπὸ τὰ ἀρώματα τῆς κάμαρης ἐκείνης.

—Βέβαια, ἐσκέφθηκα, ἔτσι μαγεύει τὶς καρδιές. Ἐμπνέει στοὺς ἄντρες πόθους μεγάλους κι' ὅλοι προτιμοῦν νὰ πεθάνουν παρὰ νὰ τὴ χάσουν!»

Ἀπότομα ἔπαψαν κι' ὁ χορὸς κι' ἡ μουσική. Ἐκεῖνοι ποὺ ἀποτελοῦσαν τὴν ὀρχήστρα ἔφυγαν καὶ ἡ Φαρφάρια, ἀφοῦ ἐδέχθηκε τὰ συγχαρητήριά μας, ἐκάθησε ἀτάραχη.

— Νοιώθεις τώρα τὴν ἀλήθεια; μὲ ρώτησε ὁ ἀδελφός μου.

— Ὤ, βέβαια! ἀπάντησα. Δίκαια ἀγαπήθηκε μὲ τόσο πάθος. Ἔλα, ὅμως, διηγήσου μου τὴν ἱστορία σου τώρα!

Μοῦ ἀπάντησε:

— Εἶνε πολὺ ἁπλῆ καὶ πολὺ κοινή, ὅπως ἡ ζωή. Τί σημαίνει ὅμως, ὅταν ὁ μῦθος της εἶνε ὡραῖος;

«Πρὶν ἀπὸ λίγα χρόνια ἡ Φαρφάρια εἶχε δυὸ φίλους, ἕνα Μαροκινὸ κι' ἕνα Σπαχῆ. Κάποιο βράδυ συναντήθηκαν ἐμπρὸς στὴν πόρτα της. Ἄρχισαν πρῶτα νὰ βρίζουν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον.

— Σκλάβε, πουλημένε! ἐφώναξε ὁ Μαροκινός, παραμέρισε ἐμπρὸς σ' ἐμένα ποὺ εἶμαι ἐλεύθερος ἄνθρωπος! Ἡ Φαρφάρια δὲν εἶνε γιὰ ἕνα σκύλλο σὰν καὶ σένα!...

— Καταραμένη νὰ εἶνε ἡ κοιλιὰ ποὺ σ' ἐγέννησε, ἀναιδέστατε ψεύτη! ἀπάντησε ὁ Σπαχῆς. Ἡ Φαρφάρια μοῦ ἀνήκει. Ἔξω ἀπ' ἐδῶ, ψωριάρη!...

»Ἀμέσως τότε ἄρχισαν τὶς γροθιές. Ἔπειτα ὁ Σπαχῆς ἔσυρε τὸ σπαθί του κι' ὁ Μαροκινὸς τὸ μαχαῖρι του. Ἐχτυπήθηκαν μὲ λύσσα. Ἕνας ἀπ' τοὺς δυὸ ἔπεσε κάτω νεκρός. Ἀμέσως τότε οἱ Σπαχῆδες κι' οἱ Μαροκινοὶ ποὺ εἶχαν προστρέξει ἐν τῷ μεταξὺ ἦλθαν στὰ μαχαίρια. Ἔγινε ἀληθινὴ μάχη πολὺ αἱματηρή. Ἡ γυναῖκες ἔφευγαν οὐρλιάζοντας κι' ἐμαντάλωναν τὶς πόρτες. Σάλπιγγες ἤχησαν στοὺς στρατῶνες. Ἡ πόλις ὅλη φαινόταν σὰν νὰ εἶχε πάθει τρέλλα. Καὶ κάτω ἀπ' τὰ παράθυρα τῆς Φαρφάρια ἐξακολουθοῦσε ἡ σφαγή.

»Ἔπρεπε ὅμως νὰ τελειώσουν ὅλ' αὐτά. Ἐφώναξαν τότε τοὺς στρατιῶτες τῶν πειθαρχικῶν λόχων. Τοὺς ξέρεις δά! Αἰχμάλωτοι ὅλοι, κτήνη, ποὺ ἐμισοῦσαν ὅλον τὸν κόσμο καὶ ἦσαν μεθυσμένοι τώρα ἀπ' τὴν ἐξαφνικὴ ἐλευθερία τους. Ἡ σάλπιγγα ἐσήμανε τρεῖς φορές. Τὴν τρίτη νὰ μὲ τὸ κοντάκι, νὰ μὲ τὴν μπαγιονέττα! Ἐ-

ΟΠΟΥ ΝΙΚΑΤΑΙ Η ΑΜΕΡΙΚΗ

Οἱ Ἀμερικανοί, ὡς γνωστόν, καυχῶνται ὅτι ὅλες ἡ ἐργασίες τους, ὅλες ἡ ἐπιχειρήσεις τους, γίνονται σὲ μεγάλη κλίμακα, πολὺ μεγαλείτερη ἀπὸ κάθε ἄλλο ἔθνος.

Γιὰ τὰ Ἀμερικανικὰ αὐτὰ μεγαλεῖα μιὰ Παρισινὴ ἐφημερὶς διηγεῖται τὸ ἑξῆς ἐπεισόδιο:

Ἕνας Ἀμερικανὸς ἔλεγε σ' ἕνα Γάλλο:

— Ἐμεῖς οἱ Ἀμερικανοὶ ὅλα τὰ κάνουμε μεγάλα.

— Κι' ἐμεῖς οἱ Γάλλοι, ἀπήντησεν ὁ συνομιλητής του, ὅλα τὰ κάνουμε μικρά.

Καὶ ἔδειξεν ἀμέσως ἕνα μικροσκοπικὸ ὡρολόγι τοῦ χεριοῦ ὄχι μεγαλείτερο ἀπὸ ἕνα νικέλινο νόμισμα.

— Αὐτὸ τὸ ὡρολόγι δὲν ἐργάζεται, βέβαια, τοῦ παρετήρησεν ὁ Ἀμερικανός.

— Ἀπεναντίας, ἐργάζεται καὶ δείχνει τὶς ὧρες, τὰ λεπτὰ καὶ τὰ δευτερόλεπτα ἀκόμα. Προσέξετε καλύτερα...

Ὁ Ἀμερικανὸς ἐξήτασε καλὰ τὸ ρολόγι, ἔμεινε μιὰ στιγμὴ σκεπτικὸς καὶ ἐπὶ τέλους εἶπε στὸ Γάλλο:

— Μοῦ λέτε, σᾶς παρακαλῶ, ἀπὸ ποῦ τὸ ἀγοράσατε γιὰ νὰ πάρω κι' ἐγὼ δύο;

Τὰ μεγαλεῖα εἶχαν ἐπὶ τέλους νικηθῆ!

χτυποῦσαν στὸ σωρό, δεξιὰ κι' ἀριστερά, ὅπου τύχαινε.

»Μὲ τὸ τραχὺ αὐτὸ μέσον ἀποκαταστάθηκε πάλι ἡ τάξις. Οἱ πληγωμένοι ὅμως ἦσαν πολλοὶ κι' εἶχαν σκοτωθεῖ καμμιὰ εἰκοσαριά.

»Αὐτὴ εἶνε ἡ ἱστορία ποὺ ἤθελες νὰ μάθῃς...»

Ἐμείναμε λίγες στιγμὲς σιωπηλοί. Ἡ Φαρφάρια εἶχε ἀκούσει γεμάτη ἀπάθεια. Περίεργος πολὺ ρώτησα τότε:

— Κι' αὐτὴ τί λέει γιὰ τὰ αἱματοχυλίσματα ποὺ ἔγιναν πρὸς χάριν της!

Ὁ ἀδελφός μου ρώτησε ἀμέσως τὴν ἴδια. Ἡ Φαρφάρια τότε ἐγύρισε πρὸς τὸ μέρος μας τὸ ὅμοιο μὲ Σφίγγα πρόσωπό της, τὰ μαῦρα της μάτια ποὺ ἀποκοίμιζαν, καὶ τὸ ὕπουλο χαμόγελό της. Σὲ μιὰ γωνιὰ τὸ καμπυλωτὸ σπαθὶ ἔλαμπε σὰ νὰ προκαλοῦσε τὸ θάνατο. Ἥρεμη ἐντελῶς ἡ Φαρφάρια ἀνασήκωσε τοὺς ὤμους καὶ εἶπε:

— Νεκτούμπ!

— Ἦταν γραφτό! μοῦ ἐξήγησε ὁ ἀδελφός μου.

ΠΩΛ ΜΑΡΓΚΕΡΙΤ

Τὰ προηγούμενα φύλλα τῆς «Οἰκογενείας» τιμῶνται πρὸς τρεῖς δραχμὰς ἕκαστον.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΛΑΚΩΝΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Ὁ Φίλιππος ὁ Μακεδὼν καὶ οἱ Σπαρτιᾶται. Ὁ βετεράνος τοῦ Αὐστριακοῦ στρατοῦ καὶ ὁ Φερδινάνδος. Ὁ λατινικὸς διάλογος. Ἕν' ἀνέκδοτο τοῦ Περικλέους. Ἡ ἡλικία καὶ ἡ περιουσία τοῦ φιλοσόφου,κλπ.

Οἱ ἄνθρωποι πάντα ἐκτιμοῦσαν τὶς σύντομες καὶ ἔξυπνες ἀπαντήσεις. Ἰδιαιτέρως ὡς γνωστὸν ἐφημίζοντο γιὰ τὴν συντομία τῶν ἀπαντήσεών τους οἱ ἀρχαῖοι Σπαρτιᾶται, ἐξ οὗ καὶ ἡ ὀνομασία «λακωνικαί».

Ὅταν ὁ πατέρας τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου ὁ Φίλιππος ὁ Μακεδὼν ἐξεστράτευσε ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος καὶ ἔφθασε στὰ πρόθυρα τῆς Σπάρτης ἔστειλε στοὺς Λακεδαιμονίους ἕναν ἀγγελιοφόρο, μὲ μιὰ ἐπιστολὴ στὴν ὁποία τοὺς ρωτοῦσε πῶς ἐννοοῦσαν νὰ τὸν δεχθοῦν στὴν πόλι τους. Ὡς φίλο ἢ ὡς ἐχθρό; Οἱ Λακεδαιμόνιοι ἀπήντησαν μὲ μιὰ λέξι: »Οὐδέτερον» δηλαδὴ οὔτε τὸ ἕνα οὔτε τὸ ἄλλο.

Καὶ ὅταν μιὰ ἄλλη φορά, ὁ Φίλιππος τοὺς ἔστειλε ἕνα δεύτερο γράμμα στὸ ὁποῖο τοὺς ἐπρότεινε φιλία, ἐκεῖνοι ἀπήντησαν καὶ πάλι μὲ μιὰ λέξι «Ὄχι».

***

Κάποτε ἕνας βετεράνος τοῦ Αὐστριακοῦ στρατοῦ ξεκίνησε ἀπὸ κάποια ἐπαρχιακὴ φρουρὰ καὶ πῆγε στὴν Βιέννη γιὰ νὰ παρουσιασθῆ στὸν αὐτοκράτορα Φερδινάνδον τὸν 1ον καὶ νὰ τοῦ ὑποβάλῃ μιὰ αἴτησι. Ὅταν ὅμως εἶπαν στὸν αὐτοκράτορα ὅτι ἕνας στρατιώτης ζητοῦσε ἀκρόασι ἐκεῖνος εἶπε: «Πέστε του νὰ γυρίσῃ σὲ καταλληλότερη περίστασι».

Ὁ στρατιώτης κατάλαβε ὅτι ἡ ἀπάντησις ἐκείνη ἐσήμαινε «ποτέ». Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἐννοοῦσε νὰ πάῃ ὁ κόπος του χαμένος ἐπέμεινε καὶ στὸ τέλος εἶπε στὸν ὑπασπιστή.

— Πέστε στὸν αὐτοκράτορα ὅτι δὲν θὰ τὸν ἀπασχολήσω πολλὴ ὥρα. Τρεῖς λέξεις μόνον θὰ τοῦ πῶ.

Διεβίβασαν τὴν περίεργη αἴτησι τοῦ στρατιώτη στὸν αὐτοκράτορα ὁ ὁποῖος ὅταν τὴν ἄκουσε εἶπε:

— Ἂν εἶνε ἔτσι ἂς ἔλθῃ. Ἀλλὰ θὰ μοῦ πῇ μόνο τρεῖς λέξεις. Ἂν πῇ περισσότερες θὰ τὸν τιμωρήσω αὐστηρὰ γιατὶ μὲ γέλασε.

Ὁ στρατιώτης παρουσιάσθηκε χαιρέτησε καὶ εἶπε πράγματι τρεῖς λέξεις:

— Solutionem vel demissionem, δηλαδὴ ἐξόφλησι (τῶν καθυστερουμένων μισθῶν) ἢ ἀπόλυσι ἀπ' τὸν στρατό.

Καὶ ὁ Φερδινάνδος 1ος γελῶντας ἀποκρίθηκε.

— Solutionem non demissionem, δηλαδὴ ἐξώφλησις ναί, ἀπόλυσις ὄχι.

***

Κάποιος φίλος τοῦ Περικλέους τὸν παρεκάλεσε κάποτε νὰ δώσῃ ψεύτικον ὅρκο ὑπὲρ αὐτοῦ σὲ κάποια δίκη του. Ὁ Περικλῆς, τοῦ ἀπήντησεν ὅτι δὲν μποροῦσε νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν παράκλησί του.

— Μά, δὲν εἶσαι φίλος μου; τὸν ρώτησε μὲ παράπονο ἐκεῖνος.

— Φίλος μέχρις ἀρᾶς! ἀποκρίθηκε λακωνικὰ ὁ Περικλῆς θέλοντας νὰ πῇ ὅτι ἦταν μὲν φίλος του ἀλλὰ ὄχι μέχρι σημείου ὥστε νὰ διαπράξῃ κάτι γιὰ τὸ ὁποῖο θὰ εἶχαν ἄλλοι τὸ δικαίωμα νὰ τὸν καταρασθοῦν.

***

Ἕναν ἀπ' τοὺς φιλοσόφους τῆς ἀρχαιότητος τὸν ρώτησε κάποιος μιὰ μέρα.

— Πόσων ἐτῶν εἶσαι;

— Εἶμαι ἀκμαῖος, ἀποκρίθηκε ἐκεῖνος.

— Εἶσαι πλούσιος; τὸν ξαναρώτησαν οἱ ἀδιάκριτοι.

— Δὲν ἔχω χρέη! ἀπήντησε ὁ φιλόσοφος.

ΟΙ ΘΕΑΤΡΙΝΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΚΟΛΠΑ ΤΟΥΣ

Σὲ κάποιο Παρισινὸ μουσικὸ θέατρο συνέβη μιὰ πρωτότυπη σκηνὴ πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν.

Στὸ θέατρο αὐτὸ ἐργάζεται κάποια ἠθοποιός, ἡ ὁποία ὄχι μόνον δὲν παίρνει μισθό, ἀλλὰ καὶ βοηθεῖ ὑλικῶς τὸ διευθυντὴ τοῦ θεάτρου, χάρις στὸ πορτοφόλι τοῦ πλουσίου φίλου της. Οἱ συνάδελφοί της δὲν τὴν χωνεύουν διόλου, γιατὶ εἶνε πολὺ ὑπερήφανη καὶ ἀκατάδεχτη.

Πρὸ ἡμερῶν προσεφέρθη στὴν πρωτότυπη αὐτὴ ἠθοποιὸ μιὰ τεραστία ἀνθοδέσμη.

— Ποιὸς νὰ εἶνε ὁ θαυμαστὴς ποὺ τῆς στέλνει ἕνα τόσο ὤμορφο δῶρο; εἶπαν μὲ ζήλεια ἡ ἄλλες συνάδελφοί της.

Ὅταν ὅμως ἡ ἀνθοδέσμη ἔφθασε στὸ καμαρίνι τῆς ἠθοποιοῦ, ἡ καμαριέρα της ἐφώναξε δυνατά:

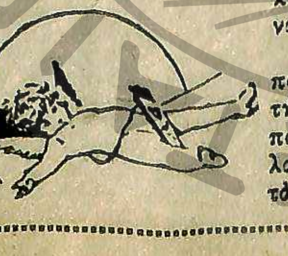

—Κυρία, τὰ ἄνθη ποὺ ἐδιαλέξατε προτήτερα στοῦ ἀνθοπώλου, ἦλθαν κιόλας. Τί γρήγορα ποὺ τὰ ἔστειλαν!

Ἡ ἐνδιαφερομένη ἐστραβομουτσούνιασε, φυσικά, ἐνῶ οἱ ἄλλες καλλιτέχνιδες ἔσκασαν στὰ γέλοια.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Η ΙΩΣΗΦΙΝΑ ΗΘΟΠΟΙΟΣ

Μιὰ ἀπὸ τὶς ἀγαπημένες διασκεδάσεις τῆς αὐτοκρατείρας Ἰωσηφίνας, ὅταν ἡ Αὐλὴ ἔμενε στὴν ἐξοχὴ τοῦ Σαὶν-Κλοῦ ἦταν ἡ ἐρασιτεχνικὲς παραστάσεις. Οἱ παραστάσεις αὐτὲς ἐδίδοντο, ἐννοεῖται σὲ στενότατο κύκλο, ἐπαίζοντο δὲ μονόπρακτες κωμωδίες καὶ δράματα. Μεταξὺ τῶν ἠθοποιῶν συγκατελέγοντο ἡ βασίλισσα τῆς Ὀλλανδίας,ἡ πριγκήπισσα Μυρά, μερικὲς κυρίες τῆς τιμῆς καὶ ἡ ἴδια ἡ Ἰωσηφίνα. Πολλὲς φορὲς ἐκαλεῖτο γιὰ νὰ πρωταγωνιστήσῃ καὶ ὁ περίφημος Ταλμᾶ.

Ὁ Ναπολέων δὲν ἔτρεφε καμμιὰ συμπάθεια πρὸς τὸ εἶδος αὐτὸ τῆς διασκεδάσεως, καὶ ἐπανειλημμένως συνέστησε στὴν γυναῖκα του νὰ τὸ ἀφίσῃ.

Βλέποντας ὅμως ὅτι ἡ συμβουλές του πήγαιναν ὅλες στὰ χαμένα, τὸ πῆρε πλέον ἀπόφαση, καὶ ἠρκεῖτο νά... ἀποδοκιμάζῃ τὶς παραστάσεις ὡς θεατής.

Κάποτε, κρυμμένος μέσα σ' ἕνα θεωρεῖο τοῦ μικροσκοπικοῦ θεάτρου, ἔφθασε μέχρι τοῦ σημείου νὰ σφυρίξῃ δαιμονιωδῶς τὴ γυναῖκα του.

Τὸ βράδυ,ἡ Ἰωσηφίνα παρεπονέθηκε γι' αὐτό.

— Κ' ἡ Μαρία Ἀντουανέττα, εἶπε, ἔδιδε ἐρασιτεχνικὲς παραστάσεις.

— Ναί ἀπήντησε ὁ Ναπολέων. Ὁ Λουδοβίκος 14ος μάλιστα, χόρευσε κάποτε καὶ ὁ ἴδιος στὸ Μπαλέτο. Ὅταν ὅμως ἄκουσε τοὺς θαυμασίους στίχους τοῦ Ρακίνα, ὅπου ὁ μεγάλος αὐτὸς ποιητὴς καυτηριάζει τόσο τὶς ἀνάξιες γιὰ ἕνα βασιλέα αὐτὲς διασκεδάσεις, δὲν ξανανέβηκε στὴ σκηνή. Καλὰ θὰ κάνετε νὰ συστήσετε στὸν Ταλμᾶ νἀπαγγείλῃ καὶ σὲ σᾶς τοὺς στίχους αὐτούς.

Τὸ μάθημα εἶχε «πιάσει». Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη, ἡ Ἰωσηφίνα δὲν ξανάπαιξε.

ΜΗ ΦΟΒΕΙΣΘΕ ΤΑ ΧΑΡΤΟΝΟΜΙΣΜΑΤΑ

Ἐπικρατεῖ ἕως τώρα ἡ ἰδέα ὅτι τὰ χαρτονομίσματα εἶνε φορεῖς κάθε μικροβίου. Νὰ ὅμως,ποὺ καὶ ἡ ἰδέα αὐτὴ ἀποδεικνύεται λανθασμένη μὲ τὸν ἐπισημότερο τρόπο..

Ἡ Ἰατρικὴ Ἀκαδημία τῶν Παρισίων πραγματικῶς διώρισε εἰδικὴ ἐπιτροπὴ γιὰ νὰ μελετήσῃ τὸ ζήτημα αὐτό. Ἀπὸ τὶς ἔρευνες τῆς ἐπιτροπῆς ἀπεδείχθη, ὅτι ὅσο κι' ἂν εἶνε ἀκάθαρτα τὰ νομίσματα δὲν εἶνε διόλου φορεῖς μικροβίων.

Ἀπεναντίας ἀκάθαρτο νόμισμα καὶ μεταδοτικὸ μικροβίων εὑρέθηκε ἐκεῖνο ποὺ ἐθεωρεῖτο ἕως τώρα ὡς τὸ καθαρώτερο, ὁ...χρυσός!

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΟΣ

ΜΠΕΝΙΟΒΣΚΥ, Ο ΤΡΟΜΕΡΟΣ ΤΥΧΟΔΙΩΚΤΗΣ

Ἕνας εὐγενὴς Οὔγγρος. Οἱ δύο κληρονομίες. Ὁ Μπενιόβσκυ ἐξόριστος στὴ Σιβηρία. Ἀπόπειρα ἀποδράσεως. Ὁ Ρῶσσος διοικητὴς ντὲ Νήλωφ. Ἕνας διπλὸς ἔρως. Ἡ δηλητηρίασις τῶν ἐξορίστων. Οἱ δυὸ συνωμόται ἐξόριστοι. Ἡ πολιορκία τοῦ πύργου. Ὁ θάνατος τοῦ ντὲ Νήλωφ. Ὁ Μπενιόβσκυ, βασιλεὺς τῆς Φορμόζας. Ἡ κατάληψις τῆς Μαδαγασκάρης, κλπ.

Ὁ Μπενιόβσκυ

Ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγαλειτέρους τυχοδιῶκτες τοῦ 18ου αἰῶνος ἦταν ὁ κόμης Μπενιόβσκυ ἕνας εὐπατρίδης ἀπὸ μεγάλη οἰκογένεια τῆς Οὐγγαρίας, ὁ ὁποῖος φημιζόταν τόσο γιὰ τὸν τολμηρὸ καὶ ριψοκίνδυνο χαρακτῆρα του, ὅσο καὶ γιὰ τὴν ἐξαιρετικὴ εὐφυΐα καὶ τὴν καταπληκτικὴ ἐφευρετικότητά του.

Γεννήθηκε στὸ 1741 στὴν Βουδαπέστη καὶ νεώτατος κατετάχθη στὸν Οὐγγρικὸ στρατό, ὅπου καὶ διεκρίθη πολὺ γρήγορα. Προτοῦ ἀκόμη φθάσῃ σὲ ἡλικία 20 ἐτῶν εἶχε λάβει μέρος σὲ πλῆθος μαχῶν, στὶς ὁποῖες εἶχε δείξει ἐνανῃρωϊσμὸ ἀφάνταστον. Ὅλοι ἐπρόβλεπαν ὅτι θὰ γινόταν ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ φημισμένους στρατηγοὺς τῆς Εὐρώπης.

Ἀλλὰ ἡ μοῖρα δὲν τὸν ἄφησε νὰ διακριθῇ ἐπὶ καλῷ. Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη πέθανε ἕνας θεῖος του, Λιθουανὸς ἄρχοντας, καὶ ὁ Μπενιόβσκυ ποὺ ἦταν ὁ μόνος κληρονόμος του πῆγε στὴν Λιθουανία γιὰ νὰ λάβῃ κατοχὴ τῆς κληρονομίας του.

Ὅταν ὅμως ἐκεῖνος βρισκόταν στὴν Λιθουανία, πέθανε ὁ πατέρας του καὶ ὁ Μπενιόβσκυ ἔμαθε ὅτι οἱ γαμβροί του εἶχαν αὐθαιρέτως καταλάβει τὴν πατρική του κληρονομία.

Χωρὶς νὰ χάσῃ οὔτε στιγμὴ ἐπέστρεψε στὴν Οὐγγαρία, συγκέντρωσε τοὺς φίλους του, ἐξώπλισε τοὺς ὑποτελεῖς του καὶ διὰ τῶν ὅπλων ἀνέκτησε τὴν πατρική του περιουσία. Δὲν ἐχάρηκε ὅμως πολὺ τὴν ἐπιτυχία του ἐκείνη γιατὶ οἱ γαμβροί του ποὺ τὸν μισοῦσαν καὶ τὸν ἐφοβοῦντο, μετεχειρίσθηκαν χίλιες δυὸ ραδιουργίες γιὰ νὰ τὸν κάνουν ὕποπτο στὴν Αὐλὴ τῆς Βιέννης, ὅτι προσπαθοῦσε νὰ ἐξεγείρῃ τοὺς Οὔγγρους ἐναντίον τῆς δυναστείας τῶν Ἀψβούργων. Καὶ στὸ τέλος τὸ κατώρθωσαν.

Τότε ὁ Μπενιόβσκυ ἀναγκάστηκε νὰ φύγῃ ἀπ' τὴν πατρίδα του καὶ νὰ ἐγκατασταθῇ στὴν Πολωνία, ὅπου παντρεύθηκε καὶ ὅπου χάρις στὰ στρατιωτικὰ χαρίσματά του τοῦ παρεχωρήθη ἀνώτερος βαθμὸς στὸν Πολωνικὸ Στρατό.

Ἀλλὰ οὔτε ἐκεῖ ἐπέπρωτο νὰ μείνῃ ἥσυχος. Ἔπειτα ἀπὸ λίγον καιρὸ οἱ Ρῶσσοι κατέλαβαν τὴν Πολωνία. Ὅταν τὰ ρωσσικὰ στρατεύματα ἐπετέθησαν ἐναντίον τῆς Καρκοβίας ὁ Μπενιόβσκυ μὲ τὸ σύνταγμά του ἀμύνθηκε μανιασμένα ἐναντίον τῶν Ρώσσων, οἱ ὁποῖοι ὅταν κατέλαβαν τὴν πόλι τὸν συνέλαβαν αἰχμάλωτο καὶ τὸν ἔστειλαν ἐξόριστον στὴν Καμτσάτκα τῆς Σιβηρίας.

Προτοῦ μεταφερθῇ στὴν Καμτσάτκα ὁ Μπενιόβσκυ κατώρθωσε νὰ προσεταιρισθῇ τὸν στρατιώτη ποὺ τὸν φρουροῦσε καὶ νὰ δραπετεύσῃ παίρνοντας μαζί του κι' ἐκεῖνον μὲ τὴν ὑπόσχεσι νὰ τὸν ἀνταμείψῃ γιὰ τὴν συνδρομή του. Ἡ φυγή τους ὅμως ἔγινε ἀντιληπτή, κατεδιώχθησαν καὶ σὲ λίγο συνελήφθησαν καὶ πάλι. Καὶ ὁ μὲν στρατιώτης ἐτουφεκίσθη, ὁ δὲ Μπενιόβσκυ μετεφέρθη, ὑπὸ αὐστηρὰν συνοδείαν τὴν φορὰ αὐτή, στὴν Καμτσάτκα.

Ἐκεῖ ὁ Μπενιόβσκυ ἔζησε τὴν πιὸ παράξενη καὶ τὴν πιὸ δραματικὴ ἀπὸ τὶς περιπέτειές του.

Νέος καθὼς ἦταν 29 μόλις ἐτῶν, μὲ ὡραῖο παρουσιαστικό, γλυκύτατο πρόσωπο, ἐπεβλήθη στοὺς συνεξορίστους του χάρις στοὺς ἀριστοκρατικούς του τρόπους, στὴν ὑπερήφανη ἀλλὰ καταδεκτικὴ συμπεριφορά του καὶ πρὸ πάντων χάρις στὴν ἐπιδεξιότητα μὲ τὴν ὁποία χειριζόταν τὸ ὅπλο καὶ τὸ σπαθί.

Στοὺς ἐξορίστους τῆς Καμτσάτκας ἡ τοπικὲς ἀρχὲς ἐμοίραζαν ἀπὸ ἕνα ὅπλο καὶ φυσίγγια γιὰ νὰ κυνηγοῦν τὰ ἄγρια θηρία καὶ ἔτσι νὰ ἐξοικονομοῦν τὰ πρὸς τὸ ζῆν, πουλῶντας τὰ δέρματα.

Στὴν πρώτη κυνηγετικὴ ἐκδρομὴ στὴν ὁποία παρευρισκόταν καὶ ὁ Ρῶσσος διοικητὴς τῆς Καμτσάτκας κόμης ντὲ Νήλωφ, ὁ Μπενιόβσκυ ἀπέδειξε ὅτι ἦταν ἔξοχος κυνηγός. Μέσα σὲ μιὰ μέρα μόνον ἐσκότωσε ὀκτὼ ἀρκοῦδες.

Ἔτσι ἀπέκτησε τὴν ἐκτίμησι καὶ τὴν συμπάθεια τοῦ ντὲ Νήλωφ ὁ ὁποῖος ἄρχισε νὰ τὸν προσκαλῇ συχνὰ στὸ σπίτι του.

Ὁ Μπενιόβσκυ φονεύει τὸν ντὲ Νήλωφ

Σὲ λίγον καιρὸ ὁ Μπενιόβσκυ εἶχε γίνει στενὸς οἰκογενειακὸς φίλος τῆς οἰκογενείας τοῦ διοικητοῦ τῆς Καμτσάτκας. Καὶ ὄχι μόνον αὐτὸ ἀλλὰ ἡ κυρία Νήλωφ ποὺ ὁ ἄνδρας της ὁσάκις ἐμεθοῦσε τὴν κακομεταχειριζόταν τρομερά, ἐγοητεύθηκε ἀπὸ τὴν συντροφιὰ τοῦ νεαροῦ καὶ ὡραίου Οὔγγρου. Ἀλλὰ καὶ ἡ κόρη της Ἀθανασία, ἕνα χαριτωμένο κορίτσι δεκαέξη χρόνων ἐρωτεύθηκε ἐπίσης τὸν Μπενιόβσκυ καὶ ἔπειτα ἀπὸ λίγον καιρὸ ἐδήλωσε στὸν πατέρα της ὅτι ἤθελε νὰ τὸν παντρευθῇ.

Ὁ ντὲ Νήλωφ ποὺ ἀφ' ἑνὸς ἐλάτρευε τὴν μοναχοκόρη του ἀφ' ἑτέρου δὲ ἔτρεφε ὑπερβολικὴ ἐκτίμησι γιὰ τὸν ἐξόριστο Οὔγγρο εὐπατρίδη ἔδωσε τὴν συγκατάθεσί του γιὰ τὸν γάμο ἐκεῖνο.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως ὁ Μπενιόβσκυ ποὺ παρ' ὅλον τὸν ἔρωτα τῶν δύο ἐκείνων γυναικῶν, δὲν εἶχε καμμιὰ διάθεσι νὰ περάσῃ ὅλη τὴν ζωή του στὶς μακρυνὲς καὶ παγερὲς στέππες τῆς Καμτσάτκας, εἶχε ὀργανώσει μεταξὺ τῶν συνεξορίστων του, στοὺς ὁποίους ἐξασκοῦσε ἀφάνταστη ἐπιβολὴ σὲ σημεῖο ποὺ νὰ τὸν ὑπακούουν τυφλά, μιὰ μυστικὴ συνωμοσία γιὰ νὰ δραπετεύσουν.

Κάποιος ἔμπορος γουναρικῶν ὀνόματι Καζαρίνωφ, ὁ ὁποῖος χρησιμοποιοῦσε γιὰ τὸ κυνῆγι τῶν θηρίων μερικοὺς ἀπ' τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ Μπενιόβσκυ, ἔβαλε μιὰ μέρα στὸ φαγητό τους δηλητήριο. Ἕνας ἀπὸ τοὺς δυστυχεῖς ἐκείνους πέθανε καὶ οἱ ἄλλοι ἔπεσαν ἄρρωστοι. Ὁ Καζαρίνωφ συνελήφθη ἀλλὰ ὅταν ὡδηγήθηκε μπροστὰ στὸν διοικητὴ γιὰ νὰ ἀπολογηθῇ ὡμολόγησε ὅτι εἶχε ρίξει τὸ δηλητήριο στὸ φαγητὸ τῶν ἐξορίστων γιατὶ ἤθελε νὰ δηλητηριάσῃ τὸν Μπενιόβσκυ ἐπειδὴ εἶχε μάθει ὅτι ὀργάνωνε συνωμοσία μεταξὺ τῶν ἐξορίστων γιὰ νὰ δραπετεύσουν. Ὅταν δὲ ὁ διοικητὴς τὸν ρώτησε πῶς ἐπληροφορήθη τὰ τῆς ὀργανώσεως ἀπεκρίθη ὅτι τοῦ τὰ ἀνεκοίνωσε ἕνας ἀπὸ τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ Μπενιόβσκυ ὀνόματι Πιατζίνιν. Ὁ Μπενιόβσκυ καὶ οἱ ἄνθρωποί του μόλις τὸ ἔμαθαν αὐτὸ χωρὶς νὰ χάσουν οὔτε στιγμὴ [illegible] τὸν Πιατζίνιν [illegible] γησε ὅτι [illegible]

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ ντὲ Νήλωφ εἶχε διατάξει νὰ τοῦ παρουσιάσουν τὸν Πιατζίνιν. Κατὰ σύμπτωσιν Πιατζίνιν ὀνομαζόταν καὶ ἕνας ἄλλος [illegible] ἐξόριστος ὁ ὁποῖος ὅταν ὡδηγήθη ἐμπρὸς στὸν διοικητὴ εἶπε ὅτι δὲν ἤξερε τίποτε περὶ συνωμοσίας. [illegible] τὸν Καζαρίνωφ [illegible] ὅτι δὲν [illegible] λὰ ἄλλος. [illegible] τὸν διοικητὴ [illegible] Καζαρίνωφ [illegible] νὰ θανατωθῇ.

Ἔτσι ἡ συνωμοσία ἔμεινε μυστικὴ καὶ ὁ Μπενιόβσκυ ἐξακολούθησε νὰ ἀπολαμβάνῃ τῆς εὐνοίας τοῦ διοικητοῦ, ὁ ὁποῖος [illegible] τὸν μέλλοντα γαμβρό του [illegible] ζητήσῃ [illegible] ἔγραψε [illegible] ρίζε ὅτι [illegible] ἐξόριστος [illegible]

Ἀλλὰ ἡ κακὴ τύχη τοῦ Οὔγγρου τυχοδιώκτου τὸν κατεδίωξε καὶ τὴν φορὰ αὐτή. Λίγες βδομάδες πρὸ τοῦ γάμου τοῦ Μπενιόβσκυ ἡ Ἀθανασία [illegible] ἄγνωστο [illegible] μνηστήρ [illegible] Εὐρώπη [illegible] ἀκόμη ζωντανή.

Τὸ γεγονὸς αὐτὸ ἀνάγκασε τὸν Μπενιόβσκυ νὰ ἐπισπεύσῃ τὰ πράγματα. Παρέλαβε ὅλους τοὺς συντρόφους του ἐξορίστους [illegible] μακρυνὸ [illegible]

Μόλις τὸ ἔμαθε αὐτὸ ὁ ντὲ Νήλωφ ἐξαγριωμένη καὶ τεθεὶς ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ στρατοῦ ποὺ εἶχε στὴν διάθεσί του ξεκίνησε ἐναντίον τῶν φυγάδων. Ἔξω ἀπὸ τὸν πύργο ἔγινε μιὰ τρομερὴ συμπλοκὴ μεταξὺ τῶν ἐξορίστων καὶ τοῦ στρατοῦ, κατὰ τὴν διάρκεια τῆς ὁποίας ὁ Ρῶσσος διοικητὴς βρέθηκε ἀντιμέτωπος τοῦ παρ' ὀλίγον γαμβροῦ του. Ὥρμησε ἐναντίον του μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χέρι, ἀλλὰ ταχύτερος ὁ Μπενιόβσκυ τὸν [illegible] στὸ κεφάλι καὶ τὸν ξάπλωσε νεκρό.

Ὁ φόνος τοῦ ντὲ Νήλωφ ἐκλόνισε τὸ ἠθικὸ τῶν στρατιωτῶν οἱ ὁποῖοι ἐτράπησαν εἰς φυγήν.

Καὶ ἔτσι ὁ Μπενιόβσκυ μὲ τοὺς ἀνθρώπους του κατώρθωσε νὰ φύγῃ. Ἐν τῷ μεταξύ, χάρις στὸ κυνῆγι τῶν θηρίων καὶ τὸ ἐμπόριο τῶν γουναρικῶν, ὁ Οὔγγρος τυχοδιώκτης εἶχε κατορθώσει νὰ συγκεντρώσῃ μεγάλο χρηματικὸ ποσόν. Μὲ τὰ χρήματα ἐκεῖνα [illegible] πλοῖο καὶ ξεκίνησε διὰ θαλάσσης γιὰ τὴν Καντώνα τῆς Κίνας, ὡς πειρατής. Τὸ ταξεῖδι του ἐκεῖνο ἦταν γεμᾶτο ἀπὸ ἄπειρες δραματικὲς περιπέτειες. Στὸν δρόμο ὁ Οὔγγρος τυχοδιώκτης εἶχε κυριεύσει δεκάδες ὁλόκληρες ἐμπορικὰ πλοῖα καὶ εἶχε ἔτσι συγκεντρώσει ἀμύθητα πλούτη.

Τέλος ἀπεβιβάσθη στὴν νῆσο Φορμόζα ὅπου ὁ ἰθαγενὴς πρίγκηψ Χουάγγ ἀντὶ ὡρισμένου ποσοῦ χρημάτων καὶ ἀδαμάντων, τὸν ἀνεκήρυξε βασιλέα τῆς νήσου.

Ὁ Μπενιόβσκυ ἐβασίλευσε ἐκεῖ ἀρκετὰ χρόνια. Ἀλλὰ ὁ ἀνήσυχος χαρακτήρ του δὲν μπόρεσε νὰ [illegible] στὴν καθιστικὴ ἐκείνη ζωή. Ἔφυγε ἀπὸ τὴν Φορμόζα, πῆγε στὴν Μαδαγασκάρη καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ξαναγύρισε στὴν Εὐρώπη, [illegible] στὸ Παρίσι, ὅπου ἐπρότεινε στὴν γαλλικὴ κυβέρνησι νὰ καταλάβῃ γιὰ λογαριασμό της τὴν Μαδαγασκάρη.

Ἡ γαλλικὴ κυβέρνησις δέχθηκε τὴν πρότασί του, τοῦ ἔδωσε ἕνα πλοῖο καὶ τὸ ἀπαιτούμενο χρηματικὸ ποσό. Ἔτσι ὁ Μπενιόβσκυ [illegible] τυχοδιῶκτες καὶ πῆγε στὴν Μαδαγασκάρη καὶ κατέλαβε τὴν νῆσο [illegible] τῆς Γαλλίας.

Ἀλλὰ οἱ ἄνθρωποι [illegible] νὰ φέρωνται τόσο ἄσχημα στοὺς ἰθαγενεῖς ὥστε οἱ τελευταῖοι, ἔπειτα ἀπὸ μερικοὺς μῆνες, ἐξεγέρθησαν καὶ [illegible] νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν νῆσο.

Τὴν φορὰ αὐτὴ ὁ Μπενιόβσκυ πῆγε στὴν Ἀγγλία καὶ ἐπρότεινε στὴν Ἀγγλικὴ κυβέρνησι τὴν κατοχὴ τῆς Μαδαγασκάρης. Ἡ Ἀγγλικὴ κυβέρνησις δέχθηκε τὴν πρότασί του καὶ τοῦ ἔδωσε τὰ ἀπαιτούμενα μέσα, καὶ ἔπειτα ἀπὸ λίγους μῆνες ὁ Μπενιόβσκυ ξαναγύρισε γιὰ τρίτη φορὰ στὴν Μαδαγασκάρη. Ἀλλὰ ὅταν ἔφθασε ἐκεῖ, βρῆκε ἀγκυροβολημένο ἕνα γαλλικὸ πολεμικὸ πλοῖο. Χωρὶς νὰ πτοηθῇ καθόλου ὁ τολμηρὸς Οὔγγρος εὐπατρίδης, ἄφησε τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους του ἐπάνω στὰ πλοῖα καὶ ὁ ἴδιος συνωδευόμενος ἀπὸ δύο μόνον Εὐρωπαίους καὶ τριάντα ἰθαγενεῖς ἀποβιβάσθηκε στὴν νῆσο καὶ ὠχυρώθηκε σ' ἕναν λόφο μαζὶ μὲ δύο κανόνια.

Ἀλλὰ οἱ Γάλλοι ἦταν πολὺ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους του. Καὶ στὶς 23 Μαΐου 1776, κατὰ τὴν διάρκεια μιᾶς ἀγρίας ἐπικῆς συμπλοκῆς, μιὰ σφαῖρα γαλλικὴ τρύπησε τὸ στῆθος τοῦ τρομεροῦ Οὔγγρου τυχοδιώκτου καὶ ἔθεσε τέρμα στὴν πολυτάραχη ζωή του.

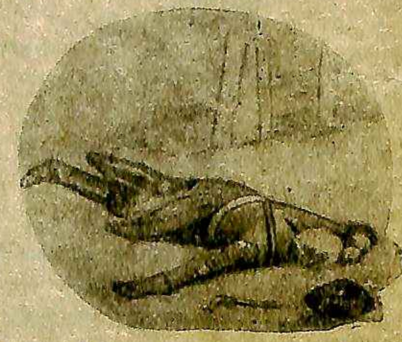

Ὁ θάνατος τοῦ Μπενιόβσκυ

ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Η ΕΥΤΥΧΙΑ

ΤΟΥ ΑΝΤΡΕ ΤΕΡΙΕ

Ὅταν ἦταν νέος ὁ κ. Λιβρύ, ἦταν πολὺ πλούσιος. Εἶχε χάσει ὅμως σὲ ἀτυχεῖς ἐπιχειρήσεις ὅλη του τὴν περιουσία καὶ μεσόκοπος πειὰ τώρα, βρισκόταν σ' ἐλεεινὴ οἰκονομικὴ κατάστασι. Μὲ μεγάλες θυσίες ὅμως εἶχε κατορθώσει νὰ παρουσιάζεται ὡς ἄνθρωπος τοῦ κόσμου.

Γιὰ νὰ διατηρήσῃ τὴν ἄψογη ἐξωτερική του παράστασι, παρ' ὅλη τὴν ἀνεπάρκεια τῶν πόρων του, ποὺ μόλις τοῦ ἐπέτρεπαν νὰ μὴν πεθάνῃ ἀπὸ τὴν πεῖνα, εἶχε ὑποχρεωθεῖ νὰ ἐπιβάλῃ στὸν ἑαυτό του χίλιες δυὸ στερήσεις.

Κατοικοῦσε σ' ἕνα ὑπερῷο μὲ πολὺ λίγα ἔπιπλα, σ' ἕνα σπίτι ὅμως ἐπιδεικτικὸ ἀπ' ἔξω ποὺ εἶχε καὶ θυρωρὸ ὅπως πρέπει. Ὁ θυρωρὸς αὐτός, ἂν κατὰ τύχην ἐπήγαινε καμμιὰ ἐπίσκεψις γιὰ τὸν κ. Λιβρύ, ἀπαντοῦσε στερεότυπα εἴτε αὐτὸς ἦταν μέσα, εἴτε ὄχι, ὅτι ἀπουσίαζε. Τὴν τροφή του τὴν εἶχε περιορίσῃ στὴν ἀπολύτως ἀναγκαία καὶ τὴν ἑτοίμαζε ὁ ἴδιος.

Σ' ἕνα καμινέτο ἔβραζε σοῦπες τοῦ κουτιοῦ μὲ τὶς ὁποῖες ἐγευμάτιζε. Μιὰ φορὰ τὸν μῆνα ὅμως ἔτρωγε σ' ἕνα ἀριστοκρατικὸ ἑστιατόριο.

Τὰ φορέματά του ποὺ ἦσαν κι' αὐτὰ λίγα, τὰ ἐπρόσεχε μὲ ξεχωριστὴ ἐπιμέλεια. Εἶχε κόψει ἐντελῶς τὸν καπνό, δὲν ἄναβε φωτιὰ γιὰ νὰ ζεσταθῇ, οἰνονομοῦσε κι' ἀπ' τὸ φωτισμὸ ἀκόμα. Προσπαθοῦσε ὅμως νὰ κάνῃ καθε τόσο μιὰν ἐπίσκεψι μὲ ἁμάξι.

Ἔτσι ὁ κ. Λιβρύ, μ' ὅλη τὴν ἡλικία του καὶ μ' ὅλη τὴν φοβερὴ οἰκονομικὴ στενοχώρια εἶχε κατορθώσει ὅπως ἐνόμιζε, νὰ διατηρήσῃ μὲ μιὰ τόσο ἄγρια πά[illegible] τὴν κοινωνική του θέσι καὶ τὸ [illegible]ητρό του, στὰ ὁποῖα ἀπέδιδε μεγάλη σημασία.

***

Κατὰ τὶς τέσσερες τὸ ἀπόγευμα ἐκεῖνο, ὁ κ. Λιβρὺ πῆγε ἐπίσκεψι τῆς κυρίας Φονμπέν, ἡ ὁποία εἶχε ἀνοίξῃ πάλι τὸ σαλόνι της, ὕστερ' ἀπὸ ἀπουσία πολλῶν ἑβδομάδων.

Ὅταν μπῆκε στὸ μικρομέγαρο τῆς λεωφόρου Ἀνρὺ Μαρτέν, ἐδοκίμασε τὴν ἐνδόμυχη ἐκείνη χαρά, ποὺ τοῦ προξενοῦσε πάντα ἡ πολυτέλεια. Καὶ ὅταν τὸν ὡδήγησαν στὸ χαριτωμένο σαλονάκι, ὅπου βρισκόταν μόνη της ἡ Κλαίρη Φονμπέν, αἰσθάνθηκε τὴ γλυκειὰ ἀλλὰ καὶ σκληρὴ ἐκείνη συγκίνησι, ποὺ δοκίμαζε ὅσες φορὲς βρισκόταν κοντά της.

Ὡραία πάντα μὲ τὴ λεπτὴ φυσιογνωμία της καὶ τὰ ξανθὰ μαλλιὰ ποὺ ἄφηνε μὲ γενναιότητα νὰ παίρνουν κάποιο ἀσημένιο χρῶμα, ἦταν καθισμένη ἐπάνω σὲ μιὰ βαθειὰ πολυθρόνα. Μόλις εἶδε τὸν κ. Λιβρὺ τοῦ γέλασε μὲ τὸ συνηθισμένο της παιχνιδιάρικο καὶ συμπαθητικὸ χαμόγελο.

Αὐτὸς τῆς φίλησε τὸ χέρι μὲ πολὺ χάρι καὶ κάθησε κοντά τη[ς].

Ἄρχισαν νὰ συνομιλοῦν. Ἡ κυρία Φονμπὲν μίλησε γιὰ τὴν κόρη της. Τὴν εἶχε παντρέψει τώρα τελευταῖα, καὶ ὁ ἄνδρας της τὴν εἶχε πάρει μακρυά της, στὶς ἀποικίες. Παραπονέθηκε κατόπιν γιὰ τὶς φίλες της, ποὺ τὴν εἶχαν λησμονήσει τόσο, ὥστε ἔμενε τώρα μόνο μὲ τὸν πιστό της Λιβρύ.

Αὐτὸς τὴν ἐκύτταζε χωρὶς σχεδὸν νὰ ἀπαντᾷ. Ξαφνικὰ τῆς εἶπε:

— Ξέρετε πὼς εἶνε σήμερα σωστὰ εἰκοσιπέντε χρόνια ἀπὸ τότε ποὺ γνωριστήκαμε;

Ἡ ἐνθύμησις τῆς μακρυνῆς αὐτῆς

χρονολογίας τὴν ἔκανε νὰ ζαρώσῃ λίγο τὰ φρύδια της, ὡστόσο γέλασε καλοκάγαθα καὶ εἶπε:

— Τί φοβερὸ ἐνθυμητικὸ ποὺ ἔχετε! Καὶ εἶσαστε ἀπολύτως βέβαιος γι' αὐτὴ τὴν ἀξιομνημόνευτη χρονολογία;

— Ἀπολύτως. Σᾶς πρωτογνώρισα στὶς 6 Σεπτεμβρίου, στὸν πύργο τῆς κυρίας Ὡράϊγ. Μόλις εἴχατε ἀρραβωνιασθῇ μὲ τὸν Φονμπὲν κι' αὐτὸς μὲ παρουσίασε σὲ σᾶς...

— Σᾶς ἀγαποῦσε πολύ. Εἴσαστε ὁ καλύτερος φίλος του, καὶ ὕστερ' ἀπ' τὸ θάνατό του ἐμείνατε ὁ καλύτερος δικός μου φίλος.

Σώπασε μιὰ στιγμὴ κι' ἔπειτα ἐπρόσθεσε:

— Εἰκοσιπέντε χρόνια... Ἔχουμε λοιπὸν σήμερα τοὺς ἀργυροὺς γάμους τῆς φιλίας μας...

Ὁ κ. Λιβρύ, ποὺ κρατοῦσε ὡς ἐκείνη τὴ στιγμὴ χαμηλωμένα τὰ μάτια του, τὰ σήκωσε, κύτταξε τὴν κυρία Φονμπὲν καὶ τῆς εἶπε μὲ φωνὴ κάπως τρεμουλιαστή:

— Τὸ ξέρετε καλά, πὼς ἐδῶ καὶ εἴκοσι πέντε χρόνια σᾶς ἀγαπῶ...

— Ναί, ναί, τὸ ξέρω, ἀπάντησε αὐτὴ μὲ γέλοιο. Μοῦ τὸ εἴπατε τόσο συχνά, βλέπετε... Τὸ θυμᾶσθε καλά, πὼς ἐγὼ ἡ ἴδια σᾶς εἶχα δώσει τὴν ἄδεια νὰ μοῦ τὸ λέτε, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως ἡ ἐκμυστηρεύσεις σας νὰ γίνωνται σὲ στίχους... Στὴν ἀρχὴ εἴχατε ἰσχυρισθῇ πὼς αὐτὸ ἦταν πολὺ δύσκολο καὶ ὅτι σᾶς ἐχορόϊδευα. Ἔπειτα τὸ δεχθήκατε. Τοὺς στίχους σας τοὺς ἐδιαβάζαμε μαζὶ καὶ δυνατά... Μπά, μπά, τί ἐπάθατε;... Γιατὶ αὐτὸ τὸ δραματικό σας ὕφος;

— Γιατὶ θυμοῦμαι ὅλα ὅσα ὑπέφερα! Γιατὶ σεῖς εἴσαστε ἡ μόνη γυναῖκα ποὺ ἀγάπησα! Γιατὶ σᾶς ἀγάπησα τόσο πολύ, ὥστε ἤμουν ἕτοιμος καὶ νὰ σκοτωθῶ γιὰ χάρι σας, σᾶς τὸ ὁρκίζομαι! Καὶ σεῖς τὸ ξέρατε καλά. Ἐκάνατε ὅμως ὅτι τὰ ἐπαίρνατε ὅλα γιὰ παιγνιδάκια κι' ἐγὼ δὲν ἐτολμοῦσα νὰ σᾶς μιλήσω καθαρώτερα, ἀπὸ φόβο μήπως μὲ διώχνατε! Τὴν ξέρατε ὅμως καλὰ τὴν ἀλήθεια...

Ἡ κυρία Φονμπὲν τὸν ἐκύτταξε μὲ γλυκὸ χαμόγελο καὶ τοῦ εἶπε:

— Ξέρω πὼς ἤμουν παντρεμμένη μὲ ἕναν πρώτης τάξεως ἄνθρωπο ποὺ ἦταν καὶ φίλος σας. Ξέρω ἀκόμα πὼς ὕστερ' ἀπ' τὸ θάνατο τοῦ ἀνδρός μου εἶχα νὰ ἀναθρέψω τὴν κόρη μου καὶ δὲν μοῦ ἄρεσαν διόλου μερικὲς ψευτιές, μερικὲς ὑποκρισίες ἐμπρὸς στὸν κόσμο... Γιατὶ μοῦ τὰ λέτε ὅμως ὅλα αὐτὰ σήμερα;

— Δὲν ξέρω, ἀπήντησεν ὁ κ. Λιβρὺ μὲ ἁπλότητα. Ἴσως γιατὶ τὴ μιὰ μέρα ἢ τὴν ἄλλη ἔπρεπε νὰ σᾶς τὰ πῶ. Αὐτὴ ἡ ἀγάπη κράτησε τόσο μεγάλη θέσι στὴ ζωή μου, ὥστε δὲ θέλω ἅμα πεθάνω, νὰ σκέπτωμαι ἂν τὴν εἴχατε νοιώσει ἢ ὄχι. Ἄλλωστε τώρα τὸ αἴσθημά μου εἶνε ἕνα πρᾶγμα τόσο μακρυνό, ὥστε νὰ μὴν φοβοῦμαι ὅτι θὰ θυμώσετε μὲ τὰ λόγια μου. Αὐτὴ εἶνε ἡ ἀλήθεια...

Ἡ κυρία Φονμπὲν τοῦ εἶπε τότε ἤρεμη:

— Λιβρύ, δὲν λὲς ἀλήθεια. Μίλησες σήμερα, γιατὶ ἡ κόρη μου εἶνε τώρα παντρεμμένη κ' ἐγώ, πρὶν ἀποκατασταθῇ ἡ κόρη μου, δὲν θὰ μποροῦσα ποτὲ νὰ σκεφθῶ γιὰ δεύτερο γάμο δικό μου.

»Τὰ σημερινά σου λόγια τὰ περίμενα. Μπορῶ νὰ σοῦ πῶ, μάλιστα, τώρα, ὅτι γι' αὐτὸ ἀκριβῶς μὲ βρῆκες μόνη... Δὲν εἶμαι πειὰ νέα γυναῖκα, ἀλλὰ καὶ δὲ θέλω νὰ γηράσω στὴν μοναξιά... Εἶσαι ὁ πιὸ παληὸς καὶ ὁ πιὸ ἀγαπημένος μου φίλος. Ξέρω τὸ χαρακτῆρα σου, ξέρω πόσο βαθειὰ εἶνε τὰ αἰσθήματά σου, ἀφοῦ ἔμεινες εἴκοσι πέντε χρόνια πιστὸς σ' ἕναν ἀπελπισμένο ἔρωτα... Ξέρω πὼς τὸ τέλος τῆς ζωῆς μου θὰ εἶνε εὐτυχισμένο μαζί σου...

Καὶ τοῦ ἔδωκε τὸ χέρι της μ' ἕνα γλυκὸ χαμόγελο....

***

Ὁ κ. Λιβρὺ δὲν μποροῦσε νὰ ἀπαντήσῃ ἀμέσως, γιατὶ ἡ κατάπληξις τὸν εἶχε κάνει ἄνω-κάτω. Ποτὲ δὲν εἶχε σκεφθῇ νὰ ζητήσῃ σὲ γάμο τὴν κυρία Φονμπέν, γιατὶ ἦταν βέβαιος πὼς θ' ἀντίκρυζε ἄρνησι. Καὶ ἦταν τώρα ἀναστατωμένος ἀπὸ τρελλὴ χαρά, γιατὶ τὴν ἀγαποῦσε περισσότερο ἀπὸ ἄλλοτε.

Ξαφνικὰ ὅμως ἔγινε κάτωχρος, μόλις θυμήθηκε τὴ φτώχεια του, ποὺ τὴν ἔκρυβε τόσο καλά, καὶ τὴν κωμωδία ποὺ ἔπαιζε μὲ τόσο κόπο...

Ὅλα αὐτά, ἐσυλλογίσθηκε, ἔπρεπε νὰ τὰ ὁμολογήσῃ τώρα, ἂν ἤθελε νὰ εἶνε ἐν τάξει μὲ τὴ συνείδησί του. Καὶ μίλησε ἀμέσως.

— Ἀκοῦστε με, ψιθύρισε, πρέπει πρῶτ' ἀπ' ὅλα νὰ σᾶς πῶ... νὰ σᾶς ἐξομολογηθῶ τὴν κατάστασί μου... Δὲν εἶνε αὐτὴ ποὺ φαίνεται... Πρὶν ἀπὸ πολὺνκαιρὸ εἶμαι κατεστραμένος. Εἶμαι φτωχός...

— Τὸ ξέρω, ἀπάντησε μὲ γλυκύτητα αὐτή.

Ἔκανε ἕνα κίνημα ἐκπλήξεως κι' ἔπειτα πικρὸ χαμόγελο φάνηκε στὰ χείλη του.

— Ὄχι, δὲν ξέρετε. Φτώχεια θεωρεῖται βέβαια σεῖς τὸ νὰ ζῇ κανεὶς χωρὶς πολυτέλεια, χωρὶς περιττὲς δαπάνες, μὲ κάποια μετριότητα. Ἐγὼ ὅμως... Βρίσκομαι σὲ χειρότερη... σὲ πολὺ χειρότερη θέσι!

Ἡ κυρία Φονμπὲν ἀκούμπησε ἁπαλὰ τὸ χέρι της στὸ μπράτσο του.

— Ξέρω, φίλε μου, ξέρω σοῦ λέω... Εἶνε πολὺ δύσκολο νὰ κρύψῃ κανεὶς τὴ ζωή του κι' ὅλος ὁ κόσμος ἔχει μάθει τὴ δική σας. Ξέρω τί φοβερὲς στερήσεις ἐδοκιμάσατε, ξέρω πόσο ἐπαλαίψατε χρόνια τώρα γιὰ νὰ κρατήσετε τὴν κοινωνική σας θέσι... Εἶνε φοβερὰ αὐτά, βέβαια, ἐδείξατε ὅμως ἀξιοθαύμαστο θάρρος... Κι' ἐγὼ θὰ σᾶς κάνω νὰ τὰ ξεχάσετε ὅλα.

— Πῶς... ξέρουν ὅλος ὁ κόσμος... ψιθύρισεν ὁ κ. Λιβρύ.

Ἔμεινε ἀκίνητος αἰσθμαίνοντας. Ἐσυλλογίσθηκε μὲ τρόμο τὴν κοινωνία ποὺ κατεσκόπευε εἰρωνικὰ τὶς διάφορες φάσεις τῆς φτώχειας του, ποὺ παρακολουθοῦσε χωρὶς νὰ γελιέται τὴν κωμωδία τῆς ψεύτικης ἐπιδείξεως. Καὶ μιὰ φοβερὴ ντροπὴ τὸν κατέλαβε ποὺ ἐδηλητηρίασε τὴν ἀπρόοπτη εὐτυχία του.

Εὐτυχῶς ἡ κυρία Φονμπὲν ἦταν ἐκεῖ. Κι' ἕνα ἁπαλὸ γυναικεῖο χεράκι ξέρει, ὅταν θέλῃ, νὰ χαρίζῃ τὴν εὐτυχία καὶ τὴ λησμονιά...

Η ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ ΚΑΙ Η ΩΜΟΡΦΙΑ

Μιὰ Ἀμερικανὶς ἠθοποιὸς τοῦ κινηματογράφου, ἡ μὶς Μπίλλο Μπέκ, ἐκηρύχθη ἔνθερμος θιασῶτις τῆς γυμναστικῆς γιὰ τὴν ἀνάπτυξι τῆς γυναικείας ὠμορφιᾶς.

Ἡ μὶς Μπὲκ βεβαιώνει, ὅτι ἡ γυμναστικὲς ἀσκήσεις ποὺ γίνονται τὸ πρωΐ, πρὶν ἀκόμα βάλῃ ἡ γυναῖκα τίποτε στὸ στόμα της, μποροῦν νὰ τὴν κάμουν ἰδιαιτέρως εὐκίνητη καὶ νὰ διορθώσουν τὶς γραμμὲς τοῦ σώματός της.

— Ἐμπρός, λοιπόν, κυρίαι καὶ δεσποινίδες, γυμναστικὴ κάθε πρωΐ, ἐὰν θέλετε ν' ἀποκτήσετε ὡραῖο σῶμα!

ΤΑ ΕΞΩΤΙΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΩΝ ΧΙΛΙΩΝ ΚΑΙ ΜΙΑΣ ΗΜΕΡΩΝ

Η ΑΓΝΩΣΤΗ ΧΑΛΙΜΑ

ΣΤΟΥΣ ΤΟΠΟΥΣ ΤΩΝ ΘΡΥΛΛΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΥΣΤΗΡΙΩΝ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

— Ἀγαπητέ μου Ἀβδεραχμὰν δὲ διστάζω νὰ σᾶς ὁμολογήσω ὅτι μοῦ ἐμπνέετε αἰσθήματα καὶ ἐμπιστοσύνη ποὺ δὲν ἔχω γιὰ κανέναν ἀπὸ ὅλους αὐτούς τοὺς ἀνθρώπους ποὺ εἴδατε γύρω μου. Καὶ νὰ ξέρατε πόσο αὐτὸ εἶνε δικαιολογημένο. Οἱ αὐλικοί μου δείχνουν ὅτι μ' ἀγαποῦν καὶ ὅτι μοῦ εἶνε ἀφοσιωμένοι μόνο ἀπὸ σύμφερον καὶ ἀπὸ φιλοδοξία. Δὲν ὑπάρχει οὔτε ἕνας μέσα σ' ὅλο αὐτὸ τὸ πλῆθος ποὺ νὰ μ' ἀγαπάῃ πράγματι μὲ τὴν καρδιά του. Αὐτὴ εἶνε ἡ δυστυχία ὅλων τῶν ἡγεμόνων. Νὰ μὴν τοὺς ἀγαποῦν ἐκεῖνοι ποὺ τοὺς περιστοιχίζουν, ἢ τοὐλάχιστον νὰ μὴν ξέρουν ἂν εἶνε εἰλικρινῆ τὰ αἰσθήματά τους. Ἀλλὰ σεῖς μοῦ φανήκατε καλὸς χωρὶς νὰ μὲ γνωρίζετε. Μπορῶ νὰ ὑπερηφανευθῶ πὼς ἔχω ἕναν πραγματικὸ φίλο, ὄχι γιατὶ εἶμαι βασιλῃᾶς, ἀλλὰ σὰν ἄνθρωπος.

Ὁ νέος ἔμπορος εὐχαρίστησε τὸν Ναζιραντολὲ γιὰ τὰ καλὰ λόγια του καὶ τὶς περιποιήσεις του καὶ ὁ βασιλῃᾶς ἐπρόσθεσε.

— Ὅσο, καιρὸ θὰ μείνετε στὴ Μουσούλη θὰ εἶσθε ἐγκατεστημένος στὸ παλάτι μου. Θὰ σᾶς ὑπηρετοῦν οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς προσωπικῆς μου ἀκολουθίας καὶ θὰ φροντίσω νὰ περάσετε ἐδῶ ὅσο τὸ δυνατὸν καλύτερα.

Καὶ πράγματι ὁ βασιλῃᾶς ἔκαμε ὅτι μπόρεσε γιὰ νὰ εὐχαριστήσῃ καὶ νὰ διασκεδάσῃ τὸ φίλο του. Τὸν ἐπῆρε μαζύ του στὸ κυνῆγι, ἔδωσε συναυλίες γι' αὐτὸν μέσα στὸ παλάτι.

Ἔτσι ἔζουσε ὁ Ἀβδεραχμὰν ἕνα χρόνο σχεδὸν στὴ Μουσούλη, ὅταν μιὰ μέρα τοῦ ἔφεραν εἴδησι ὅτι τὸν ζητοῦσαν στὴν Βαγδάτη καὶ ὅτι ἦταν ἀνάγκη νὰ γυρίσῃ γιὰ νὰ κανονίσῃ τὶς ὑποθέσεις του.

Ὁ Ἀβδεραχμὰν ἀποχαιρέτησε τὸν Ναζιραντολὲ καὶ ἔφυγε γιὰ τὴν πατρίδα του. Ὅταν ἔφθασε στὴ Βαγδάτη διώρθωσε τὶς δουλειές του καὶ ἀφοῦ τὰ ἐτακτοποίησε ὅλα ἄρχισε πάλι τὴν παληά του ζωή, γλεντῶντας μὲ τοὺς φίλους του, ξοδεύοντας, σπαταλῶντας μεγάλα

ποσὰ γιὰ κάθε ἰδιοτροπία του.

Ἀγόρασε νέες σκλάβες. Τοῦ ἦρθε ἡ ὄρεξις νὰ ἔχῃ ἀπὸ μιὰ ἀπὸ κάθε φυλὴ τοῦ κόσμου καὶ ἕνας ἔμπορος τοῦ πούλησε μιὰ ἡμέρα μιὰ Κιρκασία, ποὺ μποροῦσε νὰ πῆ κανεὶς ὅτι ἦταν ἀπὸ τὰ καλλίτερα πλάσματα τοῦ κόσμου. Τὴν ἔλεγαν Ζεϊνέμπ. Ἐπλήρωσε γι' αὐτὴν ἕξη χιλιάδες φλωριά, ἀλλὰ καὶ δέκα χιλιάδες ἂν ἔδινε πάλι δὲν θὰ ἦταν πληρωμένη ἡ Ζεϊνὲμπ ὅσο ἔπρεπε. Καὶ δὲν ἦταν μονάχα ὡραία. Ἦταν μορφωμένη, ἔξυπνη, γλυκειά, εὐγενική, τρυφερή, εἰλικρινὴς καὶ πιστή.

Μιὰ τέτοια γυναῖκα ἦτανε φυσικὸ νὰ καταγοητεύσῃ τὸν Ἀβδεραχμάν. Τὴν ἀγάπησε καὶ εἶχε τὴν τύχη νὰ τοῦ ἀνταποδώσῃ κι'

ἐκείνη τὴν ἀγάπη του στὸν ἴδιο βαθμό. Κι' ἐνῷ βρισκότανε σ' αὐτὴ τὴν εὐτυχία ἔφθασε στὴ Βαγδάτη ὁ φίλος του ὁ βασιλῃᾶς τῆς Μουσούλης χωρὶς καμμιὰ ἀκολουθία. Ὁ Ναζιραντολὲ ξεπέζεψε στὸ σπίτι τοῦ ἐμπόρου. Ἀνέβηκε ἀμέσως ἐπάνω καὶ μόλις εἶδε τὸ φίλο του τοῦ εἶπε :

— Ἀβδεραχμάν, ἐπεθύμησα ἄλλη μιὰ φορὰ νάρθω ἀνεπίσημα στὴ Βαγδάτη καὶ νὰ ἰδῶ τὴν πόλι καὶ τὴν αὐλὴ τοῦ καλίφη, ἢ γιὰ νὰ σοῦ πῶ τὴν ἀλήθεια γιὰ νὰ συναντηθοῦμε πάλι ἐμεῖς οἱ δυό. Θὰ κατοικήσω στὸ σπίτι σας, καὶ κολακεύομαι νὰ πιστεύω ὅτι σοῦ κάνω τόση εὐχαρίστησι, ὅση εἶχα ἐγὼ ὅταν ἔμενες στὸ παλάτι μου.

Ὁ ἔμπορος συγκινημένος ἀπὸ τὴ μεγάλη τιμὴ ποὺ τοῦ γινόταν ἤθελε νὰ πέσῃ στὰ πόδια τοῦ Ναζιραντολὲ γιὰ νὰ τοῦ δείξῃ τὰ αἰσθήματά του. Ἀλλὰ ἐκεῖνος τὸν ἐσήκωσε καὶ τοῦ εἶπε :

— Ἀφῆστε τώρα τὸ σεβασμὸ ποὺ ὀφείλετε στὸ βασιλῃᾶ τῆς Μουσούλης. Μὴ βλέπετε σὲ μένα

παρὰ μόνο τὸ φίλο ποὺ θέλει νὰ γλεντήσῃ μαζύ σας. Δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ τηροῦμε προσχήματα μεταξύ μας. Τίποτε δὲν εἶνε τόσο εὐχάριστο ὅσο ἡ ἐλευθερία. Γι' αὐτὸ τὸ σκάζω κάθε τόσο ἀπὸ τὴν αὐλή μου. Μοῦ ἀρέσει νὰ ταξειδεύω χωρὶς ἀκολουθία, καὶ νὰ ἀνακατεύωμαι μὲ τοὺς ἰδιῶτες, καὶ σᾶς ὁμολογῶ ὅτι ἡ πιὸ εὐτυχισμένες ἡμέρες τῆς ζωῆς μου εἶνε ἐκεῖνες ποὺ τὶς περνῶ ἔτσι.

Ὁ Ἀβδεραχμὰν γιὰ νὰ ὑπακούσῃ καὶ ν' ἀρέσῃ στὸ βασιλῃᾶ τῆς Μουσούλης ἐπῆρε μαζύ του οἰκεῖο ὕφος. Ἄρχισαν νὰ ζοῦνε μαζὺ σὰν νὰ ἀνῆκαν στὴν ἴδια κοινωνικὴ τάξι. Γλεντοῦσαν κάθε μέρα καὶ ὁ Ναζιραντολὲ ξεχνῶντας τί ἦταν περνοῦσε τὸν καιρό του σὰν ἕνας ἰδιώτης.

Ἕνα βράδυ, ἐνῷ βρισκόσαντε στὸ τραπέζι οἱ δυό τους κι' ἔπιναν τὰ καλύτερα κρασιά, ἄρχισαν γιὰ ὡραῖες γυναῖκες. Ὁ βασιλῃᾶς τῆς Μουσούλης θυμήθηκε τὶς ὡραιότερες σκλάβες τοῦ σεραγιοῦ του, καὶ εἶπε ὅτι δὲν ὑπῆρχαν στὸν κόσμο γυναῖκες ποὺ νὰ μποροῦσαν νὰ συγκριθοῦν μ' αὐτές. Ὁ Ἀβδεραχμὰν ποὺ τὸ κρασὶ τοῦ εἶχε ἀνάψει τὸ κεφάλι θυμήθηκε τὴν Ζεϊνὲμπ καὶ ἀπήντησε στὸν ξένο του.

— Μεγαλειότατε, δὲν ἀμφιβάλλω καθόλου ὅτι ἔχετε πολὺ ὡραῖες γυναῖκες, ἀλλὰ δὲν πιστεύω ἡ δικές σας νὰ ξεπερνοῦν αὐτὲς ποὺ ἔχω ἐγὼ καὶ μάλιστα μιὰ Κιρκασία, ποὺ ἡ φύσις ὅταν τὴν ἔκανε ἐθαυματούργησε.

— Αὐτὸ σημαίνει, εἶπε ὁ βασιλῃᾶς, ὅτι ἀγαπᾶτε αὐτὴ τὴν Κιρκασία. Καὶ ὁ ἐνθουσιασμός μάλιστα ποὺ μιλήσατε γι' αὐτὴν μοῦ δείχνει ὅτι σᾶς ἐχτύπησε βαθειὰ στὴν καρδιά. Αὐτὸ ὅμως δὲν ἀποδεικνύει ὅτι εἶνε καὶ τόσο γοητευτικὴ ὅσο ἡ σκλάβες μου.

— Θὰ σᾶς τὸ ἀποδείξω, εἶπε ὁ Ἀβδεραχμάν.

Καὶ λέγοντας αὐτό, ἐμίλησε σ' ἕναν εὐνοῦχο καὶ τοῦ εἶπε στ' αὐτί :

— Νὰ πᾷς νὰ πῇς στὶς σκλάβες μου νὰ στολισθοῦν μὲ τὰ πιὸ ὡραῖα τους φορέματα καὶ νὰ μαζευθοῦν ὅλες σὲ μιὰ σάλα φωτισμένη πάρα πολύ.

Ὁ εὐνοῦχος ἔτρεξε νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἀποστολή του καὶ ὁ Ἀβδεραχμὰν εἶπε στὸν ξένο του.

— Μεγαλειότατε, σὲ λίγο θὰ κρίνετε μόνος σας ἂν ἔχετε δίκηο ἢ ἄδικο νὰ νομίζετε ὅτι στὸ σαράγι σας βρίσκονται οἱ ὡραιότερες γυναῖκες τῆς Ἀσίας.

— Σᾶς ὁμολογῶ, ἀπάντησε ὁ βασιλῃᾶς, ὅτι εἶμαι πολὺ περίεργος νὰ μάθω ἂν ἡ ἀγάπη δὲν σᾶς ἔχει τυφλώσῃ ἐντελῶς.

Ἐξηκολούθησαν νὰ πίνουν ὡς ποὺ ὁ εὐνοῦχος ἦρθε καὶ εἶπε στὸν κύριό του ὅτι ἡ σκλάβες εἶχαν μαζευθῆ στὴ σάλα ποὺ διέταξε καὶ δὲν παρέλειψεν τίποτα ἀπὸ ὅσα θὰ ἔκαναν τὴν καλλονή τους ν' ἀναδειχθῇ περισσότερο!

Τότε ἐκεῖνος ὡδήγησε τὸ βασιλῃᾶ σ' ἕνα μεγαλοπρεπέστατο διαμέρισμα, ὅπου ἐπερίμεναν τριάντα σκλάβες νέες, ὡραῖες, καλοκαμωμένες, ὅλες στολισμένες μὲ πολύτιμα κοσμήματα καὶ ὅλων τῶν εἰδῶν τὰ πετράδια.

Ἦσαν καθισμένες σὲ σοφάδες ἀπὸ κόκκινο μεταξωτὸ μὲ ἄνθη ἀσημένια. Ἄλλες ἔπαιζαν λαοῦτο, ἄλλες κρατοῦσαν ντέφια, καὶ ἄλλες τραγουδοῦσαν ὡς ποὺ νάρθῃ ὁ κύριός τους. Μόλις τὸν εἶδαν νὰ μπαίνῃ μὲ τὸν ξένο ἐσώπασαν καὶ ἐσηκώθησαν ὄρθιες. Ὁ Ἀβδεραχμὰν τὶς διέταξε νὰ καθήσουν πάλι καὶ νὰ ἐξακολουθήσουν νὰ παίζουν τὰ ὄργανα ποὺ κρατοῦσαν. Ἐκεῖνες ὑπήκουσαν ἀμέσως.

Ὁ βασιλῃᾶς Ναζιραντολὲ ἀναγκάσθηκε παρ' ὅλη του τὴν ὑπερηφάνεια νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι στὸ σαράγι του δὲν εἶχε τέτοιες γυναῖκες. Καὶ ἄρχισε νὰ τὶς κυττάζῃ τὴ μιὰ ὕστερα ἀπὸ τὴν ἄλλη. Ἄρχισε ἀπὸ ἐκεῖνες ποὺ ἔπαιζαν λαοῦτο καὶ τὶς βρῆκε πάρα πολὺ ὡραῖες. Ἐ-

κεῖνες ποὺ ἔπαιζαν ντέφι τοῦ ἐφάνησαν ὡραιότερες καὶ ὕστερα ὅταν ἐπέρασε μπροστὰ ἀπὸ τὶς τραγουδίστριες εἶδε μιὰ ποὺ ἡ ὡμορφιά της τὸν ἐθάμπωσε.

— Αὐτὴ εἶνε ἡ Κιρκασία, ποὺ μοῦ μιλήσατε ; ἐρώτησε τὸ φίλο του.

— Μάλιστα, εἶπε ἐκεῖνος. Αὐτὴ εἶνε. Εἶμαι ὑπερβολικός ; Ἔχετε ἰδῆ ἄλλο ὡραιότερο πρόσωπο ;

Ὁ Ἀβδεραχμὰν ἐπερίμενε τὴν ἀπάντησι τοῦ βασιλῃᾶ τῆς Μουσούλης καὶ δὲν ἀμφέβαλλε ὅτι θὰ μιλοῦσε μ' ἐνθουσιασμὸ γιὰ τὴν Ζεϊνέμπ. Μ' ἔκπληξί του ὅμως εἶδε ὅτι ὁ ἡγεμὼν ἀντὶ νὰ μιλήσῃ γιὰ τὴν ὡμορφιὰ τῆς σκλάβας του, ἐπῆρε ὕφος σοβαρὸ καὶ μελαγχολικὸ χωρὶς νὰ θελήσῃ ν' ἀνοίξῃ τὸ στόμα του γιὰ νὰ εἰπῇ τὴν παραμικρὴ λέξι.

Ὁ ἔμπορος ὕστερα ἀπὸ μιὰ στιγμή, ὅταν ὡδηγοῦσε τὸ βασιλῃᾶ στὸ διαμέρισμά του καὶ τὸν ἔβλεπε ἔτσι σιωπηλό, τοῦ εἶπε.

— Μεγαλειότατε, βλέπω ὅτι ἡ Ζεϊνὲμπ δὲν σᾶς ἔκαμε τὴν ἐντύπωσι ποὺ νόμιζα. Ἴσως φάνηκα ὑπερβολικός.

Ὁ Ναζιραντολὲ δὲν ἀπάντησε σ' αὐτὰ τὰ λόγια, καὶ ὅταν ἐμπῆκε στὴν κρεββατοκάμαρά του παρεκάλεσε τὸ φίλο του νὰ τὸν ἀφίσῃ μόνον, γιατὶ ἤθελε ν' ἀναπαυθῇ.

Ὁ Ἀβδεραχμὰν ἀπεσύρθη, βέβαιος ὅτι ἡ στενοχώρια τοῦ ξένου του ὠφείλετο στὸ ὅτι εἶχε ὑπερηφανευθῆ πολὺ γιὰ τὶς σκλάβες του καὶ ὅτι διεψεύσθη.

Τὴν ἄλλη ἡμέρα τὸ πρωΐ, ὁ νέος ἔμπορος ἐπῆγε νὰ ἰδῇ τὸν βασιλῃᾶ ποὺ εἶχε ξυπνήσῃ. Ἐπίστευε πὼς θὰ τὸν εὕρισκε χαρούμενο, ὅπως πάντα, καὶ τὸν εἶδε βυθισμένον σὲ λύπη, ποὺ ἦταν φανερὴ στὸ πρόσωπό του.

— Τί ἔχετε, Μεγαλειότατε ; τοῦ εἶπε. Ποιὸ μαῦρο σύννεφο πέρασε μπροστὰ ἀπὸ τὰ μάτια σας ; Ποιὰ εἶνε ἡ αἰτία αὐτῆς, τῆς βαθειᾶς μελαγχολίας ποὺ βλέπω στὴν ὄψι σας ;

— Ἀβδεραχμάν, τοῦ ἀπάντησε ὁ βασιλῃᾶς. Φεύγω ἀμέσως αὐτὴ τὴν ὥρα γιὰ τὴ Μουσούλη. Ἔχω μιὰ λύπη ποὺ ἀντὶ νὰ τὴν ἐλαττώσῃ ὁ καιρός, φοβοῦμαι μήπως θὰ τὴν αὐξήσῃ. Ἀφῖστε με νὰ φύγω χωρὶς νὰ μ' ἐρωτᾶτε γιὰ τὴν αἰτία.

— Ὄχι, Μεγαλειότατε, εἶπ' ἐκεῖνος. Πρέπει νὰ μοῦ τὸ εἰπῆτε. Μὴ μοῦ τὸ κρύβετε. Σᾶς ἐξορκίζω. Μήπως παρέλειψα τίποτε ἀπὸ τὸ σεβασμὸ ποὺ σᾶς ὀφείλω ; Ἴσως καταχράσθηκα τὴν καλωσύνη ποὺ μοῦ δείξατε. Μπορεῖ νὰ σᾶς πρόσβαλα χωρὶς νὰ τὸ θέλω.

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΠΑΡΑΞΕΝΑ ΠΕΝΘΗ

— Ὁ θάνατος τῆς «Ἀτρομήτου»

Ὁ στρατηγὸς ντὲ Λαβαλλέττ— διηγεῖται ἡ κυρία Ντ' Ἀμπραντὲς στ' «Ἀπομνημονεύματά» της— ἦταν πολὺ κωμικὸς στὴν ἐμφάνισή του : φαντασθῆτε ἕναν κοντόχοντρο ἀνθρωπάκο, μὲ λιγνὰ ποδαράκια ὑποβαστάζοντα μιὰν ὑπερμεγέθη κοιλιὰ καὶ μ' ἕνα τεράστιο πρόσωπο στὸ ὁποῖον μόλις ξεχώριζαν δυὸ μικροσκοπικὰ ματάκια, καὶ μιὰ μυτοῦλα πάχους ἑνὸς ρεβυθιοῦ, καὶ μὲ μιὰ φαλάκρα ἐπάνω στὴν ὁποίαν τὰ μαλλιὰ ἀντεπροσωπεύοντο ἀπό... ἐλάχιστες τρίχες, χτενισμένες ὅμως μὲ μεγάλη ἐπιμέλεια.

Μιὰ μέρα, στὴν Αἴγυπτο, κάποιος ἀξιωματικὸς τοῦ ἐπιτελείου τοῦ στρατηγοῦ, παρουσιάσθηκε στὸν ἀρχιστράτηγο μὲ πένθος στὸ χέρι.

— Τί συμβαίνει ;... Ποιὸν ἔχασες ;... τὸν ἐρώτησεν ὁ Βοναπάρτης.

— Στρατηγέ μου, ἀπήντησεν ὁ ἀξιωματικός, ἡ «Ἀτρόμητος» ἔπεσε στὴν ἔρημο !..

— Ἡ «Ἀτρόμητος» ;.. ἐρώτησε μὲ ἀπορία ὁ ἀρχιστράτηγος. Ποιὸς εἶν' αὐτός ;...

Ὁ ἀξιωματικὸς τότε τοῦ ἐξήγησε ὅτι κάθε μιὰ ἀπὸ τὶς ἐλάχιστες τρίχες ποὺ εἶχε στὸ κεφάλι του ὁ ντὲ Λαβαλέττ, εἶχε καὶ εἰδικὸ ὄνομα : Τὴν μιά, π. χ., τὴν λέγαν «Ἀήττητο», τὴν ἄλλη «Θαρραλέα», ἄλλη «Τρομερά» καὶ ἄλλη, τέλος, «Ἀτρόμητο». Ἡ ὀνομασίες αὐτὲς τοὺς εἶχαν δοθῆ γιατὶ ἦσαν πολὺ σκληρὲς καί, παρ' ὅλες τὶς προσπάθειες τοῦ στρατηγοῦ, πολὺ δύσκολα ἐδέχοντο νὰ παραμένουν χτενισμένες. Καθὼς λοιπὸν ἦσαν διαρκῶς ἀναμαλλιάρες καὶ ὀρθωμένες στὸν ἀέρα, ἦσαν γνωστότατες σ' ὅλο τὸ στρατό, κι' ὅταν καμμιὰ ἀπ' αὐτὲς τύχαινε νὰ περάσῃ ἀπ' τὴ ζωὴ στὸ θάνατο, οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ ἐπιτελείου τοῦ στρατηγοῦ ἐννοοῦσαν νὰ τὴν πενθίσουν σὰν παληὸ γνώριμο. Κι' ἔτσι, μετὰ τὸν θάνατο τῆς «Ἀτρομήτου» ὅλοι οἱ ἀξιωματικοὶ εἶχαν φορέσει κρέπι...

Φαντασθῆτε τί γέλοια ἔκαμεν ὁ Βοναπάρτης μὲ τὴν πρωτότυπη αὐτὴ ἐξήγηση.

— Ὁ πεθαμένος ἀδελφός

Ὁ ἠθοποιὸς Σαὶντ-Συζὰν συνήντησε κάποτε ἕναν φίλο του, τοῦ ὁποίου εἶχε πεθάνει ὁ ἀδελφὸς πρὸ τεσσάρων ἐτῶν.

— Πῶς ! τοῦ εἶπεν ὁ Σαὶντ-Συζὰν μόλις τὸν εἶδε. Ἐξακολουθεῖς νὰ πενθῇς τὸν ἀδελφό σου ;.-

— Μὰ μήπως καὶ αὐτὸς δὲν ἐξακολουθεῖ νάνε... πεθαμένος ;..· ἀπήντησεν ὁ φίλος του.

— Τὸ πένθος τοῦ ὑπαλλήλου.

Ὑπῆρχε κάποτε στὸ Ὑπουργεῖο τῶν Ἐσωτερικῶν τῆς Γαλλίας ἕνας ὑπάλληλος ὁ ὁποῖος διεκρίνετο γιὰ τὴν καλλιγραφία του. Ὁ κ. ντ' Ἀτοῦ, ὁ ὁποῖος ἦταν τότε ὑπουργός, εἶχεν ἀποσπάσει τὸν ὑπάλληλο αὐτὸν στὸ ἰδιαίτερο γραφεῖο του καὶ τὸν χρησιμοποιοῦσε στὸ νὰ ἀντιγράφῃ τὶς διάφορες ὑπουργικὲς διαταγές.

Μιὰ μέρα, ὁ ἐξαιρετικὸς αὐτὸς ὑπάλληλος δὲν προσῆλθε στὸ γραφεῖο του.

Ὁ ὑπουργὸς ἐκάλεσε τὸν διευθυντὴ τοῦ γραφείου του καὶ τὸν ἐρώτησε σχετικῶς.

— Ὁ κ. Χ. δὲν ἦλθε, ἀπήντησεν ὁ διευθυντής, γιατὶ πέθανε ὁ πατέρας του.

Μετὰ ἕνα μῆνα ὁ ὑπουργὸς ἔτυχε νὰ ξαναζητήσῃ τὸν Χ. Ἀντ' αὐτοῦ ὅμως ξαναπαρουσιάσθηκεν ὁ διευθυντὴς τοῦ γραφείου του.

— Ὁ κ. Χ εἶπε στὸν ὑπουργό, δὲν ἦλθε σήμερα... Ἐπέθανε ὁ πατέρας του.

— Ἄ, ναί, θυμᾶμαι... ἀπήντησεν ὁ Ὑπουργός, ὁ ὁποῖος ἄρχισε νὰ ἐκπλήσσεται μὲ τὸ τόσον παρατεινόμενον αὐτὸ πένθος.

Τρεῖς ἑβδομάδες κατόπιν, ὁ ὑπουργὸς ἐζήτησε καὶ πάλιν τὸν Χ. Ἐκ νέου ὅμως παρουσιάσθηκεν ὁ διευθυντής, ὁ ὁποῖος ἐπανέλαβε τὴν στερεότυπο πλέον φράση :

— Ὁ κ. Χ... δὲν ἦλθε, πέθανε ὁ πατέρας του...

— Μά, δὲν μοῦ λές, εἶπε τότε ὁ ὑπουργὸς χάνοντας τὴν ὑπομονή του· μήπως ὁ κύριος αὐτὸς ἐννοεῖ νὰ μὴν πατήσῃ στὸ Ὑπουργεῖο ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ὁ θάνατος τοῦ πατέρα του;..

ΣΚΕΨΕΙΣ

Ἐὰν ἡ ἐργασία κατηργεῖτο τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων, θὰ πέθαινε ἠθικῶς.

Σμάϊλς

ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ ΛΑΩΝ

ΠΑΡΑΞΕΝΕΣ ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ ΤΗΣ ΚΟΡΕΑΣ

Οἱ κάτοικοι τῆς Κορέας, τῆς ὡραίας χώρας τῆς *Πρωϊνῆς Δρόσου*, ὅπως τὴ λένε, ἔχουν καὶ αὐτοί— ὅπως οἱ κάτοικοι ὅλων τῶν χωρῶν τοῦ κόσμου—μερικὲς ἰδιαίτερες συνήθειες, πολὺ περίεργες, πολὺ ἐνδιαφέρουσες.

Ἡ μέθη δὲν θεωρεῖται μεγάλο ἐλάττωμα στὴν Κορέα. Συχνὰ οἱ δρόμοι της εἶνε γεμᾶτοι ἀπὸ μεθυσμένους, οἱ ὁποῖοι ἀγωνίζονται πῶς νὰ ἐπιστρέψουν σπίτι τους, ἐνῷ οἱ ξεμέθυστοι τοὺς παρακολουθοῦν ἀπαθεῖς, ἀδιάφοροι, σὰν νὰ μὴ βλέπουν τίποτα τὸ ἐξαιρετικό. Ὅταν μάλιστα διοργανώνεται ἑορτὴ σὲ κανένα ἀριστοκρατικὸ σπίτι, οἱ προσκαλεσμένοι συναγωνίζονται ποιὸς νὰ μεθύσῃ περισσότερο—ἐπειδὴ αὐτὸ εἶνε πολὺ τιμητικὸ καὶ κολακευτικό !..

Οἱ κάτοικοι τῆς Κορέας εἶνε μανιώδεις κυνηγοί. Τὰ πουλιὰ ὅμως ποὺ σκοτώνουν τὰ τρῶνε... μὲ τὰ φτερὰ καὶ μὲ τὰ ἐντόσθια ! Σκυλιὰ ἡλικίας πάνω ἀπὸ 3 ἐτῶν δὲν ὑπάρχουν στὴν Κορέα. Τὰ τρῶνε οἱ κάτοικοι πρὶν ξεπεράσουν αὐτὸ τὸ ὅριο τῆς ἡλικίας, διότι πιστεύουν πὼς τότε τὰ σκυλιὰ ἐμποδίζουν τὰ πνεύματα τοῦ καλοῦ νὰ μπαίνουν μὲς στὰ σπίτια. Ἂν πῆτε καὶ γιὰ τὰ μισοζώντανα ψάρια, αὐτὸ εἶνε τὸ ἐθνικὸ φαγητὸ τῶν κατοίκων τῆς Κορέας. Τώρα, πῶς καταφέρουν καὶ τὰ τρῶνε, αὐτὸ εἶνε μυστήριο !..

Οἱ Κορεᾶται τρῶνε πέντε φορὲς τὴ μέρα, πάντοτε δὲ κατὰ κόρον. Ἀπὸ μικρὰ παιδιὰ εἶνε μαθημένοι στὴν πολυφαγία. Ἡ μητέρα, ὅταν τρέφῃ τὸ παιδί της μὲ ρίζι καὶ αὐτὸ δὲν μπορεῖ πειὰ νὰ δεχθῇ οὔτε κόκκο περισσότερο, τότε τὸ ἁπλώνει στὰ γόνατά της καὶ μὲ τὸ κουτάλι ποὺ κρατάει στὰ χέρια της πιέζει τὸ στόμα τοῦ μικροῦ γιὰ νὰ πάῃ τὸ φαὶ κάτω !..

ΞΕΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

Σ' ΕΝΑ ΖΕΥΓΑΡΙ ΜΑΤΙΑ

Τοῦ Γκαῖτε

Ὅταν γλυκολιγώνεστε ὁλόμαυρά
[μου μάτια
Γίνονται χιλιαθρύμματα οἱ πύργοι,
[τὰ παλάτια
Καὶ τοῦτος ὁ παληότοιχος ποὺ
[τὴν καρδιά μου κλείνει
—Συλλογιασθῆτε το λοιπὸν—μπο-
[ρεῖ γερὸς νὰ μείνῃ ;

Μετάφ. Γ. Δροσίνη.

Τὰ προηγούμενα φύλλα τῆς «Οἰκογενείας» τιμῶνται πρὸς 3 δραχμὰς ἕκαστον.

Η ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΜΟΔΑ

Η Α. Μ. Η ΜΟΔΑ

ΤΙ ΘΑ ΦΟΡΕΣΩΜΕ

Ὅσο προχωρεῖ τὸ καλοκαῖρι βλέπομε κάθε μέρα ὁλοένα καὶ περισσότερα φορέματα ἀπὸ διάφορα ὑφάσματα ἐμπριμέ, ἀπὸ μεταξωτὲς μουσελίνες, ἀπὸ λαινὰς πάρα πολὺ λεπτά, ὥστε νὰ εἶνε δυνατὸν νὰ γίνωνται πλισσέ, ἀπὸ κρὲπ-ντὲ-σίν, φουλάρ διάφορα, βουάλ φαντεζί, κρεπόν, κ. λ. π. Ἐπίσης εἶνε πολὺ τῆς μόδας καὶ τὸ σκωτζέζικα φουλάρια.

Οἱ ἐσάρπες, τὰ πάν, τὰ παγνώ, οἱ μικρὲς κάπες, καὶ οἱ κυματιστὲς ἐνδυστασιὸν δίνουν πολὺ χάρι καὶ κίνησι στὰ καλοκαιρινὰ φορέματα.

Ἕνα φισοὺ δεμένο γύρω στὸ λαιμὸ ἀπὸ ὑφασμα ἐμπριμὲ καὶ πάν κυματιστὰ ἀπὸ τὸ ἴδιο ὑφασμα, μακρυὰ καὶ τριγωνικὰ ἐπάνω στοὺς γόφους ἑνὸς φορέματος ἀπὸ μονόχρωμο ὑφασμα, προσδίδουν πολὺ χάρι στὴν σιλουέττα.

Τὰ πλισσὲ βολὰν τοποθετοῦνται ἀκανονίστως, καὶ πολλὲς φορὲς διαγωνίως.

Τὰ λεπτὰ πλισσὲ εἶνε πάντοτε τῆς μόδας καὶ ἔχουν πάντοτε κάθετον διεύθυνσιν, εἴτε ὅλο τὸ φόρεμα εἶνε πλισσέ, εἴτε μόνον κάτω ἀπὸ τὸ ἀμπιεσμάν, ἢ κάποτε τὸ φόρεμα εἶνε ὅλο ἴσιο καὶ γαρνίρεται μόνον μὲ πρόσθετα πανὼ πλισσέ.

Συχνὰ ἡ ἄκρα κάτω μιᾶς φούστας πλισσὲ εἶνε δαντελλωτή. Σὲ ὑφάσματα ἐμπριμὲ συνειθίζεται πολὺ τὸ πλισσέ, καθὼς καὶ στὸ σατέν.

Ἀπὸ σατὲν ἐπίσης, ἀλλὰ ὄχι πλισσέ, γίνονται τὰ ἐπαναφόρια τῆς τελευταίας μόδας.

Τὰ ἐπαναφόρια αὐτὰ γίνονται ἴσια ἢ ντραπὲ ἐμπρὸς χωρὶς κούμπωμα καὶ μὲ μυτερὴ κάπα πίσω.

Ἐπίσης τὸ ἐπαναφόρι ἀπὸ ταφτὰ εἶνε πολὺ σὶκ καὶ πηγαίνει θαυμάσια μὲ τὰ φανταιζὶ φορέματα π. χ. ἔνα ἐπαναφόρι ἀπὸ ταφτὰ μπλὲ μαρὲν γαρνιρισμένο μὲ βελονιὲς ἀπὸ μεταξωτὴ ἢ ἀσημένια κλωστή, ἢ γαρνιρισμένο μὲ γκαλόν καὶ ντουμπλαρισμένο μὲ κρὲπ-ντὲ-σίν ρὸζ πηγαίνει πολὺ ὡραῖα μὲ φόρεμα φανταιζὶ μπλὲ-μαρὲν καὶ ρόζ.

Τὸ μπλὲ-μαρὲν καὶ τὸ μαῦρο πηγαίνουν ἐπίσης πολὺ καὶ μὲ τὸ μπέζ.

Εἶνε πολὺ τῆς μόδας τὸ μπλὲ σὲ ὅλες του τὰς ἀποχρώσεις, τὸ γκρίζο καὶ τὸ ρόζ ἕως τὸ κόκκινο καθὼς καὶ τὸ ἀνοιχτὸ πράσινο.

Ἀπὸ σκωτσέζικα ὑφάσματα γίνονται ὡραῖα καὶ πρακτικὰ συγχρόνως φορέματα γιὰ ἔξοχή. Τὰ φορέματα αὐτὰ γίνονται ἴσια μὲ ἀμπιεσμάν, μὲ πιέτες καὶ μὲ μανίκια μακρυὰ μὲ πουανιέ, τὰ ὁποῖα ὑπενθυμίζουν φορέματα μαθητριῶν.

Βλέπομε ὅμως νὰ φοριοῦνται καὶ φορέματα ἀπὸ ὕφασμα μονόχρωμο γαρνιρισμένο μὲ ἐνκρυστασιὸν ἀπὸ ὕφασμα σκωτσέζικο, ἢ ἀπὸ ὕφασμα ἐπίσης μονόχρωμο, ἀλλὰ διαφορετικοῦ χρώματος. Στὸ ρόζ πηγαίνει πολὺ τὸ μπλὲ-μαρὲν, στὸ μπαὶζ πηγαίνει τὸ κόκκινο, στὸ γκρίζο τὸ μπλὲ, στὸ ἀνοικτὸ πράσινο τὸ σκοῦρο πράσινο καὶ στὸ μαῦρο τὸ ρόζ.

Τὰ τελευταῖα ταγιὲρ εἶνε ἐπίσης ἀπὸ ὕφασμα μεταξωτὸ ὅπως καὶ τὰ ἐπαναφόρια.

Καπέλλα συνειθίζονται μικρὰ καὶ μεγάλα ἀπὸ μεταξωτὴ ψάθα τρικοτὲ καὶ ἐξωτικὴ καὶ διάφορες ἄλλες ψάθες ἀλλὰ πάντοτε πολὺ λεπτές. Οἱ ψάθες αὐτὲς γαρνίρονται συνήθως μὲ μιὰ γυαλιστερὴ κορδέλλα ἀλλ' ὅταν συνοδεύουν μιὰ λίγο πιὸ βαρειὰ τουαλέττα τότε γαρνίρονται πίσω ἀπὸ τὴν καλόττα μ' ἕνα βελούδινο λουλοῦδι.

— Οἱ κορδέλλες ἀπὸ μουὰρ γαρνίρουν συχνὰ τὶς βραδυνὲς τουαλέττες, σχηματίζουν κάποτε μακρυὰ παννὼ γύρω στὴ φούστα. Καὶ φιόγκοι ἀπὸ κορδέλλα τοποθετοῦνται ἐδῶ καὶ ἐκεῖ. Ἐπάνω σὲ μιὰ βραδυνὴ τουαλέττα σὲ τούλινο φόρεμα πηγαίνει φιόγκος ἀπὸ κορδέλλα βελούδινη, σὲ φόρεμα ἀπὸ σατὲν πηγαίνει φιόγκος ἀπὸ ταφτὰ καὶ ἀπὸ μουὰρ ἐπάνω σὲ τουαλέττα ἀπὸ κρὲπ-ζωρζέτ.

Σὲ φόρεμα ἀπὸ ἄσπρο τοῦλι μὲ πιέτες τὴν μιὰ ἐπάνω ἀπὸ τὴν ἄλλη πηγαίνει πολὺ στὸ πλάϊ μεγάλος φιόγκος μὲ μακρυες ἄκρες ἀπὸ κορδέλλα λαμὲ ἀσημένια.

Οἱ μυτερὲς ἄκρες ποὺ πέφτουν ἀπὸ τὰ πλάγια καὶ φθάνουν πολλὲς φορὲς ἕως τὸ ἔδαφος ἀντικαθιστοῦν πρὸς τὸ παρὸν τὶς οὐρὲς στὶς ἐπίσημες βραδυνὲς τουαλέττες.

Ἀπὸ κρὲπ-σατὲν γίνονται ἁπλὲς καὶ ἐπιβλητικὲς τουαλέττες ἴσιες καὶ μπλουζάντ μὲ ζώνη μὲ ἀγκράφα ἀπὸ στράς. Ἐὰν θέλετε γαρνίρετε τὸ φόρεμα ἀπὸ σατέν, καὶ μὲ ἐνκρυστασιὸν ἀπὸ ντεκοὺπ κεντημένες μὲ στράς.

Ἡ Φίλη σας

ΓΙΑ ΤΟ ΒΡΑΔΥ

Φόρεμα ἀπὸ μαῦρο τοῦλι κεντημένο μὲ ἀσημένιες βοῦλες. Ἡ ζώνη εἶνε ντραπέ.

ΜΑΝΤΗΛΙΑ

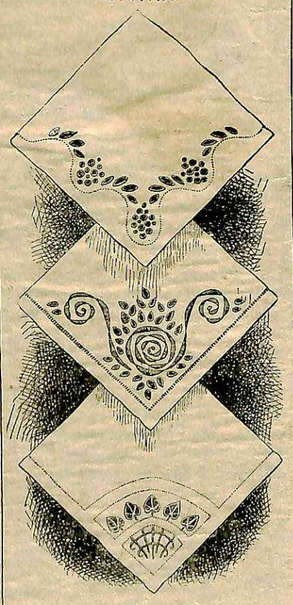

Τὰ ἄσπρα κεντημένα μαντηλάκια εἶνε καὶ πάλι πολὺ τῆς μόδας. Ἰδοὺ τρία μὲ κέντημα ὡραῖο καὶ μοντέρνο.

ΦΟΡΕΜΑ ΓΙΑ ΝΕΟ ΚΟΡΙΤΣΙ

Φόρεμα ἀπὸ κρὲπ ροὺζ γαρνιρισμένο μὲ μικρὰ πλισσέ. Ἡ φοῦστα εἶνε σουρωτὴ ἐμπρός.

ΕΝΑ ΚΟΜΨΟ ΑΝΣΑΜΠΛ

Ἀνσάμπλ ἀπὸ λαινὰς καὶ ὕφασμα ἐμπριμὲ μὲ παστίγιες. Τὸ λαινὸς εἶνε μπλὲ ἀνοιχτὸ καὶ τὸ ἐμπριμὲ μπλὲ-σκοῦρο, μὲ ἄσπρες βοῦλες.

ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΑΣ

Ἀνσάμπλ γιὰ κοριτσάκι. Τὸ ἐπαναφόρι εἶνε ἴσιο καὶ ἡ φοῦστα πλισσὲ ἀπὸ ποπελίν κόκκινη. Ἡ μπλοῦζα εἶνε ἀπὸ κρὲπ ἄσπρο καὶ γαρνιρισμένη μὲ κόκκινες [illegible] λονιὲς. Βελονιὲς ἄσπρες γαρνίρουν τὸ γιακᾶ καὶ τὰ ρεβὲρ τοῦ ἐπανωφορίου.

ΓΙΑ ΤΙΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΕΣ

— **Γλύκισμα ἀπὸ σοκολάτα.**

Γιὰ νὰ γίνῃ αὐτὸ τὸ γλύκισμα χρειάζονται δύο αὐγά, 65 γραμμάρια ἀλεῦρι, 65 γραμμάρια βούτυρο, 75 γραμμάρια γυαλὴ ζάχαρι καὶ 75 γραμμάρια σοκολάτα.

Ἀνακατεύετε τὴ ζάχαρι, τὸ ἀλεῦρι καὶ τὴ σοκολάτα, τὸ βούτυρο τὸ ὁποῖον θὰ ἔχετε λυώσει προηγουμένως, τὰ κιτρινάδια τῶν αὐγῶν καὶ κατόπιν τὰ ἀσπράδια ποὺ θὰ τὰ ἔχετε χτυπήσει ὥστε ν' ἀφρίσουν. Χύνετε τὸ μῖγμα σὲ μιὰ φόρμα βουτυρωμένη καὶ πασπαλίζετε ἐπάνω τὸ γλύκισμα μὲ ζάχαρι καὶ ἀλεῦρι ἀνακατωμένα σὲ ἴσες δόσεις.

Αὐτὸ τὸ γλύκισμα λέγεται «Βασίλισσα τοῦ Σαββᾶ» καὶ εἶνε πολὺ-πολὺ ὡραῖο.

ΠΥΡΣΟΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΚΑΙ ΓΡΑΦΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΥΠΟ: ΤΗΣ Α. Ε. Β. Ε. Π. Γ. ΜΑΚΡΗΣ & Σια
ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΥ ΤΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ: ΟΔΟΣ ΛΥΚΟΥΡΓΟΥ 18. ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΓΡΑΦΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ: ΙΕΡΑ ΟΔΟΣ 69

ΜΕΓΑΛΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ

ΟΡΟΙ ΤΗΣ ΔΕΚΑΤΗΣ ΣΕΙΡΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ (ΙΣΧΥΟΝΤΕΣ ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ 30 ΙΟΥΝΙΟΥ 1928)

ΜΕ ΔΡ. 3.000
ΕΙΣ 30 ΔΟΣΕΙΣ

ΟΙ ΔΩΔΕΚΑ ΠΡΩΤΟΙ ΤΟΜΟΙ
Α΄-ΙΒ΄ ΧΡΥΣΟΔΕΤΟΙ
(ΗΤΟΙ ΤΟ ΗΜΙΣΥ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ)

ΑΝΑΝΕΩΣΙΣ ΕΓΓΡΑΦΩΝ κατὰ τόμον, μὲ μηνιαίαν καταβολὴν δρ.

Οἱ ὁπωσδήποτε κατέχοντες τόμους Α΄, Β΄, Γ΄ καὶ Δ΄ εἴτε ὡς συνδρομηταὶ ἀπέκτησαν αὐτοὺς εἴτε ὡς ἀγορασταί, δύνανται νὰ ἐγγραφοῦν διὰ τοὺς λοιποὺς μέχρι τοῦ Τόμου ΙΒ΄ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δρ. 250 ἑκατὸν (100) μέχρις ἐξοφλήσεως. Ἐγκύκλιος καὶ ὁδηγίαι παρέχονται προθύμως εἰς τοὺς αἰτοῦντας.

ΟΙ ΤΟΜΟΙ Α΄, Β΄, Γ΄ & Δ΄, ΕΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΑΝ. Ο Ε΄ ΘΑ ΕΙΝΕ ΕΤΟΙΜΟΣ ΤΗΝ 15ην ΙΟΥΛΙΟΥ

Ἀπὸ τοῦ ΣΤ΄ τόμου ἡ ἔκδοσις θὰ ἐπιταχυνθῇ ἀκόμη περισσότερον.

Ἀγαπητὴ μου Φιλιώ. Δυὸ γράμματά σου μοῦ ἔγραψες πάνω σὲ ἕνα δυσεύρετον. Ἔχομε ξεχάσει πιὰ τὸ ἀλφάβητο. Θὰ σοῦ γράψω ἀπὸ τὴν Μεσσηνία νὰ σοῦ στείλω εἰκόνα. Σύντομα τοῦ Ἁγίου τὴν ἑορτὴν γιατὶ δὲν σοῦ ἔστειλα τὸ φόρεμα. Σὲ φιλῶ ἀπὸ τώρα. Ἀγαπῶ σὲ ὅλη τὴν καρδιά μου. Ἀφροδίτη ὁ Θεὸς νὰ σὲ ἔχῃ.

ΑΓΓΛΙΚΑ
ΚΑΣΜΗΡΙΑ ΣΕΒΕΝΤΕΞ

Πρώτην φορὰν εἰσάγονται εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἀγορὰν τὰ παγκοσμίου φήμης Ἀγγλικὰ Κασμήρια ΣΕΒΕΝΤΕΞ, ἀπὸ τὰ ὁποῖα καταναλίσκονται ἐτησίως ἐν Ἀγγλίᾳ

25.000.000 ΓΙΑΡΔΕΣ

ΚΑΣΜΗΡΙΑ ΥΠΕΡΟΧΑ εἰς ἀφήν, ποιότητα, εἰς χρωματισμὸν καὶ ΑΣΥΝΑΓΩΝΙΣΤΑ ΕΙΣ ΤΙΜΑΣ

Ἀποκλειστικὸς εἰσαγωγεὺς δι' ὅλην τὴν Ἑλλάδα:

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Θ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΧΟΝΔΡΙΚΗ & ΛΙΑΝΙΚΗ

Ὁδὸς Βύσσης (ἐναντι Χρυσοσπηλαιωτίσσης)

ΘΕΛΕΤΕ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑΝ ΣΑΣ;

MILANO
Πωλειται στα Φαρμακεία

ΦΕΡΡΟ-ΚΙΝΑ-ΜΠΙΣΛΕΡΙ

ΠΟΤΟΝ ΕΥΓΕΥΣΤΟΝ 50ΕΤΟΥΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΦΗΜΗΣ

Μὲ βάσιν τὸν **Σίδηρον** καὶ τὴν **Κίναν** συνιστᾶται ἀπὸ τοὺς διασημοτέρους ἰατροὺς ὅλου τοῦ κόσμου, ὡς τὸ ἐξοχώτερον ἀνανεωτικὸν τοῦ αἵματος δι' ἀναρρωνύοντας ἐξ ἑλονοσίας ἢ ὁποιασδήποτε ἄλλης ἀσθενείας.

Ἀνοίγει τὴν ὄρεξιν καὶ δίδει **Δύναμιν, Ζωὴν** καὶ **Ὑγείαν.**

ΧΟΝΔΡΙΚΗ ΠΩΛΗΣΙΣ

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ Π. ΜΠΑΚΑΚΟΥ

- ΟΜΟΝΟΙΑ -

TUDOR

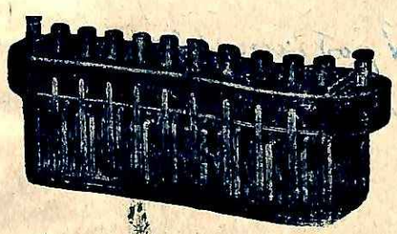

ΤΟΥΔΩΡ

ΣΥΣΣΩΡΕΥΤΑΙ ΤΟΥΔΩΡ Α. Ε.

ΒΡΥΞΕΛΛΩΝ, ΒΕΛΓΙΟΥ

Ἡ τελευταία λέξις τῆς ἐφευρέσεως συσσωρευτῶν ραδιοφώνων. Παραγωγὴ 1928. Τελεία καὶ ἀφόνταστος ἐπιτυχία. Μία ἐπίσκεψις εἰς τὴν ἔκθεσίν μας διὰ νὰ λάβητε ἰδέαν.

Προμηθεύομεν συσσωρευτὰς παντὸς τύπου, ραδιοφώνων, ἀσυρμάτων, αὐτοκινήτων, μονίμων ἐγκαταστάσεων κ.λ.π. εἰς ὅλους τοὺς τύπους.

Γεν. Ἀντ. καὶ Παρακαταθήκη, ΜΙΧΑΗΛ ΤΖΙΒΟΓΛΟΥ Χαλκοκονδύλη 11α Ἀθῆναι

Ζητοῦνται σοβαροὶ καὶ εἰδικοὶ ἀντιπρόσωποι διὰ τὰς ἐπαρχίας ὅπου δὲν ὑπάρχουν εἰσέτι τοιοῦτοι.

ΔΗΛΩΣΙΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ LIFE SAVERS

Φέρομεν εἰς γνῶσιν τῶν ἀξιοτίμων κ. κ. πελατῶν μας, ὅτι τελευταίως κατεσκευάσθησαν ἐνταῦθα καὶ ἐκυκλοφόρησαν καραμέλαι μὲ ἐξωτερικὴν ἐμφάνισιν (σχῆμα, μέγεθος, χρῶμα, στοιχεῖα λιθογραφημένα) ἀπολύτως ὅμοια πρὸς τὰ FILE SAVER καὶ μὲ μόνην τὴν διαφορὰν τὴν μάρκαν, ἥτις ἀναγράφεται εἰς ταύτας ἀγγλιστὶ ἡ λέξις FLOWER.

Αἱ καραμέλαι αὗται οὐδεμίαν σχέσιν ἔχουσι πρὸς τὰς τῶν ἐργοστασίων ἡμῶν, διότι αὗται κατασκευάζονται ἐκ τελείως διαφορετικῶν πρώτων ὑλῶν, χωρὶς νὰ ἔχωσι τὴν εὐχάριστον γεῦσιν τῶν ἡμετέρων καραμελῶν, αἵτινες παρασκευάζονται ἐκ φυσικῶν χυμῶν.

Ἐφιστῶμεν ὅθεν τὴν προσοχὴν τῶν κ. κ. καταναλωτῶν μέχρις ὅτου ἀρμοδίως προβῶμεν εἰς τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς κυκλοφορίας τῶν ὡς ἄνω παραποιημένων.

ΓΕΝ. ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ: ΓΡΑΦΕΙΑ Δ. ΒΕΖΥΡΗ ΣΤΑΔΙΟΥ 47